

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Letno poročilo ZZZS 2024

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Letno poročilo ZZZS 2024

Letno poročilo ZZZS 2024

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije, Miklošičeva cesta 24, 1000 Ljubljana

Odgovorna oseba:

doc. dr. Tatjana Mlakar, generalna direktorica

Uredniški odbor:

Anka Bolka (urednica), Nataša Kenk (pomočnica urednice)
Damjan Kos (tehnični urednik)

Nosilci priprave poročil:

Anka Bolka, Daniela Dimič, Renata Božič Povše, Melita Čopar, Klemen Ganziti, Suzana Jarc, Sladjana Jelisavčič, Damjan Kos, Branko Rudolf, Judita Škufca, Ana Vodičar

Besedila so prispevali tudi:

Bernarda Erjavec, Jurij Fürst, Mojca Godler, Nataša Gorjup Wagner, Mirijam Gričar, Karmen Grom Kenk, Mojca Hrovat, Radmila Ilić, Anja Jordan, Nataša Kenk, Tatjana Kolenc, Matjaž Likar, Tomaž Marčun, Snežana Marković, Judita Mesarič, Alojz Mestek, Jana Mrak, Tanja Nose, Franci Osredkar, Tanja Peterlič, Metka Pipan, Barbara Pišek, Borut Pohar, Sabina Poznič Verk, Robert Romšak, Vita Samaluk, Svetlana Savarin, Alenka Sintič, Anita Strmljan, Marjeta Trček, Mateja Zalar Oblak, Alenka Zver

Pri pripravi poročila so sodelovali tudi drugi delavci ZZZS.

Oblikovanje in prelom:

Daniła Perhavec

Fotografije:

Arhiv ZZZS, Matej Pušnik, Daniła Perhavec, pexels.com

Lektoriranje:

Jože Faganel

Elektronska različica

Copyright © 2025,

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

V Ljubljani, 19. marec 2025

ISSN 1408-6182

Letno poročilo ZZZS 2024

Vsebina

Uvodnik – Leto spodbudnih razvojnih rezultatov	6
Povzetek	8
Poročilo o delu organov ZZS	12
A Poslovno poročilo	
1 Izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja	18
1.1 Razvojni vplivi in pogoji poslovanja	19
1.1.1 Prebivalstvo, zavarovane osebe in zdravstveno stanje	19
1.1.2 Razpoložljiva sredstva za zdravstvo	22
1.1.3 Makroekonomski pogoji in drugi vplivi	23
1.1.4 Sistemske novosti	24
1.1.4.1 Spremembe zakonodaje	24
1.1.4.2 Spremembe splošnih aktov ZZS	25
1.2 Zavarovane osebe	27
1.2.1 Število in struktura zavarovanih oseb	27
1.2.2 Urejanje zavarovanj	28
1.2.3 Mednarodna zavarovanja	30
1.2.3.1 Povračila stroškov zdravljenja v tujini	31
1.2.3.2 Načrtovano zdravljenje v tujini	32
1.3 Zagotavljanje zdravstvene oskrbe	33
1.3.1 Splošni dogovor in pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev	34
1.3.1.1 Širitve, novosti in finančne spodbude	34
1.3.1.2 Vrednost programov	36
1.3.1.3 Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev	37
1.3.2 Plan in realizacija storitev	39
1.3.3 Zdravstvena oskrba na primarni ravni	40
1.3.3.1 Izvajanje programov, dostopnost in strateški nakupi	40
1.3.3.2 Novosti pri obračunu storitev	43
1.3.4 Specialistična ambulantna in bolnišnična oskrba	44
1.3.4.1 Izvajanje programov, dostopnost in strateški nakupi	44
1.3.4.2 Novosti pri obračunu storitev	50
1.3.5 Nega v socialnih zavodih	51
1.3.6 Zagotavljanje zdravil	52
1.3.6.1 Odhodki za zdravila	53
1.3.6.2 Razvrščanje zdravil na listo	54
1.3.6.3 Obvladovanje stroškov za zdravila	54
1.3.6.4 Odgovorno predpisovanje	54
1.3.7 Zagotavljanje medicinskih pripomočkov	55
1.3.8 Nadzor nad izvajanjem zdravstvenih programov	58
1.4 Denarna nadomestila in povračila	60
1.4.1 Odločanje o pravicah	61
1.4.2 Nadomestila plače	63
1.4.3 Nadzor nad bolniškimi odsotnostmi	67
1.4.4 Druge denarne dajatve	68
2 Podporne dejavnosti	70
2.1 Informacijska podpora	71
2.1.1 Nadgradnje strojne in programske opreme	71
2.1.2 Varnost in neprekinjeno delovanje informacijskega sistema ZZS	73
2.1.3 Upravljanje sistema kartic	75
2.1.4 Upravljanje informacijskega sistema	76
2.2 Informiranje	76
2.2.1 Obveščanje zavarovanih oseb in drugih ciljnih javnosti	76
2.2.2 Promocijske dejavnosti	78
2.2.3 Izdajateljska in INDOK dejavnost	78
2.3 Pravne in splošne dejavnosti	79
2.3.1 Interni akti, pravni in regresni postopki	79
2.3.2 Izvajanje javnih naročil	81
2.3.3 Investicije in investicijsko vzdrževanje	81
2.4 Upravljanje s kadri	82
2.4.1 Kadrovske viri	82
2.4.2 Razvoj zaposlenih	83
2.4.3 Organizacija	84
2.4.4 Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu	84

2.5	Nadzor poslovanja	85
2.5.1	Notranji nadzor	85
2.5.2	Zunanji nadzor	86
3	Strateške aktivnosti	88
3.1	Izboljšati informiranje in zmanjšati neenakost med zavarovanimi osebami (SA 1)	89
3.2	Uveljaviti zdravstvo kot prioriteto v družbi z zadostnimi viri financiranja (SA 2)	90
3.3	Razvijati in uveljavljati nove modele plačevanja (SA 3)	90
3.4	Spodbujati kakovost zdravstvenih storitev (SA 4)	90
3.5	Krepiti vlogo ZZS kot aktivnega kupca zdravstvenih programov in izboljševati dostop zavarovanih oseb do zdravstvene oskrbe (SA 5)	91
3.6	Izboljšati odzivnost in učinkovitost organizacije ZZS (SA 6)	91
3.7	Pospešiti digitalizacijo poslovanja ZZS in se intenzivno vključiti v razvoj nacionalnih rešitev (SA 7)	92
3.9	Zmanjševati administrativna bremena izvajalcev (SA 9)	92
3.8	Vzpostaviti razvojno naravnane kadrovske dejavnosti (SA 8)	92
3.10	Razširiti in nadgraditi uporabo podatkov za odločanje (SA 10)	93
3.12	Aktivnosti za uvedbo dolgotrajne oskrbe v ZZS (SA 12)	93
4	Doseženi cilji in rezultati poslovanja	96
4.1	Doseganje letnih ciljev	97
4.2	Doseganje ciljev strateških aktivnosti in strateških rezultatov	101
4.3	Izjava o oceni notranjega nadzora	104

B Finančno računovodsko poročilo

5	Poročilo o finančnem poslovanju in računovodskih izkazih	110
5.1	Pogoji poslovanja	111
5.1.1	Predvidevanje poslovanja s finančnim načrtom	111
5.1.2	Ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedba novega obveznega zdravstvenega prispevka	111
5.1.3	ZZS v vlogi posrednika ali agenta v breme državnega proračuna	112
5.1.4	Delež prihodkov in odhodkov ZZS v BDP	112
5.1.5	Pokritost odhodkov s prihodki	113
5.1.6	Likvidnost	114
5.2	Računovodski izkazi poslovanja ZZS v letu 2024	115
5.2.1	Bilanca stanja	115
5.2.1.1	Sredstva	116
5.2.1.2	Obveznosti do virov sredstev	121
5.2.2	Izkaz prihodkov in odhodkov	122
5.2.2.1	Prihodki	124
5.2.2.2	Odhodki	128
5.2.3	Račun finančnih terjatev in naložb	138
5.2.4	Račun financiranja	138
5.2.5	Izid poslovanja	139
5.3	Zaključne ugotovitve	139
	Viri in pravne podlage	140
	Kazalo tabel	144
	Kazalo slik	146
	Seznam uporabljenih kratic	147

Leto spodbudnih razvojnih rezultatov

*Doc. dr. Tatjana Mlakar,
generalna direktorica*

Leto 2024 je bilo za izvajanje sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja in poslovanje Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije zahtevno predvsem zaradi skrbi za povečanje učinkovitosti delovanja izvajalcev zdravstvenih storitev, saj številni niso zagotovili realizacije pogodbenih obsegov dogovorjenih programov, kar z vidika potreb zavarovanih oseb ni spodbudno. Še posebej nekatere javne bolnišnice s tem vplivajo na manjšo dostopnost do storitev in podaljšujejo čakalne dobe. V posameznih dejavnostih so namreč opravile manjši obseg storitev od planiranega, manj od leta prej ali celo manj kot pred obdobjem epidemije covid-19. Hkrati pa se kljub temu kažejo trendi naraščanja stroškov za zdravstvene storitve, kar je posledica usklajevanj in dviga plač v zdravstvu. Kot pa nam kažejo nacionalne stroškovne analize, ki jih izvajamo na osnovi podatkov izvajalcev zdravstvenih storitev, gre za posledico nesistemskega in neučinkovitega obvladovanja stroškov pri izvajalcih zdravstvenih storitev.

Ker se potrebe za financiranje izdatkov za obvezno zdravstveno zavarovanje večajo, Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije obveznosti ne zmore pokriti s svojimi izvornimi prihodki. To pomeni, da so bili prihodkom že četrto leto zapored dodani transferji iz državnega proračuna, vendar le kot enkratna in ne kot sistemska rešitev. Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije je kljub spremenjenim razmeram poslovanja v okviru leta 2024 (spremenjena globalna makroekonomska izhodišča, finančni učinki nenačrtovanih ukrepov na področju plač in drugih stroškov dela, sistemsko preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, uve-

ljavljanje sprememb na področju dolgotrajne oskrbe) uspešno zaključil poslovno leto 2024 in redno poravnal vse svoje obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev; zato ob koncu leta 2024 ni imel neporavnanih obveznosti.

Strokovna služba Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije je v letu 2024 kljub velikemu obsegu dodatnih operativnih prilagoditvenih nalog zaradi sistemskih sprememb dosegla številne spodbudne razvojne rezultate. Med njimi poudarjam naslednje:

- uspešna prilagoditev zaradi sistemske ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ter uvedbe novega obveznega zdravstvenega prispevka, ki je omogočila nadaljnji razvoj sistema obveznega zdravstvenega zavarovanja ter njegovo stabilno financiranje;
- spremembe in dopolnitve Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja so prinesle več širitve pravic za zavarovane osebe in poenostavitev postopkov dela pri izvajalcih zdravstvenih storitev;
- pretežni del storitev, pri katerih beležimo daljše čakalne dobe oziroma so iz drugih razlogov pomembne za naše zavarovane osebe, smo plačevali brez planskih omejitev in po količini neomejeno, tj. po dejanski realizaciji;
- uvedli smo nov model plačevanja ambulanc družinske medicine in pediatrije z novimi glavarinskimi količniki, ki omogočajo bolj pravično obtežitev oseb in s tem bolj pravično delitev sredstev za glavarino. Dodali smo skoraj 5 milijonov evrov finančnih sredstev, namenjenih spodbudam osebnih zdravnikov za višje število pri njih opredeljenih zavarovanih oseb;

- zaključili smo nacionalno stroškovno analizo akutne bolnišnične obravnave in izračunali nove uteži skupin primerljivih primerov, kar je zgodovinski mejnik za dejavnost, ki letno že presega 1 milijardo evrov naših odhodkov;
- pomembna je nadaljnja digitalizacija množice različnih postopkov v sistemu obveznega zdravstvenega zavarovanja;
- na vseh področjih smo pripravili in uveljavili poenostavitve, s katerimi zmanjšujemo administrativna bremena zavarovanih oseb, dobaviteljev medicinskih pripomočkov in izvajalcev zdravstvenih storitev;
- omogočili smo enostavnejše pridobivanje in izmenjavo informacij (širitev vloge multimedijskega kontaktnega centra in dopolnjevanje podatkovnega portala na spletni strani Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije);
- intenzivnost nadziranja pravilnosti obračunavanja zdravstvenih storitev je tudi v letu 2024 presegla načrtovani obseg, s čimer ponovno dokazujemo, da strokovna služba Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije dosledno skrbi za namensko porabo sredstev.

Ključni izzivi v letu 2025 ostajajo:

- kadrovski viri, saj trg dela ne zagotavlja zadostnih in ustreznih virov za že skoraj vsa področja dela službe Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, enako pa tudi pri izvajalcih zdravstvenih storitev;
- pospešena nadaljnja digitalizacija postopkov in uporaba umetne inteligence sta nujni za nadaljnji razvoj, skrb vzbujajoča ovira pri tem pa so kadrovski viri in pravočasno pridobivanje povsem novih znanj ob hkratnem vzdrževanju vseh obstoječih rešitev in zagotavljanju razvoja nujno potrebnih novih;
- vse večja pričakovanja in potrebe zavarovanih oseb po dodatnih pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (poleg naraščanja potreb zaradi demografskih razlogov tudi uvajanje zdravljenj za redke bolezni, uveljavljanje novih dragih zdravil in personalizirane medicine idr.), vzporedno pa zahteve izvajalcev zdravstvenih storitev po dodatnih sredstvih in kadrih.

Opisani dosežki so rezultat prizadevanj vseh zaposlenih v Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije ter tudi članov Upravnega odbora in Skupščine Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Pomemben je prispevek in konstruktivno sodelovanje izvajalcev zdravstvenih storitev in drugih poslovnih partnerjev ter strokovnih služb Ministrstva za zdravje, s katerim smo vzpostavili korektno operativno in strokovno sodelovanje.

Ocenjujemo, da je bilo leto 2024 v vseh segmentih zahtevno poslovno leto. Opravili smo izjemno veliko za zdravstveni sistem pomembnih delovnih nalog, kar nam ne bi uspelo brez strokovnega znanja in pripadnosti delavcev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije. Ponosna sem na njihovo znanje in delavnost.

Doc. dr. Tatjana Mlakar
generalna direktorica
Zavoda za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

Povzetek

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZZZS) je nosilec in izvajalec obveznega zdravstvenega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: OZZ) v Republiki Sloveniji. Ima status javnega zavoda s sedežem v Ljubljani. Svojo dejavnost izvaja na sedežu v Ljubljani in v območnih enotah z izpostavami. Makroorganizacijska struktura je razvidna iz Slike 1.

Letno poročilo ZZZS za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: Letno poročilo) je pripravljeno na osnovi veljavnih predpisov ter metodologije strateškega in letnega načrtovanja na ZZZS. Poroča o uresničevanju letnih ciljev programa dela ZZZS za leto 2024 in o rezultatih strateških aktivnosti, načrtovanih v Strateškem razvojnem programu za obdobje 2020–2025 (v nadaljnjem besedilu: SRP). Prvi del Letnega poročila, tj. Poslovno poročilo, prinaša najpomembnejše vsebine in podatke o izvajanju sistema OZZ na ključnih ter podpornih dejavnostih ZZZS v preteklem letu. Drugi del, tj. Finančno poročilo, pa vsebuje finančne in računovodske izkaze ter komentarje o finančnem poslovanju v letu 2024, vključno z oceno doseganja ciljev finančnega poslovanja. Usklajenost vsebinske zasnove Letnega poročila z metodologijo strateškega načrtovanja omogoča podroben pregled dela ZZZS v preteklem letu, hkrati pa tudi nekatere mednarodne primerjave na ključnih področjih izvajanja sistema OZZ v daljšem obdobju. Pri tem je treba pojasniti, da so nekateri podatki in indeksi, ki na videz odstopajo od preteklih let, zgolj posledica ukinitve prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja in tega vpliva na podatke OZZ.

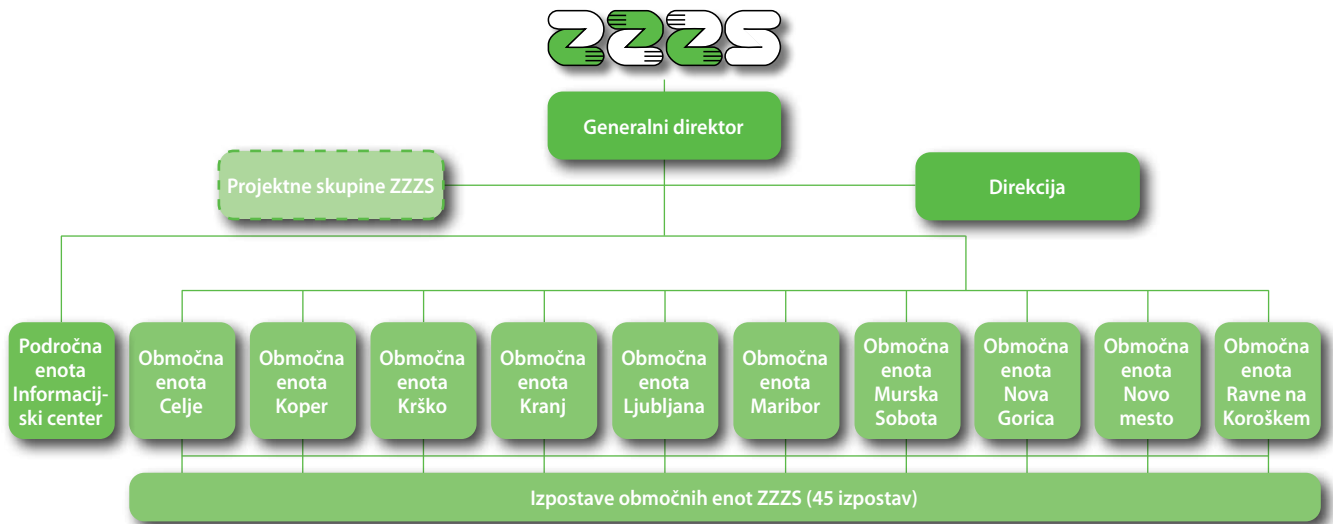
ZZZS si je za leto 2024 zastavil 15 letnih ciljev, ki se v večjem delu nanašajo na uresničevanje z zakonom opredeljenega poslanstva ZZZS oziroma na ključne dejavnosti pri izvajanju sistema OZZ v državi, kot so urejanje zavarovanj zavarovanih oseb, urejanje odnosov z izvajalci zdravstvenih storitev, zagotavljanje zdravstvene oskrbe in drugih pravic zavarovanih oseb, o čemer poroča 1. poglavje Letnega poročila. Ostali cilji se navezujejo na podporne dejavnosti, s katerimi ZZZS zagotavlja informacijske, informativne, pravne, organizacijske in kadrovske naloge. O tem poroča 2. poglavje. O poteku izbranih razvojnih nalog za uresničevanje desetih strateških aktivnosti, načrtovanih s SRP za doseganje izbranih razvojnih oziroma strateških ciljev ZZZS, poroča 3. poglavje. V tem poglavju povzemamo tudi ukrepe, ki jih je ZZZS izvajal v preteklem letu zaradi zahtev v sistemskem okolju, tj. predvsem aktivnosti za uvedbo sistema dolgotrajne oskrbe (v nadaljnjem besedilu: DO) v državi.

Število zavarovanih oseb v OZZ v Sloveniji je na dan 31. 12. 2024 znašalo 2.117.067, kar je 541 manj kot leto prej. Gospodarske razmere v letu 2024 so na splošno vplivale na strukturo kategorij zavarovancev. Glede na to, da se je gospodarska rast v letu 2024 upočasnila, se je število aktivnih kategorij zavarovancev (zaposleni in samozaposleni) le minimalno spremenilo glede na prejšnje leto. Hkrati pa je že možno opaziti trend povečevanja števila neaktivnih zavarovancev (npr. brezposelnih oseb, upravičencev do plačila prispevkov za OZZ iz proračuna, oseb, ki si same plačujejo prispevek). Povečalo se je tudi število upokojevcev.

Ministrica, pristojna za zdravje, je podala soglasja na predlog Splošnega dogovora, ki ga je na podlagi smernic zdravstvene politike pripravil ZZZS za namen pogajanj z deležniki, šele 20. 11. 2023. Deležniki do konca novembra 2023 niso uspeli sprejeti Splošnega dogovora. Zato je Vlada RS sprejela Uredbo o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: Uredba 2024), med letom 2024 pa še 3 spremembe in dopolnitve te Uredbe.

Z Uredbo 2024 so bile določene številne spodbude za izboljšanje dostopnosti do zdravstvenih storitev in za skrajšanje čakalnih dob. Sprejeti finančni ukrepi so spodbudili večjo realizacijo programov zdravstvenih storitev, saj je bila ta v večini dejavnosti višja od načrtovane, vendar nižja od pričakovane. Pri tem je treba upoštevati, da je v letu 2024 potekala tudi stavka zdravnikov, ki se je pri realizaciji programa pri izvajalcih zelo različno odrazila.

Za boljšo dostopnost do zdravstvenih storitev so bile predvidene tudi nekatere nujne širitve programov na vseh ravneh zdravstvene dejavnosti. Na primarni ravni ZZZS na razpisu ni uspel oddati vseh dodatno načrtovanih timov družinske medicine, otroškega in šolskega dispanzerja, dispanzerja za ženske, zobozdravstva za odrasle in mladino. Odhodi zdravnikov iz javnih zdravstvenih zavodov so v nekaterih okoljih povzročili resne težave pri zagotavljanju izbire osebnega zdravnika družinske medicine. Za ublažitev nastalih razmer so v letu 2024 delovale ambulate za boljšo dostopnost in ambulate za neopredeljene.

Slika 1. Makroorganizacijska struktura ZZZS.

Dostopnost po telefonu in fizična dostopnost do izbranih osebnih zdravnikov ter do drugih storitev na primarni ravni v nekaterih okoljih še vedno ni bila na ustrezni ravni. Vedno večje potrebe zavarovanih oseb na eni strani in pomanjkanje kadra na drugi ostaja nerešeno sistemsko vprašanje.

Staranje populacije in večja ponudba zdravil sta razloga, da se poraba zdravil povečuje. Kljub večji količinski porabi je bila rast odhodkov za zdravila v letu 2024 nižja od pričakovane, predvsem zaradi: prihoda generičnih zdravil na trg po padcu patentne zaščite originalnih zdravil, vključitve novih zdravil v sistem najvišjih priznanih vrednosti, znižanja najvišjih dovoljenih cen, ki jih določa Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke, in znižanja dogovorjenih cen; zanje se dogovori ZZZS z imetniki dovoljenj oziroma njihovimi zastopniki.

Poraba antibiotikov se je povečala za 9,4 %.

ZZZS je v letu 2024 glede na preteklo leto opravil več nadzorov od načrtovanih (106,2 %). Ker so bili usmerjeni, je bilo ugotovljenih nepravilnosti kar pri 80,6 % opravljenih nadzorov.

Aktivnosti pri odločanju o pravicah iz OZZ so bile v letu 2024 v znamenju normativnih sprememb in nadaljevanja dela na digitalizaciji postopkov. Opozoriti je treba na ponovno vsebinsko bogato novelo Pravil OZZ, uveljavitev podzakonskega predpisa za uresničevanje prenovljene pravice do izjemne odobritve in novega Pravilnika o izvajanju nadzorov nad dobavitelji MP. Te spremembe v pravnih aktih so zahtevale popravke informacijske podpore, dopolnitve internih navodil za delo ZZZS in usmeritve ter pojasnila za izvajalce zdravstvenih storitev. Kljub velikemu obsegu operativnih aktivnosti je ZZZS na področju pravic nadaljeval razvojne naloge s poudarkom: na poenostavitvi postopkov (zmanjševanje administrativnih bremen tako za izvajalce kot za zavarovane osebe, npr. nove poenostavitve pri zagotavljanju pravice do MP), na specializaciji nalog in na poenotenju dela v strokovnih službah ZZZS (npr. specializacija sklepanja pogodb z dobavitelji MP samo na 2 območnih enotah, vključitev oziroma posodobitev sistema notranjih kontrol na procesih potrjevanja zobnoprotetičnih predlogov in dela imenovanih zdravnikov) in na digitalizaciji (prehod na e-poslovanje z dobavitelji MP v celoti, priprava nove elektronske vloge za direktna nakazila nadomestil plače samostojnim zavezancem preko sistema SPOT in vzpostavitev elektronskega podpisovanja odločb imenovanih zdravnikov in senata Zdravstvene komisije).

ZZZS je v letu 2024 intenzivno nadaljeval razvoj modelov plačevanja zdravstvenih storitev. Uveljavil je nov model plačevanja ambulant družinske medicine in pediatrije z novimi glavarinskimi količniki ter uvedel finančne spodbude za optimalno opredeljevanje zavarovanih oseb. Uvedel je več pomembnih novosti v zobozdravstvu, nov model plačevanja v nevrologiji, nefrologiji in v programu paliativne oskrbe otrok, dopolnil številne druge modele in bolj izrazito diferencialne cene radioloških storitev glede na njihovo zahtevnost. S številnimi spremembami plačilo sledi

tudi razvoju tehnologij, materialov in metod zdravljenja. Kot pomemben dosežek je treba opozoriti tudi na zaključeno nacionalno stroškovno analizo primerov SPP, saj so bili z dodatnimi sredstvi in velikim angažiranjem vseh deležnikov vzpostavljeni pogoji za boljše beleženje stroškov v bolnišnicah in uveljavitev metodologije izračuna cen primerov SPP.

ZZZS za spremljanje zdravstvenih dejavnosti, razvoj novih modelov plačevanja, načrtovanje in odločanje vse bolj intenzivno in v vse večjem obsegu uporablja podatke iz zavodovega analitskega sistema (v nadaljnjem besedilu: ZAS). Podatke analizira tudi za potrebe zunanjih deležnikov, predvsem Ministrstva za zdravje (v nadaljnjem besedilu: MZ), pripravlja pa tudi podatke za druge zunanje uporabnike pri izvedbi širših raziskav (npr. sodelovanje z Ekonomsko fakulteto pri raziskavi o učinkovitosti kardiološke rehabilitacije po miokardnem infarktu).

Glavnina prizadevanj ZZZS na področju informacijskega sistema se je v letu 2024 usmerila v podporo elektronskemu poslovanju, s poudarkom na izboljševanju informacijske varnosti in na neprekinjenem delovanju informacijskega sistema, kar je zahtevalo tudi intenzivno sodelovanje pri razvoju informacijskih sistemov na nacionalni ravni. Pomembno je bilo predvsem sodelovanje z MZ, Ministrstvom za notranje zadeve in Ministrstvom za digitalno preobrazbo na področju priprave zakonodajnih predlogov, pri projektu zVEM, aktivnostih v okviru Načrta za okrevanje in odpornost ter pri nadaljevanju nalog v okviru širitve uporabe nove elektronske osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja. Nadaljevali smo s številnimi aktivnostmi na področju upravljanja informacijske varnosti. Velik del razvojnih aktivnosti se je nanašal tudi na razvoj informacijskih rešitev za podporo izvajanju novih procesov DO. Strategijo informatike ZZZS smo v letu 2024 nadgradili z Izvedbenim načrtom, s katerim udeležimo načrtane strateške usmeritve.

Ob koncu leta 2024 je bilo na ZZZS zaposlenih 862 delavcev, kar je manj, kot je dovoljeval Zbirni kadrovski načrt oseb javnega prava za leto 2024, in sicer 965. Nerealizirane so bile predvsem zaposlitve zaradi postopnega uvajanja nalog s področja DO. Izzive pri zaposlovanju pa predstavljajo tudi trenutne razmere na trgu dela, ki se kažejo v izrazitem pomanjkanju nekaterih izobrazbenih profilov. V letu 2024 smo zato v ZZZS začeli z aktivnostmi za vzpostavitev sistema nasledstev, da bi zapolnili vrzeli ob rednih in nepredvidenih odhodih zaposlenih. V letu 2024 smo izvedli celovito prenovo Pravilnika o sistemizaciji delovnih mest v ZZZS, saj smo zaradi sprememb v delovnih procesih in vse bolj kompleksnih nalogah prilagodili opise nalog na sistemiziranih delovnih mestih. Ker je znanje zaposlenih ključnega pomena za stabilnost poslovanja, smo tudi v letu 2024 nadaljevali strukturirano pridobivanje in ohranjanje znanja, veščin ter usposobljenosti zaposlenih.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (v nadaljnjem besedilu: ZZVZZ) je z 31. 12. 2023 ukinil prostovoljno zdravstveno zavarovanje in s 1. januarjem 2024 uvedel obvezni zdravstveni prispevek (v nadaljnjem besedilu: OZP). Zdravstvene storitve, ki so se začele izvajati od vključno 1. 1. 2024, oziroma zdravila in medicinski pripomočki, izdani od vključno 1. 1. 2024, se zagotovijo v celoti v breme OZZ. S to spremembo se je v izkazu uspeha ZZZS povečal tako obseg prihodkov kot odhodkov. S tem so se povečala javna sredstva za zdravstvo ter delež prihodkov in odhodkov ZZZS v bruto družbenem proizvodu, ki se v letu 2024 približuje 8 %.

ZZZS je leto 2024 zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 79,2 milijona evrov, kar je posledica nižjih odhodkov iz naslova manjše realizacije obsega programa zdravstvenih storitev in odhodkov za zdravila. Izkazani rezultat pomeni povečanje sredstev na računih in povečuje lastne vire. Razpoložljiva sredstva bodo lahko namenjena financiranju razkoraka med rastjo prihodkov in odhodkov v naslednjih letih, če se zagotovi ustrezen najvišji možni obseg izdatkov zdravstvene blagajne.

Financiranje izdatkov za obvezno zdravstveno zavarovanje je bilo že četrto leto zapored zagotovljeno tudi s proračunskimi sredstvi za delno kritje nekaterih odhodkov, vendar le za eno leto in brez sistemskega financiranja naraščajočih odhodkov, ki so predvsem posledica odločitev, ki so sprejete zunaj ZZZS.

Tako je ZZZS kljub spremenjenim razmeram poslovanja med letom 2024, tako kot že vrsto zadnjih let (spremenjena globalna makroekonomska izhodišča, finančni učinki nenačrtovanih ukrepov na področju plač in drugih stroškov dela – dvig plač v javnem sektorju s 1. 6. 2024, Uredbi za leti 2023 in 2024) uspešno zaključil poslovno leto 2024 in redno poravnal vse svoje

obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev in iz naslova uresničevanja pravic iz OZZ. Na dan 31. 12. 2024 ZZZS ni imel neporavnanih obveznosti in ni izkazoval dolga.

ZZZS je v letu 2024 prejel 345,8 milijona evrov transfernih prihodkov iz državnega proračuna: (1) na podlagi 76. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025, in sicer za stroške zdravil, razvrščenih na seznam bolnišničnih zdravil, za presejalne in preventivne programe, transplantacije, dialize in cepiva (280 milijonov evrov), (2) na podlagi 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti na področju zdravstva za preseganje programa nad planiranim obsegom iz OZZ za izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje (64,3 milijona evrov) in (3) za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog DO – kritje stroškov dela, materialnih stroškov in storitev, povezanih z nalogami za DO (1,5 milijona evrov).

Nadalje je bilo v letu 2024 na podlagi povračil izplačanih plač in nadomestil plač pripravnikom, sekundarjem in specializantom, v manjšem obsegu pa še iz naslova interventne zakonodaje, iz državnega proračuna izplačanih 95 milijonov evrov, ki niso vplivali na izkaz prihodkov in odhodkov ZZZS. Pri tem gre le za vlogo posrednika pri finančnih transakcijah, ko ZZZS v imenu in za račun državnega proračuna izvaja plačila v dobro izvajalcem zdravstvenih storitev.

Za poslovanje ZZZS je bila ključnega pomena tudi aktivna vloga skupščine in upravnega odbora, ki sta se seznanjala in odločala o vseh aktualnih vsebinah. Na seji skupščine je v zvezi z aktualno problematiko in ključnimi vprašanji o financiranju sistema OZZ večkrat sodelovala ministrica za zdravje, ki je predstavila načrte Ministrstva na sistemski in regulacijski ravni.

Poročilo kaže, da je ZZZS zastavljene letne cilje v veliki meri uresničil, čeprav je izpostavljen številnim spremembam in zahtevam zunanjega okolja. Zaradi nenačrtovanih sprememb prioritete, povezanih predvsem z dejavnostmi državnih organov v letu 2024, je ZZZS naloge, določene v programu dela za leto 2024, dodatno načrtoval oziroma jih opravil v skladu z možnostmi. Celovit prikaz poslovanja, podrobni podatki in ocene rezultatov po posameznih področjih ter dejavnostih ZZZS v preteklem letu so razvidni iz vsebine Letnega poročila.

Poročilo o delu organov ZZZS

Organ upravljanja ZZZS je skupščina, upravni odbor pa njen izvršilni organ. S sklepom skupščine so pri območnih enotah ustanovljeni območni sveti. V letu 2024 je skupščina na podlagi Zakona o dolgotrajni oskrbi (v nadaljnjem besedilu: ZDOsk-1) sprejela tudi Spremembe in dopolnitve Statuta ZZZS kot podlago za izvajanje obveznega zavarovanja za dolgotrajno oskrbo (v nadaljnjem besedilu: OZDO) ter s tem razširila delovanje ZZZS na še eno socialno zavarovanje, OZZ. ZZZS zagotavlja OZZ vsebinsko širše in celoviteje, kot bo zagotavljal obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo od 1.7.2025 dalje glede na veljavno zakonodajo.

Na podlagi ZZVZZ, statuta in drugih pravnih podlag so organi ZZZS uresničevali svoje pristojnosti oziroma sprejemali odločitve na ključnih področjih za upravljanje sistema OZZ oziroma ZZZS: zagotavljanje pravic do zdravstvene oskrbe, zdravil in medicinskih pripomočkov (v nadaljnjem besedilu: MP), denarnih nadomestil, urejanje pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev in dobavitelji MP ter zagotavljanje finančnih virov. Organi so se odzivali tudi na nekatere predloge zakonov, ki bi lahko vplivali na ZZZS, OZZ in OZDO. Organi sprejemajo odločitve samostojno, pri čemer zakonodaja predvideva za vse ključne odločitve različne oblike soglasja oziroma odločitve¹ države.

Na Sliki 2 je predstavljena sestava skupščine kot organa upravljanja in sestava njenega izvršilnega organa upravnega odbora.

Delo Skupščine

Skupščina je zasedala na 4 rednih in na 2 izrednih sejah, skupaj s 87-odstotno povprečno udeležbo. Udeležba predstavnikov delodajalcev je bila 80-odstotna, kar je občutno boljše (za 8 odstotnih točk) kot leta 2023, predstavnikov zavarovancev pa v povprečju 93-odstotna. Upravni odbor je zasedal na 11 rednih, 2 izrednih in 2 izrednih dopisnih sejah s 85-odstotno povprečno udeležbo, kar je za 5 odstotnih točk slabše kot leta 2023. Med letom je bilo nekaj odstopov ali razrešitev in nadomestnih imenovanj, in sicer 3 članic skupščine in 1 članice območnega sveta.

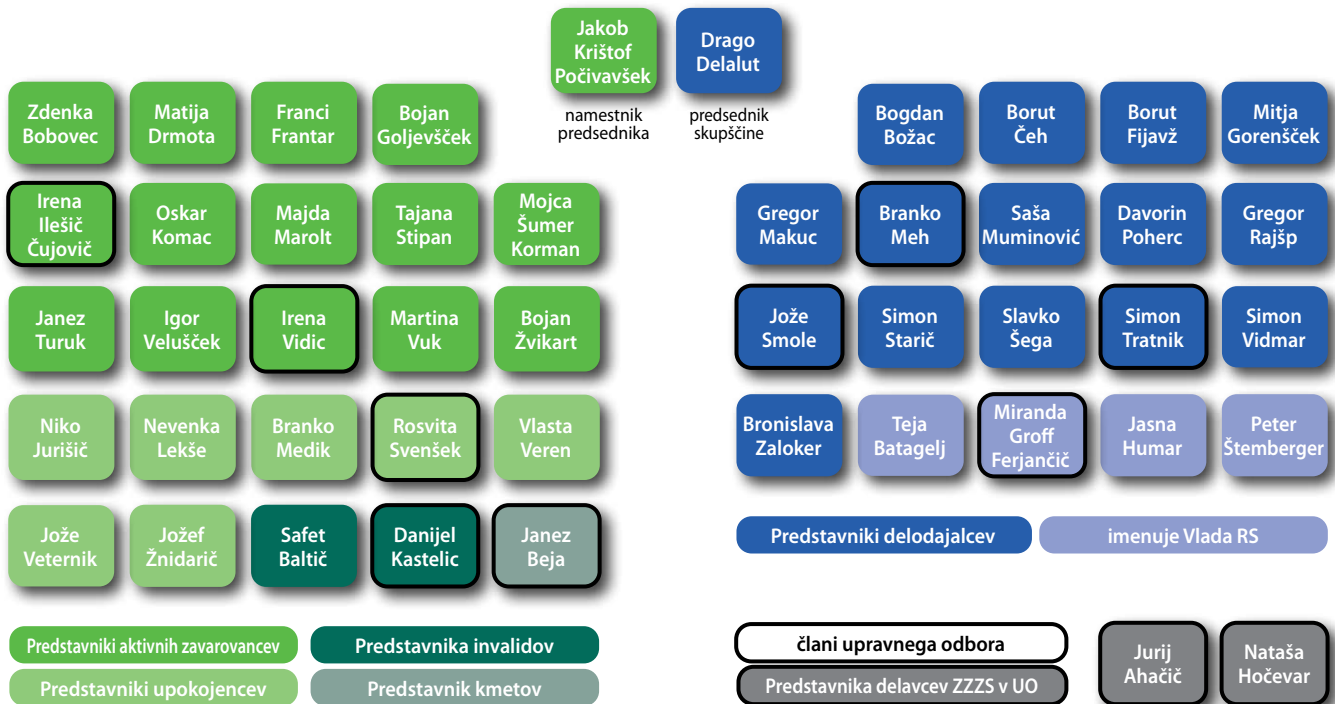
Skupščina je med drugim sprejela novele Pravil OZZ in Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do MP iz OZZ. Sprejete Spremembe in dopolnitve Statuta ZZZS so bile prva novela po 24 letih, a samo z nujnimi vsebinami zaradi sprememb zakonodaje.

Na sejah so se članice in člani redno seznanjali s finančnim stanjem in projekcijami poslovanja. Skupščina je sprejela tudi vmesno poročilo o doseganju rezultatov »Strateškega razvojnega programa ZZZS 2020–2025«. Januarja je na izredni seji sprejela finančni načrt za leto 2024, decembra na redni seji pa finančni načrt za leto 2025. Sprejela je informacijo o poslovanju v letu 2023 na osnovi letnega poročila za leto 2023 ter ob upoštevanju revizijskih poročil Računskega sodišča RS o računovodskih izkazih in pravilnosti poslovanja tudi sklep o potrditvi letnega poročila – zaključnega računa za leto 2023. Na vse sprejete akte, oba finančna načrta in na revidirani zaključni račun so bila pridobljena soglasja.

V letu 2024 so se nadaljevale težave zavarovanih oseb. Zato se je skupščina odzivala na aktualne izzive zdravstvenega sistema, predvsem na dostopnost do zdravnika na primarni ravni in do zdravstvenih storitev na sekundarni in terciarni ravni zaradi (pre)dolgih čakalnih dob. Sprejela je sklep, da pričakuje v prihodnje, hkrati s predlogom finančnega načrta, predložitev tudi z ministrstvom za zdravje usklajenega predloga splošnega dogovora oziroma uredbe o programih storitev OZZ, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto, ki bo vključevala ukrepe za skrajševanje čakalnih dob in izboljšanje dostopnosti do izbranega zdravnika.

Od Ministrstva za zdravje in Vlade RS je Skupščina zahtevala, da ob dvigu plač hkrati zagotovi ZZZS-ju dodatna finančna sredstva iz državnega proračuna, in da pričakuje, da se zahteva tudi

¹ Na podlagi ZZVZZ država uravnava sistem OZZ pri določanju višine prispevne stopnje (prispevno stopnjo predlaga skupščina ZZZS, sprejme pa jo Državni zbor Republike Slovenije), pri sprejemanju finančnega načrta (usklajuje se z makroekonomskimi izhodišči države, sprejema ga skupščina ZZZS, soglasje nanj pa daje Vlada RS), pri podrobnejšem določanju obsega pravic (skupščina ZZZS sprejema spremembe Pravil OZZ in drugih aktov s področja pravic, soglasje nanje pa daje minister za zdravje RS) in pri imenovanju generalnega direktorja (generalnega direktorja ZZZS imenuje skupščina ZZZS, soglasje na imenovanje pa daje Državni zbor Republike Slovenije).

Skupščina ZZZS

Skupščina je organ upravljanja. Sestavljajo jo imenovani oziroma izvoljeni predstavniki delodajalcev in zavarovancev svojih interesnih organizacij. Predsednik Skupščine je Drago Delalut, predstavnik delodajalcev, namestnik predsednika pa Jakob Krištof Počivavšek, predstavnik aktivnih zavarovancev.

Slika 2. Člani organov upravljanja ZZZS in njihova sestava.

Upravni odbor ZZZS

Upravni odbor je izvršilni organ skupščine. Predsednica Upravnega odbora je Irena Ilešič Čujovič, predstavnica aktivnih zavarovancev, namestnik predsednice Branko Meh, predstavnik delodajalcev. Člana sta tudi dva predstavnika delavcev ZZZS.

višja produktivnost nosilcev zdravstvene dejavnosti. Ponovno je ob sprejemanju finančnega načrta v decembru pozvala Vlado RS, da zagotovi ZZZS sredstva za dvig stroškov dela, ki izvirajo iz dogovora s sindikati.

Leto 2024 je zaznamovala stavka zdravnikov oziroma sindikata Fides. Zaradi zmanjšane izvedbe zdravstvenih programov za zavarovane osebe je skupščina pozvala obe strani k pogajanju o stavkovnih zahtevah Fidesa, da se čim prej doseže dogovor, ki bo zavarovancem omogočil neoviran dostop do zdravstvenih storitev.

Ob obravnavi problematike dostopnosti zavarovanih oseb do zdravstvenih storitev na primarni ravni, problematike pomanjkanja izbranih osebnih zdravnikov ter težav na sekundarni ravni v zvezi s čakalnimi dobami, je skupščina zahtevala sklic posebne izredne seje skupščine ZZZS na vse te teme, na katero je povabila predsednika Vlade RS in ministrico za zdravje. Ministrica se je izredne seje v marcu tudi udeležila. Na seji v marcu je pozvala Ministrstvo za zdravje, da v spremembi zakonodaje obravnava problematiko dostopnosti do zdravstvenih storitev in nedopustno dolgih čakalnih dob, vključno s problematiko opravljanja dela pri drugem delodajalcu, zaposlenih delavcev pri javnih izvajalcih, v pripravo zakonodaje pa vključi socialne partnerje in predstavnike organov ZZZS. Na seji v septembru pa je pozvala Ministrstvo za zdravje, da čim prej zaključi postopek sprememb Zakona o zdravstveni dejavnosti, s katerim bi omejili izvajanje zdravstvenih storitev pri izvajalcih po podjemnih pogodbah. Ministrica se je udeležila še seje v decembru ob sprejemanju finančnega načrta za leto 2025.

Skupščina se je seznanila z nadzori in pooblastili ZZZS in drugih institucij na tem področju ter pozvala ZZZS k povečanju števila finančnih in strokovnih nadzorov zlasti na področjih, kjer so največje težave z dostopnostjo do zdravstvenih storitev in nedopustno dolgimi čakalnimi dobami, obenem pa k sprotnemu spremljanju izvajanja ukrepov za povečanje dostopnosti do zdravstvenih storitev ter skrajševanja čakalnih dob in njihovih učinkov. Sprejela je sklep, da se

obravnava strategija nadzora in pooblastila ZZS pri izvajanju nadzorov. Od vodstva ZZS je zahtevala predloge za oblikovanje cen, ki bodo upoštevali različne pogoje, pod katerimi izvajalci izvajajo storitve. Sprejela je sklep, da ZZS zavarovanim osebam, ki ostanejo brez izbranega osebnega zdravnika, pošlje informacijo o možnostih, ki jih imajo za opredelitev za zdravnika glede na kraj njihovega bivališča. Vodstvo ZZS je pozvala, naj pripravi poročilo o sklepanju splošnega dogovora za pogodbeno leto 2025 in ukrepe, ki bodo povečali možnost za sklenitev splošnega dogovora v letu 2025 za pogodbeno leto 2026.

Skupščina se je seznanila z aktivnostmi na področju dolgotrajne oskrbe in od Ministrstva za solidarno prihodnost zahtevala, da ZZS takoj zagotovi ustrezne pravne podlage ter potrebne vhodne podatke in informacije za nemoteno in pravočasno pripravo na izvajanje nalog po ZDOsk-1. Skupščina je sprejela tudi sklep o izplačilu deleža ustanovitelja ob preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice v delniško družbo.

Na zadnji seji v letu 2024 je skupščina, na predlog upravnega odbora, ki je vodil razpisni postopek in izbiro kandidata, vključno z razgovori, imenovala generalnega direktorja za mandat 2025–2029.

Delo Upravnega odbora

Upravni odbor je sprejel vse predloge splošnih aktov za izvajanje javnih pooblastil in jih posredoval v javno razpravo in medresorsko usklajevanje. Odločal je o gradivih, ki jih je prejela skupščina v sprejem, in drugih številnih operativnih vsebinah. Sklepe o razpisih in izbirah izvajalcev zdravstvenih storitev je upravni odbor sprejel na 8 sejah tako, da so bili v javno mrežo izvajalcev kar najhitreje vključeni novi timi v skladu z Uredbo 2024, kar je prispevalo k večji dostopnosti do zdravnika in zdravstvenih storitev za zavarovane osebe. Dvakrat je odločal o sklepu o načrtovanju in obračunavanju zdravstvenih storitev in tako spreminjal modele plačevanja zdravstvenih programov. Sprejel je: Pravilnik o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca; 2 noveli pravilnika o kartici zdravstvenega zavarovanja, profesionalni kartici in pooblastilih za branje in zapisovanje podatkov v zalednem sistemu, predlog pravilnika o pravici do psa vodiča slepih in ga posredoval v javno razpravo. Predlog novele pravilnika o volitvah članov organov ZZS je obravnaval večkrat in ga nato poslal decembra v javno razpravo. Upravni odbor je imel na dnevnem redu tudi sklepe o MP, in sicer: novelo sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do MP na obnovljivo naročilnico; sklep o določitvi seznama MP, pri katerih lahko izbrani osebni zdravnik prenese pooblastilo za predpisovanje na druge zdravstvene delavce; novelo sklepa o MP, zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost na obnovljivo naročilnico; sklep o javnem razpisu za izvajanje programov izdaje in izposoje MP in sklep o izbiri; sklep o izbiri izvajalcev šolanja psov vodičev slepih zavarovanih oseb. O sklepu o določitvi cenovnih standardov za MP iz OZZ je upravni odbor odločal kar na 7 sejah, kar je bila posledica pritiska dobaviteljev na cene in pogoj za ohranjanje dostopnosti za zavarovane osebe. Sprejel je sklep o določitvi terapijske skupine zdravil z etanerceptom, zaradi katere se predvidevajo določeni finančni prihranki pri stroških za zdravila.

Upravni odbor se je seznanil z Uredbo 2024. Seznanil se je s poročilom o financiranju zdravstvenih storitev nad rednim programom v letu 2023. Seznanil se je s finančno projekcijo ZZS za obdobje 2024–2028. Izrazil je zaskrbljenost nad izkazanimi presežki odhodkov nad prihodki v obdobju 2024–2028 in menil, da morebitni ukrepi za izravnavo v prihodnjih letih ne smejo iti na račun zmanjševanja pravic in dostopnosti do zdravstvenih storitev, zdravil in MP, niti na račun dviga prispevne stopnje za OZZ. Izrazil je pričakovanje, da Vlada RS in Državni zbor RS sprejemata predpise, ki bodo zagotavljali racionalizacijo poslovanja in učinkovitejše izvajanje zdravstvenih storitev pri izvajalcih. Seznanil se je s Predlogom splošnega dogovora za pogodbeno leto 2025 in ga sprejel.

Upravni odbor se je sproti seznanjal s problematiko na področju dolgotrajne oskrbe, predvsem s prizadevanji ZZS za sprejem novele ZDOsk, ki bi omogočila nemoteno izvajanje OZDO. Sprejel je tudi pozive generalni direktorici glede razveljavitve prvega razpisa za sofinanciranje preventivnih programov ohranjanja poklicnega zdravja in promocijo zdravja na delovnem mestu za obdobje 2024–2026 ter, da se v novem razpisu vzpostavi takšne razpisne pogoje, ki bodo omogočali sodelovanje reprezentativnih socialnih partnerjev, članov Ekonomsko-socialnega sveta, kot nosilcev projekta, in zahteval seznanitev s celotnim razpisom pred objavo.

Sprejel je mnenje ZZS k Predlogu strategije razvoja zdravstvene dejavnosti na primarni ravni zdravstvenega varstva do leta 2031 in ga poslal Ministrstvu za zdravje. Sprejel je mnenje ZZS o Predlogu zakona o digitalizaciji zdravstva in ga poslal v okviru javne razprave Ministrstvu za zdravje. Naknadno je še zahteval, da služba ZZS vztraja pri nesprejemljivosti predloga o prenosu informacijske infrastrukture in informacijskih rešitev, na katerih se hranijo zbirke, ki jih vodi ZZS, na novoustanovljeno družbo, ter da ZZS od Ministrstva za zdravje pridobi Predlog zakona o digitalizaciji zdravstva z jasno opredelitvijo vloge ZZS in ostalih udeležencev, podprto z ustreznimi obravnavanimi tveganji, ki se bodo upoštevala v fazi medresorskega usklajevanja. Seznanil se je z izhodišči za pripravo mnenja službe ZZS k Predlogu zakona o kakovosti v zdravstvu in dal pooblastilo službi ZZS, da mnenje na osnovi teh izhodišč pošlje Ministrstvu za zdravje v okviru javne razprave. Podprl je nadaljnje aktivnosti službe ZZS za uporabo elektronske osebne izkaznice v sistemu kartice zdravstvenega zavarovanja, s čimer je seznanil Ministrstvo za notranje zadeve, Ministrstvo za javno upravo, Ministrstvo za digitalno preobrazbo in Ministrstvo za zdravje. Sprejel je mnenje ZZS k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zdravstveni dejavnosti in ga poslal Ministrstvu za zdravje. Sprejel je sklep, da se v naslednjem obdobju strateškega razvojnega programa od 2026 dalje več pozornosti posveti razvoju sistema zdravstvenega varstva zaradi ohranitve javnega zdravstva.

Upravni odbor se je seznanil s končnim revizijskim poročilom 1/2024 – *Revidiranje upravljanja ZZS* in s priporočili. Seznanil se je s kadrovskimi težavami ZZS in podprl aktivnosti, ki jih vodstvo izvaja. Upravni odbor se tudi zaveda, da bo izvajanje najzahtevnejših nalog ogroženo, če ne bo sistemskih ukrepov na področju plač v javnem sektorju in izboljšanja stanja v zdravstvenem sistemu.

Sprejel je popisno poročilo premoženja na dan 31. 12. 2023 ter med letom dvakrat odločil o izrednem odpisu sredstev in o obveznosti do virov sredstev. Seznanil se je s poročilom Finančne uprave Republike Slovenije o pobiranju prispevkov za OZZ. Tako kot vsako leto, se je seznanil z letnim poročilom in planskimi dokumenti sektorja za notranje revidiranje ter načrtom revizijskih nalog za leto 2024. Sprejel je Sklep o imenovanju članov komisije za razvrščanje zdravil na listo. Na 7 sejah je imenoval 8 predstavnikov ZZS v svete javnih lekarniških zavodov. MZ je podal predlog za predstavnika zavarovancev v svetu UKC Ljubljana do konca mandata. Na 7 sejah je imenoval zdravnike in člane senata zdravstvene komisije ter sprejel mnenje k imenovanju vodje – direktorice sektorja za notranje revidiranje.

Delo območnih svetov

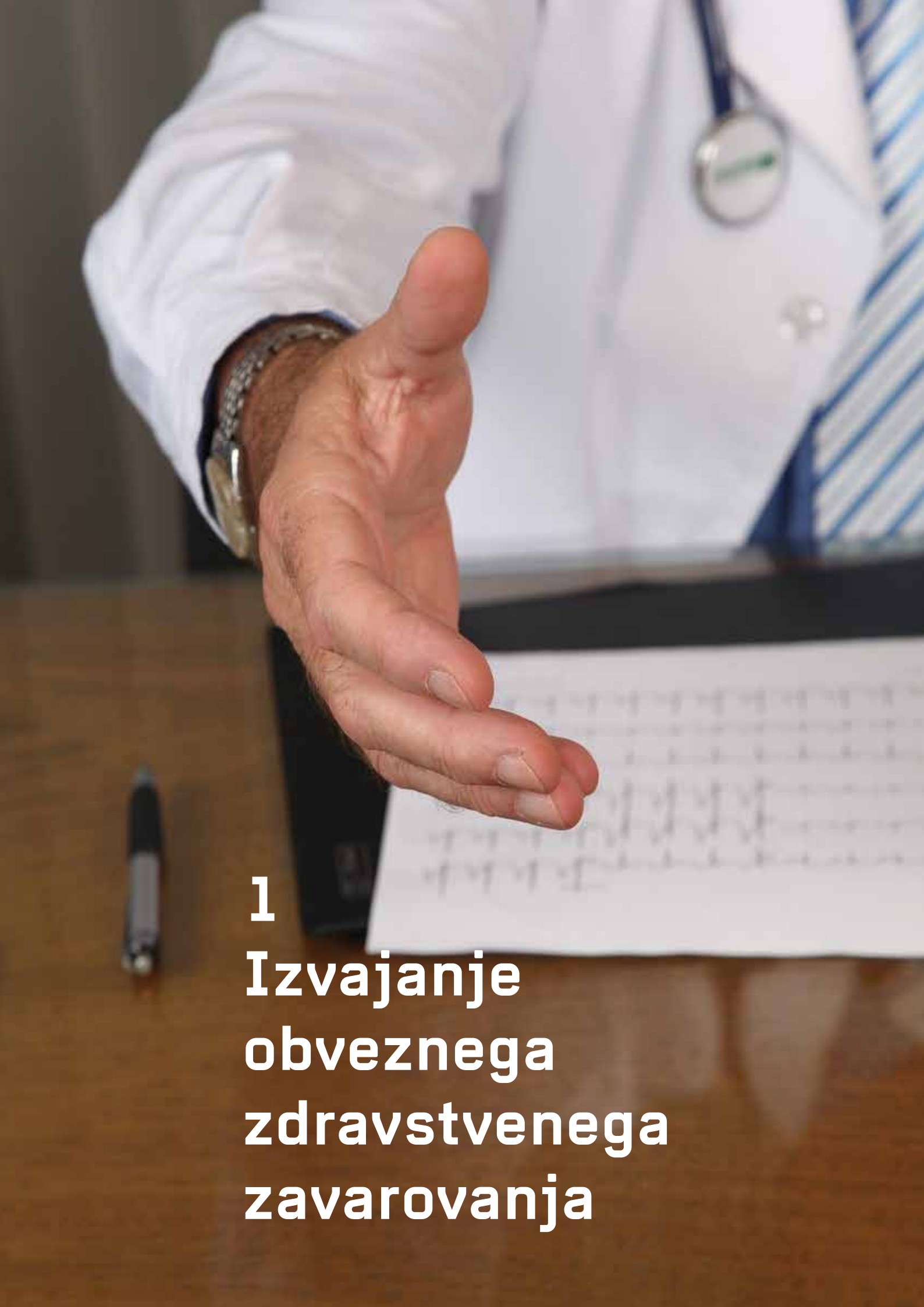
Območni sveti pri območnih enotah so imeli v letu 2024 skupaj 20 rednih in 2 izrednih dopisnih sej. Obravnavali so naslednje vsebine: poslovanje ZZS in matične območne enote, finančni načrt ZZS, njegovo uresničevanje, finančne projekcije, uvedbo obveznega zdravstvenega prispevka, aktivnosti uvedbe DO, uveljavitev novele Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja, vsebine s področja pogodbenih razmerij z izvajalci zdravstvenih storitev, dostopnosti do zdravstvenih storitev, o izvedbi programov in nadzorih ZZS, absentizem, napotovanje na fizioterapijo in na zdravljenje v tujini. Območni sveti so opravili skupaj 9 imenovanj v svete javnih zdravstvenih domov.

Organi upravljanja ZZS niso bili zadovoljni s stanjem dostopnosti do zdravnika in do zdravstvenih storitev, prehajanju zdravnikov iz javnih zavodov h koncesionarjem. Želeli bi več nadzorov ZZS neposredno pri izvajalcih, vsakoletno sklepanje letnega splošnega dogovora, ne pa uredbe vlade, ki ga nadomešča, kadar ni soglasja partnerjev, in zagotovitev manjkajočih sredstev za izvajanje OZZ iz proračuna, če se vlada s sindikati dogovori za višje plače v zdravstvu, kar je ZZS dolžan financirati v obliki cene zdravstvene storitve.

A Poslovno poročilo

1
Izvajanje
obveznega
zdravstvenega
zavarovanja

V 1. poglavju tega Letnega poročila so po uvodnih pojasnilih o temeljnih vplivih in sistemskih okoliščinah na izvajanje OZZ v preteklem letu v ospredju ključne dejavnosti ZZS v letu 2024, tj. vključevanje oseb v zavarovanje, urejanje njihovega zavarovanja, zagotavljanje in uresničevanje pravic do zdravstvene oskrbe zavarovanim osebam, vključno z zdravili in MP, pravic, ki izhajajo iz mednarodnih predpisov ter pravic do denarnih nadomestil. Osnovni cilj ZZS pri izvajanju teh sistemskih aktivnosti je zagotoviti OZZ za vse zavarovane osebe oziroma prebivalce, kar je tudi temeljni razvojni cilj ali strateški rezultat, načrtovan v SRP.

V Programu dela za leto 2024 je podrobno opredeljenih skupaj 15 letnih ciljev, od teh se jih 9 nanaša na aktivnosti izvajanja OZZ, o katerih poroča to poglavje. Vsebina in ocene o doseganju teh ciljev so razvidne iz posameznih poročil oziroma komentarjev v tem poglavju; strnjeno pa so ocene predstavljene v poglavjih 4.1. in 4.2.

1.1 Razvojni vplivi in pogoji poslovanja

Na vzdržnost sistema OZZ, tj. obvladovanje izdatkov v okviru razpoložljivih prihodkov, vplivajo številni razvojni trendi in dejavniki. Za prihodke sistema, ki se v pretežni meri zagotavljajo s plačevanjem namenskih prispevkov aktivnega prebivalstva, je pomembna rast plač, odločilnega pomena pa so neposredni trendi v zaposlovanju, na katere vplivajo tako aktualne gospodarske razmere kot tudi dolgoročnejsi demografski trendi. Glavni dejavniki (hitre) rasti izdatkov pa so spet demografski trendi (staranje prebivalstva oziroma znatno višji stroški za njihovo zdravstveno oskrbo), predvsem pa gospodarska rast (rast BDP, večja zahtevnost prebivalstva glede zdravstvene oskrbe idr.), tehnološki napredek (draga zdravila, dražje nove tehnologije zdravljenja, informatizacija) in drugi nedemografski dejavniki.

Gospodarska rast se je v Sloveniji v letu 2024 umirila. Na negotove razmere in nihanja v gospodarstvu v celotni EU so vplivale predvsem stagnacija industrijske proizvodnje, migracije, begunstvo in druge okoliščine, ki jih je mogoče povezati predvsem z nadaljevanjem vojne v Ukrajini. Prepoznavna značilnost takih okoliščin je bila v celotni EU in tudi pri nas višja inflacija v prvi polovici leta, ki pa se je v drugi polovici leta umirila.

Trenda rasti zaposlenosti in upadanja brezposelnosti se sicer nista prekinila, vendar sta se glede na prejšnja leta znatno umirila. Na določenih področjih se zaznava veliko pomanjkanje delovne sile, kar seveda ni dopuščalo večje rasti zaposlenosti.

1.1.1 Prebivalstvo, zavarovane osebe in zdravstveno stanje

V Sloveniji je bilo na dan 1.7.2024 po podatkih Statističnega urada Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: SURS) 2.126.324 prebivalcev, kar je 5.387 več kot leto prej. V preteklem letu je bilo zabeleženo tudi nekoliko manjše število umrlih.

Dva odločilna vitalna statistična oziroma splošna kazalnika o zdravstvenem stanju prebivalstva, tj. pričakovano trajanje življenja ob rojstvu in umrljivost dojenčkov, kažeta v Sloveniji v primerjavi z državami EU sorazmerno ugodno sliko. Umrljivost dojenčkov je bila v letu 2022 na ravni

Tabela 1. Izbrani splošni kazalniki zdravstvenega stanja v Sloveniji in primerjava s povprečjem v državah Evropske unije v letu 2022.

Izbrani kazalniki	Slovenija	EU 14	EU 27
Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu – moški (v letih)	78,6	79,7	77,9
Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu – ženske (v letih)	84,1	84,2	83,3
Rodnost (št. živorojenih na 1000 prebivalcev)	8,3	8,9	7,8
Umrljivost dojenčkov (št. umrlih na 1000 živorojenih)	2,5	2,9	3,3
Delež žensk in moških v celotni populaciji	0,50 / 0,50	0,51 / 0,49	0,51 / 0,49
Delež vzdrževane populacije (%)*	57	56	57

* Delež vzdrževane populacije prikazuje razmerje med otroki, starimi od 0–14 let, in osebami, starimi nad 65 let, do delovno sposobnega prebivalstva, starega od 15–64 let.

Vir: Eurostat, januar 2025.

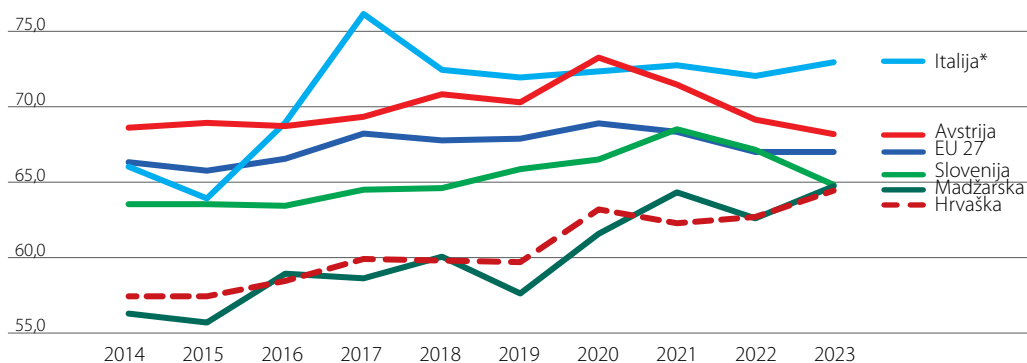
Tabela 2. Starostna struktura zavarovanih oseb po območjih Slovenije na dan 31. 12. 2014 in 2024 (v %).

Območna enota	0 do 18 let		19 do 64 let		Nad 65 let	
	2014	2024	2014	2024	2014	2024
Celje	18,6	18,3	63,8	60,3	17,6	21,4
Koper	17,0	17,3	64,2	58,8	18,8	23,9
Kranj	19,5	19,4	62,2	58,7	18,3	21,9
Krško	18,1	18,4	63,9	59,2	18,0	22,4
Ljubljana	19,0	19,4	62,6	59,2	18,4	21,4
Maribor	17,1	17,4	63,8	59,8	19,1	22,8
Murska Sobota	16,7	16,3	64,1	58,6	19,2	25,1
Nova Gorica	17,9	18,1	62,6	57,6	19,5	24,3
Novo mesto	19,7	20,4	64,0	59,7	16,3	19,9
Ravne na Koroškem	18,3	18,2	64,9	59,3	16,8	22,5
ZZS skupaj	18,4	18,5	63,3	59,3	18,3	22,2

Vir: podatki ZZS.

2,5 umrlega na 1.000 živorojenih, kar pa kaže na poslabšanje glede na leto 2021, a je še vedno nižje od povprečja najbolj razvitih držav EU (EU 14)² in bistveno nižje od povprečja vseh držav EU 27 (Tabela 1). Slovenija tako že vrsto let po tem kazalniku vztraja med najboljšimi državami EU. Pričakovano trajanje življenja ob rojstvu je v Sloveniji za moške znašalo 78,6 leta, za ženske pa 84,1 leta, kar je več kot EU 27.

Rodnost je v Sloveniji zelo nizka, nižja tako od rodnosti v državah EU 14 kot tudi v EU 27. Nizka rodnost in podaljševanje pričakovanega trajanja življenja sta pglavitna razloga za hitro rast deleža starejšega prebivalstva. Staranje prebivalstva se kaže tudi v spremembi razmerja med aktivno in vzdrževano populacijo. V letu 2022 je bilo v Sloveniji na 100 delovno aktivnih 57 vzdrževanih oseb, kar je skoraj enako povprečju najbolj razvitih držav EU 14 in povprečja EU 27. Višje vrednosti tega kazalnika so v korelaciji z višjimi javnimi izdatki za zdravstvo, pa tudi z večjimi potrebami po DO in z višjimi sredstvi za pokojnine.

* Podatek za Italijo za leto 2020 je ocenjen na podlagi povprečja leta prej in leta potem.

Vir: Eurostat, 2025.

Slika 3. Samoocena zdravstvenega stanja (delež prebivalstva, starejšega od 16 let, ki svoje zdravstveno stanje ocenjuje kot zelo dobro ali dobro) prebivalcev v Sloveniji v primerjavi z državami EU in sosednjimi državami v letih 2014–2023.

² Države EU 14 so: Avstrija, Belgija, Danska, Finska, Francija, Grčija, Irska, Italija, Luksemburg, Nemčija, Nizozemska, Portugalska, Španija in Švedska. Države EU 13 so: Bolgarija, Ciper, Češka, Estonija, Hrvaška, Latvija, Litva, Madžarska, Malta, Poljska, Romunija, Slovaška in Slovenija

Tabela 3. Standardizirane stopnje umrljivosti na 100.000 prebivalcev zaradi izbranih razlogov v Sloveniji in v primerjavi s povprečjem EU14 v letu 2022.*

Izbrani kazalniki stopnje umrljivosti	Slovenija**		EU 14	
	moški	ženske	moški	ženske
zaradi ishemičnih srčnih bolezni	95,5	45,6	99,5	47,0
zaradi možganskožilnih bolezni	80,4	67,0	47,9	42,8
zaradi raka	334,4	191,0	249,6	165,6
zaradi zunanjih vzrokov	92,9	49,2	56,3	27,2
zaradi sladkorne bolezni	21,5	13,6	20,8	13,6

* Podatek za leto 2022 ali zadnji podatek, ki je na voljo.

** Podatek za Slovenijo je za leto 2020.

Vir: Eurostat, januar 2024.

Tabela 2 prikazuje spremembe v starostni strukturi zavarovanih oseb po območnih enotah ZZZS med letoma 2014 in 2024. Skupni delež mladih do 18 let se je v 10 letih zvišal, delež oseb v starosti 19–64 let se je v istem obdobju bistveno znižal, hkrati pa se je občutno povečal delež starejših od 65 let. Starostna struktura zavarovanih oseb po območnih enotah ZZZS kaže enake trende. Delež mladih je bil konec leta 2024 najnižji v območni enoti Murska Sobota, najvišji pa v območni enoti Novo mesto. Delež starejših od 65 let je bil v letu 2024 najnižji v območni enoti Novo mesto, najvišji delež pa je bil v območni enoti Murska Sobota.

Po podatkih o samooceni zdravja v letu 2023 v Sloveniji je 65,6 % prebivalstva (v letu 2022 67,8 %) navajalo, da je njihovo stanje zelo dobro ali dobro (Slika 3), kar je nekoliko manj od povprečja držav EU 27. Ocena zadovoljstva z zdravjem v Sloveniji je sicer nižja v primerjavi z razvitimi EU državami (npr. sosednji Avstrija in Italija), hkrati pa malenkost višja kot v državah, ki so se v EU vključile po letu 2004 (npr. sosednji Madžarska in Hrvaška).

Delež starejših se v Sloveniji že vrsto let povečuje. S tem pa se večja delež nenalezljivih kroničnih degenerativnih bolezni v celotni sliki zdravstvenega stanja prebivalcev Slovenije. Vse več je tudi t. i. večobolevnosti (multimorbidnosti), ko imajo bolniki hkrati več (kroničnih) bolezni. Takšna stanja so značilna za starejše, vendar se vse pogosteje pojavljajo tudi pri mlajših osebah. Za obvladovanje teh bolezni je potrebna drugačna organizacija, boljša koordinacija in tudi integracija določenih vrst zdravstvenih obravnav. Nujni so tudi širši preventivni družbeni ukrepi, tako pri proaktivni skrbi ljudi za lastno zdravje, kot tudi specifični ukrepi zdravstvenega sektorja za preprečevanje, zgodnje odkrivanje in učinkovito zdravljenje teh bolezni.

V skladu z opisanimi trendi v zdravstvenem stanju so v Sloveniji vodilni vzroki umrljivosti prebivalstva že vrsto let vse vrste raka, bolezni obtočil, poškodbe in zunanji vzroki, ki povzročajo skupaj več kot tri četrtine vseh smrti v državi. Po zadnjih dosegljivih podatkih o stopnjah umrljivosti zaradi tovrstnih vzrokov smo pri obvladovanju srčnožilnih bolezni blizu povprečij držav EU 14. Pri obvladovanju možganskožilnih bolezni (možganske kapi), raka in poškodb ter drugih zunanjih vzrokov pa so še vedno zaostanki za povprečji v državah EU 14. Zelo pomemben delež pri umrljivosti nosi tudi sladkorna bolezen, katere obvladovanje v Sloveniji se je s celostnim pristopom in številnimi ukrepi približalo ravni najbolj razvitih EU držav (Tabela 3). Pomembne so tudi razlike v umrljivosti med spoloma, ki v Sloveniji ostajajo izrazite. Obvladovanje opisanih kroničnih bolezni je zato v Sloveniji prednostna naloga javnega zdravja.

V Sloveniji so se do sredine preteklega desetletja sorazmerno hitro izboljševali splošni kazalniki zdravja prebivalstva (npr. pričakovano trajanje življenja), nato pa so se trendi izboljševanja v času epidemije covid-19 prekinili. Negativen vpliv na zdravstveno stanje po letu 2020 se kaže predvsem v spremembah trendov v umrljivosti, pri čemer je bila prizadeta zlasti populacija starejših od 65 let. Epidemija je prekinila ugodne trende podaljševanja pričakovanega trajanja življenja v Sloveniji. Podobne trende so zaznali v večini držav EU.

Razpoložljivi mednarodno primerljivi podatki o zdravstvenih aktivnostih za leto 2022 kažejo približno enako stanje kot leto poprej. V Sloveniji je obisk zunajbolnišničnih ambulantnih zmožljivosti 6,0 obiska na prebivalca v letu 2022. Število obiskov pa je bilo še vedno nad ravnijo držav EU 14 (Tabela 4). Največji delež teh obiskov v Sloveniji so bili obiski izbranih osebnih zdravnikov na primarni ravni. Stopnja hospitalizacij (odpusti iz bolnišnic) zaradi bolezni na

Tabela 4. Izbrani kazalniki o zdravstvenih dejavnostih v Sloveniji in primerjava s povprečji sosednjih držav in EU14 v letu 2022* ali z zadnjimi podatki, ki so na voljo.

Izbrani kazalniki	Slovenija	EU 14	Hrvaška	Avstrija	Italija	Madžarska
Število obiskov na prebivalca v zunajbolnišnični ambulantni dejavnosti skupaj	6,0	5,9	6,4	5,8	9,7	9,5
Stopnja hospitalizacije (odpusti iz bolnišnic) zaradi bolezni na 100.000 prebivalcev skupaj	14.402,0	12.871,5	13.813,4	20.917,1	9.327,7	10.414,3
– zaradi srčnožilnih bolezni	1.680,5	1.748,7	1.787,7	2.833,0	1.511,3	1.817,5
– zaradi akutnega miokardnega infarkta	166,5	162,4	232,5	174,1	164,6	146,7
– zaradi drugih ishemičnih srčnih bolezni	119,1	164,1	126,6	498,7	120,7	115,6
– zaradi popuščanja srca	255,7	228,4	145,2	261,5	246,2	241,2
– zaradi raka	1.546,6	1.221,9	1.830,1	2.584,3	1.026,7	1.480,9
– zaradi sladkorne bolezni	97,0	102,3	101,9	174,3	36,4	90,4
Povprečna ležalna doba v bolnišnicah (v dnevih)	6,4	6,7	6,3	6,2	7,2	5,1
Operacije sive mreže – delež v enodnevnih obravnavaх (%)	98,8	87,4	64,3	87,7	94,9	76,6

* Podatki so za leto 2022 ali zadnji podatki, ki so na voljo.

Vir: OECD in Eurostat, januar 2025.

100.000 prebivalcev je bila v Sloveniji višja od stopenj v sosednjih državah, razen v Avstriji. Splošna stopnja hospitalizacije je bila tako v letu 2022 še vedno nad povprečjem razvitih držav EU. Zanimiva pa je primerjava stopnje hospitalizacije zaradi sladkorne bolezni, ki je v Avstriji dvakrat tolikšna kot v Sloveniji.

1.1.2 Razpoložljiva sredstva za zdravstvo

Po zadnjih razpoložljivih mednarodno primerljivih podatkih o izdatkih za zdravstvo ugotavljamo rast teh izdatkov. Pri tem je bila Slovenija glede na porabo na prebivalca z 2.927 PPP evrov pod povprečjem EU (EU 27: 3.105 PPP evrov na prebivalca), glede na porabo v BDP pa z 9,6 % nad povprečjem držav EU (EU 27: 8,7 % BDP) in skoraj enaka povprečju najbolj razvitih držav EU tako po porabi na prebivalca kot glede na delež BDP. Kljub znatnemu dvigu je Slovenija s 2.165 PPP evrov javnih sredstev na prebivalca v letu 2022 zaostajala za povprečjem vseh držav EU, v deležu javnih sredstev v BDP pa je presegala delež EU 27 (Tabela 5).

V letu 2024 bodo po prvi oceni UMAR-ja celotni izdatki za zdravstvo v BDP znašali 9,3 %.

Povečanje javnofinančnih virov v Sloveniji zaradi epidemije covid-19 se je pokazalo tudi v strukturi izdatkov za zdravstvo. Zaradi povečanja proračunskih virov v letu 2022 je delež vseh javnofinančnih izdatkov dosegel 74 % vseh izdatkov za zdravstvo (Tabela 6). Konkretno je v letu 2022 v Sloveniji proračun prispeval 11 % vseh izdatkov za zdravstvo. Kljub povečanju deleža javnih finančnih izdatkov za zdravstvo na 74 % Slovenija še vedno namenja manj javnih virov za zdravstvo kot v povprečju države EU. Po tem kazalniku Slovenija zaostaja za povprečjem vseh držav EU in povprečjem najbolj razvitih držav EU ter je enaka povprečju držav EU 13. Delež OZZ v vseh izdatkih za zdravstvo se je povečal z 61 % v letu 2021 na 63 % v letu 2022.

Tabela 5. Javni in zasebni izdatki za zdravstvo v PPP evrih na prebivalca in v deležu BDP v Sloveniji v primerjavi s povprečji držav EU* v letu 2022.

	Javni	% od BDP	Zasebni	% od BDP	Celotni	% od BDP
EU 27	2.414	6,7	691	2,0	3.105	8,7
EU 14	3.094	7,6	793	2,1	3.887	9,7
EU 13	1.683	5,7	580	2,0	2.263	7,7
Slovenija	2.165	7,1	762	2,5	2.927	9,6

* Podatki za EU 27, EU 14 in EU 13 so aritmetična povprečja, za Slovenijo pa izračun ZZS. Eurostat objavi tehtano sredino EU, v kateri prevladuje predvsem podatek velikih držav (Nemčija, Francija), ki se zato značilno razlikuje od navadnega povprečja.

Vir: Eurostat, januar 2025.

Tabela 6. Struktura tekočih izdatkov za zdravstvo po vrsti financiranja v Sloveniji v primerjavi s povprečji držav EU* v letu 2022.

	Javni izdatki (% vseh izdatkov)			Zasebni izdatki (% vseh izdatkov)		
	proračun**	OZZ***	skupaj javni izdatki	neposredna plačila****	PZZ*****	skupaj zasebni izdatki
EU 27	34	42	76	19	5	24
EU 14	46	33	78	17	5	22
EU 13	21	53	74	22	4	26
Slovenija	11	63	74	12	14	26

Opombe: * podatki za EU 27, EU 14 in EU 13 so aritmetična povprečja,
 ** izdatki državnega in lokalnih proračunov,
 *** izdatki socialnih (obveznih zdravstvenih in drugih) zavarovanj,
 **** neposredna (do)plačila (out of pocket),
 ***** izdatki prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj.

Vir: Eurostat, januar 2025.

1.1.3 Makroekonomski pogoji in drugi vplivi

Na makroekonomske pogoje financiranja zdravstvene oskrbe oziroma izvajanja sistema OZZ so v letu 2024 vplivali zmanjšana inflacija in upočasnitev rasti gospodarstva oziroma realne rasti BDP. Spremenjene makroekonomske okoliščine so vplivale tako na prihodke (višji prispevki od plač zaradi rasti zaposlenosti in od višjih plač v gospodarstvu in javnem sektorju) kot tudi odhodke OZZ (rast izdatkov za zdravstvene storitve, zdravila, MP in za denarna nadomestila).

Napovedi makroekonomskih razmer za izvajanje OZZ so bile v letu 2024 v primerjavi z rezultati v letu 2023 po nekaterih kazalnikih boljše, po drugih slabše (Tabela 7). Pričakovana gospodarska rast v evrskem območju (realna rast BDP) naj bi bila po ocenah za leto 2024 višja za 1 %, v Sloveniji pa naj bi se rast glede na preteklo leto nekoliko znižala, in sicer na 1,5 % (v letu 2023 je bila rast 2,1 %). Pričakovanja glede kazalnikov na trgu delovne sile so bila za leto 2024 v Sloveniji pozitivna. Predvidena je bila nadaljnja rast zaposlenosti (za 0,5 %), znižalo naj bi se število brezposelnih, zato pa je bila za leto 2024 pričakovana tudi nižja stopnja brezposelnosti (4,6 %). Povprečna mesečna bruto plača naj bi se nominalno povežala za 6,2 %. Upoštevaje rast cen življenjskih potrebščin v letu 2024 je bila realna rast bruto plače ocenjena na 4 % (2,1 % v letu 2023). Nekoliko se je v letu 2024 povežala tudi minimalna plača in je znašala 1.253,90 evra.

Tabela 7. Osnovni makroekonomski kazalniki v Sloveniji za leto 2024 v primerjavi z letom 2023.

Makroekonomski kazalniki	2023	2024
BDP (v milijardah evrov) – tekoče cene	64,0	66,8
BDP (realna rast v odstotkih)	2,1	1,5
BDP (nominalna rast v odstotkih)	12,4	4,5
Zaposlenost (rast v odstotkih)	1,6	0,5
Število registriranih brezposelnih (v tisočih)	48,7	45,7
Stopnja registrirane brezposelnosti (v odstotkih)	5,0	4,6
Bruto plače na zaposlenega (v evrih)	2.221	2.358
Bruto plače (nominalna rast v odstotkih)*	9,7	6,2
Bruto plače (realna rast v odstotkih)*	2,1	4

Opomba: * SURS, plača za obdobje (za leto 2024 za obdobje jan.–nov.).

Vir: UMAR, jesenska napoved za leto 2024.

1.1.4 Sistemske novosti

1.1.4.1 Spremembe zakonodaje

V letu 2024 so bili sprejeti predpisi, ki vplivajo na izvajanje OZZ in poslovanje ZZS, med katerimi kaže omeniti naslednje:

Zakon o spremembi in dopolnitvah Zakona o zdravniški službi (ZZdrS-J) (Uradni list RS, št. 35/24) določa tudi minimum delovnega procesa zdravnika v času stavke, v katerega sodi tudi izdaja predloga za odločanje o začasni zadržanosti od dela, izdaja potrdila o začasni zadržanosti od dela, izpolnitev zdravstvenega dela obrazca Prijava nezgode in poškodbe pri delu, zdravstvene storitve, potrebne za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega zavarovanja, in zdravstvene storitve, vezane na pravico do zdravljenja v tujini na podlagi predpisov, ki urejajo OZZ. Vse zdravstvene storitve v obsegu minimuma delovnega procesa vključujejo tudi predpisovanje zdravil, živil za posebne zdravstvene namene in medicinskih pripomočkov MP.

Zakon o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu (ZZKZ) (Uradni list RS, št. 102/24) v okviru ureditve kakovosti v zdravstvu določa tudi:

- nalogo ZZS kot nosilca OZZ, da vzpostavi sistem plačevanja zdravstvenih storitev na podlagi doseganja kakovosti in varnosti zdravstvene obravnave in vključi zahteve po kakovostni in varni zdravstveni obravnavi v pogodbe o financiranju zdravstvenih storitev;
- pristojnost ZZS, da Vladi RS predlaga enega člana v svet Javne agencije Republike Slovenije za kakovost v zdravstvu, da lahko poda vlogo za vrednotenje in da lahko tej agenciji predlaga uvedbo izrednega nadzora;
- da se pri sprejemu seznama zdravstvenih tehnologij, ki so na čakalni listi za vrednotenje, upošteva tudi merilo pomembnosti vpliva na proračun in sredstva ZZS.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ-1B) (Uradni list RS, št. 109/24) med drugim:

- določa možnost vložitve spremembe podatka s strani ZZS po uradni dolžnosti in s tem pomeni tudi razbremenitev delodajalcev;
- vzpostavlja pravno podlago, da Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ZPIZ) od ZZS pridobi in vodi tudi podatke iz obrazcev A1 o določitvi pristojne zakonodaje za zavarovanje;
- spreminja ureditev prijav, ki jih vloga ZZS, tako, da sledi tudi novostim iz ZDOsk-1;
- na novo ureja pridobitev lastnosti zavarovanca v vseh obveznih socialnih zavarovanjih, ki pripadajo pravnemu razmerju, tako da ZZS, ko po predpisih, ki urejajo OZZ, odloči o pridobitvi lastnosti zavarovanca OZZ za osebo, ki s svojim pravnim razmerjem izpolnjuje pogoje tudi po ZPIZ-2, ZSDP-1 in ZUTD, odloči tudi, da oseba s pridobitvijo lastnosti zavarovanca v OZZ pridobi tudi lastnost zavarovanca v obveznih socialnih zavarovanjih, za katera so z istim dejanskim stanjem izpolnjeni pogoji.

Zakon o dodatnih interventnih ukrepih za zagotovitev dostopnosti v zdravstvu (ZDIUZDZ) (Uradni list RS, št. 112/24) med drugim:

- podaljšuje do konca leta 2026 ukrep dodatka za povečan obseg dela za posebne obremenitve iz 16. člena ZNUZSZS in pri tem spreminja vir njegovega financiranja tako, da za vir sredstev določa zgolj preseganje glavarinskih količnikov in ne več tudi količnikov iz storitev nad rednim obsegom programa zdravstvene dejavnosti;
- podaljšuje do konca leta 2026 ukrep financiranja skupinskih zdravstvenih programov iz 54. člena Zakona o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin (v nadaljnjem besedilu: ZIUZDS) in na 1. januar 2027 preloži rok za sprejetje podzakonskega predpisa za izvajanje skupinskih zdravstvenih programov iz 9., 10. in 11. točke prvega odstavka 23. člena ZZVZZ, ki se začnejo uporabljati 1. januarja 2027;
- ureja začasni ukrep (od 1. januarja 2025 do 31. decembra 2026) dodatnih ambulant družinske medicine, ki nadomeščajo ambulante za neopredeljene zavarovane osebe;
- podaljšuje do 17. decembra 2025 rok, v katerem morajo izvajalci zdravstvene dejavnosti določiti odgovorne nosilce zdravstvene dejavnosti in do katerega morajo koncesionarji koncedentu sporočiti podatke o teh nosilcih;

- podaljšuje za eno leto obdobje podeljenih koncesij, katerih obdobje podelitve se izteče v letu 2025 in za katere še ni začel postopek podelitve nove koncesije v skladu z ZZDej.

Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o lekarniški dejavnosti (ZLD-1D) (Uradni list RS, št. 112/24) med drugim:

- spreminja postopek zagotavljanje zdravil javnega lekarniškega zavoda;
- izključuje ugovor vesti farmacevtskih strokovnih delavcev, ki pri izvajalcih lekarniške dejavnosti izdajajo zdravila in izdelke za podporo zdravljenja in ohranitev zdravja, koncesije in statusno preoblikovanje zasebnih zdravstvenih delavcev;
- uvaja financiranje specializacij magistrov farmacije, pri čemer se sredstva upravičnim javnim zavodom izplačujejo preko ZZZS;
- določa možnost, da se industrijsko proizvedeno ali galensko zdravilo lahko tudi pri izvajalcu lekarniške dejavnosti na primarni ravni zdravstvene dejavnosti izda izjemoma kot magistralno zdravilo v neoriginalnem pakiranju za končnega uporabnika v skladu s količino, predpisano na receptu.

1.1.4.2 Spremembe splošnih aktov ZZZS

V letu 2024 so bile sprejete **Spremembe in dopolnitve Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja** (Uradni list RS, št. 82/24), katerih ocena učinkov je prikazana v Tabeli 8.

Na področju MP so bili med drugim sprejeti naslednji akti ZZZS:

1. Pravilnik o nadzoru nad izdajanjem in zaračunavanjem medicinskih pripomočkov (Uradni list RS, št. 30/24);
2. Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 82/24);
3. novele sklepov, ki določajo seznam pooblaščenih zdravnikov za predpisovanje MP, cenovne standarde MP oziroma MP, zdravstvena stanja in druge pogoje za upravičenost na obnovljivo naročilnico;
4. sklep o določitvi seznama MP, pri katerih lahko izbrani osebni zdravnik prenese pooblastilo za predpisovanja na druge zdravstvene delavce.

Poleg naštetih aktov je ZZZS v letu 2024 sprejel druge akte za uresničevanje pravic in obveznosti iz OZZ, med njimi:

1. Pravilnik o nadzoru nad izvajalci zdravstvenih storitev (Uradni list RS, št. 15/24);
2. Pravilnik o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca (Uradni list RS, št. 34/24);
3. Pravilnik o spremembah in dopolnitvah Pravilnika o kartici zdravstvenega zavarovanja, profesionalni kartici in pooblastilih za branje in zapisovanje podatkov v zalednem sistemu (Uradni list RS, št. 42/24 in št. 94/24);
4. navodila, ki urejajo uveljavljanje pravic (zobnoprotonične rehabilitacije, prevoz z reševalniki in drugimi vozili, zdravstvene storitve z napotnico, izbiro osebnega zdravnika);
5. navodila za podajo pobude, mnenja in soglasja na podlagi ZZDej in ZLD-1;
6. sklepe, ki urejajo zdravila in živila za posebne zdravstvene namene (določitev terapevtske skupine zdravil, določitev najvišje priznane vrednosti);
7. sklepa, ki določata načrtovanje in obračunavanje zdravstvenih storitev;
8. sklepa, ki določata prenehanje veljavnosti sklepa, ki je določal kronične bolezni in strokovne kriterije za izdajo napotnice za kronične bolezni oziroma prenehanje veljavnosti navodila, ki je urejalo izvajanje 78.a člena ZZVZZ.

V letu 2024 so bile sprejete tudi Spremembe in dopolnitve Statuta Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 90/24).

Tabela 8. Pregled in ocena učinkov sprememb in dopolnitev Pravil OZZ v letu 2024.

Vrsta / sklop pravic	Vsebinske sprememb in dopolnitev	Učinek sprememb in dopolnitev
Zobozdravstvene storitve (ZZS)	preimenovanje zobnoproteničnih pripomočkov (ZPP): »nazidek z zatičkom« v »koreninski zatiček z nazidkom«, »vlita zalivka« v »inlej, onlej in overlej«, »parodontalno podprta proteza« v »delna proteza s kovinsko bazo«	strokovno ustrežnejše poimenovanje
	pravica do mostička: sprememba opredelitve, ko manjkajo v eni vrzeli zaporedno najmanj trije zobje	strokovno ustrežnejša opredelitev
	sprememba ureditve pravice do delne proteze, če manjkajo najmanj trije zobje	večja jasnost ureditve, enotnejše ravnanje izvajalcev, enakopravnejša obravnava zavarovanih oseb
	standardi: 1. nov standardni material kompomer za zalivko na mlečnem zobu v vidnem in stranskem sektorju; 2. razširjena uporaba kompozitnega materiala kot standardnega materiala zalivk v stranskem sektorju zaradi opustitve uporabe amalgama; 3. posodobitev nekaterih drugih standardnih materialov ZPP; 4. podaljšanje trajnostne dobe inleja, onleja in overleja na 7 let; 5. preimenovanje »kobalt kromova zlitina« oziroma »kobaltkromova ali podobna zlitina« v »kobaltkromovo zlitino ali zlitino s primerljivimi lastnostmi«	bolj primerna, kakovostna in enakopravna zdravstvena obravnava, strokovno ustrežnejše poimenovanje
	zobnoprotenična rehabilitacija s pomočjo zobnih vsadkov: razširjen krog izvajalcev	večja dostopnost do zdravstvenih storitev
	predlog načrta zobnoprotenične rehabilitacije: dopolnjena ureditev ugotavljanja pogojev za uveljavljanje pravice do posameznih prevlek	jasnost ureditve
Zdravila in živila na recept	ukinjen rok za izdajo zdravila na recept, predpisanega pri nujnem zdravljenju	poenostavitev uveljavljanja pravice
	podaljšani rok za ponovno izdajo zdravila in živila na obnovljivi recept	poenostavitev uveljavljanja pravice
	določen način štetja predvidenega datuma naslednje izdaje zdravila in živila na obnovljivi recept	jasnost ureditve, enotnejše ravnanje lekarn, enakopravnejša obravnava zavarovanih oseb
Medicinski pripomočki (MP)	MP za zaščito ustne sluznice: iz Pravil OZZ se črtajo pogoji za upravičenost do tega MP, saj so ti urejeni s posebnim sklepom ZZS	uskladitev splošnih aktov ZZS
	pes vodič slepih: ureditev pravice v posebnem splošnem aktu ZZS, ne več v Pravih OZZ	preglednost in celovitost pravne ureditve
	sistem za kontinuirano merjenje glukoze v medceličnici: preimenovanje v »sistem za merjenje glukoze v medceličnici – zahtevni«	ustrežnejše poimenovanje
	sistem za spremljanje glukoze v medceličnici: 1. preimenovan v »sistem za spremljanje glukoze v medceličnici«; 2. preimenovan »čitalnik« v »sprejemnik«; 3. dodan sestavni del sistema »oddajnik«	ustrežnejše poimenovanje, tehnološki napredek MP
	vrednost MP: novi vrsti pogodbenih cen (izposojenega individualno prilagojenega artikla in izdanega individualno izdelanega MP)	ustrežnejša pravna ureditev
	pooblaščen zdravniki za predpisovanje MP, pri katerih je potrebna timska obravnava: širši krog izvajalcev, ki lahko predlagajo te pooblaščen zdravnike	večja dostopnost do zdravstvenih storitev
	ponovna izdaja MP brez nove naročilnice: dodani individualno izdelani čevlji	poenostavitev uveljavljanja pravice
	prehodna ureditev doplačil za MP iz novele Pravil OZZ iz leta 2020 usklajena z novo vrsto vrednosti MP iz novele Pravil OZZ iz leta 2023	notranja uskladitev Pravil OZZ
Zdravstvene storitve	prehodna ureditev začetka uporabe nove ureditve pravice do MP iz novele Pravil OZZ iz leta 2023 deloma preložena na 1.6.2025	zagotovitev informacijske podpore
	opredelitev izrazov: 1. sprememba opredelitve »nujnega zdravljenja«; 2. nov izraz »zavarovana oseba z zadržanimi pravicami«	notranja uskladitev Pravil OZZ
	spremenjena ureditev standarda zagotavljanja zdravil, živil in MP, ki jih uporabljajo izvajalci pri opravljanju zdravstvene dejavnosti	ustrežnejša pravna ureditev
	dopolnjena opredelitev standarda zdravstvenih storitev	celovitejša zdravstvena obravnava v najkrajšem času
	reševalni prevoz: spremenjen postopek uveljavljanja pravice	notranja uskladitev Pravil OZZ in uskladitev s predpisi
Sestavine vlog pri uveljavljanju pravic	napotnica: dodan primer, ko napotnica ni potrebna (rentgensko slikanje pri izvajalcu, pri katerem dela zdravnik, ki naroči to slikanje)	poenostavitev uveljavljanja pravice
	kot obvezna sestavina vloge črtana dokumentacija na zahtevo ZZS, ki je potrebna v postopku odločanja	uskladitev s predpisi in sodno prakso
	spremenjeno navajanje dokumentacije, ki dokazuje vpis v čakalni seznam	jasnost ureditve
Začasna zadržanost od dela	kot obvezna sestavina vloge dodana dokumentacija o napotitvi na zdravstveno storitev, ki je predmet vloge, in črtana dokumentacija o vpisu v čakalni seznam	uskladitev s predpisi
	podaljšani rok za podajo predloga za podaljšanje začasne zadržanosti od dela	pravočasnost izdaje odločbe zavoda
Nadomestilo plače	sprememba ureditve	uskladitev s predpisi
Zadržanje pravic	sprememba ureditve	uskladitev s predpisi
Plačilo prispevkov	sprememba ureditve	uskladitev s predpisi

1.2 Zavarovane osebe

Na osnovi ZZVZZ se v Sloveniji v OZZ vključujejo vsi prebivalci oziroma državljani, bodisi kot zavarovanci bodisi kot njihovi družinski člani. Formalno to omogoča 100 odstotno pokritje prebivalstva z OZZ. Zavarovanci se v skladu s svojim delovnim ali socialnim položajem vključujejo v zavarovanje v eno od kategorij zavarovancev, ki jih predvideva ZZVZZ. Osebe so pravno formalno zavarovane, ko je izpolnjeno predvideno stanje, pri čemer je dolžnost prijave v zavarovanje po ustrezni zavarovalni podlagi, za katero oseba izpolnjuje pogoje, odjave iz OZZ in sporočanje sprememb med tem zavarovanjem na strani zavezancev za prijavo.

1.2.1 Število in struktura zavarovanih oseb

Število zavarovanih oseb na dan 31. 12. 2024 je znašalo skupaj 2.117.067, kar je manj kot na dan 31. 12. 2023, ko jih je bilo 2.117.608.

Poleg podatkov o številu zavarovanih oseb na ZZS ločeno vodimo tudi podatke o številu zavarovanj zavarovanih oseb, saj je zavarovana oseba lahko hkrati vključena v več zavarovanj. Število zavarovanj zavarovanih oseb je na dan 31. 12. 2024 znašalo 2.160.666 in se je v primerjavi z letom 2023 povečalo za 0,1 % (Tabela 9). V strukturi zavarovanj so zavzemali na dan 31. 12. 2024 največji delež zavarovanj delavci oziroma zaposleni, ki so imeli vključno s svojimi družinskimi člani 59,2 % vseh zavarovanj. Naslednja večja skupina zavarovanj so bile upokojene osebe in njihovi družinski člani s 27,2 %.

Finančni viri za sistem OZZ so zelo odvisni od delovno aktivnega prebivalstva oziroma formalno zaposlenih oseb. Največja skupina zavarovancev so zaposleni. Zanje so zavezanci za prijavo delodajalci. Po številu sledijo upokojeni zavarovanci, za prijavo katerih poskrbi ZPIZ. Zavezanec

Tabela 9. Zavarovanja zavarovanih oseb po kategorijah v Sloveniji v letih 2023 in 2024 (stanje na dan 31. 12.).

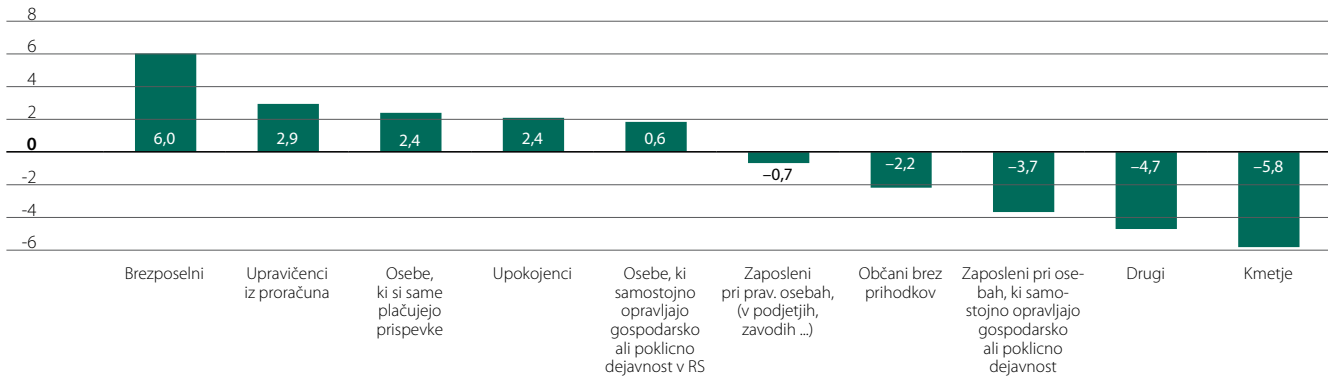
Skupina zavarovancev	Zavarovanci		Družinski člani		Skupaj		Struktura vseh zavarovanih oseb		Indeks skupaj 2024 /2023
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024	
1 Zaposleni (skupaj)	862.448	855.096	427.697	423.978	1.290.145	1.279.074	59,8	59,2	99,1
– zaposleni pri prav. osebah (v podjetjih, zavodih ...)	813.738	813.738	406.987	403.889	1.220.725	1.212.008	56,5	56,1	99,3
– zaposleni pri osebah, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost	48.002	48.002	20.392	19.763	68.394	66.006	3,2	3,1	96,5
– zaposleni pri delodajalcih v tujini	708	708	318	326	1.026	1.060	0,0	0,0	103,3
2 Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dej. v RS	84.888	86.421	39.018	39.798	123.906	126.219	5,7	5,8	101,9
3 Osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dej. v tujini	2	1	0	2	2	3	0,0	0,0	150,0
4 Kmetje	10.359	9.759	5.421	5.131	15.780	14.890	0,7	0,7	94,4
5 Upokojeni	553.805	565.175	23.505	22.967	577.310	588.142	26,7	27,2	101,9
6 Upravičenci iz proračuna*	27.604	28.402	2.688	2.735	30.292	31.137	1,4	1,4	102,8
7 Brezposelni	11.457	12.139	2.403	2.989	13.860	15.128	0,6	0,7	109,1
8 Občani brez prihodkov**	36.662	35.861	9.226	8.615	45.888	44.476	2,1	2,1	96,9
9 Ostali***	52.927	53.131	9.027	8.466	61.954	61.597	2,9	2,9	99,4
– osebe, ki si same plačujejo prispevke	38.134	39.032	7.052	6.557	45.186	45.589	2,1	2,1	100,9
– drugi	14.793	14.099	1.975	1.909	16.768	16.008	0,8	0,7	95,5
SKUPAJ	1.640.152	1.645.985	518.985	514.681	2.159.137	2.160.666	100	100	100,1

Opombe: * upravičenci iz proračuna: upravičenci po predpisih, ki urejajo starševsko varstvo, prejemniki invalidnin, upravičenci po predpisih o vojnih invalidih in civilnih invalidih vojne, osebe, ki prejemajo trajno socialno pomoč ...;

** občani brez prihodkov (ZZVZZ 15/21), katerim plačujejo prispevke občine;

*** ostali: osebe, ki si same plačujejo prispevke (ZZVZZ 15/20), in nekateri drugi zavarovanci, kot so tujci, ki se izobražujejo v RS, osebe s stalnim prebivališčem v RS, ki so zaposlene pri tujem nosilcu zavarovanja ...

Vir: podatki ZZS.

Slika 4. Sprememba rasti števila zavarovancev po posameznih kategorijah zavezancev za plačilo prispevka v Sloveniji v letu 2024 glede na leto 2023.

za prijavo brezposelnih oseb, ki prejema denarno nadomestilo, je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, zavezanec za prijavo oseb, ki jim je center za socialno delo priznal pravico do plačila prispevka za OZZ po 21. točki prvega odstavka 15. člena ZZVZZ, pa ZZZS. Nekatere kategorije zavarovancev so za prijavo dolžne skrbeti same, kot npr. samostojni podjetniki posamezniki, osebe, ki so družbeniki osebnih družb, družb z omejeno odgovornostjo in ustanovitelji zavodov, ki so hkrati v družbi oziroma zavodu poslovodne osebe.

Vsaka večja sprememba v kategorijah zavarovancev lahko vpliva na stabilnost sistema. V zadnjih letih je bil najprej izrazit trend povečevanja zavarovanj v kategoriji oseb, vključenih v OZZ iz naslova delovnega razmerja, in zavarovanj v kategoriji oseb, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost (samostojni podjetniki, samostojni poklici idr.). Hkrati pa se je na drugi strani zmanjševalo število zavarovanj v kategorijah oseb, ki si same plačujejo prispevek, in občanov brez prihodkov. Zaradi epidemije covid-19 se je ta trend med letoma 2019 in 2020 povsem zaustavil oziroma je bila rast negativna. V letu 2021 pa se je to gibanje spet obrnilo v pozitivno smer. V letu 2024 se je gospodarska rast upočasnila, kar se odlikava tudi v strukturi kategorij zavarovancev. Nobena kategorija v tem letu ni bila podvržena izrazitemu nihanju glede na preteklo leto.

V letu 2024 so imeli v strukturi zavezancev za plačilo prispevka zavarovanci (brez družinskih članov), ki so zaposleni pri pravnih in zasebnih subjektih, največji delež, in sicer 52,9 %, medtem ko je bil njihov delež v prejšnjem letu 52,6 %. Število zavarovanj (Slika 4) se je povečalo v naslednjih kategorijah zavarovancev: brezposelni, upravičenci iz proračuna, osebe, ki si same plačujejo prispevek, upokojenci ter osebe, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost v RS. Glede na lansko leto pa se je zmanjšalo število zavarovanj v naslednjih kategorijah zavarovancev: zaposleni pri pravnih osebah (v podjetjih, zavodih), občani brez prihodkov, zaposleni pri osebah, ki samostojno opravljajo gospodarsko ali poklicno dejavnost, drugi ter kmetje.

1.2.2 Urejanje zavarovanj

ZZZS ureja zavarovanja na 55 lokacijah v državi. V letu 2024 je ZZZS prejel 1.129.743 vlog za ureditev zavarovanj, kar je za 7,6 % manj kot leto poprej (Tabela 10). V tem številu so upoštewane samo tiste vloge, ki so jih obravnavali zaposleni v prijavno-odjavni službi. Na samo zmanjšanje števila teh vlog je v večji meri vplivalo sprejetje Pravilnika o obrazcih prijav podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenemu zavarovanju, OZDO, zavarovanju za starševsko varstvo in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št: 135/23), s katerim se je ukini-la zavarovalna podlaga, namenjena zavarovanju napotenih delavcev v druge države. Poleg navedenih vlog, ki so jih obravnavali zaposleni v prijavno-odjavni službi, je treba upoštevati tudi vloge, ki se evidentirajo avtomatično oziroma računalniško na podlagi podatkov zavarovanj, ki jih o priznani pravici do plačila prispevka za zavarovanje prejme ZZZS po elektronski poti od MDDSZ. Za avtomatsko obravnavo gre tudi pri ažuriranju podatka o statusu šolajoče se osebe pri zavarovanju otroka kot družinskega člana in večji del vlog, ki jih za užitve pravic iz social-

Tabela 10. Spremembe statusov zavarovanih oseb v Sloveniji v letih 2023 in 2024.

Obrazci za urejanje zavarovalnega statusa	Število dogodkov v letu 2023			Število dogodkov v letu 2024			Indeks 2024/2023
	obravnavne strokovnih sodelavcev	avtomatske obravnave	skupaj	obravnavne strokovnih sodelavcev	avtomatske obravnave	skupaj	
Obrazec M-1 – prijava	431.441	207.435	638.876	370.493	156.769	527.262	82,53
Obrazec M-2 – odjava	425.313	203.044	628.357	377.577	145.344	522.921	83,22
Obrazec M-3 – sprememba	134.305	6.323	140.628	136.716	6.705	143.421	101,99
Skupaj M1+M2+M3	991.059	416.802	1.407.861	884.786	308.818	1.193.604	84,78
Obrazec MDČ – prijava, odjava, sprememba	115.789	105.989	221.778	122.160	107.995	230.155	103,78
Obrazec M12 – prijava, odjava	115.304	2.075.481	2.190.785	122.797	2.175.323	2.298.120	104,90
SKUPAJ	1.222.152	2.598.272	3.820.424	1.129.743	2.592.136	3.721.879	97,42

Vir: podatki ZZZS.

nih zavarovanj (npr. upokojece, prejemnike nadomestila za brezposelnost, uživalce pravic iz zavarovanja za starševsko varstvo) s sistemom SPOT vlagajo ZPIZ, Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, centri za socialno delo in drugi. Prav tako se avtomatsko obravnavajo tudi prijave in odjave zavarovanj za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni – obrazec M12. Slednjih vlog je bilo v letu 2024 skupaj 2.592.136, kar je za 0,2 % manj kot leto poprej.

Podatki za leto 2024 kažejo, da je bilo v roku do 3 delovnih dni urejenih manj zavarovanj (97,77 %) kot v letu 2023 (99,35 %).

ZZZS je v letu 2024 posredoval podatke iz evidence zavarovanih oseb v 7.322.828 poizvedbah. Pri tem so bili v letu 2024 ti podatki posredovani elektronsko (e-Poizvedbe) v 99,2 % vseh primerov (Tabela 11).

ZZZS je v Sloveniji pristojen tudi za določanje veljavnosti socialne zakonodaje z izdajo obrazcev oziroma potrdil A1 mobilnim delavcem in drugim aktivnim osebam. Glede na predpise EU se s potrdilom A1 določi veljavnost socialne zakonodaje za določene kategorije zavarovanih oseb. Namen izdaje potrdil A1 je, da za posamezno osebo velja socialna zakonodaja samo ene, ne pa dveh ali več držav članic EU in EFTE.

ZZZS izdaja potrdila A1 za:

- napotene delavce in za samozaposlene osebe, ki gredo opravljat dejavnost v drugo državo članico;
- za ostale kategorije aktivnih oseb (npr. javni uslužbenci, pomorščaki, letalsko in kabinsko osebje, delo ali samostojno opravljanje dejavnosti v dveh ali več državah članicah).

Kot kaže Tabela 12, je ZZZS v letu 2024 izdal skupaj 146.321 potrdil A1, od tega 45 % za napotene zaposlene in samozaposlene osebe, 55 % pa za ostale kategorije oseb. Glede na podatke iz leta 2023 gre za upad skupnega števila za 17 %, od tega je pri napotitvah upad za 32,9 %, pri ostalih kategorijah oseb pa je porast za 3 %.

Upad izdanih potrdil A1 bi lahko pripisali tudi spremembi zakonodaje, saj je novi Zakon o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-1), ki se uporablja od 1. januarja 2024, uvedel strožjo regulacijo napotitev in čezmejnega izvajanja storitev pravnih in fizičnih oseb, registriranih za opravljanje dejavnosti, s sedežem v RS, če delavec za enega delodajalca običajno opravlja delo v

Tabela 11. Število in način posredovanih podatkov iz evidenc o zavarovanih osebah ZZZS za leti 2023 in 2024.

	2023	2024	Indeks 2024/2023
Klasični način	60.368	61.832	102,4
e-Poizvedbe	7.380.566	7.260.996	98,4
SKUPAJ	7.440.934	7.322.828	98

Vir: podatki ZZZS.

Tabela 12. Izdaja potrdil A1 v letih 2023 in 2024.

	2023	2024	Indeks 2024/2023
Število odobrenih napotitev*	98.469	66.118	67,1
Število ostalih izdanih obrazcev A1**	77.896	80.203	103,0
Skupaj	176.365	146.321	83,0

Opombi: * napoteni delavci in samozaposlene osebe,

** npr. javni uslužbenci, pomorščaki, letalsko in kabinsko osebje; delo oziroma samostojno opravljanje dejavnosti v dveh ali več državah članicah; izjeme.

Vir: podatki ZZS.

najmanj dveh državah članicah EU ali oseba običajno opravlja samozaposlitveno dejavnost v najmanj dveh državah članicah EU.

V postopkih izdaje potrdil A1 po ZČmIS-1 je ZZS leta 2024, poleg izdanih potrdil, zahtevke za izdajo potrdila A1 v 15.536 (skupaj vseh primerov) primerih zavrnil ali zavrgel, saj delodajalec ali delavec ni izpolnjeval predpisanih pogojev (npr. neporavnane davčne obveznosti delodajalca, neustrezna pogodba o zaposlitvi, delodajalec ni običajno opravljal dejavnosti v Sloveniji, delovnopравни prekrški, postopkovni razlogi). Glede na število tovrstnih zavrnitvev v letu 2023 (7.831 za napotitve) gre za povečanje za 98 %, kar pripisujemo prej pojasnjeni spremembi zakonodaje. S tem je tudi ZZS prispeval k zmanjšanju zlorab na tem področju.

V skladu s strateškimi usmeritvami je ZZS tudi preteklo leto intenzivno in sistematično urejal zavarovanja nezavarovanih oseb. Osebe, ki niso imele urejenega zavarovanja več kot 20 dni, je ZZS pozival, naj uredijo zavarovanje. Osebam, ki si same niso uredile zavarovanja, je ZZS po uradni dolžnosti izdal odločbo o lastnosti zavarovanca, saj mora biti vsak, ki ima v RS stalno prebivališče, zavarovan po 20. točki prvega odstavka 15. člena ZZZV, če ne izpolnjuje pogojev za zavarovanje po drugi podlagi. Kljub dejavnostim pri urejanju zavarovanj nezavarovanih oseb ostaja število oseb, ki zavarovanja niso imele urejenega več kot 2 meseca, na približno isti ravni. Na dan 31. 12. 2023 je bilo takih oseb 2.798, na dan 31. 12. 2024 pa 2.917. V to skupino so vštete tudi osebe, ki čakajo na priznanje pravice do pokojnine, pravice do nadomestila za brezposelnost ipd., in si za čas do izdaje odločbe o taki pravici, glede na to, da se jim potem ta pravica praviloma prizna tudi za nazaj, niso uredile zavarovanja po drugi podlagi. Vštete so tudi osebe, ki imajo v RS prijavljeno stalno prebivališče, vendar obstaja dvom, da na naslovu, na katerem imajo prijavljeno stalno prebivališče, res stalno prebivajo oziroma ali sploh prebivajo v RS, pa tudi, ali sploh izpolnjujejo pogoje, da se vključijo v OZZ. Na dan 31. 12. 2024 je bilo takih oseb 226.

Kljub nizkemu deležu nezavarovanih oseb, ZZS v skladu s cilji SRP in letnimi cilji poslovanja namenja temu pojavu ustrezno skrb in pozornost, saj je le tako mogoče zagotavljati zdravstveno varnost najširšemu krogu upravičencev po zakonu. Poudariti velja problematiko kroga zavarovanih oseb, ki imajo zaradi neizpolnjevanja obveznosti plačila prispevkov zadržane pravice oziroma jih lahko uveljavljajo samo za nujno zdravljenje. Ob uvedbi OZP v letu 2024 se je krog teh oseb dodatno razširil na vzdrževane družinske člane zakonce in starše. V letu 2024 je bil zakonsko spremenjen tudi postopek zadržanja pravic in določen znesek neporavnanih obveznosti, nad katerim nastopi zadržanje pravic. Na podlagi vnaprejšnjega obvestila ZZS o neporavnanih obveznosti in posledicah nepravočasnega plačila je imelo 10.381 oseb na dan 31. 12. 2024 zadržane pravice iz tega zavarovanja. V letu 2024 je bilo 7.414 zavarovanih oseb, ki so imele zaradi neplačila prispevkov zadržane pravice več kot 6 mesecev.

1.2.3 Mednarodna zavarovanja

Pravni temelj za izvajanje evropskega pravnega reda oziroma za uveljavljanje t. i. "čezmejnih" zdravstvenih storitev državljanov EU sta Uredba (ES) št. 883/04 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in njena izvedbena Uredba (ES) št. 987/09. Na tej podlagi lahko slovenske zavarovane osebe v državah EU, Evropskega gospodarskega prostora in v Švici ter na podlagi Sporazuma o izstopu Združenega kraljestva Velike Britanije in Severne Irske iz Evropske unije in Evropske skupnosti za atomsko energijo (Izstopni sporazum) ter Sporazuma o trgovini in sodelovanju

med EU in Združenim kraljestvom (Trgovinski Sporazum) tudi v Združenem kraljestvu Velike Britanije in Severne Irske uveljavljajo pravico do zdravstvenih storitev med začasnim in stalnim bivanjem. Zavarovane osebe iz teh držav pa lahko tovrstne zdravstvene storitve uveljavljajo v Sloveniji. Zunaj opredeljenega prostora posamezne države za priznavanje pravic do zdravstvenih in drugih socialnih storitev sklepajo med seboj ustrezne dvostranske sporazume o socialnem zavarovanju. ZZZS sodeluje tudi pri oblikovanju in uveljavljanju novih dvostranskih sporazumov o socialni varnosti.

1.2.3.1 Povračila stroškov zdravljenja v tujini

Koordinacija in medsebojna izmenjava podatkov ter zahtevkov za povračila in obračunavanje povračil stroškov med ZZZS in tujimi nosilci zdravstvenega zavarovanja je v letu 2024 potekala s 35 državami, od tega s 26 državami članicami EU, s 3 državami, članicami EGP, s Švico, z Združenim kraljestvom in s 4 državami, s katerimi ima Slovenija sklenjen mednarodni sporazum (Bosna in Hercegovina, Črna gora, Severna Makedonija ter Srbija).

Vsa izmenjava dokumentacije in podatkov z drugimi državami poteka po elektronski poti s 23 državami članicami EU, EGP, Švico in Združenim kraljestvom, z ostalimi državami EU in z državami, s katerimi ima Slovenija sklenjene dvostranske sporazume, pa se še vedno pošiljajo obračuni v papirni obliki. V elektronski obliki je vzpostavljena izmenjava obračunov dejanskih stroškov s Srbijo in Republiko Srbsko Bosne in Hercegovine.

V letu 2024 so tuji organi za zvezo ZZZS obračunali stroške za 77.608 primerov slovenskih zavarovanih oseb, ki so v tujini uveljavljale zdravstvene storitve med začasnim in stalnim bivanjem, oziroma so bile napotene na zdravljenje v tujino. Skupni znesek novonastalih obveznosti ZZZS do tujine je znašal 45.645.219 evrov (Tabela 13). Najvišji znesek obveznosti sta ZZZS predložili Bosna in Hercegovina ter Hrvaška. V teh obveznostih prevladujejo stroški za slovenske upokojence in njihove družinske člane ter družinske člane slovenskih aktivnih zavarovancev, ki stalno prebivajo v teh državah. V tujino je ZZZS nakazal 45.038.851 evrov, največ v Bosno in Hercegovino ter na Hrvaško. Stanje obveznosti ZZZS do tujine je na dan 31. 12. 2024 znašalo 39.808.604 evre.

Tabela 13. Pregled obveznosti in terjatev ZZZS do tujine po evropski zakonodaji in sporazumih o socialnem zavarovanju v letu 2024 (v evrih).

Država	Obveznosti				Terjatve			
	stanje obveznosti 31. 12. 2023	novonastale obveznosti v letu 2024*	plačila v tujino v letu 2024**	stanje obveznosti 31. 12. 2024	stanje terjatev 31. 12. 2023	novonastale terjatve v letu 2024*	plačila iz tujine v letu 2024	stanje terjatev 31. 12. 2024
	1	2	3	4=1+2-3	5	6	7	8=5+6-7
Avstrija	4.426.257	6.271.049	2.361.723	8.335.583	24.034.500	20.623.678	21.783.431	22.874.747
Belgija	865.838	544.091	536.429	873.500	130.992	170.532	130.992	170.532
Bolgarija	12.197	7.738	2.043	17.892	381.774	174.073	56.374	499.474
Bosna in Hercegovina	1.495.963	18.133.555	17.855.744	1.773.775	243.080	479.927	575.443	147.564
Ciper	0	529	0	529	346	4.684	0	5.030
Češka republika	332.291	278.431	177.157	433.565	229.601	343.523	229.509	343.616
Črna Gora	3.975	-14	3.960	0	188.649	59.962	0	248.611
Danska	1.031	36.211	8.051	29.191	38.123	72.306	110.279	150
Estonija	1.537	2.132	1.752	1.917	0	11.175	11.175	0
Finska	8.951	42.215	40.551	10.615	7.184	19.809	19.765	7.228
Francija	446.396	532.625	185.992	793.029	863.273	699.518	568.115	994.676
Grčija	31.196	32.723	28.525	35.394	30.824	32.017	45.677	17.164
Hrvaška	13.660.442	10.134.005	10.823.276	12.971.171	4.313.414	3.528.602	2.920.872	4.921.144
Irska	9.525	9.571	19.096	0	9.959	41.566	9.959	41.566
Islandija	33.855	11.555	15.477	29.933	3.615	16.869	517	19.966
Italija	2.462.017	1.098.684	1.634.200	1.926.502	4.957.735	4.066.689	4.957.354	4.067.071
Latvija	2.611	3.551	3.324	2.839	23.945	25.845	23.945	25.845
Lihtenštajn	0	0	0	0	9.344	29.727	9.257	29.814
Litva	85	672	676	82	0	19.922	19.922	0
Luksemburg	19.498	145.071	141.892	22.677	0	22.576	22.576	0

Država	Obveznosti				Terjatve			
	stanje obveznosti 31. 12. 2023	novonastale obveznosti v letu 2024*	plačila v tujino v letu 2024**	stanje obveznosti 31. 12. 2024	stanje terjatev 31. 12. 2023	novonastale terjatve v letu 2024*	plačila iz tujine v letu 2024	stanje terjatev 31. 12. 2024
	1	2	3	4=1+2-3	5	6	7	8=5+6-7
Luksemburg	19.498	145.071	141.892	22.677	0	22.576	22.576	0
Madžarska	64.782	46.110	32.169	78.723	612.678	207.396	437.775	382.299
Malta	3.468	4.483	3.468	4.483	6.147	10.000	8.485	7.662
Nemčija	11.733.041	5.830.899	7.888.842	9.675.097	9.390.179	11.364.132	9.745.812	11.008.499
Nizozemska	0	173.041	22.490	150.550	308.378	438.033	307.284	439.126
Norveška	5.441	39.080	44.521	0	77	17.449	17.526	0
Poljska	21.211	22.025	20.171	23.064	98.625	127.797	0	226.423
Portugalska	49.568	27.889	17.367	60.090	72.559	38.004	0	110.563
Romunija	1.574	2.843	0	4.417	142.977	98.934	138.208	103.703
Severna Makedonija	410.360	398.753	389.003	420.110	322.900	331.002	292.172	361.729
Slovaška	59.099	31.175	31.775	58.498	186.818	259.942	110.798	335.962
Srbija	1.703.645	506.346	1.919.253	290.737	791.141	953.568	1.024.813	719.896
Španija	332.590	177.777	171.352	339.015	64.052	114.288	68.857	109.483
Švedska	77.680	123.986	156.432	45.234	196.839	359.000	555.549	289
Švica	898.354	893.722	459.548	1.332.527	1.432.143	1.108.009	867.184	1.672.968
Združeno kraljestvo	27.759	82.698	42.591	67.865	818.527	636.027	555.761	898.794
SKUPAJ	39.202.236	45.645.219	45.038.851	39.808.604	49.910.398	46.506.581	45.625.386	50.791.593

Opomba: * Stanje na dan 31. 12. 2024 je nižje za znesek znižanj, ki so bila opravljena v letu 2024.

** Upoštevana so tudi plačila za napotene na zdravljenje v tujino.

Vir: podatki ZZZS.

ZZZS je v letu 2024 tujim organom za zvezo obračunal stroške za 71.070 primerov tujih zavarovanih oseb, ki so v Sloveniji uveljavljale zdravstvene storitve. Skupna vrednost novonastalih terjatev v letu 2024 je znašala 46.506.581 evrov. Najvišji delež novonastalih terjatev imajo terjatve do Avstrije, Nemčije, Italije in Hrvaške. Za terjatve je v letu 2024 ZZZS prejel iz tujine 45.625.386 evrov, največ iz Avstrije in Nemčije. Stanje terjatev ZZZS do tujine je na dan 31. 12. 2024 znašalo 50.791.593 evrov.

V letu 2024 je bilo izdanih 628.152 evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja in 644.465 certifikatov (Tabela 14). Število vseh izdanih listin za tujino v letu 2024 je za 2,4 % manjše kot preteklo leto.

Tabela 14. Število izdanih listin za tujino v letih 2023 in 2024.

	2023	2024
Izdane evropske kartice za zdravstveno zavarovanje	642.738	628.152
Izdani certifikati	661.155	644.465
SKUPAJ izdane listine za tujino	1.303.893	1.272.617
– od tega število naročenih listin z uporabo SMS sporočil ali interneta	1.187.843	1.168.945

Vir: podatki ZZZS.

1.2.3.2 Načrtovano zdravljenje v tujini

Zavarovane osebe imajo v skladu z ZZVZZ in Pravili OZZ pravico do pregleda, preiskave ali zdravljenja v tujini ob pogoju, da so v Sloveniji izčrpane možnosti zdravljenja, da je v Sloveniji presežena dopustna čakalna doba ali razumni čas, in ko se zavarovana oseba odloči za zdravljenje v tujini na podlagi izdane napotnice oziroma vnaprejšnje odobritve ZZZS. O upravičenosti do zdravljenja v tujini in do povračila stroškov tega zdravljenja odloča uradna oseba območne enote ZZZS v upravnem postopku na prvi stopnji in Direkcija ZZZS na drugi stopnji.

V letu 2024 je bilo odobrenih 66,8 % vseh obravnavanih vlog za napotitev na zdravljenje, pregled in preiskavo v tujino zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji (Tabela 15). Zavarovane osebe imajo v letu 2024 v povprečju 1,2 dni čakalne dobe za napotitev na zdravljenje v tujino.

Tabela 15. Načrtovana zdravljenja v tujini v letu 2024 v primerjavi z letom 2023.

Osnova napotitve	Odobrene vloge		Zavrnjene vloge		Ostalo *		Vloge skupaj	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Izčrpane možnosti – 44.a člen ZZVZZ	485	501	109	107	117	142	711	750
Predolge čakalne dobe – 44.b člen ZZVZZ	59	65	41	47	65	76	165	188
Vnaprejšnja odobritev – 44.c člen ZZVZZ	28	19	13	30	14	20	55	69
Spec. amb. storitve, zdravila, medicinski pripomočki – 44.c člen ZZVZZ	2.843	3.593	155	178	191	299	3.189	4.070

Opomba: * Vloge, ki so še v reševanju, sklep o ustavitvi postopka, sklep o zavrženju.

Vir: podatki ZZS.

vane osebe so bile v tujino največkrat napotene v Nemčijo, Avstrijo in Italijo. Storitve, ki so bile najpogosteje opravljene v tujini, pa se nanašajo na ortopedske operacije, zdravljenje epilepsije in različna kirurška zdravljenja.

V letu 2024 je ZZS odobril tudi 65 vlog za zdravljenje v tujini zaradi presežene dopustne čakalne dobe ali razumnega časa v Sloveniji. Največ prejetih vlog se je nanašalo na odobritev oziroma povračilo stroškov preiskav PET-CT, opravljenih na Hrvaškem.

V zvezi z zdravljenjem v tujini na podlagi izdane napotnice oziroma odobritve je ZZS prejel 4.070 vlog za povračilo stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja, nabavo MP in zdravil v drugi državi, članici EU. V obravnavanem obdobju je bilo pozitivno rešenih 88,3 % vseh prejetih vlog, 4,4 % pa negativno. Največ vlog za povračilo stroškov se nanaša na storitve, opravljene v sosednjih državah (Hrvaška, Italija, Avstrija).

Na podlagi Direktive 2011/24/EU Evropskega parlamenta in Sveta o uveljavljanju pravic pacientov na področju čezmejnega zdravstvenega varstva je ZZS v letu 2024 zavarovanim osebam povrnil 2.012.527 evrov za stroške opravljenih zdravstvenih storitev oziroma nabavljenih MP ali zdravil v drugi državi članici EU. Zavarovane osebe so v tujini najpogosteje opravile storitve s področja zobozdravstva (predvsem ortodontija in endodontija). Med nabavljenimi MP prevladujejo očala.

Odredba MZ o seznamu zdravstvenih storitev, za katere se zahteva vnaprejšnja odobritev ZZS, določa seznam visoko specializirane in drage medicinske infrastrukture ali medicinske opreme, ki se uporablja za zdravstvene storitve, za katere je potrebna vnaprejšnja odobritev ZZS kot pogoj za uveljavljanje pravice do povračila stroškov iz 44.c člena ZZVZZ. Na tej osnovi je ZZS v letu 2024 obravnaval 69 vlog za odobritev.

ZZS opravlja tudi naloge Nacionalne kontaktne točke za čezmejno zdravstveno varstvo. V tem okviru zagotavlja slovenskim zavarovanim osebam informacije o pravici do zdravljenja v tujini. Nacionalna kontaktna točka posreduje informacije na spletni strani, po elektronski pošti, telefonu in osebno. Največ vprašanj se nanaša na zdravljenje v tujini na podlagi vnaprej izdane napotnice zdravnika v Sloveniji in na postopke povračila teh stroškov.

1.3 Zagotavljanje zdravstvene oskrbe

V okviru OZZ se zavarovanim osebam zagotavljajo pravice do zdravstvene oskrbe oziroma zdravstvenih storitev, ki jih izvajajo izvajalci zdravstvenih storitev na primarni, sekundarni in terciarni ravni zdravstvene dejavnosti. Letni obseg in vrednost programa zdravstvenih storitev naj bi v skladu z ZZVZZ na osnovi pogajanj opredelili deležniki v zdravstvu, in sicer s sprejemom t. i. Dogovora, vendar ga je na podlagi ZZVZZ nadomestila Uredba 2024, ki je določila obseg in vrednost programa zdravstvenih storitev v letu 2024.

Vir za financiranje celotnega programa je bil opredeljen s finančnim načrtom ZZS.

1.3.1 Splošni dogovor in pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev

V skladu z ZZVZZ je ZZS dolžan za namen pogajanj z deležniki pripraviti predlog Dogovora, pri čemer upošteva resolucijo o nacionalnem planu zdravstvenega varstva, smernice zdravstvene politike, ki jih do konca avgusta določi minister, pristojen za zdravje, najnovejša spoznanja znanosti in razvoj medicinskih tehnologij, aktualna demografska gibanja in ekonomske razmere. Pred začetkom pogajanj z deležniki mora ZZS k predlogu Dogovora pridobiti soglasje ministra, pristojnega za zdravje.

Smernice zdravstvene politike za leto 2024 je minister za zdravje izdal 31. 8. 2023. ZZS je nato pripravil prvi predlog Dogovora, v katerem je v okviru izvedljivega upošteval smernice, in ga poslal v soglasje ministru 22. 9. 2023. Po skoraj enem mesecu, 19. 10. 2023, je ZZS od MZ prejel zahtevek za dopolnitev in nato pripravil drugi predlog Dogovora ter ga posredoval v soglasje 16. 11. 2023. Soglasje MZ na predlog dogovora je ZZS prejel 20. 11. 2023. 27. 11. 2023 je bil opravljen sestanek deležnikov, na katerem so bili obravnavani predlogi deležnikov. O vseh predlogih ni bilo moč doseči soglasja, hkrati pa so deležniki ugotovili, da do zakonsko določenega roka za sprejem Dogovora, ki je 30. 11. 2023, ne bo mogoče izvesti sej organov upravljanja, da bi obravnavali predlog. Ker dogovor med deležniki ni bil dosežen do zakonsko določenega roka, je Vlada RS, v skladu z ZZVZZ, 15. 2. 2024 sprejela Uredbo 2024. Vlada je nato aprila, junija, decembra 2024 in februarja 2025 sprejela še spremembe in dopolnitve Uredbe 2024.

Največji izzivi v zdravstvu zadnjih nekaj let in tudi v letu 2024 so še vedno povezani z dostopnostjo do zdravstvenih storitev na vseh ravneh zdravstvenega varstva. Ob uvajanju novih metod zdravljenja in novih zdravil ter rastočih potrebah po zdravstvenih storitvah, povezanih s staranjem prebivalstva in naraščanjem števila kroničnih bolezni, se zdravstvo sooča z nenehnim pritiskom za višanje stroškov zdravljenja. Vedno bolj se poudarja tudi vprašanje zadostnih kadrovskih virov in ustreznih plač oziroma ustreznega nagrajevanja zdravstvenih delavcev.

1.3.1.1 Širitve, novosti in finančne spodbude

V letu 2024 se je na primarni ravni problematika pomanjkanja in preobremenjenosti zdravnikov družinske medicine še naprej reševala z delovanjem v letu 2023 vzpostavljenih ambulant za neopredeljene zavarovane osebe. Ambulante so bile vzpostavljene v javnih zdravstvenih zavodih, pri katerih zaradi pomanjkanja zdravnikov izbira družinskega zdravnika ni bila mogoča. V delo ambulate so se lahko, poleg družinskih zdravnikov in drugih zdravstvenih delavcev v javnih zdravstvenih zavodih, vključevali tudi zdravniki koncesionarji in zdravstveni delavci, zaposleni pri koncesionarjih. Ukrep je bil začasne narave in je veljal do konca leta 2024, z januarjem 2025 pa so na podlagi Zakona o dodatnih interventnih ukrepih za zagotovitev dostopnosti v zdravstvu, sprejetega konec decembra 2024, te ambulate nadomestile t. i. dodatne ambulate, za zagotovitev večje dostopnosti pa je bil razširjen nabor zdravstvenih delavcev, ki lahko delajo v teh ambulantah.

Tudi v letu 2024 se je na podlagi Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema izvajalo nagrajevanje nadpovprečno obremenjenih zdravstvenih delavcev v splošnih ambulantah in otroških in šolskih dispanzerjih; nagrajevanje pa je bilo omejeno le na zaposlene v javnih zdravstvenih zavodih. Vsi zdravstveni delavci v timu z več kot 1.895 glavarinskimi količniki so bili, glede na preseganje glavarinskih količnikov, nagrajeni z izplačilom uspešnosti iz naslova povečanega obsega dela.

Še naprej je bil v veljavi ukrep, da lahko izvajalec zaradi pomanjkanja zdravnikov v splošnih in družinskih ambulantah, otroškem in šolskem dispanzerju ter dispanzerju za ženske za širitve programov kot nosilca te dejavnosti prijavi tudi specializanta družinske medicine, pediatrije ali ginekologije in porodništva v zadnjem letniku specializacije, vendar ob izpolnjevanju vseh pogojev, ki jih določa zakon, ki ureja zdravniško službo. Za spodbujanje večjega obsega programa ambulate specializanta družinske medicine je bil v juliju 2024 vzpostavljen ločen program za te ambulate z nižjo mejo glavarinskih količnikov za odklanjanje zavarovanih oseb. Za spodbujanje opredeljevanja dodatnih oseb je MZ v skladu z določili Uredbe 2024 izvedlo 2 razpisa, s katerima je izvajalcem, ki so bili v timih, ki so že dosegli mejo za odklanjanje zavarovanih oseb,

pripravljene do konca leta 2024 opredeliti dodatnih 300 glavarinskih količnikov, omogočilo zaposlitev dodatne 0,5 diplomirane medicinske sestre.

V veljavi je ostalo tudi določilo, da je ob prenehanju delovnega razmerja izbranega osebnega zdravnika izvajalec dolžan zagotoviti drugega zdravnika, sicer se mu program ustrezno zmanjša; ko izvajalec zaposli novega izbranega osebnega zdravnika, pa se mu program poveča.

Poleg tega je bila z Uredbo 2024 predvidena širitev ambulant splošne družinske medicine za 9,1 tima, ambulant specializantov družinske medicine za 15 timov, ambulant družinske medicine za obsojence in pripornike za 1,126 tima ter otroških in šolskih dispanzerjev za 7 timov.

Za program dispanzerja za ženske je bilo opredeljenih 8,1 dodatnega tima ter 0,0751 dodatnega tima dispanzerja za ženske za obsojence in pripornike.

V okviru preventive je bilo dodatno zagotovljeno plačilo cepiva proti ošpicam, mumpsu, rdečkam in noricam in cepivo proti klopnemu meningoencefalitisu za dodatne starostne skupine. Načrtovana je bila tudi vzpostavitev 12 dodatnih pediatričnih timov za družinsko obravnavo za zdrav življenjski slog.

Za širitve centrov za duševno zdravje so bila v letu 2024 ponovno zagotovljena sredstva za centre, ki v letu 2023 niso bili realizirani, ter za nove centre: skupaj 14 timov in v okviru centrov dodatno še 18,5 tima patronažne službe. Poleg tega je bilo za centre za duševno zdravje uvedeno plačilo vseh opravljenih storitev brez omejitev.

V okviru zagotavljanja boljše dostopnosti do storitev na področju duševnega zdravja so bila zagotovljena sredstva še za 7,69 tima dispanzerjev za mentalno zdravje, 9,81 tima klinične psihologije, 2,8 tima psihiatrije, 1,459 tima specialistične psihiatrije za obsojence in pripornike in 1,66 tima pedopsihiatrije.

Opredeljena pa je bila tudi širitev razvojnih ambulant z vključenim centrom za zgodnjo obravnavo za 7,1 tima ter zagotovljeno plačilo vseh opravljenih storitev v tej dejavnosti.

Za povečanje dostopnosti do fizioterapije so bila predvidena sredstva za širitev 100,38 tima fizioterapije ter uvedeno plačilo po realizaciji.

Za boljšo dostopnost do zobozdravstvenih storitev na primarni ravni so bila zagotovljena sredstva za dodatnih 47,44 tima, od tega 31,7 tima zobozdravstva za odrasle, 0,1675 tima zobozdravstva za odrasle za obsojence in pripornike, 13,3 tima zobozdravstva za mladino, 1,82 tima zobozdravstva za študente ter 0,45 tima za zobozdravstveno oskrbo varovancev s posebnimi potrebami. Uvedeno pa je bilo tudi plačilo po realizaciji vseh storitev v zobozdravstvu za mladino in storitev protetike v zobozdravstvu za odrasle ter plačilo do 59 % preseganja storitev nege v zobozdravstvu za odrasle.

Za boljšo dostopnost do zobozdravstvenih storitev na sekundarni ravni je bilo predvidenih dodatnih 1,75 tima za paradontologijo in zobne bolezni, 3 timi za oralno in maksilofacialno kirurgijo, 0,7 tima za pedontologijo. Opredeljena je bila tudi možnost plačila do 29 % preseganja storitev v paradontologiji/zobnih boleznih in endodontiji ter oralni in maksilofacialni kirurgiji.

Plačilo vseh realiziranih storitev je bilo opredeljeno tudi na področju nenujnih reševalnih prevozov, za kar je bilo zagotovljenih dodatnih 13,1 milijona evrov. Na področju službe nujne medicinske pomoči pa so bila zagotovljena sredstva za uvedbo srečevalnega sistema in prestrukturiranje dežurne službe ter uvedbo dodatnih 3,04 tima.

V okviru specialistične zunajbolnišnične dejavnosti so bila zagotovljena sredstva za povečanje programa v nevrologiji (10 timov), pnevmologiji (2 tima), kardiologiji (1 tim), oftalmologiji (0,2 tima), rentgenu (0,6 tima), internistiki (0,2 tima), diabetologiji (0,2 tima), triazi v satelitskih urgentnih centrih (5 timov), zdravljenju neplodnosti (1 tim), anesteziologiji in bolečinski ambulanti (2 tima), nuklearni medicini (1 tim), ambulanti kardiološke rehabilitacije (0,6 tima) ter povečanje storitev klinične genetike za 3.387 storitev.

Zagotovljena so bila tudi dodatna sredstva za plačilo storitev pediatrije, gastroenterologije, dihalnih testov, celovite rehabilitacije slepih in slabovidnih in urgentnih centrov po realizaciji brez omejitev ter možnost plačila do 29 % preseganja programa operacij sive mreže in večine ostalih specialističnih ambulantnih programov.

Zaradi skrajšanja čakalnih dob je bila povečana tudi spodbuda za izvajanje prvih pregledov, in sicer se je višina dodatka povečala z 29 % na 39 %.

V okviru specialistične bolnišnične dejavnosti so se uvedli novi programi: celostna obravnava otrok in mladostnikov s cistično fibrozo, paliativna obravnava otrok, dodatek za lastno CAR-T celično terapijo, urejen pa je bil tudi transport kritično bolnih otrok in nujni transport bolnih novorojenčkov v Sloveniji. Zaradi večjih potreb je bilo opredeljenih dodatnih 2.395 primerov zdravljenja s hiperbarično komoro, 300 robotsko asistiranih kirurških posegov, 100 operacij na odprtem srcu, 45 primerov kirurškega zdravljenja otrok s prirojeno srčno napako, 28 primerov perkutanih vstavitvev aortnih zaklopk – TAVI ter 80 primerov v bolnišnični psihiatriji. Zagotovilo pa se je tudi 35 milijonov evrov za plačilo večjega obsega prospektivnega programa ter 17,3 milijona evrov za plačilo krvnih komponent bolnišnicam.

Uveden je bil nov presejalni program PETER, namenjen presejanju raka prostate.

V socialnovarstvenih zavodih in zavodih za usposabljanje je bilo skupaj zagotovljeno financiranje zdravstvene nege za dodatnih 455 mest oziroma 144.025 dni zdravstvene nege. Uveden je bil tudi nov specializiran program za odrasle z vedenjskimi in čustvenimi težavami; skupaj je bilo za ta program predvidenih 24 mest. Zagotovljeno je bilo tudi financiranje dodatnega kadra v socialno-varstvenih zavodih.

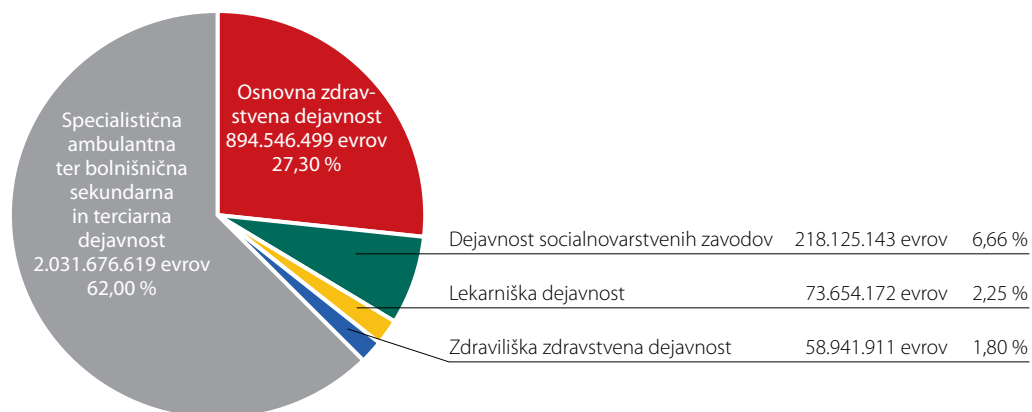
Za obnovitveno rehabilitacijo in zdravstveno letovanje otrok je finančna sredstva zagotovilo MZ, ki je z izbranimi organizatorji tudi sklenilo pogodbo. ZZS je zgolj kot tehnična pomoč ministrstvu opravil javni razpis in pripravil predlog izbora organizatorjev.

1.3.1.2 Vrednost programov

Okvirna vrednost celotnega programa zdravstvenih storitev, brez ločeno zaračunljivih materialov, cepiv in nabavne vrednosti zdravil v lekarnah, je v tekočih cenah v letu 2024 znašala 3.276 milijonov evrov. V ta znesek je vključeno boljše vrednotenje programov in vrednost širitve programov. Vrednost celotnega programa zdravstvenih storitev po posameznih dejavnostih je razvidna iz Slike 5.

V povprečju je delež plač (Tabela 16) znašal 61,35 % vseh sredstev, povprečni delež materialnih stroškov in amortizacije pa 38,65 %. Delež plač se je v letu 2024 zvišal za 0,26 odstotne točke, kar je posledica valorizacije plačne lestvice, spremembe višine regresa in sredstev dodatnega pokojninskega zavarovanja.

Z Uredbo 2024 je bilo na letni ravni za širitve programov in boljše vrednotenje obstoječih programov skupaj namenjenih 219,2 milijona evrov dodatnih sredstev, od tega 43,5 milijona evrov (19,84 %) za boljše vrednotenje oziroma povišanje cen zdravstvenih storitev in 175,7 milijona evrov (80,16 %) za širitve programov.

Slika 5. Pogodbena vrednost programa zdravstvenih storitev po dejavnostih v letu 2024.

Tabela 16. Deleži sredstev za posamezne vrste stroškov po dejavnostih v kalkulacijah cen zdravstvenih storitev v letih od 2015 do 2024 (povprečne cene 1.–12. 2024).

Leto	Osnovna dejavnost		Spec. amb. in boln. dej.		Lekarniška dejavnost		Dejavnost socialno-varstvenih zavodov		Zdraviliška dejavnost		Skupaj vse dejavnosti	
	plače	materialni stroški + amortizacija	plače	materialni stroški + amortizacija	plače	materialni stroški + amortizacija	plače	materialni stroški + amortizacija	plače	materialni stroški + amortizacija	plače	materialni stroški + amortizacija
2015	65,31	34,69	53,29	46,71	74,65	25,24	83,75	16,25	60,67	39,33	58,67	41,33
2016	65,54	34,46	53,28	46,72	76,27	23,73	83,62	16,38	60,68	39,32	58,73	41,27
2017	65,45	34,55	52,50	47,50	76,23	23,77	84,08	15,92	61,51	38,49	58,39	41,61
2018	66,44	33,56	50,41	49,59	76,17	23,83	84,23	15,77	61,59	38,41	57,14	42,86
2019	67,29	32,71	50,59	49,41	77,24	22,76	85,32	14,68	62,88	37,12	57,55	42,45
2020	68,89	31,11	51,99	48,01	79,15	20,85	86,82	13,18	63,95	36,05	59,09	40,91
2021	69,18	30,82	50,10	49,90	79,10	20,90	87,57	12,43	63,91	36,09	58,15	41,85
2022	69,50	30,50	52,17	47,83	78,28	21,72	88,32	11,68	62,65	37,35	59,75	40,25
2023	70,66	29,34	53,92	46,08	79,36	20,64	88,42	11,58	61,83	38,17	61,09	38,91
2024	71,99	28,01	53,75	46,25	80,03	19,97	88,79	11,21	62,26	37,74	61,35	38,65

Opombe: V letu 2016 je bilo v skladu s Splošnim dogovorom (Priloga LEK II/c) v lekarniški dejavnosti povečanje kadra za 20 magistror farmacije zaradi uvajanja terapevtskih skupin zdravil.

V letu 2019 so se dvignile cene zaradi povišanja plačnih razredov.

V letu 2020 so bili višji stroški dela zaradi povišanja vkalkuliranih osnovnih plač z izenačitvijo vkalkulirane plačne lestvice s trenutno veljavno plačno lestvico, povišanja dodatkov za pogoje dela za delo v manj ugodnem delovnem času, ponovnega vkalkuliranja sredstev za delovno uspešnost ter povišanja vkalkuliranih sredstev za regres in premije kolektivnega dodatnega pokojninskega zavarovanja.

V letu 2021 se je skupni delež plač v vseh dejavnostih v primerjavi s preteklim letom znižal za 0,9 odstotne točke, ker je vpliv revalorizacije MS (na letni ravni 1,8 %) višji od povišanja plačnih razredov v decembru 2021. V specialistični ambulantni in bolnišnični dejavnosti je znižanje dodatno posledica tega, da obseg programa akutne bolnišnične obravnave ni več vezan na število čakajočih na operacije oziroma posege.

Skupni delež plač se je v letu 2022 v primerjavi z letom 2021 povečal za 1,6 odstotne točke. Povečanje je posledica dviga vkalkuliranih plačnih razredov na podlagi sklenjenega aneksa h kolektivni pogodbi za zaposlene v zdravstveni negi in Aneksa h kolektivni pogodbi za dejavnost socialnega varstva s 1. decembrom 2021 in Dogovora o ukrepih na področju plač in drugih stroškov dela v javnem sektorju.

Skupni delež plač se je v letu 2023 v primerjavi z letom 2022 povečal za 1,3 odstotne točke. Povečanje je posledica dviga vkalkuliranih plačnih razredov na podlagi Sporazuma o razreševanju stavkovnih zahtev in o realizaciji Dogovora o nujnih ukrepih na področju plač v dejavnosti zdravstva in socialnega varstva in Zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o sistemu plač v javnem sektorju.

Skupni delež plač se je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 povečal za 0,26 odstotne točke. Razlog za povečanje je sprejetje Aneksa št. 14 h Kolektivni pogodbi za javni sektor (KPJS), ki je med drugim prinesla tudi višino uskladitve vrednosti plačnih razredov plačne lestvice za javne uslužbenke, ki znaša 3,36 odstotka.

Vir: podatki ZZZS.

1.3.1.3 Pogodbe z izvajalci zdravstvenih storitev

Po sprejemu Uredbe 2024 je ZZZS objavil razpis za programe zdravstvenih storitev, ki je bil namenjen novim izvajalcem in izvajalcem, ki so sicer že imeli sklenjeno pogodbo z ZZZS, na razpis pa so se prijavili za izvajanje programa, ki ga doslej v pogodbi z ZZZS še ni bilo oziroma je bil dogovorjen za manjši obseg, ter niso bili poimensko navedeni v Uredbi 2024 za širitev programa. Tudi v letu 2024 je ZZZS z razpisom postopno oddajal programe dodatnih timov splošne ambulante oz. ambulante družinske medicine, otroškega in šolskega dispanzerja, dispanzerja za ženske, zobozdravstva za odrasle in za mladino, mobilnega paliativnega tima in fizioterapije, in sicer v skladu z dejanskimi zaposlitvami nosilcev tima pri izvajalcih.

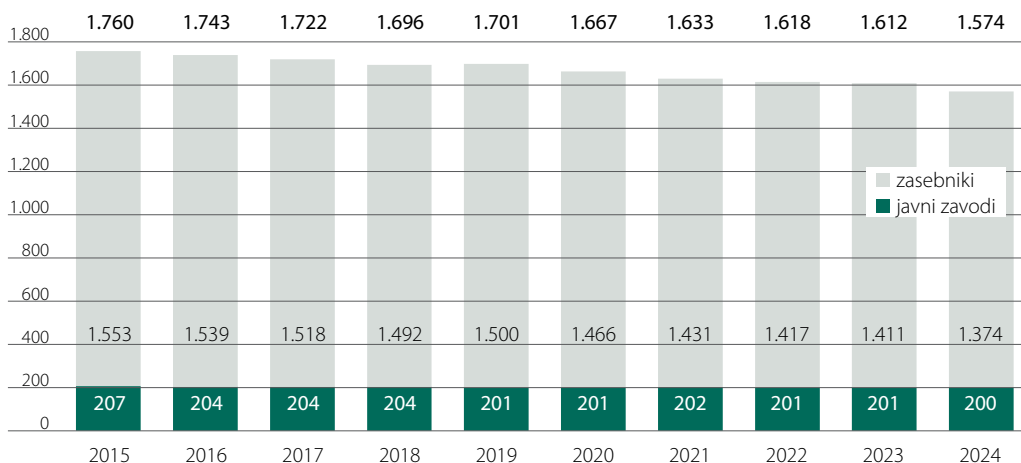
V letu 2024 je imel ZZZS sklenjene pogodbe s 1.574 izvajalci, od tega 200 z javnimi zavodi in 1.374 z zasebnimi izvajalci (Slika 6). Število pogodbenih partnerjev se je v primerjavi z letom 2023 zmanjšalo za 38. Znižanje števila pogodbenih partnerjev je posledica prenehanja financiranja NZLOH in koncesionarjev, ki so prenehali izvajati dejavnost.

Število zdravnikov, ki jih ZZZS plačuje v javnih zavodih, v primerjavi s številom zdravnikov s koncesijo, je razvidno iz Slike 7. Pri tem nismo upoštevali zdravnikov, ki izvajajo diagnostične storitve in storitve internistične onkologije (za te dejavnosti je dogovorjena cena, ki ne vključuje razčlenitve stroškov dela po številu in vrstah zdravstvenih delavcev). Največje skupno povečanje števila vkalkuliranih zdravnikov v primerjavi z letom 2023 je bilo v specialistični ambulantni dejavnosti.

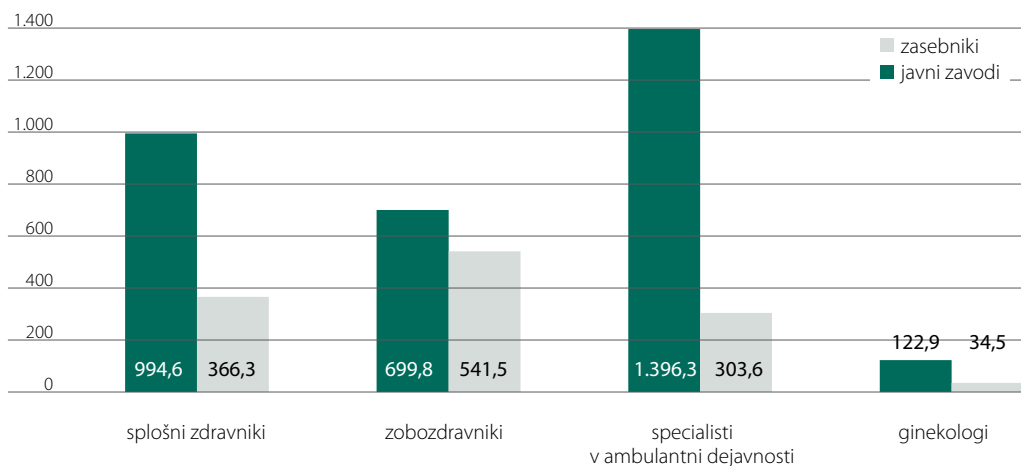
Delež izvajalcev s koncesijo je v finančnih sredstvih za zdravstvene storitve v letu 2024 znašal 14,24 % (Slika 8). V primerjavi z letom poprej se je ta delež zmanjšal za 0,02 odstotne točke.

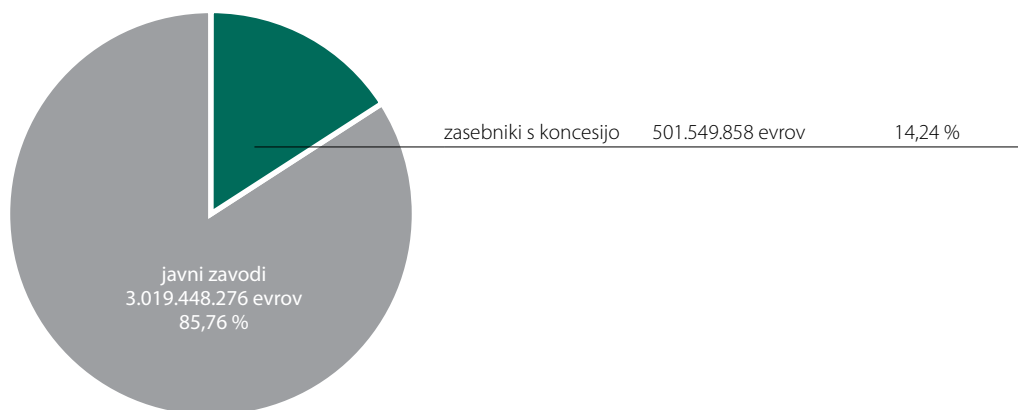
Letno poročilo ZZS 2024

Slika 6. Število sklenjenih pogodb z javnimi zavodi in zasebniki v Sloveniji med letoma 2015 in 2024.

Slika 7. Število zdravnikov v javnih zavodih v primerjavi s številom zdravnikov zasebnikov s koncesijo v letu 2024.

Slika 8. Delež finančnih sredstev za zdravstvene storitve za zasebnike s koncesijo v primerjavi z deležem finančnih sredstev za javne zavode v letu 2024.

1.3.2 Plan in realizacija storitev

Količina programa zdravstvenih storitev po vrstah zdravstvenih dejavnosti je bila določena z Uredbo 2024. Planirani obseg programa za leto 2024 je pri večini storitev ostal na ravni pogodbe (plana) preteklega leta, razen za programe, ki se načrtujejo na podlagi realizacije preteklega leta, in v primeru širitev programov iz Uredbe 2024.

Tabela 17. Načrtovana in plačana realizacija količine storitev po dejavnostih v Sloveniji v letih 2023 in 2024.

Program	Enota	Plan storitev			Plačana realizacija storitev			
		2023	2024	Indeks	2023	2024	Indeks	Indeks
		1	2	3=2/1	4	5	6=5/4	7=5/2
Osnovna dejavnost*	točke	16.429.922	16.178.883	98,47	17.182.480	16.582.140	96,51	102,49
Osnovna dejavnost	kol. za stor.	43.370.306	55.655.036	128,33	51.524.203	63.139.927	122,54	113,45
Patronažna zdravstvena nega	storitev/primer	1.240.814	1.249.027	100,66	1.277.407	1.227.016	96,06	98,24
Osnovna dejavnost – fizioterapija	uteži	2.063.466	2.197.900	106,51	2.486.694	2.578.337	103,69	117,31
Zobozdravstvena dejavnost	točke	56.758.774	57.836.271	101,90	60.394.850	60.992.792	100,99	105,46
Nenujni reševalni prevozi	točke	41.789.235	43.238.381	103,47	47.268.044	60.683.843	128,38	140,35
Specialistična ambulantna dejavnost	točke	52.780.505	53.772.875	101,88	60.979.550	60.147.192	98,64	111,85
Magnetnoresonančno slikanje (MRI)	preiskave	226.920	266.368	117,38	271.187	302.139	111,41	113,43
Računalniška tomografija (CT)	preiskave	187.513	212.380	113,26	212.804	230.792	108,45	108,67
Radioterapija	primeri	319.414	345.030	108,02	345.030	361.419	104,75	104,75
Lekarniška dejavnost	točke	16.222.902	16.848.449	103,86	16.848.448	17.479.763	103,75	103,75
Dejavnost socialnovarstvenih zavodov	zdr. nege	8.108.331	8.160.517	100,64	8.011.308	8.126.257	101,43	99,58
Stacionarno zdraviliško zdravljenje	NOD ¹	412.001	471.903	114,54	471.903	483.648	102,49	102,49
Stacionarno zdraviliško zdravljenje	točke	8.441.039	9.674.011	114,61	11.396.937	11.847.468	103,95	122,47
Ambulantno zdraviliško zdravljenje	točke	99.686	87.719	88,00	77.991	68.454	87,77	78,04
Akutna bolnišnična obravnava**	primeri	345.508	345.093	99,88	342.004	333.904	97,63	96,76
Akutna bolnišnična obravnava**	uteži	575.147	571.461	99,36	573.799	574.651	100,15	100,56
Neakutna bolnišnična obravnava	BOD ¹	153.956	155.668	101,11	92.688	98.491	106,26	63,27
– podaljšano bolnišnično zdravljenje	BOD ¹	31.647	36.234	114,50	28.505	33.112	116,16	91,38
– zdravstvena nega in paliativna oskrba	BOD ¹	122.309	119.434	97,65	64.183	65.379	101,86	54,74
Psihiatrija***	primeri	10.071	10.138	100,67	9.900	9.086	91,78	89,62
Doječe matere in sobivanje enega od staršev ob hospitaliziranem otroku****	NOD ¹	70.911	73.654	103,87	68.817	70.703	102,74	95,99
Invalidna mladina	BOD ¹	19.343	19.926	103,01	16.924	18.655	110,23	93,62
Transplantacije	operacije	450	461	102,44	390	350	89,74	75,92

Opombe: 1 BOD – bolnišnični oskrbni dan, NOD – nemedicinski oskrbni dan.

* V podatkih je vključen program centrov za sluh in govor.

** Plačana realizacija primerov in uteži zajema tudi storitve za covid-19.

Vir: podatki ZZS.

Tabela 18. Število dializnih bolnikov in realizacija dializ v Sloveniji v letu 2024.

Vrsta dialize*	Enota mere	Plan 2024	Realizacija 2024	Št. bolnikov, ki so imeli vsaj eno dializo v letu 2024	Evrov /dializo oziroma /dan (stanje 31. 12. 2024)	Evrov /dializo oziroma /dan v letu 2024
I	dializa	7.179	6.378	285	219,84	218,99
II	dializa	10.155	10.181	1.442	362,07	360,07
III	dializa	200.390	200.029	2.356	272,44	271,36
IV	dan	18.274	17.451	98	115,22	113,92
V	dan	15.079	14.484	64	157,92	155,98
VI	dializa	422	289	11	758,26	758,26
VII	dializa	137	137	1	138,68	104,01
SKUPAJ				4.257		

Opomba: Gre za število bolnikov, ki so imeli vsaj eno dializo v letu 2024 (razen za dialize II).

Vir: podatki ZZS.

Plan in plačana realizacija storitev po vrstah zdravstvenih dejavnosti sta razvidna iz Tabele 17, na spletni strani ZZS pa so objavljeni še podrobnejši podatki po izvajalcih.

Podatka o številu opravljenih in plačanih dializ ter številu bolnikov, ki so v letu 2024 imeli vsaj eno dializo, sta v Tabeli 18.

1.3.3 Zdravstvena oskrba na primarni ravni

Skupna vrednost programov, ki je bila v skladu s pogodbami z izvajalci zdravstvene oskrbe plačana na primarni ravni, je znašala 928,1 milijona evrov, kar je 29,53 % več kot v letu 2023. Rast je v pretežni meri posledica ukinitve prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja in prehoda na 109-odstotno financiranje programov iz OZZ. V primerjavi z vsemi odhodki ZZS za zdravstvene storitve je to 26,10 %. V tej vsoti so zajeti izdatki za dejavnost izbranih osebnih zdravnikov (brez zobozdravstva) v višini 409,8 milijona evrov, za urgentno medicino v splošni zunajbolnišnični dejavnosti v višini 116,7 milijona evrov, za javno zdravje v višini 33,3 milijona evrov, za dejavnost splošnega zobozdravstva in pedontologije v višini 173 milijona evrov, za delovno terapijo in fizioterapijo v višini 38,6 milijona evrov, za nego in patronažno dejavnost v višini 47,2 milijona evrov, za presejalne programe v višini 20,4 milijona evrov, za programe s področja duševnega zdravja otrok, mladostnikov in odraslih v višini 29,8 milijona evrov ter za ostale storitve v višini 59,3 milijona evrov.

1.3.3.1 Izvajanje programov, dostopnost in strateški nakupi

Zdravstvena oskrba na primarni ravni se izvaja v 15 različnih zdravstvenih dejavnostih. Konec leta 2024 je zdravstveno oskrbo izvajalo 1.055,40 tima družinske medicine, vključno s timi za izvajanje preventivnih pregledov kategoriziranih športnikov in timi, ki izvajajo dejavnost v socialno-varstvenih zavodih, 316,32 tima otroškega in šolskega dispanzerja, vključno s timi v posebnih zavodih in s preventivnimi pregledi otrok športnikov (od tega za preventivo 85,57 tima), 157,33 tima dispanzerja za ženske in 726,18 tima zobozdravstva za odrasle, 301,63 tima zobozdravstva za mladino ter 11,92 tima zobozdravstva za študente. Program patronažne službe in nege je izvajalo 932,56 tima, fizioterapije 692,96 tima, dejavnost centrov za duševno zdravje 55 timov, dejavnost urgentne medicine v splošni zunajbolnišnični dejavnosti 65,47 tima, dejavnost reševalnih prevozov 574,34 tima, program zdravstvenovzgojnih centrov in centrov za krepitev zdravja pa je izvajalo 59 centrov.

V letu 2024 so zdravniki v ambulantah družinske medicine, otroškega in šolskega dispanzerja ter v dispanzerju za ženske obravnavali zavarovane osebe 15.208.202-krat. Zaradi vplivov staranja prebivalstva in zato večjih potreb zavarovanih oseb število obravnav zavarovanih oseb pri izbranih osebnih zdravnikih že vrsto let raste, v letu 2024 se je povečalo za 1,93 % v primerjavi z letom prej (Tabela 19). Število obravnav se je povečalo v vseh starostnih skupinah (Slika 9).

Z Uredbo 2024 so se predvidene širitve za dodatne time izbranih osebnih zdravnikov realizirale le delno. Izvajalci, kljub zagotovljenim finančnim virom, niso uspeli zagotoviti dodatnega kadra. ZZS je tako uspel oddati program za 5,78 tima (od predvidenih 8,60) zdravnikov družinske medicine, 1,50 tima (od predvidenih 6,00) zdravnikov otroškega in šolskega dispanzerja, 3,33 tima (od predvidenih 7,50) zdravnikov dispanzerja za ženske, 17,46 tima (od predvidenih 31,50) zdravnikov zobozdravstva za odrasle, 0,30 tima (od predvidenih 11,60) zdravnika zobozdravstva za mladino, 1,80 tima (od predvidenih 1,80) zobozdravstva za študente. Osnovni razlog za to je pomanjkanje zdravnikov na trgu dela. K vse slabši dostopnosti do zdravnikov družinske medicine je prispevalo tudi upokojevanje in nezmožnost izvajalcev, da bi te zdravnike nadomestili z novimi zaposlitvami.

Za reševanje dostopnosti do zdravnikov družinske medicine so v letu delovale ambulate za večjo dostopnost do družinskega zdravnika oziroma otroškega in šolskega zdravnika in ambulate za neopredeljene zavarovane osebe. V decembru 2024 so ambulate za neopredeljene delovale pri 21 izvajalcih v skupnem obsegu 16,29 tima. Ambulate specializanta družinske medicine z nosilcem specializantom v zadnjem letniku specializacije so delovale v obsegu 8,96 tima pri 13 izvajalcih. V dejavnosti družinske medicine je bil v juliju 2024 uveden tudi program dodatne 0,5 diplomirane medicinske sestre za izvajalce, ki so se prijavili na javni poziv MZ. Izbrane ambulate so soglašale s sprejemom dodatnih zavarovanih oseb v obsegu 300 glavarin-

Tabela 19. Število obravnjav izbranih osebnih zdravnikov po dejavnostih in po vrstah v letu 2024 v primerjavi z letoma 2019 in 2023.

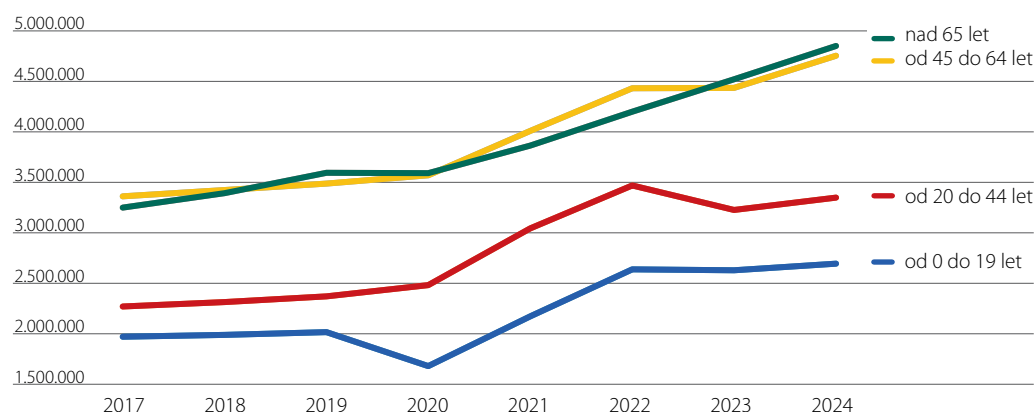
Obiski po dejavnostih	2019	2023	2024	Indeks 2024/2019	Indeks 2024/2023
Splošna / družinska medicina	9.189.142	11.573.229	11.839.603	128,84	102,30
– kurativni – prvi	2.230.365	2.007.305	2.079.140	93,22	103,58
– kurativni – ponovni	2.127.575	1.554.994	1.583.225	74,41	101,82
– preventivni	11.852	98.600	94.711	799,11	96,06
– posvet na daljavo	54.879	1.606.406	1.729.082	3150,72	107,64
– hišni obisk	31.503	23.267	21.175	67,22	91,01
– kratki obisk	4.582.725	6.207.387	6.257.363	136,54	100,81
– drugo*	150.243	75.270	74.907	49,86	99,52
Otroški / šolski dispanzer	2.152.269	2.578.735	2.598.805	120,75	100,78
– kurativni – prvi	805.707	703.421	737.470	91,53	104,84
– kurativni – ponovni	278.364	184.568	200.221	71,93	108,48
– preventivni	299.093	408.997	396.861	132,69	97,03
– posvet na daljavo	10.058	520.816	515.414	5124,42	98,96
– hišni obisk	343	206	235	68,51	114,08
– kratki obisk	630.780	749.011	737.100	116,86	98,41
– drugo*	127.924	11.716	11.504	8,99	98,19
Dispanzer za ženske	735.867	767.604	769.794	104,61	100,29
– kurativni – prvi	139.287	200.939	200.259	143,77	99,66
– kurativni – ponovni	45.735	44.896	45.895	100,35	102,23
– preventivni	127.314	269.752	267.529	210,13	99,18
– posvet na daljavo	0	78.634	90.666	-	115,30
– kratki obisk	157.960	119.892	111.291	70,46	92,83
– drugo*	265.571	53.491	54.154	20,39	101,24
SKUPAJ	12.077.278	14.919.568	15.208.202	125,92	101,93

Opomba: Pod "drugo" so umeščeni drugi razlogi obiskov na primarni ravni, kot so npr. obsežni pregledi idr., ki se jih v tej analizi ne spremlja.

Vir: podatki ZZS.

skih količnikov na tim, kljub doseganju ali preseganju 1895 glavarinskih količnikov. V decembru 2024 so te ambulate delovale pri 22 izvajalcih v skupnem obsegu 24,02 tima.

S staranjem populacije, ki potrebuje več storitev, in s sporazumom med Vlado RS in sindikatom Fides (2017), ki je opredelil nove, nižje normative za izbrane zdravnike, je možno pojasniti težave zavarovanih oseb z izbiro osebnih zdravnikov na primarni ravni. Nižji normativ omogoča

Slika 9. Gibanje obravnjav v ambulantah izbranih zdravnikov na primarni ravni (brez ginekoloških ambulant) glede na starost zavarovanih oseb med letoma 2017 in 2024.

Tabela 20. Preskrbljenost prebivalcev posameznih območnih enot ZZS s programi zdravstvenih dejavnosti glede na povprečje v Sloveniji v letih 2023 in 2024.

Območna enota	Splošna ambulanta, otroški in šolski dispanzer		Dispanzer za ženske		Nega na domu in patronaža	
	2023	2024	2023	2024	2023	2024
Celje	102,01	102,87	93,03	93,83	99,34	101,24
Koper	100,48	102,21	87,62	87,66	96,66	95,17
Kranj	102,38	100,83	97,47	100,60	85,71	83,07
Krško	99,12	95,67	93,04	96,72	109,58	108,05
Ljubljana	95,02	95,29	105,06	104,06	92,45	92,96
Maribor	102,65	103,32	100,06	99,24	105,50	105,55
Murska Sobota	118,35	118,12	110,68	110,27	125,85	124,40
Nova Gorica	101,34	101,39	100,81	100,13	114,95	113,46
Novo mesto	101,98	96,89	94,99	94,85	91,72	97,64
Ravne na Koroškem	95,23	98,06	101,39	101,77	120,89	119,36

Vir: podatki ZZS.

zdravnikom družinske medicine, otroškega in šolskega dispanzerja, da lahko odklonijo opredeljevanje novih zavarovanih oseb, ko dosežejo obremenitev 1.895 glavarinskih količnikov.

Preskrbljenost območnih enot ZZS s programi ambulant družinske medicine, otroškega in šolskega dispanzerja, dispanzerja za ženske ter s programom patronažne službe in nege na domu glede na povprečje v Sloveniji v letu 2024 je razvidna v Tabeli 20. Razlike med območnimi enotami so, glede na slovensko povprečje, vidne pri vseh analiziranih dejavnostih. Razlogov je več, najpogosteje pa je sedanje stanje posledica preteklih odločitev Vlade RS ob obravnavi spornih vprašanj Dogovora oz. Uredbe, da se poveča program izvajalcem območnih enot, ki so boljše preskrbljene. Drugi pomemben razlog pa je, da izvajalci, kljub ustreznemu načrtovanju povečanja programa po območnih enotah, niso uspeli zagotoviti kadra, kar je bil za ZZS pogoj za povečanje pogodbeno dogovorjenega programa.

Pomemben del dejavnosti na primarni ravni so preventivni programi. Vsebina in usmeritve za izvajanje preventivnih programov so opredeljene v Pravilniku za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni, Pravilniku o preventivnih zdravstvenih pregledih športnikov in Pravilniku o izvajanju državnih presejalnih programov za zgodnje odkrivanje predrakavih sprememb in raka. Cilj preventivnih programov je zgodnje prepoznavanje dejavnikov tveganja za nastanek bolezni, ustrezno ukrepanje in s tem zmanjševanje obolevnosti, invalidnosti in umrljivosti. Pri odrasli populaciji se preventivni programi usmerjajo v aktivni nadzor nad zdravjem ljudi, zgodnje odkrivanje visoko ogroženih za razvoj bolezni srca in ožilja in drugih bolezni ter ustrezno ukrepanje, vključno s svetovanjem glede dejavnikov tveganja in za spremembo življenjskega sloga.

Preventivno zdravstveno varstvo novorojenčkov, dojenčkov, predšolskih in šolskih otrok ter mladine do dopolnjenega 19. leta starosti in študentov izvajajo otroški in šolski dispanzerji in dispanzerji za študente. Realizacija preventivnega programa v letu 2024 je preseгла plan za 2,7 %, a je za 2,8 % nižja v primerjavi z letom 2023. Za to populacijo in nekatere druge ranljive skupine se preventivne obravnave zagotavljajo tudi v patronažnem varstvu, ki je opravilo 134.912 preventivnih storitev, kar je 1 % manj kot v letu poprej.

Program varovanja reproduktivnega zdravja zagotavljajo dispanzerji za ženske. V dispanzerjih za ženske je bilo opravljenih 98.224 pregledov nosečnic, kar je 1,8 % več v primerjavi z letom 2023. Od skupnega števila preventivnih pregledov sta bila 3.102 opravljena pri diplomiranih medicinskih sestrah. V dispanzerjih za ženske se je izvajal tudi presejalni program ZORA za preprečevanje raka materničnega vratu. Program obravnava populacijo žensk od 20 do 64 let. V okviru programa je bilo v zadnjih 5 letih pregledanih 85,5 % vseh žensk v ciljni skupini. Iz poročila državnega programa ZORA izhaja, da je v letu 2023 (zadnji znani podatek) za rakom materničnega vratu zbolelo 98 žensk, kar je ena od najmanjših vrednosti od uvedbe programa. V okviru presejalnega programa DORA za zgodnje odkrivanje raka dojke pa je bilo opravljenih

110.662 presejalnih mamografij oziroma 3 % manj kot v letu 2023, ko je bilo slikanih 114.175 žensk. Odzivnost vabljenih žensk je bila 77,2 % (cilj vsaj 70 %), odkritih pa je bilo 630 primerov raka dojke. Preventivno zdravstveno varstvo odraslih izvajajo diplomirane medicinske sestre v referenčnih ambulantah in v zdravstvenovzgojnih centrih ter centrih za krepitev zdravja. V zdravstvenovzgojnih centrih in centrih za krepitev zdravja je potekalo 12.811 (84,4 %) delavnic. Pomemben del preventivnega zdravstvenega varstva odrasle populacije je program SVIT (50–74 let) za preprečevanje in zgodnje odkrivanje raka na debelem črevesu in danki. V letu 2024 je bilo v program povabljenih 319.700 oseb. Vročeni sta bili 318.302 vabili. Za sodelovanje v programu se je odločilo 206.708 oseb (v letu 2023 206.721), kar pomeni 64,94-odstotno odzivnost. Opravljenih je bilo 9.853 kolonoskopij, v 215 primerih (2,18 %) pa je bil odkrit rak debelega črevesa.

Skupaj je ZZZS v letu 2024 za vse preventivne programe namenil 130,29 milijona evrov, kar je za 4,52 % manj kot v preteklem letu in predstavlja 3,71 % vseh odhodkov ZZZS za zdravstvene storitve. Zmanjšanje skupnega zneska za preventivo je posledica vključitve diplomirane medicinske sestre (nekdanje referenčne ambulante) v ambulanto družinske medicine, kjer poleg preventivnih izvajajo tudi kurativne storitve.

V letu 2024 je bilo v programu zobozdravstva na primarni ravni obračunanih 0,64 % storitev manj kot v letu 2023. Javni zavodi so imeli obračunanih 1,4 % storitev manj, koncesionarji pa 0,17 % več kot v prejšnjem letu. Na področju zobozdravstva so izvajalci opravili še 70.421 zdravstvenovzgojnih programov za vzdrževanje ustrezne higiene zob, kar je za 1,35 % manj kot v letu 2023.

V letu 2024 je bilo v fizioterapiji obračunanih 2.578.337,33 uteži, kar je bilo za 3,69 % več kot v prejšnjem letu. Poleg tega je bilo obračunanih še 67.806 specialnih fizioterapevtskih obravnav, kar je 18.276 obravnav več kot v letu 2023.

V dejavnosti zdravstvene nege in patronaže je bilo obračunanih 1.227.407 storitev, kar je 3,9 % manj v primerjavi z letom poprej. Javni zavodi so imeli obračunanih 2,5 % storitev manj, koncesionarji pa 15,02 % storitev manj kot v letu 2023.

Obračunano število kilometrov v dejavnosti nenujnih prevozov je bilo 60.683.843 km, kar je 28 % več kot v letu 2023. Rast je posledica plačila po realizaciji, saj je bila večina vrst nenujnih reševalnih prevozov v letu 2023 iz OZZ plačana do višine plana.

1.3.3.2 Novosti pri obračunu storitev

ZZZS je v letu 2024 prenovil model plačevanja ambulant družinske medicine in pediatrije z novimi glavarinskimi količniki, ki predstavljajo pretežni del financiranja ambulant, in uvedel finančne spodbude za optimalno opredeljevanje zavarovanih oseb. Višja sredstva iz naslova glavarine so namenjena plačilu t. i. krajših stikov s pacientom v živo in na daljavo, medtem ko se posebej plačajo pregledi v ambulanti, posegi in hišni obiski. Nov model plačevanja je bil uveden s 1. februarjem 2025. Poleg tega je ZZZS v sodelovanju z Razširjenimi strokovnim kolegijem za družinsko medicino oblikoval indikacije za izvajanje meritev gleženjskega indeksa, ki je namenjena odkrivanju oseb s slabšo arterijsko prekrvitvijo nog.

V celoti so prenovljene storitve za obračun dela specialnih pedagogov v centrih za duševno zdravje, razvojnih ambulantah, dispanzerjih za mentalno zdravje ter v centrih za korekcijo sluha in govora.

Na področju zobozdravstvene dejavnosti je ZZZS v letu 2024 prenovil parodontalne storitve, storitve implantološke protetike in kirurgije, storitve za obračun stomatoloških pregledov in snemne protetike. Poleg tega je ZZZS diferenciral cene stomatološko protetičnih storitev med primarno in sekundarno ravni, saj je zahtevnost protetičnih storitev na sekundarni ravni bistveno višja. V letu 2024 je ZZZS v skladu z zadnjimi smernicami povečal cene nekaterih storitev implantološke protetike zaradi stroškov uporabe novih tehnologij.

1.3.4 Specialistična ambulantna in bolnišnična oskrba

Skupna vrednost programov, obračunana v okviru pogodb z izvajalci specialistične zunajbolnišnične in bolnišnične zdravstvene oskrbe na sekundarni in terciarni ravni, je v letu 2024 znašala 2.347,8 milijona evrov, kar je 18,9 % več kot v preteklem letu oziroma skoraj dve tretjini vseh odhodkov ZZS za zdravstvene storitve. Razlog za povečanje odhodkov je v dvigu cen, plačilo pri preseganju nekaterih programov ter prehod na 109-odstotnega financiranje zdravstvenih storitev v breme OZZ zaradi ukinitve prostovoljnega zdravstvenega zavarovanja. V tej vsoti so zajeti izdatki za specialistično ambulantno dejavnost v višini 835,1 milijona evrov (35,6 %), za bolnišnično dejavnost v višini 1.439,7 milijona evrov (61,3 %), za zdraviliško zdravljenje kot nadaljevanje bolnišničnega zdravljenja in za druge izdatke pa v višini 73 milijona evrov (3,1 %).

1.3.4.1 Izvajanje programov, dostopnost in strateški nakupi

Zavarovane osebe uresničujejo zdravstveno oskrbo v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti in bolnišnični dejavnosti praviloma na osnovi napotnic svojih osebnih izbranih zdravnikov, in sicer za specialistične preglede, zahtevnejše storitve in posege s področja diagnosticiranja, zdravljenja in rehabilitacije, ki jih ni mogoče izvajati v osnovni zdravstveni dejavnosti.

V specialistični zunajbolnišnični dejavnosti program izvajajo različni izvajalci, in sicer v pretežni meri bolnišnice, v manjšem obsegu pa tudi zasebni izvajalci, zdravilišča in zdravstveni domovi. Dejavnost se izvaja v kar 40 vrstah zdravstvenih dejavnosti (specialnosti), ki so podrobneje opredeljene z več kot 70 podvrstami zdravstvenih dejavnosti.

ZZS je imel v letu 2024 v pogodbah z izvajalci dogovorjenih več kot 1.280 timov za programe, ki se obračunavajo v točkah, ter za storitve, ki se obračunavajo na podlagi dogovorjenih cen v dermatologiji, revmatologiji, otorinolaringologiji, pnevmologiji, klinični genetiki, nefrologiji, nevrologiji, mobilnem paliativnem timu in paliativni oskrbi otrok. Največ timov je bilo načrtovanih za slikovne diagnostične preiskave (171), od tega ultrazvočno slikanje (117) in rentgensko slikanje (54), v splošni kirurgiji vključno z urgentno ambulantno (133), v psihiatriji, vključno s pedopsihiatrijo (128), v oftalmologiji (96), v kardiologiji, vključno s kardiološko rehabilitacijo (77), v pnevmologiji (63), v gastroenterologiji (62), v nevrologiji, vključno z urgentno ambulantno (61), v otorinolaringologiji (55), v internistiki z urgentno ambulantno (47), v diabetologiji (42) in dermatologiji (41).

Število obravnav v specialističnih ambulantah na sekundarni ravni se povečuje iz leta v leto (Tabela 21).

Izrazitejši porast števila pregledov v letu 2024 glede na preteklo leto ugotavljamo predvsem na področju interne medicine, in sicer za 11 % oziroma za 21.423 pregledov.

Tabela 21. Število obravnav v specialističnih ambulantah na sekundarni ravni po vrstah obravnav v letu 2024 v primerjavi z letoma 2019 in 2023.*

Obravnave	2019	2023	2024	Indeks 2024/2019	Indeks 2024/2023
Vse obravnave	7.079.725	7.893.395	8.112.140	114,58	102,77
– prvi pregled ¹	1.202.199	1.218.889	1.235.687	102,79	101,38
– kontrolni pregled ²	2.134.600	1.919.043	1.861.979	87,23	97,03
– slikovne preiskave ³	1.370.144	1.593.854	1.668.830	121,80	104,70
– posegi ⁴	154.589	197.309	194.052	125,53	98,35
– drugo ⁵	2.218.193	2.964.300	3.151.592	142,08	106,32

Opombe: * – merilo je leto začetka obravnave.

1 – storitev E0273 – prvi pregled in storitve, ki imajo v nazivu prvi pregled,

2 – storitev E0274 – kontrolni pregled,

3 – vse obravnave na vrsti dejavnosti 231 radiologija

4 – posegi so celostne zunajbolnišnične obravnave, ki so izločene iz točkovnega sistema in predstavljajo paket storitev,

5 – dalize, aplikacije zdravil, obravnave, ki niso zajete alinejah 1–4.

Vir: podatki ZZS.

Nekoliko več pregledov kot leto poprej je bilo opravljenih predvsem na področjih urologije (za 4,3 % oziroma 4.791 pregledov), pediatrije (za 2,6 % oziroma 3.036 pregledov) ter ortopedije (za 1,5 % oziroma 2.870 pregledov).

Na drugi strani izrazitejši upad števila pregledov v letu 2024 glede na leto 2023 ugotavljamo na področju internistične onkologije, in sicer za 13,7 % oziroma za 20.709 pregledov, predvsem na račun zmanjšanja kontrolnih pregledov (obračunsko so vključeni v ceno aplikacije zdravila).

Manj pregledov kot leto poprej je bilo opravljenih tudi na področjih klinične genetike (za 16,3 % oziroma 709 pregledov), maksilofacialne kirurgije (za 11,6 % oziroma 3.115 pregledov) ter otorinolaringologije (za 10,7 % oziroma 15.750 pregledov).

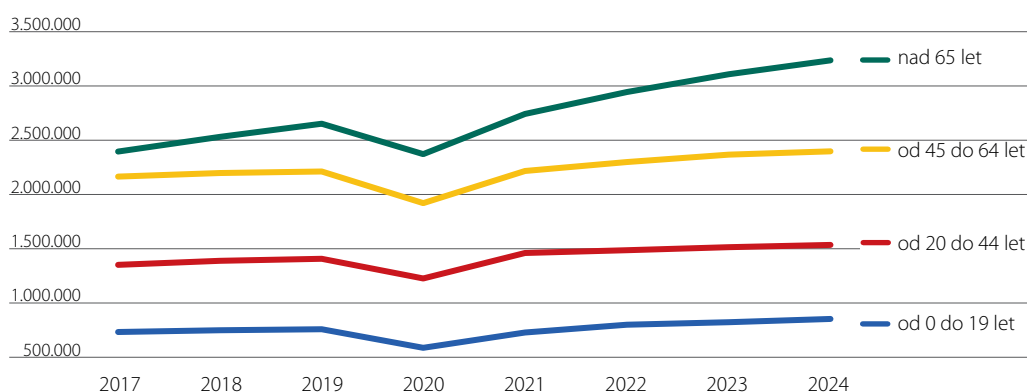
Na področju slikovnodiaagnostičnih preiskav je bilo glede na leto poprej opravljenih več kot 74.900 preiskav oziroma 4,7 % več, od tega pretežno z magnetnoresonančnim slikanjem (MRI) in računalniško tomografijo (CT).

V okviru posegov je bilo v letu 2024 v primerjavi z letom poprej opravljenih dobrih 3.200 manj celostnih obravnav, kar kaže na 1,7-odstotno zmanjšanje skupnega števila ambulantnih oziroma dnevniških obravnav na sekundarni ravni. K zmanjšanju tega števila posegov je v največji meri prispevalo zmanjšanje operacij sive mreže (za 19,7 % oziroma 5.019 operacij), izrezov benigne tvorbe (za 27 % oziroma 3.434 posegov) ter okulistike – vitreoretinalne kirurgije (za 41 % oziroma 407 operacij). Nasprotno pa je v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 opazen porast histeroskopskih operacij v ginekologiji (za 18 % oziroma 511 operacij), terapevtskih artroskopij kolena (za 20,2 % oziroma 340 artroskopij) in ortopedskih operacij rame v dnevni obravnavi (za 29,6 % oziroma 109 operacij).

Realizacija števila obravnav vztrajno raste, in sicer v vseh starostnih skupinah, največ pa pri starejši populaciji od vključno 65. leta dalje (Slika 10).

Pri bolnišnični zdravstveni oskrbi na sekundarni in terciarni ravni gre za strokovno, tehnološko in organizacijsko zahtevnejše storitve diagnosticiranja, zdravljenja, medicinske rehabilitacije ter zdravstvene nege, ki jih glede na zdravstveno stanje pacienta ni mogoče opraviti v osnovni ali specialistični zunajbolnišnični dejavnosti oziroma v zdraviliščih. Izvaja jo skupaj 10 splošnih in 10 specialnih bolnišnic, 8 zasebnih izvajalcev, na terciarni ravni pa še 6 klinik oziroma inštitutov. Dejavnost se izvaja v kar 43 vrstah zdravstvenih dejavnosti (specialnosti), ki so podrobneje opredeljene na 10 podvrstah zdravstvene dejavnosti. Na terciarni ravni se izvaja najvišja izvedenska raven zdravstvene oskrbe ter raziskovanja, razvojni projekti, uveljavljanje in prenos novih znanj na druge zdravstvene sodelavce. Na tej ravni se zagotavlja tudi izdaja mnenj pristojnih klinik (inštitutov) v zvezi s postopki uveljavljanja pravice do pregleda, preiskave in zdravljenja v tujini. Terciarno dejavnost opravljajo le klinike in inštituti, ki jih je imenovalo MZ.

Bolnišnična oskrba se lahko izvaja v obliki hospitalizacije (pacient je sprejet na oddelek čez noč za 1 dan ali več), v obliki enodnevne obravnave ali pa kot dolgotrajna dnevna obravnava (pacient več dni prihaja v bolnišnico, kjer ga praviloma obravnavajo več kot 4 ure, vendar ne prespi čez noč, npr. kemoterapija).

Slika 10. Gibanje števila obravnav v specialističnih ambulantah na sekundarni ravni glede na starost zavarovanih oseb med letoma 2017 in 2024.

Tabela 22. Število bolnišničnih obravnav na sekundarni in terciarni ravni po vrstah in trajanju obravnav v letu 2024 v primerjavi z leti 2013, 2021, 2022 in 2023.

Obravnave	2013	2021	2022	2023	2024
1. Število obravnav (primerov storitev):	399.645	357.440	382.458	396.450	393.384
1.1 – akutne obravnave*	361.497	330.429	346.378	362.565	359.103
1.2 – neakutne in druge obravnave**	38.148	27.011	36.080	33.885	34.281
2. Dnevi bolnišničnega zdravljenja:	3.157.187	2.703.716	2.776.861	2.715.492	2.715.675
2.1 – akutne obravnave	2.521.388	2.178.205	2.228.377	2.269.724	2.265.191
2.2 – neakutne in druge obravnave	635.798	525.511	548.484	445.768	450.484
3. Povprečno trajanje akutnih obravnav (3=2.1/1.1.)	7,0	6,6	6,4	6,3	6,3
4. Povprečno trajanje neakutnih obravnav (4=2.2/1.2)	16,7	19,5	15,2	13,2	13,1

Opombe: * Akutna bolnišnična obravnava – SPP, transplantacija, bolnišnična rehabilitacija, bolnišnična psihiatrija, druge akutne obravnave.
 ** Zdravstvena nega, paliativna oskrba, podaljšano bolnišnično zdravljenje, obravnava invalidne mladine, spremstvo otroka v bolnišnici.

Vir: podatki ZZS.

Planiranje in financiranje programov v tej dejavnosti je različno. Akutna obravnava je zdravstvena oskrba, ki vključuje diagnosticiranje bolezenskega stanja, vse oblike zdravljenja ter rehabilitacijo.

Določene storitve, ki so bile nekdanji sestavni del akutnih bolnišničnih obravnav, se danes izvajajo tudi v okviru ambulantne obravnave. Gre praviloma za enkratne ali ponavljajoče se posege, ki največkrat trajajo manj kot 4 ure: npr. operacija sive mrežnice, operacija utesnitve karpalnega

Tabela 23. Realizacija skupin primerljivih primerov v Sloveniji v letu 2024.

Izvajalci	Število primerov	Število uteži	Povprečno število uteži na primer
SB Celje	30.632	50.804,53	1,659
SB Izola	14.998	23.329,85	1,556
B Sežana	281	227,46	0,810
BŽBP Postojna	2.977	3.179,29	1,068
OB Valdoltra	6.636	21.798,78	3,285
SB Jesenice	12.928	19.703,59	1,524
BGP Kranj	3.782	3.640,00	0,963
B Golnik	9.631	11.242,34	1,167
SB Brežice	6.984	8.918,02	1,277
SB Trbovlje	6.425	8.552,20	1,331
UKC Maribor	42.673	83.358,11	1,953
SB Ptuj	9.483	12.950,81	1,366
SB Murska Sobota	17.803	28.251,88	1,587
SB Nova Gorica	15.694	23.803,18	1,517
SB Novo mesto	19.079	31.909,70	1,673
SB Slovenj Gradec	14.160	21.245,22	1,500
B Topolšica	3.639	6.414,58	1,763
UKC Ljubljana	93.069	178.082,59	1,913
Onkološki inštitut	10.812	15.334,54	1,418
Kirurgija Bitenc	2.282	5.673,02	2,486
KS Rožna dolina	3.753	5.988,89	1,596
MC Medicor	3.426	8.106,30	2,366
Iatros	1.653	1.046,35	0,633
Estetika Fabjan	928	762,97	0,822
KC Toš	384	398,60	1,038
KKZD	75	203,52	2,714
Arbor Mea	2.487	5.182,89	2,084
SKUPAJ	336.674	580.109,21	1,723

Vir: podatki ZZS.

kanala, operacija kile, operacija krčnih žil, ginekološki posegi (npr. medikamentni splav), histeroskopska operacija, kemoterapija.

Neakutna bolnišnična obravnava je zdravstvena oskrba po končani akutni bolnišnični obravnavi, ko iz zdravstvenih ali socialnih razlogov ni možen odpust v domače okolje ali ni več možna nega v domačem okolju. Za neakutno obravnavo se šteje zdravstvena nega, paliativna oskrba ter podaljšano bolnišnično zdravljenje, za vse pa velja enoten model plačevanja z obračunsko enoto medicinskooskrbni dan.

Med druge bolnišnične obravnave uvrščamo programe za invalidne otroke in mladino, za doječe matere in sobivanje enega od staršev ob hospitaliziranem otroku, ki se planirajo in financirajo z različnimi obračunskimi enotami.

V letu 2024 se je število bolnišničnih obravnav glede na preteklo leto zmanjšalo za 3.066 oziroma 0,8 % (Tabela 22). Realiziranih je bilo več kot 393.000 obravnav, od tega 91 % akutnih obravnav (86 % samo SPP), ostalo pa so bile neakutne in druge obravnave. Po številu največje zmanjšanje je pri akutni bolnišnični obravnavi SPP (več kot 5.500), nekaj manj pa je tudi obravnava rehabilitacije in transplantacij. Povečale pa so se druge akutne bolnišnične obravnave (1943) na račun postopkov OBMP (stimulirani cikel), psihiatrične obravnave (325) in obravnave invalidne mladine (230).

Povprečno trajanje je bilo najdaljše pri neakutni in pri drugih obravnavah (13,1 dni), pri akutni bolnišnični obravnavi pa je trajanje obravnav znašalo 6,3 dneva.

Največji delež bolnišničnih obravnav (39 %) je bil opravljen za starostno skupino nad 65 let in se je glede na preteklo leto nekoliko povečal.

Kar zadeva realizacijo akutnih obravnav (Tabela 23), plačanih po modelu SPP po slovenskih bolnišnicah in pri zasebnih izvajalcih, je v primerjavi s preteklim letom število primerov padlo, ravno obratno pa se je povečalo število uteži, tako da je povprečna utež na primer za povprečno zahteven primer narasla z 1,68 na 1,72 (v letu 2019 je bila 1,60). K porastu sta v večji meri prispevali uvedba novih klasifikacij SPP z začasnimi utežmi in razvrščevalnika ter obravnava manjšega števila, vendar bolj zahtevnih primerov.

Tabela 24. Seznam 20 najpogosteje obračunanih skupin primerljivih primerov v letu 2024.

Zap. št.	Šifra	Skupine primerljivih primerov	Utež	Število primerov	Število uteži
1	Z64B	Ostali dejavniki, ki vplivajo na zdravstveno stanje, brez zapletov	0,56	7.657	4.287,92
2	E62A	Okužbe in vnetja dihal, z resnimi zapleti	2,61	6.968	18.186,48
3	F42B	Okvare obtočil brez akutnega miokardnega infarkta – AMI, z invazivnimi srčnimi preiskavami, brez zapletov	0,78	6.367	4.966,26
4	O60B	Vaginalni porod, z zmernimi zapleti	1,17	5.452	6.378,84
5	O60C	Vaginalni porod, brez zapletov	1,11	5.288	5.869,68
6	G10B	Operacije hernij, brez zapletov	0,82	5.194	4.259,08
7	Q61C	Bolezni celic rdeče vrste, brez zapletov	0,36	4.781	1.721,16
8	E62B	Okužbe in vnetja dihal, brez zapletov	1,48	4.130	6.112,40
9	H08B	Laparoskopska holecistektomija, brez zapletov	1,23	3.836	4.718,28
10	I04B	Zamenjava kolenskega sklepa, brez zapletov	4,7	3.653	17.169,1
11	I18B	Ostali posegi na kolenu, brez zapletov	1,22	3.622	4.418,84
12	N09B	Ostali posegi na nožnici, materničnem vratu in zunanjem spolovilu, brez zapletov	0,43	3.313	1.424,59
13	I33B	Zamenjava kolka v primerih brez poškodb, brez zapletov	4,44	3.232	14.350,08
14	F24B	Interventni posegi na koronarnih žilah, brez AMI, brez zapletov	2,89	3.159	9.129,51
15	L63A	Okužbe ledvic in sečil, z resnimi zapleti	2,38	3.100	7.378,00
16	N07B	Ostali posegi na maternici, jajčnikih in jajcevodih zaradi nemalignih stanj, brez zapletov	0,65	3.002	1.951,30
17	R63Z	Kemoterapija	0,21	2.903	609,63
18	I10B	Ostali posegi na hrbtu in vratu, brez zapletov	2,28	2.874	6.552,72
19	G67A	Ezofagitis in gastroenteritis, z resnimi zapleti	1,23	2.859	3.516,57
20	J65B	Poškodbe kože, podkožnega tkiva in dojke, brez zapletov	0,38	2.776	1.054,88

Vir: podatki ZZS.

Vrednost povprečno zahtevnega primera na ravni Slovenije se je tako povečala za 75,24 evra glede na leto poprej oziroma za 211 evrov glede na leto 2019, vrednoteno po povprečni ceni iz leta 2024 (v to ceno niso všteta sredstva za terciarno dejavnost, ker so glede na izvajalce različna), kar je eno večjih povečanj doslej. Na povprečno ceno primera so najbolj vplivali najpogosteje obračunani primeri SPP, ki so razvidni v Tabeli 24.

Dostopnost do storitev specialistične zunajbolnišnične in bolnišnične dejavnosti se v letu 2024 ni bistveno izboljšala. Podatke o čakalnih dobah in številu čakajočih vodi NIJZ, ki je v letu 2024 objavljala tedenski pregled stanja čakalnih dob in števila čakajočih.

Za letno poročilo je NIJZ prispeval podatke o čakalnih dobah in številu čakajočih na dan 1. 1. 2025. NIJZ je pripravil podatke za 25 vrst zdravstvenih storitev, ki se nanašajo na prve preglede in za 347 diagnostično-terapevtskih storitev.

Tabela 25 prikazuje primerjavo povprečnih čakalnih dob (v dnevih) za izbranih 56 storitev na dan 1. 1. 2024 in 1. 1. 2025 ter prvi možni termin za stopnjo nujnosti »redno« na dan 1. 1. 2025. Na ta dan se je v primerjavi s 1. 1. 2024 pričakovana čakalna doba skrajšala pri 23 storitvah, pri 33 se je podaljšala.

Tabela 25. Čakalne dobe za izbrane storitve oziroma programe.

v dnevih

Storitev / ambulanta	Prvi termin "redno" 1. 1. 2025	Povprečna čakalna doba		Indeks
		1. 1. 2025	1. 1. 2024	
Dermatološki pregled – prvi	389,0	268,0	203,6	131,6
Kardiološki pregled – prvi	262,6	228,2	244,6	93,3
Nevrološki pregled – prvi	394,6	288,9	251,2	115,0
Ortopedski pregled – prvi	139,2	222,6	215,4	103,3
Psihiatrični pregled – prvi	106,0	109,6	115,4	95,0
Revmatološki pregled – prvi	690,0	664,6	724,2	91,8
Urološki pregled – prvi	210,3	167,0	158,3	105,5
Diabetološki pregled – prvi	71,3	122,5	109,6	111,8
Okulistični pregled zaradi očal – prvi	167,5	196,3	184,6	106,3
Ginekološki pregled (razen pregled nosečnic) na sekundarni ravni – prvi	67,6	158,5	133,0	119,2
Oromaksilofacialni pregled – prvi	406,0	351,8	317,0	111,0
Angiografija (brez koronarne angiografije)	114,0	151,5	151,5	100,0
Endoproteza gležnja	265,3	378,2	368,8	102,5
Endoproteza kolena	702,9	991,8	906,6	109,4
Endoproteza kolka delna (PEP) / totalna (TEP)	467,0	698,8	633,6	110,3
CT vratu s KS	62,0	57,5	74,0	77,7
CT prsnih organov brez KS	86,3	157,7	135,6	116,3
CT trebušnih organov brez KS	89,9	84,3	83,3	101,2
CT glave brez KS	71,8	75,9	65,6	115,7
CT srca – prikaz kalcinacij	149,9	120,4	152,4	79,0
Druge operacije na arterijah	117,3	112,8	126,5	89,2
Elektroencefalografija (EEG)	63,2	126,2	64,3	196,3
Koronarna angiografija	206,6	118,8	120,4	98,7
Lažji posegi ORL in maksilofacialne kirurgije v lokalni anesteziji	234,3	523,7	632,9	82,7
Mamografija (vključuje odčitavanje slike, izključuje preventivno presejanje)	97,4	192,5	139,2	138,3
MRI celotne hrbtenice	192,2	176,1	219,5	80,2
MRI glave brez KS	168,8	164,9	175,9	93,7
MRI glave s KS	174,8	288,5	266,7	108,2

Vir: poročilo NIJZ.

Storitev / ambulanta	Prvi termin "redno" 1. 1. 2025	Povprečna čakalna doba		Indeks
		1. 1. 2025	1. 1. 2024	
MRI vratu brez KS	198,7	106,3	112,2	94,7
MRI vratu s KS	206,2	212,4	248,1	85,6
MRI srca – prikaz funkcije brez KS	359,3	189,3	211,7	89,4
MRI trebušnih organov s KS	314,4	199,2	171,1	116,4
Operacija utesnitve karpalnega kanala	117,0	128,0	148,3	86,3
Operacija nožnega palca (hallux valgus)	687,3	1290,0	1170,5	110,2
Operacija sive mreže (katarakta)	301,9	324,8	266,1	122,1
Operacija ščitnice in obščitnice	127,0	486,8	1005,0	48,4
Operacije kile	222,7	554,4	291,1	190,5
Operacije krčnih žil	432,0	890,7	993,0	89,7
Menjava srčne zaklopke	148,5	144,7	92,3	156,8
Operacija abdominalne aorte (anevrizma ali okluzija)	113,2	300,6	197,6	152,1
Operacije žolčnih kamnov	233,7	406,7	336,8	120,8
Ortopedska operacija rame	146,0	207,4	207,8	99,8
Operacija hrbtenice – dekomperzija	264,7	515,2	475,2	108,4
Operacija hrbtenice – spondilodeza	582,2	1058,3	1077,1	98,3
Drugi posegi v ustih, na nebu in jeziku	635,5	321,8	200,3	160,7
PTA (perkutana transluminalna angioplastika)	119,8	117,4	92,4	127,1
RTG glave	17,0	42,7	109,5	39,0
RTG celotne hrbtenice	21,6	37,7	37,8	99,7
RTG prsnega koša	23,1	73,9	92,3	80,1
Sklerozacija krčnih žil	379,3	648,5	508,9	127,4
Ultrazvočni pregled dojke – obojestransko	248,6	296,7	294,1	100,9
Ultrazvočni pregled dojke – enostranski	188,6	141,1	158,6	89,0
Ultrazvočni pregled mehkih tkiv	307,1	187,0	151,0	123,8
Ultrazvočni pregled vratu	262,0	195,4	181,7	107,5
Usmerjeni ultrazvočni pregled srca	278,9	344,0	297,9	115,5
Ultrazvočni pregled vratnih žil	314,2	249,1	223,7	111,4

Dopustne čakalne dobe so bile najbolj presežene pri storitvah:

- operacija hrbtenice – spondilodeza,
- operacija nožnega palca (hallux valgus),
- operacije krčnih žil,
- revmatološki pregled – prvi,
- endoproteza kolena,
- endoproteza kolka.

Največje podaljšanje čakalnih dob na dan 1. 1. 2025, glede na 1. 1. 2024, je pri storitvah:

- dermatološki pregled – prvi,
- EEG,
- operacija kile,
- menjava srčne zaklopke,
- operacija abdominalne aorte,
- mamografija (vključuje odčitavanje slike, izključuje preventivno presejanje).

Tabela 26. Delež načrtovanih prospektivnih programov v planu akutne bolnišnične obravnave v letu 2024.

Šifra in naziv vrste programa	Plan primerov	Celotna realizacija primerov	Indeks realizacije glede na plan	Plačana realizacija primerov do plana	Plačilo presežka realizacije primerov nad planom	SKUPAJ plačana realizacija primerov	Indeks plačane realizacije primerov glede na plan
	1	2	3=2/1	4	5	6=4+5	7=6/1
I Skupaj program, plačan po realizaciji	7.174	6.479	90,3	6.339	140	6.479	90,3
2. Operacija ušes, nosu, ust in grla	1.972	2.008	101,8	1.776	232	2.008	101,8
3. Kirurški posegi na srcu in/ali pripadajočih velikih žilah pri odprtem prsnem košu	4.890	6.174	126,3	4.564	1.610	6.174	126,3
4. Perkutani posegi na srcu, srčnih zaklopkah, koronarnih in drugih arterijah	7.094	7.854	110,7	7.003	851	7.854	110,7
7. Koronarografija	4.499	5.600	124,5	4.383	1.218	5.600	124,5
11. Endoproteza kolka	3.493	4.722	135,2	3.287	1.435	4.722	135,2
12. Endoproteza kolena	1.267	2.061	162,7	1.115	946	2.061	162,7
14. Operacija golše	668	528	79,0	526	2	528	79,0
17. Operacija hrbtenice	3.695	4.547	123,1	3.145	1.402	4.547	123,1
19. Operacija prostate	553	462	83,5	342	120	462	83,5
24. Porod	18.636	16.377	87,9	16.231	146	16.377	87,9
25. Splav	2.810	1.770	63,0	1.770	0	1.770	63,0
28. Operacija na stopalu – hallux valgus	1.558	1.330	85,4	1.163	167	1.330	85,4
29. Endoproteza rame	361	448	124,1	313	135	448	124,1
101. Kirurško zdravljenje rakave bolezni	12.055	12.458	103,3	11.392	1.066	12.458	103,3
102. Zdravljenje možganske kapi	4.282	4.075	95,2	3.954	121	4.075	95,2
II Skupaj program, plačan do plana	30.738	29.825	97,0	26.819	2.579	29.398	95,6
5. Operacija na ožilju – arterije in vene	4.530	5.336	117,8	4.341	947	5.288	116,7
6. Operacija na ožilju – krčne žile	2.217	2.188	98,7	1.919	221	2.140	96,5
8. Angiografija	1.137	1.323	116,4	1.137	186	1.323	116,4
9. Operacija kile	6.148	5.919	96,3	5.323	525	5.848	95,1
10. Operacija žolčnih kamnov	4.977	4.777	96,0	4.591	176	4.767	95,8
15. Artroskopska operacija (razen rame)	7.403	6.486	87,6	6.002	276	6.278	84,8
16. Endoproteza gležnja	37	41	110,8	28	1	29	78,4
18. Operacija utesnitve karpalnega kanala	537	462	86,0	437	25	462	86,0
20. Operacija morbidne (bolezenske) debelosti	206	83	40,3	83	0	83	40,3
21. Odstranitev osteosintetskega materiala	2.617	2.437	93,1	2.244	188	2.432	92,9
27. Operacija ženske stresne inkontinence	929	773	83,2	714	35	749	80,6
III SKUPAJ VSI PROGRAMI (I+II)	105.744	106.718	100,9	94.121	12.169	106.291	100,5

Vir: podatki ZZS.

Po poročanju NIJZ je nad dopustno čakalno dobo na dan 1.1.2025 čakalo 78.776 oziroma 25,5 % vseh čakajočih na storitve, vključene v poročilo, kar je manj kot na dan 1.1.2024, ko je bilo čakajočih nad dopustno čakalno dobo 139.689. Zmanjšanje števila čakajočih nad dopustno čakalno dobo je posledica spremenjene metodologije. Zdaj so med nedopustno dolgo čakajoče štete osebe, pri katerih je dejansko presežen čas dopuste čakalne dobe, prej pa so se med nedopustno čakajoče štete osebe na podlagi napovedane čakalne dobe, ne glede na dejanski čas čakanja na storitev.

ZZS s strateškim nakupovanjem storitev vztrajno že vrsto let spodbuja izvajalce k prednostni obravnavi določenih storitev za skrajšanje čakalnih dob, s tem pa tudi na zmanjšanje odsotnosti z dela zaradi bolezni, predvsem pa zaradi vpliva na boljše zdravje in kakovost življenja.

Z Uredbo 24 je prišlo tudi do spremembe plačevanja prospektivnega programa (Tabela 26): plačilo po realizaciji za endoprotezi kolena in kolka, za programe, ki so bili v letu 2023 plačani do plana, pa plačilo delnega preseganja plana, tj. do ravni realizacije v letu 2023, povečane za 19 % plana, če je bila realizacija 2023 večja od plana 2024, sicer do 19 % preseganja plana 2024. Zaradi te spremembe je bilo opravljenih za 2.330 endoprotez kolena in kolka nad načrtovanim pogodbenim obsegom. Pri programih, po novem plačanih do delnega preseganja, pa skupni plan primerov ni bil dosežen. Največji razkorak v doseganju plana je pri operaciji morbidne debelosti (49 %). Preseganje je le pri operacijah na ožilju – arterije in vene ter pri angiografiji, in sicer za skupaj 992 obravnav. Sicer je pri programih, plačanih po realizaciji, večje preseganje pri ortopedskih obravnavah, največ pri artroskopski operaciji rame (62 %), pri že omenjenih endoprotezah kolena (35 %) in kolka (24 %), endoprotezi rame (24 %) ter pri operacijah hrbtenice (23 %). Skupaj je bilo opravljenih za skoraj 1.000 več primerov glede na plan, glede na preteklo leto pa dobrih 1.400 primerov manj.

Z letom 2024 (z izjemo leta 2021) se nadaljuje več kot desetletni trend stalnega upadanja porodov (87 glede na prejšnje leto), nekoliko večji je upad splavov (bolnišničnih in zunajbolnišničnih) (280). Ob 16.377 porodih je bilo v istem letu opravljenih 5.133 splavov ter 4.574 postopkov oploditev z biomedicinsko pomočjo, ki vključuje tudi odmrzovanje zarodkov za vstavitve v maternico.

Nekatere od storitev prospektivnega programa se glede na medicinske indikacije ločeno načrtujejo in izvajajo tudi v specialistični zunajbolnišnični dejavnosti kot celostne obravnave (običajno je v ceno poleg posega vključen tudi pregled pred posegom in po njem). Te storitve se planirajo v obsegu več kot 13.200 primerov (4.510 operacij utesnitve karpalnega kanala, 3.581 operacij krčnih žil, 3.524 medikamentnih splavov, ostalo pa še operacije kile, ortopedske operacije rame in terapevtske artroskopije), kar skupaj z operacijami sive mrene (18.545) pomeni skoraj 32.300 posegov. Tovrstni posegi so enostavnejši od posegov v bolnišnični dejavnosti in jih lahko na dan opravijo več. V letu 2024 je bilo opravljeno za skoraj 6.300 posegov več od načrtovanih, od tega največ ortopedskih in operacij sivih mren. Spodbujanje k večji realizaciji tovrstnih posegov bo še prispevalo k hitrejši odpravi dolgih čakalnih dob in zato k učinkovitejši rabi sredstev ZZS.

1.3.4.2 Novosti pri obračunu storitev

Na področju specialističnih dejavnosti je ZZS v letu 2024 uvedel nov model plačevanja v nevrologiji, nefrologiji in v programu paliativne oskrbe otrok. Modela nevrologije in nefrologije sta se začela uporabljati 1. julija 2024. Z njima ZZS spodbuja izvajanje prvih (celotnih) pregledov, kar prispeva k skrajševanju čakalnih dob na sekundarni ravni.

V okviru državnega programa paliativne oskrbe je bil leta 2023 uveden nov model plačevanja mobilne paliativne oskrbe odraslih. Ker pa se ta bistveno razlikuje od paliativne oskrbe otrok, je ZZS za tovrstno oskrbo otrok pripravil ločeni model plačevanja.

ZZS je dopolnil tudi številne druge modele plačevanja specialističnih dejavnosti zaradi boljšega pregleda nad vsebino opravljenega dela v dejavnosti, diferenciacije cen ali pa jasnejših opredelitev pravil obračunavanja storitev. Pomembnejše dopolnitve se nanašajo na storitve za obračun cistične fibroze, radiološke preiskave, storitve v dermatologiji, pnevmologiji, onkologiji, revmatologiji, storitve programa za mobilni paliativni tim in storitve aplikacije zdravil s seznama A in B.

V letu 2024 se je intenzivno izvajal tudi projekt vzpostavitve celovitega upravljanja sistema SPP. ZZS je na podlagi podatkov o stroških 11 bolnišnic opravil nacionalno stroškovno analizo obrav-

nav, ki se plačujejo v sistemu SPP, in izračunal nove slovenske uteži. Uteži SPP predstavljajo relativno vrednost SPP oziroma element cene, po kateri je plačana akutna bolnišnična obravnava (glede na stanje zavarovane osebe in potrebne medicinske postopke v času bolnišnične obravnave). Sistem SPP je bil v Sloveniji uveden leta 2004. Od tedaj so v uporabi prevzete avstralske uteži, ki so bile izračunane na podlagi takratnih podatkov o avstralskih stroških dela in materiala, ki pa zaradi tega ne ustrezajo slovenskim razmeram oz. stroškom. Z novimi utežmi so določene realne slovenske in med seboj primerljive cene SPP, ki odpravljajo dosedanje anomalije pod- oz. preценjenosti, na katere so opozarjali vsi (npr. preценjenost posegov TAVI in ortopedskih operacij).

ZZZS je pri pripravi metodologije izračuna uteži sledil ustaljenim mednarodnim praksam, saj so SPP sistemi prevladujoč način plačevanja bolnišničnih obravnav v Evropi in v svetu. Poleg tega je bilo zelo koristno sodelovanje s svetovno priznanim strokovnjakom iz Nemčije s področja sistemov SPP, ki je poznavalec avstralskega (uporabljamo ga v Sloveniji), nemškega (zgledovali smo se po nemški metodologiji izračuna uteži) in slovenskega sistema SPP (sodeloval je pri nacionalni stroškovni analizi v letu 2019 ter ves čas trajanja projekta SPP).

Uvedba novih klasifikacij bolezni, terapevtskih in diagnostičnih postopkov in novega šifrant SPP v letu 2023 je vplivala na prihodke izvajalcev tudi v letu 2024, zato je bilo za lažji prehod tudi za leto 2024 z Uredbo zagotovljenih dodatnih 16,6 milijona evrov za postopno uveljavitev teh razlik.

Aktivno sodelovanje ZZZS s krovno mednarodno organizacijo tega področja PCSI (angl. *Patient Classification Systems International*) je omogočilo, da je bila v letu 2024 v Sloveniji organizirana konferenca PCSI z močno mednarodno udeležbo in s pomembnim izobraževalnim prispevkom za slovenske udeležence.

1.3.5 Nega v socialnih zavodih

Skupna vrednost programov, ki jih je v skladu s pogodbami z izvajalci zdravstvene nege v socialnovarstvenih zavodih in zavodih za usposabljanje plačal ZZZS, je znašala 217,42 milijona evrov, kar je 4,23 % več kot v letu 2023. V primerjavi z vsemi odhodki ZZZS za zdravstvene storitve to pomeni 6,49 %.

Na osnovi Uredbe 2024 in pogodb z izvajalci se letni obseg in vrednost storitev planirata in obračunavata na osnovi standardiziranih vrst nege, ki zajemajo oskrbo lažjih, zmernih in težjih kroničnih bolnikov. Za vsako vrsto nege je na osnovi standardov in normativov določena kadrovska sestava tima za izvajanje nege. Kakovost in raven zdravstvene oskrbe v socialnovarstvenih zavodih in zavodih za usposabljanje sta odvisna od tima, ki izvaja nego (sestavljajo ga strokovni profili, kot so diplomirane medicinske sestre, zdravstveni tehniki, fizioterapevti, delovni terapevti, bolničarji – negovalci in strežnice) in zdravnika, ki spremlja stanje kroničnih bolnikov in izvaja predpisano zdravljenje. Glede na zdravstveno stanje oskrbovancev, zlasti v domovih za starejše, se kaže potreba po zagotovitvi večjega števila negovalnega kadra, kar za enkrat še ni rešeno.

V letu 2024 je imel ZZZS pogodbo s 130 izvajalci zdravstvene nege (Tabela 27) oziroma socialnovarstvenimi zavodi in zavodi za usposabljanje in to za skupaj 25.309 mest za uporabnike nege.

Z Uredbo 2024 je bilo opredeljenih dodatnih 326 mest v domovih za starejše pri 4 izvajalcih, pri 7 varstveno-delovnih centrih in 2 socialnovarstvenih zavodih za usposabljanje.

Tabela 27. Število realiziranih dni zdravstvene nege po vrstah nege v socialnih zavodih v letu 2024 v primerjavi z leti 2013, 2022 in 2023.

Obravnave	2013	2022	2023	2024
Zdravstvena nega – število (skupaj)	7.485.811	7.865.980	8.028.358	8.142.508
– nega I	1.222.629	1.080.779	1.084.422	1.105.191
– nega II	676.101	701.073	714.799	691.822
– nega III	5.587.081	6.064.049	6.223.315	6.341.252
– nega IV	0	20.079	5.822	4.243

Vir: podatki ZZZS.

Dolgotrajna oskrba se je v letu 2024 še naprej izvajala predvsem kot institucionalna oskrba. Po podatkih Skupnosti socialnih zavodov Slovenije je na dan 19. 1. 2025 čakalo na sprejem 19.650 aktualnih prosilcev, medtem ko je bilo vseh evidentiranih prošenj 36.970. Zabeleženo pa je bilo le 24 prostih mest.

1.3.6 Zagotavljanje zdravil

ZZS, poleg odhodkov za zdravila, zbira tudi podrobnejše analitične podatke o zdravilih, izdanih na recept v breme OZZ (v nadaljnjem besedilu: recept), s katerimi spremlja njihovo porabo. Izbrani podatki so prikazani v Tabeli 28.

Število izdaj predpisanih receptov v letu 2024 je bilo 20.378.353. V primerjavi z letom 2023 se je povečalo za 4,4 %. Poraba zdravil, merjena v definiranih dnevni odmerkih (DDD), se je zvišala za 4,4 %. Vsaj 1 t. i. zeleni recept je prejelo 1.605.671 prebivalcev. Poraba zdravil na posameznika, ki je prejel recept, se je povečala za 2,2 %, v zadnjih 5 letih pa povprečno za 2,1 % letno.

Poraba bioloških, tarčnih in drugih dragih zdravil na recept narašča. Vse več bolnikov s hudimi boleznimi se lahko z novimi zdravili zdravi doma. Če se draga zdravila opredelijo po strošku zdravljenja, ki presega 2.000 evrov letno na osebo, je v letu 2024 znašal njihov delež 42,6 % (glej Sliko 11). Ta zdravila je v letu 2024 prejelo 52.738 zavarovanih oseb (v letu 2023 pa 51.491 oseb), povprečni strošek dragih zdravil na osebo pa je znašal 6.507 evrov (6.048 evrov v letu 2023).

Ker za vsa izdana zdravila in živila na recept v letu 2024 še niso bila realizirana plačila ZZS, se podatek o izdatkih za zdravila v Tabeli 28 razlikuje od podatka v Tabeli 58, ki prikazuje plačano realizacijo v letu 2024.

Tabela 28. Zdravila, predpisana na recept in izdana, v letih 2023 in 2024.

	2023	2024	2024/2023
Število zdravil ⁷ , razvrščenih na pozitivno listo, za leto 2023 pa tudi na vmesno listo (št. učinkovin)	3.362 (906)	3.466 (932)	103,1 (102,9)
Število izdanih zdravil ⁷ s pozitivne liste, za leto 2023 pa tudi z vmesne liste (št. učinkovin)	2.892 (861)	2.964 (888)	102,5 (103,1)
Skupno število izdanih receptov v breme OZZ ¹	19.523.344	20.378.353	104,4
Število izdanih receptov v breme OZZ ¹ na zavarovano osebo ²	9,21	9,61	104,3
Število pakiranj na zavarovano osebo ²	19,18	19,74	102,9
Poraba zdravil ⁷ (v definiranih dnevni odmerkih) ⁵	1.133.004.296	1.183.018.873	104,4
Celotni izdatki za zdravila ⁷ , vključno s samoplačniškimi recepti ³	756.144.679	817.040.552	108,1
Celotni izdatki za zdravila ⁷ , izdana na recept v breme OZZ (za leto 2023 tudi PZZ) ⁴	745.853.372	806.255.844	108,1
Izdatki OZZ za zdravila ^{4,6,7}	504.315.666	795.027.129	157,6
Izdatki za zdravila na recept v breme OZZ na zavarovano osebo ²	351,66	380,33	108,2
Izdatki obveznega zavarovanja za zdravila na zavarovano osebo ²	237,78	375,03	157,7
Povprečna vrednost recepta, izdanega v breme OZZ ¹	38,19	39,56	103,6
Celotni izdatki za magistralna zdravila, izdana na recept v breme OZZ	11.239.236	12.522.378	111,4
Število zavarovanih oseb, ki so prejele vsaj eno zdravilo ⁷ na recept v breme OZZ	1.573.683	1.605.671	102,0
Število zavarovanih oseb, ki so prejele vsaj eno zdravilo ⁷ na obnovljivi recept v breme OZZ (delež v % glede na vse prejemnike zdravil)	685.904 (43,6)	706.645 (44,0)	103,0 (100,9)
Število izdaj na obnovljivi recept v breme OZZ ¹ (delež v % glede na vse recepte v breme OZZ)	6.721.379 (34,4)	7.110.774 (34,5)	105,8 (100,3)

Opombe: 1 Pri šteju receptov niso upoštevane delne izdaje, pri obnovljivih receptih pa so upoštevane tudi ponovitve.

2 Število zavarovanih oseb v letu 2023 oz. 2024.

3 Vrednost obveznega in za leto 2023 tudi prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj ter samoplačniških receptov.

4 Vrednost zdravil in storitev lekarniške dejavnosti za izdana zdravila v letu 2023 oziroma 2024;

podatek za leto 2023 je bistveno nižji, saj je del izdatkov krilo dopolnilno zdravstveno zavarovanje.

5 Definirani dnevni odmerki (DDD po WHO) je za posamezno zdravilo v letu 2024 lahko drugačen kot za leto 2023; podatek je izračunan na podlagi veljavnih DDD v letu 2024; zato se podatek za leto 2023 lahko razlikuje od podatka, objavljenega v letnem poročilu za leto 2023.

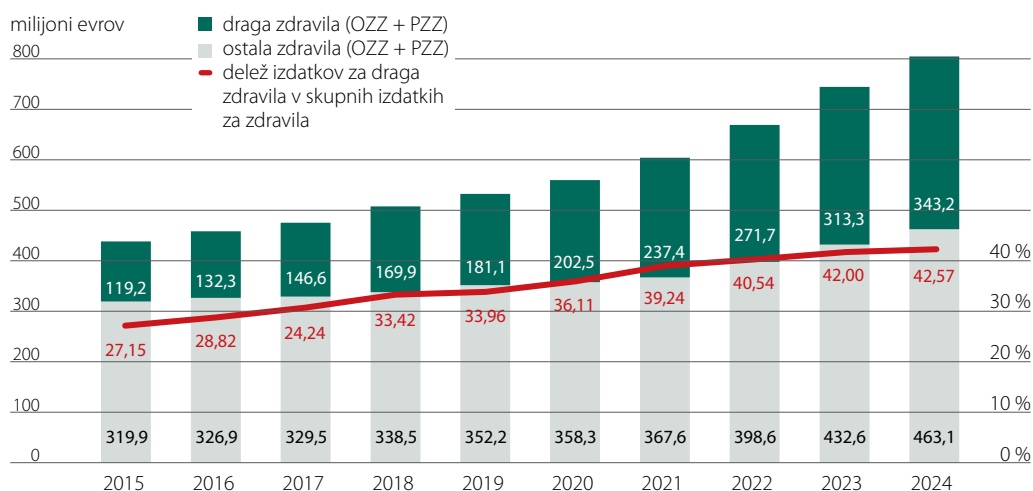
6 V letu 2024 so zdravila in živila za posebne zdravstvene namene v celoti krita iz OZZ, vendar le do najvišje priznane vrednosti (NPV); razlika med celotno vrednostjo receptov, izdanih v breme OZZ, in izdatki OZZ so doplačila zavarovanih oseb za vrednost nad NPV.

7 Zdravila in živila za posebne zdravstvene namene.

Vir: podatki ZZS.

Izvajanje obveznega zdravstvenega zavarovanja

Slika 11. Izdatki za razvrščena biološka in druga draga zdravila v primerjavi z izdatki za 'klasična' zdravila, predpisana na recept, v milijonih evrov v obdobju 2015–2024 in delež izdatkov za draga zdravila v skupnih izdatkih.

1.3.6.1 Odhodki za zdravila

Glede na finančne podatke, ki zajemajo plačila ZZZS lekarnam za zdravila in živila za posebne zdravstvene namene (v nadaljnjem besedilu: živila) na recept, zdravila iz krvi Zavodu RS za transfuzijsko medicino in izjemna povračila zavarovanim osebam za zdravila, živila, prehranska dopolnila ter dermatološke izdelke, so znašali odhodki OZZ 778.963.742 evrov, kar je 14,8 % vseh odhodkov ZZZS. Odhodki za zdravila so se glede na leto pred tem povečali za 49,6 % in so bili 7,5 % pod načrtovanimi. Razlog za nižjo rast od planirane je znižanje cen zaradi prihoda generičnih zdravil na trg po padcu patentne zaščite originalnih zdravil. Prihod t. i. generikov na trg je omogočil vključitev zdravil v sistem najvišjih priznanih vrednosti (NPV) s pomembnimi prihranki. K obvladovanju odhodkov za zdravila v letu 2024 je prispevalo tudi znižanje najvišjih dovoljenih cen, ki jih določa Javna agencija Republike Slovenije za zdravila in medicinske pripomočke, in znižanje dogovorjenih cen, za katere se ZZZS dogovori z imetniki dovoljenj oziroma njihovimi zastopniki.

Poleg običajnih spremenljivk, ki vplivajo na izdatke (sprememba porabe, strukture, cen), je bila ukinitiv dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja dodatna negotovost, ki je oteževala načrtovanje. Izdatki za razvrščena živila so znašali 6.288.743 evrov, kar je, upoštevajoč ukinitiv PZZ, 13,7 % več kot v preteklem letu.

ZZZS bolnišnicam ločeno financira draga zdravila s seznama bolnišničnih zdravil (Seznam B). Obračunana vrednost za leto 2024 znaša 205.439.815 evrov, kar je 25,5 % več kot v letu 2023. Na seznam A so uvrščena zdravila v ampulah in druga zdravila za zunajbolnišnično zdravljenje, ki se aplicirajo pri izvajalcih. V letu 2024 je njihova obračunana vrednost znašala 29.777.897 evrov, kar je 8,9 % več kot v letu 2023. Izdatki za metadon in druga nadomestna zdravila v centrih za zdravljenje odvisnosti od drog so v letu 2024 znašali 2.983.282 evrov, kar je 1,3 % več kot v letu 2023.

Spremembe na področju zdravil kažejo, da gre razvoj v smeri ambulantnega zdravljenja z vse več zdravili, da se podaljšujeta čas zdravljenja in preživetje bolnikov, izboljšuje pa se tudi kakovost njihovega življenja. Izdatki za zdravila na recept in tista, ki se ločeno financirajo in aplicirajo v bolnišnicah in ambulantah, so se povečali predvsem zaradi uvajanja novih zdravil in širše uporabe že razvrščenih zdravil. Veliko novih zdravil je za zdravljenje zelo redkih bolezni, ki so tudi izjemno draga. Na kliničnih področjih, pri katerih so že razvrščena zdravila, pa prihajajo na listo nove paralele z nižjimi cenami, ki omogočajo prihranke. Najvišja rast izdatkov je bila na področjih onkologije in hemato-onkologije, nevrologije, pri zdravljenju sladkorne bolezni in zvišanih lipidov (nova biološka zdravila).

ZZZS je v letu 2024 prejel 2010 vlog zavarovanih oseb za kritje izdatkov po izjemnem postopku za nerazvrščena zdravila, zdravila, kupljena v tujini, in živila, kar je 3,2 % manj kot v letu 2023.

Zavrnenih je bilo 24,5 % vlog. Na drugi stopnji je bilo obravnavanih 96 pritožb. Plačila za tako odobrena zdravila in živila so znašala 6.592.189 evrov in so bila 0,5 % nižja kot v prejšnjem letu.

Skupni odhodki OZZ za zdravila in živila, ki vključujejo izdajo na recepte, zdravila s seznamom A in B, zdravila v centrih za zdravljenje odvisnosti, zdravila iz krvi, cepiva in izjemna povračila, so znašali 1.027.358.242 evrov. To je 41,7 % več kot v letu 2023. Ob upoštevanju, da je ZZS iz naslova sklenjenih dogovorov prejel 88.092.371 evrov povrnjenih sredstev, kar je 10,6 % več kot v prejšnjem letu, je skupna rast z odštetimi povrnjenimi sredstvi, glede na leto 2023, znašala 45,5 %.

1.3.6.2 Razvrščanje zdravil na listo

ZZS je v letu 2024 obravnaval 186 vlog in pobud za razvrstitev zdravil na liste. Na pozitivno listo zdravil je bilo razvrščenih 32 novih zdravil oziroma zdravilnih učinkovin (21 v letu 2023) in 3 nova živila. Na seznam B je bilo razvrščenih 11 novih zdravil (8 v letu 2023), na seznam A pa 3. Ostale vloge in pobude so se nanašale na razvrstitev novih terapevtskih indikacij, sprememb omejitev predpisovanja, novih podobnih bioloških in generičnih zdravil, oblik, jakosti, pakiranja, galenskih pripravkov in magistralnih zdravil. V letu 2024 so bile izdane 3 negativne odločbe na vložene vloge, vlagatelji so umaknili 11 vlog, 4 vloge oz. pobude pa so bile zavržene. Na področju magistralnih zdravil so bila v sodelovanju s strokovnimi združenji razvrščena in v Centralno bazo zdravil vpisana oralna magistralna zdravila in magistralna zdravila, razvrščena na osnovi pobud izvajalcev.

1.3.6.3 Obvladovanje stroškov za zdravila

ZZS sklepa s farmacevtskimi družbami za originalna zdravila krovne dogovore, s katerimi dosega povprečno za 9 % nižje cene od najvišjih dovoljenih. Skupaj je sklenjenih 20 krovnih dogovorov, ki jim je bilo v letu 2024 dodanih 45 aneksov. ZZS sklepa tudi dogovore za vsako novo razvrščeno zdravilo, živilo ter za že razvrščena zdravila in živila, ki jih je skupaj 805. V letu 2024 je bilo sklenjenih 132 novih dogovorov in 54 aneksov. Iz naslova sklenjenih dogovorov je ZZS realiziral prihodke v višini 88.092.371 evrov.

V letu 2024 je bila uvedena 1 nova terapevtska skupina zdravil. Najvišje priznane vrednosti so se določale na 2 meseca. Seznam medsebojno zamenljivih zdravil z najvišjo priznano vrednostjo vsebuje 141 skupin zdravil (eno manj kot v prejšnjem letu) in vsebuje 1.174 zdravil (973 v letu 2023). Seznam terapevtskih skupin zdravil vsebuje 17 skupin in 449 zdravil.

1.3.6.4 Odgovorno predpisovanje

V letu 2016 je ZZS v skladu z Dogovorom zagotovil sredstva za izvajanje programa farmacevtskega svetovanja. Program še vedno ne deluje po vsej Sloveniji. Osebni zdravniki imajo v 40 zdravstvenih domovih možnost napotitve bolnika v ambulanto farmacevta svetovalca. Farmacevt svetovalec osebnemu zdravniku izdelava mnenje (farmakoterapijski pregled), na osnovi katerega glede na svojo klinično presojo in po pogovoru z bolnikom spremeni farmakoterapijo. Potrebo po tem programu kažejo podatki o polifarmakoterapiji (jemanje 5 ali več zdravil oziroma učinkovin). V letu 2023 (zadnji zbrani podatek) je imelo polifarmakoterapijo (med 5 in 9 zdravil) 240.891 oseb, kar je 5 % več kot v letu 2022, in hudo polifarmakoterapijo (10 in več zdravil) 61.938 oseb, kar pomeni povečanje za 11 %. V letu 2023 je v ambulanti družinske ali splošne medicine prejemnik zdravil v povprečju prejemal 7,0 zdravilnih učinkovin. Uredba 2024 je ukinila organiziranje in financiranje skupin za kakovost predpisovanja, ker ZZS neposredno ne financira izobraževanja izvajalcev.

ZZS vodi na svoji spletni strani portal s kazalniki kakovosti predpisovanja zdravil in s podatki o vseh predpisanih zdravilih za zdravnike splošne/družinske medicine in pediatrie v osnovnem zdravstvenem varstvu. Pripravljeni so za zadnjih 5 let in kažejo različne vidike predpisovanja antibiotikov, protibolečinskih zdravil, pomirjeval in podatke o polifarmakoterapiji. S kazalniki in drugimi aktivnostmi skuša ZZS ozaveščati zdravnike o preudarnem predpisovanju, zavarovanca pa o pravilnem jemanju zdravil.

Pri kakovosti predpisovanja zdravil si je ZZS zastavil cilj, da se bo poraba antibiotikov na recept znižala. V letu 2020, v času epidemije covid-19, se je poraba antibiotikov glede na leto pred tem zmanjšala za 22,8 %, kar je bilo največje zmanjšanje v zadnjem desetletju, v letu 2021 pa

še za dodatnih 2,1 %. Nato pa se je poraba povečevala. V letu 2022 je že preseгла raven pred epidemijo in se v letu 2024 povečala še za 9,4 % glede na prejšnje leto. Tako je bila poraba antibiotikov v letu 2024 najvišja v zadnjem desetletju.

Program brezšivne skrbi omogoča neprekinjeno zagotavljanje oskrbe bolnika z zdravili ob sočasnem prenosu informacij o zdravljenju z zdravili pri prehodu med posameznimi ravnmi zdravstvenega varstva. V letu 2023 se je program brezšivne skrbi začel izvajati na vseh 3 ravnih zdravstvenega varstva. Program je v letu 2024 izvajalo 21 bolnišnic in 152 lekarn. Preskrbo bolnikov z zdravili ob odpustu v okviru brezšivne skrbi, kar pomeni, da bolnik prejme ob odpustu v roke novo uvedena zdravila, pa je izvajalo le 7 bolnišnic.

1.3.7 Zagotavljanje medicinskih pripomočkov

V letu 2024 so bile uvedene določene novosti na področju zagotavljanja pravic do MP, ki so vplivale na večjo dostopnost zavarovanih oseb do MP in poenostavitve nekaterih postopkov. S 1. 5. 2024 je bila tako razširjena možnost prenosa pooblastil za predpisovanje določenih novih vrst MP od izbranih osebnih zdravnikov na diplomirane medicinske sestre oziroma diplomirane zdravstvenike (npr. tudi za MP pri inkontinenci in za MP pri stomi). V juliju je stopila v velja-

Tabela 29. Število naročilnic, na podlagi katerih so bili izdani in izposojeni medicinski pripomočki, po skupinah medicinskih pripomočkov v letih 2023 in 2024.

Skupina medicinskih pripomočkov		Število vseh izdanih naročilnic			Število izdanih obnovljivih naročilnic v vseh naročilnicah		Delež obnovljivih naročilnic (%)	
		2023	2024	indeks	2023	2024	2023	2024
Šifra	Naziv	1	2	3=2/1	4	5	6=4/1	7=5/2
1	Proteze udov	978	943	96,4	-	-	-	-
2	Estetske proteze	6.583	6.614	100,5	-	-	-	-
3	Ortoze	11.006	10.787	98,0	-	-	-	-
4	Ortopedska obutev	6.081	5.528	90,9	-	-	-	-
5	Medicinski pripomočki za podporo gibalnih zmožnosti	40.280	39.547	98,2	-	-	-	-
6	Medicinski pripomočki za dihanje	21.198	24.240	114,4	84	99	0,40	0,41
7	Medicinski pripomočki za osebno higieno	4.830	5.663	117,2	-	-	-	-
8	Blazine proti preležaninam	6.366	6.835	107,4	-	-	-	-
9	Kilni pasovi	2.316	2.244	96,9	-	-	-	-
10	Medicinski pripomočki pri kolostomi, ileostomi in urostomi	19.945	22.564	113,1	3.683	4.502	18,47	19,95
11	Medicinski pripomočki pri inkontinenci in težavah z odvajanjem seča	131.969	125.845	95,4	32.222	35.000	24,42	27,81
12	Medicinski pripomočki pri sladkorni bolezni	109.367	106.986	97,8	36.302	37.452	33,19	35,01
13	Kanile	3.352	3.488	104,1	32	120	0,95	3,44
14	Drugi medicinski pripomočki	492	439	89,2	-	-	-	-
15	Medicinski pripomočki za slepe, slabovidne in gluhoslepe	415	522	125,8	-	-	-	-
16	Medicinski pripomočki za sluh in govor	20.377	19.386	95,1	-	-	-	-
17	Obvezilni material	21.461	20.666	96,3	1.071	1.184	4,99	5,73
18	Raztopine	3.716	3.506	94,3	-	8	-	-
19	Pripomočki za izboljšanje vida	124.570	112.405	90,2	-	-	-	-
20	Medicinski pripomočki za hranjenje ter dajanje olja in zdravil	1.967	2.477	125,9	151	145	7,68	5,85
21	Medicinski pripomočki za kompresijsko zdravljenje	3.243	4.002	123,4	-	-	-	-
Skupaj		540.512	524.687	97,07	73.545	78.510	13,61	14,96

Vir: podatki ZZS.

Tabela 30. Stroški za izdane, izposojene in servisirane medicinske pripomočke po skupinah v breme OZZ v letih 2023 in 2024.

Skupina	Povprečni strošek na zavarovano osebo po skupinah medicinskih pripomočkov			Stroški izdanih medicinskih pripomočkov (v evrih)		Delež stroškov		Indeks stroškov izdanih medicinskih pripomočkov 2024/2023
	2023	2024	Indeks	2023	2024	2023	2024	
Proteze udov	3.907,84	5.491,63	140,5	2.676.872	3.893.567	2,29	2,57	145,5
Estetske proteze	112,62	124,66	110,7	556.917	610.471	0,48	0,40	109,6
Ortoze	296,33	518,88	175,1	3.040.071	5.227.679	2,61	3,45	172,0
Ortopedska obutev	221,83	297,23	134,0	1.382.697	1.740.297	1,19	1,15	125,9
Medicinski pripomočki za podporo gibalnih zmožnosti	460,33	620,53	134,8	13.691.012	18.365.899	11,74	12,11	134,1
Medicinski pripomočki za dihanje	692,04	799,63	115,5	11.866.482	16.106.090	10,17	10,62	135,7
Medicinski pripomočki za osebno higieno	98,56	116,30	118,0	435.132	591.477	0,37	0,39	135,9
Blazine proti preležaninam	89,71	100,92	112,5	553.582	660.954	0,47	0,44	119,4
Kilni pasovi	43,67	52,48	120,2	101.479	118.384	0,09	0,08	116,7
Medicinski pripomočki pri kolostomi, ileostomi in urostomi	1.929,19	2.370,43	122,9	7.543.118	9.711.662	6,47	6,40	128,7
Medicinski pripomočki pri inkontinenci in težavah z odvajanjem seča	275,47	342,41	124,3	25.892.788	33.085.904	22,20	21,82	127,8
Medicinski pripomočki pri sladkorni bolezni	795,29	794,15	99,9	32.979.164	33.572.534	28,27	22,14	101,8
Kanile	753,87	1.037,23	137,6	603.852	836.011	0,52	0,55	138,4
Drugi medicinski pripomočki	30,49	39,10	128,2	10.580	11.924	0,01	0,01	112,7
Medicinski pripomočki za slepe, slabovidne in gluhoslepe	221,13	257,15	116,3	87.787	126.262	0,08	0,08	143,8
Medicinski pripomočki za sluh in govor	517,84	808,37	156,1	7.961.743	12.471.593	6,82	8,22	156,6
Obvezilni material	128,56	150,46	117,0	1.104.115	1.248.682	0,95	0,82	113,1
Raztopine	12,38	15,67	126,6	26.689	31.834	0,02	0,02	119,3
Pripomočki za izboljšanje vida	18,97	73,33	386,5	2.375.866	8.335.625	2,04	5,50	350,8
Medicinski pripomočki za hranjenje ter dajanje olja in zdravil	261,14	231,18	88,5	208.655	250.828	0,18	0,17	120,2
Medicinski pripomočki za kompresijsko zdravljenje	322,34	398,39	123,6	892.240	1.317.490	0,76	0,87	147,7
Stroški popravil, vzdrževanj in prilagoditev	1.069,88	1.217,22	113,8	1.619.794	2.175.167	1,39	1,43	134,3
Storitve	257,13	268,65	104,5	443.026	457.238	0,38	0,30	103,2
Enkratni pavšalni znesek za izposajo medicinskega pripomočka	26,84	30,37	113,2	603.887	707.249	0,52	0,47	117,1
SKUPAJ	386,62	513,14	132,7	116.657.548	151.654.821	100	100	130,0

Vir: podatki ZZS.

vo sprememba, v skladu s katero so lahko inzulinske črpalke in senzorske tehnologije, ki se povezujejo z inzulinskimi črpalčkami, sladkornim bolnikom predpisovali vsi zdravniki specialisti diabetologi in ne več samo določeni zdravniki, ki jih je imenoval ZZS.

Na področju zagotavljanja pravic zavarovanih oseb do MP pri sladkorni bolezni smo s 1. 12. 2024 omogočili dostopnost do širšega nabora inzulinskih črpalčk in senzorskih tehnologij, ki jih lahko zavarovane osebe prejmejo v breme OZZ. Širši nabor MP (od različnih proizvajalcev in v različnih oblikah – pršila, geli, spreji, pastile) je bil omogočen tudi zavarovanim osebam, ki potrebujejo MP za zaščito ustne sluznice, zaradi težav s suhimi usti, kot posledice različnih vrst bolezni. Prav tako smo razširili seznam MP, pri katerih je možna ponovna izdaja istovrstnega MP po izteku dobe trajanja, brez izdaje nove naročilnice pri dobavitelju, ki je izdal prvi MP oziroma povezan MP (npr. posebej izdelani čevlji, prsne proteze in ortopedski nadržki, potrošni materiali za inhalatorje, katetri za dovajanje kisika).

V letu 2024 se je povečal delež izdanih obnovljivih naročilnic glede na število vseh izdanih naročilnic (Tabela 29). Do povečanja je prišlo v skupinah MP pri sladkorni bolezni, v skupini MP pri inkontinenci in težavah z odvajanjem seča, v skupini MP pri kolostomi, ileostomi in urostomi, v skupini obvezilni material, v skupini kanile in v skupini MP za dihanje. V skupini MP za hranjenje ter dajanje olja in zdravil se je ta delež zmanjšal. Ne glede na pozitivne trende rasti deleža obnovljivih naročilnic pa z rezultati ne moremo biti zadovoljni. Izvajalci zdravstvenih storitev

namreč zahtevajo administrativno razbremenjevanje postopkov uveljavljanja pravic, čeprav vseh možnosti, ki so že na voljo, ne izrabijo v zadostnem deležu.

V letu 2024 je najmanj 1 MP v breme sredstev OZZ prejelo 295.542 oseb, pri tem je šlo za 165.474 oseb oziroma 55,99 % starejših od 65 let. Stroški izdanih pripomočkov (Tabela 30) v breme OZZ so se v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 povečali za 30 %. Z letom 2024 se je uknilo dopolnilno zdravstveno zavarovanje. Ta delež je prešel v breme OZZ, zato je tako visoko povečanje stroškov vsaj delno posledica tega. Največje povečanje je v skupini MP pri inkontinenci in težavah z odvajanjem seča, v skupini MP za izboljšanje vida (predvsem zaradi ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in prenosa v breme OZZ), v skupini MP za podporo gibalnih zmognosti in MP pri sladkorni bolezni. Najpomembnejša skupina pripomočkov so še vedno pripomočki pri sladkorni bolezni, katerih delež v vseh stroških za MP znaša 22,14 %. V tej skupini pripomočkov prevladujejo stroški za izdane senzorje za spremljanje glukoze v medceličnini.

Enako kot pri povečanju stroškov se je tudi povprečni strošek na zavarovano osebo najbolj povečal predvsem v skupinah, pri katerih je bil v preteklosti večji delež doplačila iz dopolnilnega

Tabela 31. Število izdanih medicinskih pripomočkov po vrstah z največjim vplivom na stroške v letih 2023 in 2024.

Medicinski pripomočki po vrstah		Število v letu 2023	Število v letu 2024	Indeks 2024/2023
Medicinski pripomočki pri kolostomi, ileostomi in urostomi	kožne podlage	364.115	376.499	103,4
	vrečke za ileostomo	483.678	539.197	111,5
	vrečke za urostomo	196.435	209.118	106,5
	vrečke za kolostomo	1.089.640	1.068.696	98,1
	rokavniki za irigacijo	23.351	23.290	99,7
	irigacijski sistem	134	132	98,5
Medicinski pripomočki pri inkontinenci in težavah z odvajanjem seča	mobilne hlačke	5.245.459	6.724.253	128,2
	predloga za srednjo inkontinenco	35.377.024	36.018.212	101,8
	predloga za fekalno inkontinenco	80.563	110.033	136,6
	predloga za težko inkontinenco	2.150.667	1.885.248	87,7
	hlačna predloga za težko inkontinenco	9.047.455	8.408.851	92,9
	hlačna predloga za težko in zelo težko inkontinenco	1.461.884	1.998.905	136,7
	predloga za zelo težko inkontinenco	195.811	179.292	91,6
	hlačna predloga za zelo težko inkontinenco	12.502.979	12.176.829	97,4
Medicinski pripomočki pri sladkorni bolezni*	plenice za otroke	244.261	276.622	113,2
	posteljne predloge	2.522.002	2.647.822	105,0
	aparati za določanje glukoze v krvi	3.394	3.526	103,9
	diagnostični trakovi za aparat za določanje glukoze v krvi	16.345.732	14.893.111	91,1
	mehanski injektor	344	322	93,6
	igla za mehanski injektor	7.586.375	7.791.598	102,7
	prožilna naprava	66	52	78,8
	lanceta za prožilno napravo	5.882.639	5.920.296	100,6
	trakovi za optično (semikvantitativno) določanje glukoze v krvi	8.120	5.200	64,0
	set za inzulinsko črpalko	258.885	275.520	106,4
	ampula za inzulinsko črpalko	238.015	258.725	108,7
	senzor za kontinuirano merjenje glukoze v medceličnini	105.177	120.205	114,3
	oddajnik za kontinuirano merjenje glukoze v medceličnini	1.972	1.873	95,0
	sprejemnik rezultatov kontinuiranega merjenja glukoze v medceličnini	79	176	222,8
	trakovi za optično (semikvantitativno) določanje glukoze in ketonov v urinu	501.277	544.833	108,7
	inzulinska črpalka	13	8	61,5
	senzor za spremljanje glukoze v medceličnini	184.731	211.770	114,6
	čitalnik za spremljanje glukoze v medceličnini	2052	1.437	70,0
	inzulinska črpalka s sistemom zaprte zanke	698	372	53,3
	Slušni aparati	zaušesni slušni aparati	20.603	21.231
slušni aparati za v uho		2.226	1.825	82,0

Opomba: * podatki so za obdobje od 1. 1. 2024 do 30. 11. 2024.

Vir: podatki ZZS.

zdravstvenega zavarovanja. Porast povprečnega stroška na zavarovano osebo v letu 2024 glede na leto 2023 znaša 32,7 % (Tabela 30).

V Tabeli 31 so prikazane izdane količine pripomočkov v letih 2023 in 2024 po 4 skupinah pripomočkov. Pripomočki iz teh skupin so imeli v letu 2024 delež 58,58 % v vseh stroških za MP. Če se poleg stroškov teh 4 skupin upoštevajo tudi stroški za MP za podporo gibalnih zmožnosti in MP za dihanje, so stroški iz teh 6 skupin v letu 2024 znašali več kot 81,31 % vseh stroškov MP.

ZZS izvaja na podlagi Pravilnika o izvajanju nadzorov pri dobaviteljnih nadzore nad obveznostmi dobaviteljev, ki so opredeljene v medsebojni pogodbi. V tem delu gre za izpolnjevanje obveznosti, ki se nanašajo na izdajna mesta in na zagotavljanje MP, ki so navedeni v pogodbi z ZZS. V letu 2024 so bili opravljeni vsi načrtovani redni nadzori pri dobaviteljnih MP (50), od katerih pa 1 nadzor še ni zaključen.

1.3.8 Nadzor nad izvajanjem zdravstvenih programov

ZZS je v skladu z zakonom pristojen za nadzor nad izvajanjem pogodb, sklenjenih med ZZS in izvajalci. V ta namen ZZS izvaja po vrsti načrtovane in izredne nadzore ter zavarovalniško-medicinske in zavarovalniške nadzore. Zavarovalniškomedicinski nadzori se izvajajo na področju obračunavanja zdravstvenih storitev, predpisovanja zdravil in MP. Temeljijo na primerjavi obračunanih storitev z zapisi v zdravstveni dokumentaciji. Izvajajo jih nadzorni zdravniki, zobozdravniki, farmacevti in diplomirani zdravstveniki ZZS. Zavarovalniške nadzore izvajajo drugi strokovni kadri na ZZS, ki preverjajo pravilnost finančnega obračuna in postopkov uresničevanja pravic iz OZZ ter drugih pogodbenih obveznosti, kot so na primer: spoštovanje ordinacijskega časa, objave zdravnikov, ki si jih zavarovane osebe lahko izberejo za svoje osebne zdravnike, vodenje čakalnih seznamov, čakalne dobe, naročanje bolnikov na preglede ipd.

Področje nadzora je torej izjemno obsežno in vsebinsko zahtevno, zaradi česar so potrebe po nadzorih velike, možnosti ZZS pa omejene s številom nadzornikov. Bolnišnice so v letu 2024 opravile več kot 380.000 hospitalizacij, izvajalci na sekundarni ravni več kot 7 milijonov ambulantnih obravnav zavarovanih oseb, zdravniki na primarni ravni, vključno z zobozdravstvom, več kot 24 milijonov obravnav zavarovanih oseb, predpisanih pa je bilo več kot 20 milijonov receptov za zdravila idr.

Zaradi potrebnih prilagoditev ob uveljavitvi novega Pravilnika o nadzoru nad izvajalci zdravstvenih storitev se zavarovalniškomedicinski nadzori v obdobju od januarja do marca 2024 niso izvajali. Kljub temu je bilo načrtovano število nadzorov preseženo (Tabela 32).

Poleg ugotovitev iz preteklih nadzorov in iz vnaprejšnjih rutinskih kontrol temelji priprava na nadzore vse bolj na analizi podatkov za obračun storitev. Za načrtovanje in izvedbo nadzorov je bilo narejenih 246 analiz, med njimi 41 zelo kompleksnih.

Sistemske je ZZS nadzoroval obračun akutne bolnišnične obravnave oseb, ki so bile ponovno sprejete v nekaj dneh po odpustu, zdravljenja t. i. geriatričnih oseb, katetrskih ablacij aritmij, obračun dodatkov za zdravljenje covid-19, diagnostičnih abrazij in diagnostičnih histerosko-

Tabela 32. Število vseh opravljenih nadzorov po nadzornih skupinah v letu 2024.

Nadzorna skupina	Planirano	Realizirano	Indeks	Izredni	Realizirani in izredni	Indeks vseh
Zdravila	30	30	100,00	0	30	100,00
Primarna raven	68	68	100,00	5	73	107,35
Specialistična raven I	82	82	100,00	0	82	100,00
Specialistična raven II	55	58	105,45	0	58	105,45
Akutna in neakutna bolnišnična obravnava	61	63	103,28	0	63	103,28
Zobozdravstvo	58	58	100,00	0	58	100,00
Zavarovalniški (območni) nadzori	305	334	109,51	2	336	110,16
Skupaj ZZS	659	693	105,16	7	700	106,22

Vir: podatki ZZS.

pij, neakutno bolnišnično obravnavo ter obračun specialistične zunajbolnišnične dejavnosti kardiologije in vaskularne medicine, pnevmologije, diabetologije, psihiatrije, dermatologije, interne medicine, gastroenterologije, hematologije, onkologije, mobilnih paliativnih timov, ginekologije, oftalmologije, ortopedije, otorinolaringologije, slikovnega diagnosticiranja, splošne kirurgije, plastične kirurgije.

Na področju zdravil je poleg nadzora priprave in izdaje magistralnih zdravil ter izdaje živil za posebne zdravstvene namene, izdaje zdravil na recept v lekarnah potekal tudi sistemski nadzor predpisovanja zdravil v splošnih in specialističnih ambulantah ter obračun storitev ob aplikaciji zdravil s seznama ambulantnih in bolnišničnih zdravil. Sistemski nadzori primarne ravni so obsegali obračun nege v domovih starejših občanov, obračun storitev v splošnih ambulantah in ambulantah v socialnovarstvenih zavodih ter ambulantah za neopredeljene zavarovane osebe, patronažne dejavnosti, pediatrije, ginekologije, fizioterapije ter obračun diagnosticiranja, zdravljenja in izvajanja protetičnih storitev v osnovnem zobozdravstvu, ortodontije ter oralne kirurgije.

Nadzor nad pravilnostjo obračuna telemedicinskih storitev je bil vključen v finančno medicinske nadzore splošne in specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti in zobozdravstva, tako da se je v zajetem vzorcu obračunanih storitev za nadzor preverila tudi pravilnost obračuna teh storitev. V večini primerov je bil obračun ustrezen.

Tabela 33. Finančni učinki po opravljenih nadzorih pri izvajalcih v letu 2024.

	Celje	Koper	Kranj	Krško	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Nova Gorica	Novo mesto	Ravne na Koroškem	SKUPAJ
1 Nerealizirani zahtevki iz nadzorov preteklih let	151.265	-779	58.615	-630	-185.041	50.677	1.355	-3.657	13.889	551	86.246
1a zmanjšane obveznosti	1.794	-794	53.062	-630	-188.727	157		-4.475			-139.614
1b pogodbene kazni	36.400		2.600		2.000						41.000
1c finančne škode	12	15	2.553		1.687	235	355	819		551	6.226
1d v tožbi	113.060		400			50.284	1.000		13.889		178.634
2 Zahtevki iz nadzorov za tekoče leto	266.902	288.282	379.284	20.685	1.664.923	854.401	105.556	278.782	235.383	117.099	4.211.296
2a zmanjšane obveznosti	262.291	280.963	378.689	20.685	1.617.848	820.227	96.545	93.583	234.119	108.412	3.913.362
2b pogodbene kazni											
2c finančne škode	4.611	7.318	595		47.074	34.173	9.011	2	1.265	8.687	112.737
2d v tožbi								185.197			185.197
I UGOTOVITVE PRETEKLEGA IN TEKOČEGA LETA SKUPAJ (1+2)	418.167	287.503	437.898	20.055	1.479.882	905.077	106.911	275.126	249.273	117.650	4.297.542
3 Realizirani zahtevki iz nadzorov preteklih let	38.205	15	54.389	-559	-174.125	402	355	-2.108		551	-82.875
3a zmanjšane obveznosti	1.794		51.836	-559	-177.812	166		-2.927			-127.501
3b pogodbene kazni					2.000						2.000
3c finančne škode	12	15	2.553		1.687	235	355	819		551	6.226
3d odpis	36.400										36.400
4 Realizirani zahtevki iz nadzorov za tekoče leto	264.512	282.373	492.918	20.683	1.857.759	851.452	105.556	58.017	235.400	114.198	4.282.868
4a zmanjšane obveznosti	262.293	282.351	492.323	20.683	1.854.568	817.503	96.545	58.015	234.135	108.543	4.226.961
4b pogodbene kazni											
4c finančne škode	2.218	22	595		3.191	33.949	9.011	2	1.265	5.655	55.907
4d odpis											
II REALIZIRANO V TEKOČEM LETU SKUPAJ (3 + 4)	302.717	282.388	547.307	20.125	1.683.634	851.853	105.911	55.909	235.400	114.749	4.199.993
III Indeks realizacije (leto 2023 in 2024): II/I	72,39	98,22	124,99	100,35	113,77	94,12	99,06	20,32	94,43	97,53	97,73
5. Realizirane sistemske napake skupaj	15.761	47.323	5.095		24.874	13.022	5.546	62.292	2.316	13.791	190.019
5a. Sistemske napake iz nadzorov preteklih let		10.826	72		2.713	8.622				662	22.896
5b. Sistemske napake iz nadzorov tekočega leta	15.761	36.496	5.023		22.160	4.400	5.546	62.292	2.316	13.129	167.123

Vir: podatki ZZS.

Opravljenih je bilo nekaj izrednih zavarovalniškomedicinskih nadzorov. Nepravilnosti obračuna zdravstvenih storitev so bile ugotovljene pri 6 izvajalcih.

Strokovni sodelavci so spremljali pravilnost obračunanih storitev v primerih, ko ni potreben pregled zdravstvene dokumentacije, preverjali so spoštovanje pogodbenih določil in Uredbe 2024 ter spoštovanje pravic iz OZZ. Pogosteje pregledovana področja so bila skladnost objavljenih podatkov o ordinacijskem času in drugih informacij za zavarovane osebe pri izvajalcih zdravstvenih storitev, vključenost v eNaročanje in skladnost objavljenih čakalnih dob, prisotnost zdravnika v ordinaciji, pravilnost obračuna v breme OZZ, podvojenost obračunov, pravilnost obračuna reševalnih prevozov, pravilnost obračuna ločeno zaračunljivega materiala, upoštevanje garancijskih dob v zobozdravstvu, utemeljenost izdaje potrdil o upravičeni zadržanosti z dela zaradi nege ožjega družinskega člana ter upravičenost uveljavljanja potnih stroškov.

Na podlagi opravljenih nadzorov (rednih in izrednih) je ZZS skupaj s sistemskimi napakami zmanjšal svoje obveznosti do izvajalcev v letu 2024 za 4.199.993 evrov. Izvajalcem v letu 2024 ni bilo izrečenih pogodbenih kazni, saj njihovega izrekanja po uveljavitvi Uredbe 2023 ni več. V primerjavi z letom 2023 je bil delež realiziranih zahtevkov v letu 2024 malenkost nižji in je dosegel 97,73 % (Tabela 33).

ZZS je v letu 2023 postal prekrškovni organ. Organizacijsko je to vlogo prevzela Območna enota Nova Gorica. Po organizacijskih in vsebinskih pripravah ter ustrezni informacijski podpori se je delo lahko začelo 16. 10. 2023. Do 31. 12. 2023 je bilo iz naslova nadzorov danih 47 predlogov za začetek prekrškovnega postopka, v letu 2024 pa jih je bilo danih še 189. Prekrškovni organ je v letu 2024 obravnaval 69 predlogov in v 18 primerih je bil prekrškovni postopek zaključen in izrečena globa kršiteljici pravni osebi v razponu od 400 do 3.600 evrov in kršiteljici odgovorni osebi v razponu od 50 do 1.050 evrov, v 3 primerih pa so kršiteljice pravne in odgovorne osebe vložile zahtevek za sodno varstvo. V 26 primerih je prekrškovni organ ugotovil, da ne gre za prekršek, ostali začetni prekrškovni postopki še potekajo.

ZZS izvaja avtomatske kontrole pošiljk dokumentov in zdravstvenih obravnav, ki jih posredujejo izvajalci zdravstvenih dejavnosti. Poleg tega ZZS izvaja tudi sprotne in ciljne vsebinske kontrole pravilnosti beleženja zdravstvenih storitev. V letu 2024 je bilo pregledanih 270.013 zdravstvenih obravnav, od tega jih je bilo zavrženih 13.598 v okviru izvajanja sprotnih kontrol pravilnosti beleženja storitev in izdanih materialov, kar je za 68 % več od letnega plana in za 2 % glede na leto 2023. S sprotnimi kontrolami je bilo ugotovljenih za 995.146 evrov preveč obračunanih zdravstvenih storitev, kar je preseganje dvakratnika lanske ravni.

Nadalje je bilo v letu 2024 opravljenih tudi 22.383 naknadnih ciljanih kontrol pravilnosti evidentiranja in beleženja zdravstvenih storitev in izdanih materialov, kar je 9 % manj kot v preteklem letu in 28 % več od načrtovanih. Od vseh naknadnih kontrol je bilo 19.014 kontrol ali 85 % vseh opravljenih kontrol z ugotovljenimi napakami, ki so imele finančni učinek v skupni vrednosti 6.470.573 evrov, kar je skoraj enkrat več kot v preteklem letu. ZZS naknadno preveri 19 % vseh obračunanih dokumentov, pri katerih obstaja tveganje, da obračun ni pravilen. Za ugotovljene napake je ZZS od izvajalcev zdravstvenih storitev zahteval popravke dokumentov.

1.4 Denarna nadomestila in povračila

V Sloveniji odločajo o pravicah zavarovanih oseb do zdravljenja in z njimi povezanimi pravicami iz OZZ osebni zdravniki, ki si jih zavarovane osebe prosto izbirajo. Evidence o izbirah vodi ZZS. Osebni zdravniki prvega stika (splošni zdravniki, pediatri, ginekologi in zobozdravniki) na primarni ravni zdravstvene dejavnosti, podobno kot v primerljivih evropskih državah, opravljajo vlogo "vratarja" v sistemu OZZ. V skladu s to vlogo izbrani osebni zdravniki odločajo o pravicah zavarovanih oseb, kadar ali če obstaja strokovna utemeljenost za zdravljenje. Osebni zdravnik je, poleg odločitev o zdravljenju, pooblaščen tudi za ugotavljanje začasnih zadržanosti od dela, predpisovanje zdravil na recepte, nekaterih MP na naročilnice, napotitve k specialistom in zbiranje ter hranjenje dokumentacije o zavarovani osebi. Del svojih pooblastil lahko z napotnico prenese na druge zdravnike, predvsem na specialiste, pri čemer je prenos pooblastil vsebinsko in praviloma časovno omejen. V letu 2024 je po prejšnji spremembi Pravil OZZ zaživela tudi informacijska rešitev t. i. napotnic do zaključka zdravljenja. To pomeni, da izdana napotnica nima

vneprej določene časovne veljavnosti, temveč bo veljala, dokler je napotni zdravnik ne zaključi, kar bo storil, ko bo opravil zdravstvene storitve, povezane z zdravstvenim stanjem, za katere je bila izstavljena. Če napotni zdravnik napotnice ne zaključi sam, bo napotnica samodejno zaključena po preteku 2-letnega roka, šteto od zadnje zdravstvene storitve, opravljene na podlagi te napotnice, če na ta dan zavarovana oseba ni vpisana v čakalni seznam na podlagi te napotnice ali na podlagi napotnice, ki je izdana na njeni podlagi.

O določenih pravicah iz OZZ na podlagi zakonskih pooblastil odločajo organi ZZZS, in sicer:

- na prvi stopnji imenovani zdravnik ZZZS in območna enota ZZZS,
- na drugi stopnji zdravstvena komisija in direkcija ZZZS.

1.4.1 Odločanje o pravicah

Imenovani zdravniki oziroma zdravstvena komisija ZZZS odločajo o začasni zadržanosti od dela, o pravici do nadomestila plače zaradi nege ožjega družinskega člana (v primerih daljšega trajanja, ko to ni več v pristojnosti osebnega zdravnika), o zdraviliškem zdravljenju, o izdaji naročilnice za zahtevnejši MP ter o izdaji naročilnice za MP pred potekom trajnostne dobe. Območne enote in direkcija ZZZS pa odločajo o pravici do nadomestila plače, povračilih potnih stroškov in drugih povračilih in o nekaterih drugih zahtevah.

Imenovani zdravniki delujejo v vseh 10 območnih enotah ZZZS, zdravstvena komisija pa kot pritožbeni organ v senatih v Mariboru in Ljubljani. Imenovani zdravniki in zdravstvena komisija ter območne enote in direkcija ZZZS o svojih odločitvah izdajajo upravne akte v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku.

Kot je razvidno iz Tabele 34, je ZZZS v letu 2024 odločal skupaj v 424.272 zadevah, kar je 1,5 % več kot leta 2023 (417.801). Od tega so imenovani zdravniki izdali 371.638 odločb, kar je primerljivo z 2023, nadzorni zobozdravniki pa so potrdili 52.634 predlogov zobnoprotonične rehabilitacije, kar predstavlja 11,4 % rast glede na leto 2023 (to je posledica sprememb Pravil OZZ, ki so nekoliko razširila primere, pri katerih morajo zobozdravniki pred začetkom zobnoprotoničnega zdravljenja pridobiti potrditev od ZZZS). Največ odločb v letu 2024 je bilo, kot običajno, izdanih za začasno nezmožnost za delo (312.746), kar pomeni enak obseg kot v letu 2023. Število izdanih odločb za MP se še naprej zmanjšuje (znižanje za 26 %). Manjše število odločb je povezano z znižanjem števila zahtevnejših MP (sklep UO je začel veljati maja 2023). Leta 2024 je bilo izdanih tudi 2.387 odločb za nego družinskega člana, kar je primerljivo z letom 2023. Imenovani zdravniki so v letu 2024 skupaj izdali tudi 5.781 medicinskih izvedenskih mnenj za potrebe drugih upravnih postopkov ZZZS (povračilo stroškov zdravljenja v tujini, ocena nujnosti zdravljenja, izjemne odobritve), kar je za 9,3 % manj kot v 2023.

Tabela 35 kaže, da je zdravstvena komisija ZZZS v obeh senatih v Ljubljani in Mariboru v letu 2024 izdala 8.907 odločb, kar je na ravni leta 2023, ko je bilo zaznano povečanje pripada zadev za 29 %. Skupaj sta oba senata zdravstvene komisije na drugi stopnji izdala 6.492 odločb za začasno nezmožnost za delo in 2.370 odločb za zdraviliško zdravljenje. Zdravniki zdravstvene komisije v Ljubljani, ki izdajajo tudi izvedenska mnenja za potrebe drugih pritožbenih upravnih postopkov ZZZS, so v primerljivem obsegu kot leto poprej, tudi v letu 2024 izdali 511 tovrstnih

Tabela 34. Število vseh obravnav (odločb) imenovanih in nadzornih zdravnikov po območnih enotah ZZZS za leto 2024.

	Celje	Koper	Kranj	Krško	Ljubljana	Maribor	Murska Sobota	Nova Gorica	Novo mesto	Ravne na Koroškem	Skupaj
Začasna nezmožnost za delo	37.759	20.893	26.454	11.273	88.285	41.749	21.779	12.427	20.416	31.711	312.746
Nega	296	174	205	67	880	308	77	128	95	157	2.387
Zdraviliško zdravljenje	6.227	3.330	4.442	1.811	16.399	9.188	3.086	2.092	2.507	4.235	53.317
Medicinski pripomočki	247	156	304	167	1.155	564	145	180	173	97	3.188
Zobnoprotonična rehabilitacija	5.150	3.955	4.538	1.862	14.974	9.521	3.655	2.278	2.997	3.704	52.634
Skupaj	49.679	28.508	35.943	15.180	121.693	61.330	28.742	17.105	26.188	39.904	424.272

Vir: podatki ZZZS.

Tabela 35. Število obravnavanih pritožb na zdravstveni komisiji ZZKS na senatih v Ljubljani in Mariboru v letu 2024.

	Ljubljana	Maribor	Skupaj
Začasna nezmožnost za delo	5.220	1.272	6.492
Nega	32	5	37
Zdraviliško zdravljenje	1.873	497	2.370
Medicinski pripomočki	7	1	8
Skupaj	7.132	1.775	8.907

Vir: podatki ZZKS.

mnenj. Na približno enaki ravni ostaja število izdanih izvedenskih mnenj v sodnih postopkih. Zdravniki zdravstvene komisije v Ljubljani in Mariboru so v letu 2024 izdali 216 medicinskih izvedenskih mnenj v sodnih postopkih, ki postajajo vse bolj zahtevni, tako z vidika medicinsko-strokovnih kot z vidika pravnih vprašanj.

Cilj ZZKS, tj. izdati 90 % odločb v 8-dnevnem zakonskem roku, je bil v letu 2024 dosežen (91,2 %). Povprečni čas do odločitve na ravni celotnega ZZKS je bil v letu 2024 4,7 dneva (v 2023 5,3 dneva).

Več kot 20 % večji pripad zadev na II. stopnjo glede na pretekla leta vztraja in se pozna pri statistiki odločanja v 8-dnevnem roku: tako sta senata zdravstvene komisije v 8-dnevnem roku odločila v 27,2 % primerov, kar je nekoliko manj kot v letu 2023 (30,9 %).

Delež spremenjenih odločb o začasni nezmožnosti za delo na senatih zdravstvene komisije je nekoliko višji, 46,6 %, prav tako glede na vse izdane odločbe, in znaša 36,2 %. Pomembno pa je opozoriti, da je glede na celoten obseg izdanih odločb na prvi stopnji delež vloženih pritožb 2,4 %, od tega spremenjenih 0,86 %.

V letu 2024 je prispelo 3.409 zahtev za izdajo odločbe v zvezi z uveljavljanjem pravic do nadomestila plače, povračila potnih stroškov, izbire osebnega zdravnika, povračila stroškov za opravljene zdravstvene storitve, povračila stroškov zdravljenj in stroškov MP v RS, kar je nekoliko manj kot v prejšnjem letu (v letu 2023 je bilo vloženih 3.560 zahtev). Manjše število zahtev za izdajo odločb v letu 2024 glede na leto 2023 je posledica sprememb postopkov zaradi izjemnih odobritev, predvsem na področju zahtev za izjemno odobritev za MP. V skladu s spremembo ZZVZZ je v letu 2024 o predlogih za izjemno odobritev odločala Direkcija ZZKS (tako na prvi kot tudi na drugi stopnji). Prej pa so, če niso bili izpolnjeni pogoji za izjemno odobritev ali ni šlo za pravico iz OZZ, o teh zahtevah na prvi stopnji odločale območne enote ZZKS. Pri tem je treba opozoriti še, da število izdanih odločb po posameznih območnih enotah ni v korelaciji s številom zavarovanih oseb te enote. ZZKS je namreč v zadnjih letih uvedel specia-

Tabela 36. Število vloženih in rešenih zahtev za izdajo odločbe in število odločb, izdanih v zakonitem roku, po območnih enotah ZZKS v letu 2024.

Območna enota	Število vloženih zahtev v obdobju	Število rešenih zahtev v obdobju	Število odločb, izdanih v zakonitem roku
Celje	139	139	124
Koper	463	442	425
Kranj	443	423	388
Krško	91	90	90
Ljubljana	978	1.019	984
Maribor	280	280	269
Murska Sobota	119	126	126
Nova Gorica	160	154	137
Novo mesto	236	244	240
Ravne na Koroškem	500	476	475
SKUPAJ	3.409	3.393	3.258

Vir: podatki ZZKS.

lizacijo v zvezi z uveljavljanjem pravic zavarovanih oseb za nekatera področja, kar pomeni, da določena območna enota vodi postopke za specializirano področje uveljavljanja pravic za vse zavarovane osebe iz celotne Slovenije (npr. zobozdravstvo – območna enota Kranj, zahteve za funkcionalno ustrezne MP – območna enota Ljubljana, vozički terciarne ravni – območna enota Koper itd.).

V letu 2024 je bilo rešenih skupaj 3.393 zahtev. V zakonskem roku je bilo rešenih skupaj 3.258 zadev, kar je 96 % vseh izdanih odločb (Tabela 36). To pomeni, da delež v roku rešenih zahtev ostaja na enaki ravni kot v prejšnjem letu (95,9 %). V letu 2024 je bilo v zvezi s temi zadevami skupaj odstopljenih 163 pritožb zoper odločbe, izdane na prvi stopnji, kar je 24 pritožb manj kot v prejšnjem letu.

Direkcija je s svojo odločbo spremenila 10 izpodbijanih odločb. Akti so se pravočasno izdali v 47 % na področju MP in glede ostalih pravic iz OZZ v 97 % primerih. Roki so bili daljši pri reševanju pritožb, pri katerih je običajno treba pridobivati izvedenska mnenja ali mnenja klinik ali postopke dopolnjevati kakor koli drugače. Na ta dejstva pa strokovni delavec, ki rešuje zadevo, ne more vplivati.

1.4.2 Nadomestila plače

Z ZIUZDS se je od 1.1.2024 porazdelitev bremena nadomestila plače za čas zadržanosti od dela zaradi bolezni ali poškodbe ponovno vrnila na stanje pred marcem 2022 (OZZ blagajna krije nadomestilo za vse razloge od 31. dne dalje). Ostalo pa je skrajšano število delovnih dni nadomestila, ki ga je delodajalec dolžan v koledarskem letu kriti iz svojih sredstev, in sicer s 120 na 80 delovnih dni. ZIUZDS pa je prinesel še spremembo t. i. najvišjega nadomestila v znesku 2,5-kratnika povprečne mesečne bruto plače v RS.

Od prvega delovnega dne zadržanosti od dela pa zavarovancem iz sredstev OZZ pripada nadomestilo plače, če obstajajo naslednji razlogi zadržanosti od dela: nega ožjega družinskega člana, presaditev živega tkiva ali organov v korist druge osebe, posledice darovanja krvi, izolacija ali spremstvo, ki ju odredi zdravnik, a tudi v primerih, ko je poškodba nastala pri organiziranih javnih delih, gasilskih, gorskih in drugih reševalnih akcijah.

Tabela 37. Absentizem po razlogih začasne zadržanosti od dela v Sloveniji v letih 2023 in 2024.

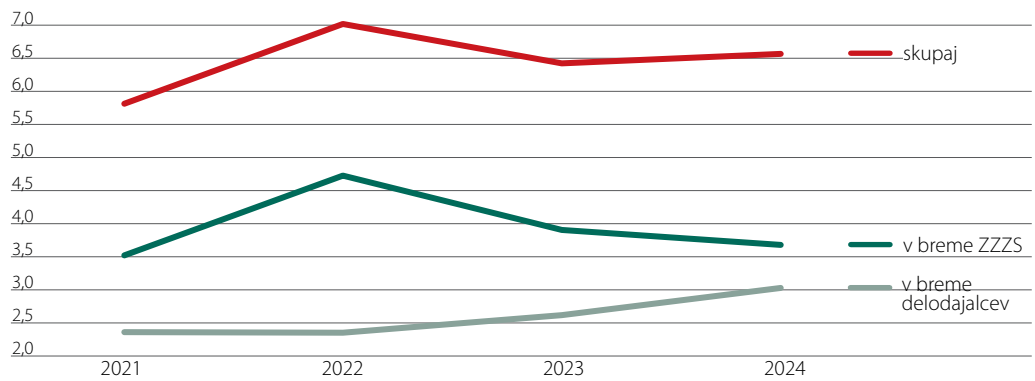
	Razlogi zadržanosti	Dnevi			Primeri			Povprečno trajanje (v dnevih)	
		2023	2024	Indeks	2023	2024	Indeks	2023	2024
1	bolezen	5.562.083	6.248.426	1,12	1.129.137	1.200.407	1,06	4,9	5,2
	poškodba zunaj dela	650.724	798.566	1,23	62.369	63.166	1,01	10,4	12,6
	poklicna bolezen	467	439	0,94	61	59	0,97	7,7	7,4
	poškodba pri delu	237.918	232.256	0,98	16.442	16.179	0,98	14,5	14,4
	poškodba po tretji osebi zunaj dela	42.726	52.676	1,23	3.808	3.644	0,96	11,2	14,5
	Skupaj	6.493.918	7.332.363	1,13	1.211.817	1.283.455	1,06	5,4	5,7
2	bolezen	6.852.096	6.496.724	0,95	100.197	79.380	0,79	68,4	81,8
	poškodba zunaj dela	1.269.195	1.150.464	0,91	23.918	19.087	0,80	53,1	60,3
	poklicna bolezen	1.752	1.601	0,91	21	23	1,10	83,4	69,6
	poškodba pri delu	412.193	426.155	1,03	6.322	5.850	0,93	65,2	72,8
	poškodba po tretji osebi zunaj dela	108.024	103.041	0,95	1.853	1.479	0,80	58,3	69,7
	nega	991.791	1.009.420	1,02	328.881	339.959	1,03	3,0	3,0
	transplantacija	562	177	0,31	37	15	0,41	15,2	11,8
	izolacija	129.322	1.069	0,01	22.894	93	0,00	5,6	11,5
	spremstvo	218.523	253.411	1,16	202.863	235.510	1,16	1,1	1,1
	poškodba, nastala pri aktivnosti po 18. členu	2.440	2.634	1,08	33	44	1,33	73,9	59,9
	darovanje krvi	42.056	67.881	1,61	41.948	67.511	1,61	1,0	1,0
	Skupaj	10.027.954	9.512.577	0,95	728.967	748.951	1,03	13,8	12,7
	1+2 SKUPAJ	16.521.872	16.844.940	1,02	1.813.819	1.937.461	1,07	9,1	8,7

Vir: podatki ZZS.

Letno poročilo ZZSZ 2024

Delež izgubljenih delovnih dni

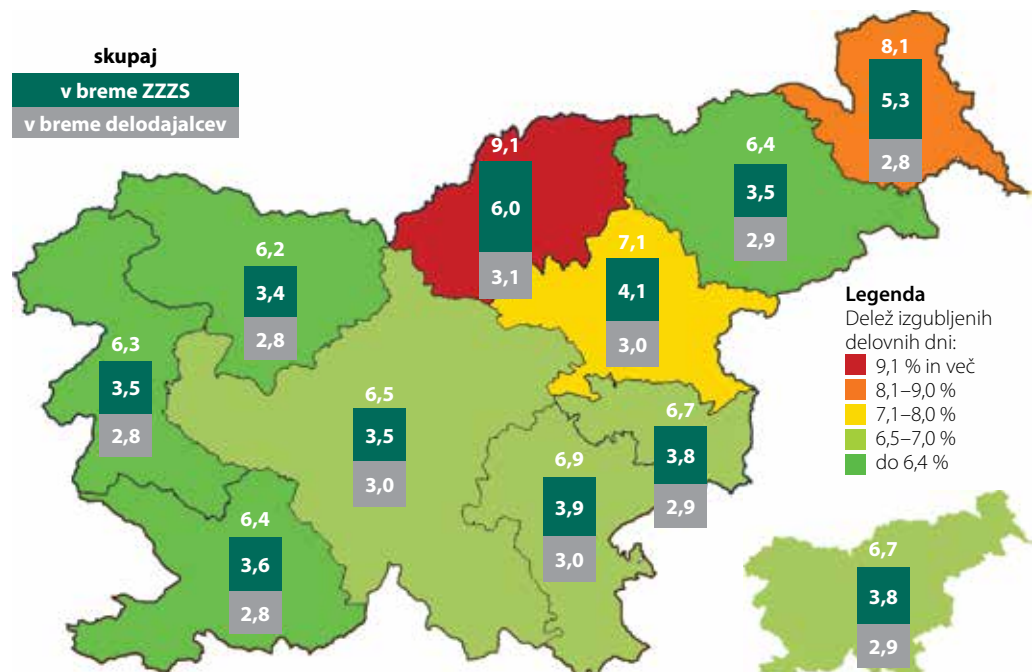

Opombi: – upoštevani so vsi razlogi zadržanosti razen sobivanja z otrokom, saj se ta upravičena odsotnost od dela v breme ZZSZ uveljavlja na podlagi potrčila v fizični obliki,
– podatki iz tega letnega poročila niso primerljivi s podatki iz prejšnjih, saj je uporabljen drug vir podatkov in drugačna metodologija izračuna podatkov.

Vir: podatki ZZSZ.

Slika 12. Gibanje absentizma v Sloveniji v letih od 2021 do 2024.

Zavarovanci, ki so začasno zadržani od dela zaradi bolezni ali poškodb, imajo pravico do nadomestila v breme OZZ izključno zaradi njihovega zdravstvenega stanja v povezavi z delovnimi obveznostmi. Imenovani zdravniki in zdravstvena komisija kot drugostopenjski organ ugotavljajo začasno zadržanost od dela na podlagi medicinske dokumentacije in/ali osebnega pregleda zavarovancev, upoštevajoč tudi naravo in težavnost dela, ki ga zavarovanec opravlja. Ne vplivajo pa na ostale dejavnike, kot so socialni, ekonomski in drugi dejavniki, ki so jim izpostavljeni zaposleni oziroma aktivni zavarovanci.

Legenda
Delež izgubljenih delovnih dni:
 ■ 9,1 % in več
 ■ 8,1–9,0 %
 ■ 7,1–8,0 %
 ■ 6,5–7,0 %
 ■ do 6,4 %

Opombi: – upoštevani so vsi razlogi zadržanosti razen sobivanja z otrokom, saj se ta upravičena odsotnost od dela v breme ZZSZ uveljavlja na podlagi potrčila v fizični obliki,
– podatki iz tega letnega poročila niso primerljivi s podatki iz prejšnjih, saj je uporabljen drug vir podatkov in drugačna metodologija izračuna podatkov.

Vir: ZZSZ.

Slika 13. Delež izgubljenih delovnih dni v breme delodajalcev in v breme ZZSZ po območnih enotah Slovenije v letu 2024 (po sedežu delodajalca).

Po podatkih ZZS je bilo zaradičasne nezmožnosti za delo v Sloveniji v letu 2024 izgubljenih skupaj 16.844.940 dni, kar je primerljivo z letom 2023 (16,5 milijona izgubljenih delovnih dni). Je pa iz Tabele 37 razvidno, da se je zaradi prej navedene zakonodajne novosti, povečalo število izgubljenih delovnih dni v breme delodajalca (za 13 %), znižalo pa število v breme OZZ blagajne (za 5 %).

V skladu s številom izgubljenih delovnih dni je v letu 2024 skupni delež bolniškega staleža ostal na primerljivi ravni (6,7 %, v 2023 6,6 %). Pri tem se je znižal delež absentizma v breme ZZS (s 4,9 % na 3,8 %), povečal pa v breme delodajalcev (z 2,6 % na 2,9 %) (Slika 12). Če je povečanje v 2023 razumljivo glede na omenjeno spremembo zakonodaje, pa je zaskrbljujoča rast kratkih odsotnosti z dela od 2021, ko je bil trend naraščanja prisoten vsa leta, ne glede na znižanje zakonodajnega bremena (spremembe zakonodaje so, nasprotno, razvidne v gibanju stopnje absentizma v breme ZZS, pri čemer je treba opozoriti na v letu 2022 tudi izjemno število izgubljenih delovnih dni zaradi izolacije v primeru okužbe s covidom-19).

Razpon stopnje absentizma v breme delodajalcev (kratki bolniški staleži) je dokaj majhen (od 2,8 % do 3,1 %), bistveno večje razlike pa so v stopnji absentizma v breme OZZ (od 3,4 % do 5,8 %) (Slika 13).

Primerjave z drugimi državami EU so lahko problematične, zlasti zaradi dejstva, da ima vsaka država svojo metodologijo spremljanja zdravstvenega absentizma. Nesporno pa je, da sodimo v skupino držav z višjo stopnjo zdravstvenega absentizma. Slovenska zakonodaja je glede ureditve pravice do nadomestila začasno zadržanost od dela zaradi bolezni in poškodbe v določenih točkah evropsko sploh neprimerljiva: do 1. 1. 2024 tako sploh nismo poznali zgornje maksimalne višine nadomestila plače, odmerni odstotki za priznanje višine nadomestila plače so visoki in se celo po trajanju 90 dni staleža nekateri dvignejo (primerjava je pravno gledano je ravno obratna: višina nadomestila se s trajanjem bolniškega staleža znižuje in približuje prejemkom za trajno nezmožnost za delo). Tudi trajanje pravice do nadomestila ni omejeno, kar je enkratno med državami EU. Glede na zakonodajno spremembo znižanja bremena staležnikov za blagajno OZZ, se je njihovo število glede na leto 2023 znižalo. Na dan 31. 12. 2024 je bilo v bolniškem staležu v breme OZZ 32.576 posameznikov (leto poprej 33.836). V največjem deležu prevladujejo posamezniki, ki so s trga dela odsotni med 45 dni do 6 mesecev (50 %), sledijo pa staležniki, odsotni med pol leta do leta dni (20 %). 6 % posameznikov je odsotnih s trga dela že več kot 2,5 leta.

V letu 2024 je bilo za nadomestila plače izplačanih 638.778.722 evrov (606 milijonov evrov v letu 2023), kar pomeni povečanje za 5,2 % (Tabela 38). Kljub temu, da gre za ustalitev rasti izdatkov za nadomestila glede na pretekla leta, bi glede na 2 zakonodajni spremembi, ki sta zmanjšali obseg bremena OZZ blagajne (glede na zamudo pri uvedbi sistema refundacij učinek sprememb v 2024 sicer še ni bil uresničen na letoletni ravni), pričakovali negativni količnik rasti.

Tabela 38. Nadomestila plače začasno zadržanost od dela v breme OZZ po območnih enotah ZZS v letih 2023 in 2024.

Območna enota	Nadomestila plače		
	2023	2024	Indeks
Celje	63.418.729	69.103.735	109,0
Koper	43.729.695	46.810.971	107,0
Kranj	60.472.171	59.562.880	98,5
Krško	21.297.240	21.708.264	101,9
Ljubljana	181.231.971	190.023.132	104,9
Maribor	82.354.523	80.884.748	98,2
Murska Sobota	40.979.716	44.302.055	108,1
Nova Gorica	27.467.787	28.849.097	105,0
Novo mesto	35.503.662	39.204.866	110,4
Ravne na Koroškem	50.465.226	58.328.974	115,6
Skupaj ZZS	606.920.721	638.778.722	105,2

Vir: podatki ZZS.

Tabela 39. Spremljanje zahtevkov v zvezi z neposrednimi izplačili nadomestil plač delavcem za začasno zadržanost od dela v letih 2023 in 2024.

Območna enota	Število prejetih zahtev			Število različnih zavarovancev ²	Število različnih delodajalcev ³	Število izplačanih obračunov ⁴	Znesek izplačanih nadomestil ⁵		Indeks izplačanih nadomestil 2024/2023
	za neposredno izplačilo ¹	od delavca	od delodajalca				2023	2024	
Celje	128	127	1	47	16	122	75.407	193.790	257,0
Koper	85	84	1	13	10	84	114.466	111.998	97,8
Kranj	47	47	0	7	7	29	24.839	53.948	217,2
Krško	29	29	0	9	7	47	68.510	31.997	46,7
Ljubljana	302	285	17	53	42	294	261.072	331.058	126,8
Maribor	219	157	62	60	22	210	99.129	236.592	238,7
Murska Sobota	132	22	110	37	9	127	40.225	147.046	365,6
Nova Gorica	17	17	0	3	3	14	21.161	19.136	90,4
Novo mesto	25	25	0	6	5	24	5.256	25.317	481,6
Ravne na Koroškem	36	34	2	11	6	29	21.475	29.825	138,9
Skupaj vse	1.020	827	193	246	127	980	731.540	1.180.707	161,4

Definicije:

- 1) Zahtevo lahko vloži delodajalec ali delavec. Kot vložena zahteva se šteje zahtevo za izplačilo za vsakega posameznega zavarovanca in za vsak posamezni mesec.
- 2) Število različnih zavarovancev, za katere je bil vložen zahtevek (če je bilo npr. za istega delodajalca vloženi več zahtevkov za različna obdobja, se šteje le 1 zavarovanec).
- 3) Število različnih delodajalcev, pri katerih je bilo njihovim delavcem neposredno izplačano nadomestilo (npr. če je bilo izplačano nadomestilo za več različnih zavarovancev pri istem delodajalcu, se šteje 1 delodajalec).
- 4) Število izplačanih obračunov – štejejo se po "bolniških listih".
- 5) Znesek izplačanih nadomestil obsega znesek bruto II + prispevke do minimalne plače.

Pojasnilo: Število vseh prejetih zahtev skupaj ni vedno enako seštevku zahtev, vloženi na posameznih območnih enotah, oziroma seštevku zahtev, ki so jih vložili posamezni zavarovanci in posamezni delodajalci. Zahtevo za neposredno izplačilo nadomestila plače namreč lahko vložita za isti primer hkrati tako zavarovanec kot tudi delodajalec, zahtevo pa lahko vložita hkrati tudi na več območnih enotah ZZS.

Vir: podatki ZZS.

Obstajajo pa objektivni razlogi za rast izdatkov: predvsem visoka stopnja zaposlenosti ter že večletna visoka rast osnov, kar je posledica povišanja plač – v 2023 glede na 2022 je bila rast urne postavke iz zadnjih podatkov ZZS za najpogostejši razlog odsotnosti z dela, bolezen, kar 8,0 %, v 2024 glede na 2023 pa dodatnih 5,9 %. V letu 2024 je ZZS obravnaval tudi nekatere zaostale refundacijske zahtevke za odsotnosti iz leta 2023 (nekatera večja podjetja niso v celoti ali vsaj ne tekoče vlagala refundacijskih zahtevkov), višja realizacija odhodkov pa je povezana tudi s pospešeno obravnavo zahtevkov v decembru 2024.

Če upoštevamo še stalno spreminjanje strukture aktivnega prebivalstva (zaradi daljše upokojitvene starosti) ter sistemske neomejenosti trajanja staleža (po svoji definiciji je začasna nezmožnost za delo) in tudi po oceni ZZS ne najbolj učinkovitim postopkom odločanja o trajni nezmožnosti za delo (ZPIZ), se stalni rasti izdatkov za nadomestila ne moremo izogniti. Priložnosti za boljše obvladovanje staleža vidi ZZS v zgodnji poklicni rehabilitaciji in drugih ukrepih za hitrejše vračanje na delovno mesto (to bi zahtevalo posodobitev zastarele zakonodaje s področja zdravstvenega in invalidskega varstva), v spremembi obravnave nezmožnosti za delo v iskanje in prepoznavanje preostale delovne zmožnosti in v aktivnejši vključitvi specialistov medicine dela v postopke vračanja na delo.

ZZS je v letu 2024 v določenih primerih izvajal neposredna izplačila nadomestil plač delavcem. Gre za nadomestilo plače za začasno zadržanost od dela v breme OZZ po uveljavitvi ZDR-1. Število zahtev za neposredno izplačilo nadomestila plače po določbah ZDR-1 se je glede na leto 2023 nekoliko zvišalo. Tako je bilo v letu 2024 vloženi 1.020 tovrstnih zahtevkov (v letu 2023 740 zahtevkov) (Tabela 39). Skupaj je bilo izplačanih 980 obračunov v skupnem znesku 1.180.707 evrov, kar je za 61,4 % več kot v letu 2023. To zvišanje lahko pripišemo zvišanju števila tovrstnih zahtevkov (manjša plačilna disciplina delodajalcev) in tudi zvišanju osnov za obračun nadomestila. V primeru izplačil nadomestila plače neposredno delavcu gre za obveznost ZZS iz naslova nadomestila plače za čas začasne zadržanosti od dela, ki bi ga moral ZZS izplačati delodajalcem, če bi ti izpolnjevali svojo obveznost izplačila nadomestila po predpisih o delovnih razmerjih.

ZZS je tudi v preteklem letu izvajal poostren nadzor nad izplačevanjem nadomestil plače delodajalcem (postopki refundacij nadomestil) na način, da je na spletnem servisu s FURS-om

preverjal, ali je delodajalec ob izplačilu plač in nadomestil delavcem oddal obrazce REK-1 in pravilnost podatkov o osnovah, ki jih v postopku refundacij nadomestil plač ZZS posreduje delodajalec. Na osnovi zakona o spremembah in dopolnitvah ZDavP-2N lahko delodajalci in pooblaščen računovodski servisi od 1.7.2023 pridobijo od FURS-a podatke za izračun osnove za nadomestila na portalu SPOT. S tem lahko delodajalec že pred obračunom nadomestila in pred pripravo refundacijskega zahtevka pridobi pravilne podatke o osnovi, kar vpliva na pravilnost zahtevkov. Prav tako se že od leta 2023 vsi zahtevki vlagajo elektronsko.

Zaradi obvladovanja odhodkov ZZS zahtevke za refundacijo nadomestil tudi poračunava z zapadlimi dolgovanimi prispevki. V letu 2024 je na ta način poračunal znesek v višini 2.063.436 evrov, kar je 40 % več kot v letu 2023. Izvedba poračunov je odvisna od plačilne discipline in zmogljivosti zavezancev.

1.4.3 Nadzor nad bolniškimi odsotnostmi

ZZS izvaja t. i. laični nadzor nad bolniškimi odsotnostmi oziroma nad začasno zadržanostjo od dela na podlagi 266. člena Pravil OZZ za primere, ko gre nadomestilo v breme OZZ. Pri nadzoru izvajalci nadzora ugotavljajo, ali je ravnanje zavarovanca v skladu z navodili osebnega zdravnika oziroma imenovanega zdravnika ali zdravstvene komisije ZZS, pri čemer laični nadzornik nima pravice vpogleda v medicinsko dokumentacijo bolnikov.

V letu 2024 je bilo od načrtovanih 4.155 nadzorov na terenu dejansko opravljenih 4.859 nadzorov, kar pomeni 17 % več od načrtovanih.

Najpogosteje so bili nadzorovani delavci (75 %), nato samozaposleni (20 %) in kmetje (4 %). Pri prejemnikih denarnih nadomestil po prenehanju delovnega razmerja je bil nadzor opravljen pri 30 zavarovancih. Nadzori so se v letu 2024, tako kot v prejšnjih letih, izvajali ciljno. Zato so bili najpogostejši nadzori pri številčno največjih kategorijah zavarovancev in pri kategorijah, pri katerih večkrat kršijo omejitve v času bolniškega staleža (npr. samozaposleni). V utemeljenih primerih so se nadzori izvajali tudi ob sobotah (npr. na osnovi prijav o opravljanju pridobitnega dela).

Tudi v letu 2024 so se kršitve po ugotovitvah laičnega nadzornika nanašale predvsem na neupravičeno odsotnost od doma in opravljanje pridobitnega dela. Od skupaj 4.859 opravljenih laičnih nadzorov je bila v 225 primerih ugotovljena kršitev navodil za čas začasne zadržanosti od dela, kar je 4,6 % ugotovljenih kršitev (število kršitev se je znižalo za 0,4 odstotne točke). Največji delež kršitev, glede na opravljene nadzore po posameznih kategorijah zavarovancev, je bil ugotovljen pri samostojnih zavezancih, in sicer 6,3 %. V primerjavi z letom prej se je zvišal za 4,1 odstotne točke. Delavci so druga največja kategorija zavarovancev po ugotovljenem deležu kršitev s 4,2 % (4,3 % v preteklem letu), sledijo kmečki zavarovanci s 4,4 %, kar je nekoliko višje

Tabela 40. Pregled opravljenih laičnih nadzorov bolniškega staleža po območnih enotah v letu 2024.

Območna enota	Letni plan	Realizacija	Odstotek realizacije	Kategorije zavarovancev				Število kršitev	Delež kršitev
				prejemniki nadomestil	kmetje	s. p., lastniki, družbeniki	delavci		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9=8/2
Celje	485	561	115,7	7	25	73	456	26	4,6
Koper	302	340	112,6	3	5	88	244	13	3,8
Kranj	393	442	112,5	0	14	62	366	15	3,4
Krško	148	155	104,7	0	2	22	131	1	0,6
Ljubljana	1.131	1.465	129,5	11	20	292	1.142	85	5,8
Maribor	655	690	105,3	3	67	175	445	37	5,4
Murska Sobota	283	333	117,7	5	28	49	251	13	3,9
Nova Gorica	169	188	111,2	0	7	52	129	5	2,7
Novo mesto	246	245	99,6	0	12	45	188	16	6,5
Ravne na Koroškem	343	440	128,3	1	24	128	287	14	3,2
Skupaj	4.155	4.859	116,9	30	204	986	3.639	225	4,6

Vir: podatki ZZS.

kot v letu 2023 (3,9 %). Med 30 opravljenimi nadzori pri prejemnikih nadomestila po prenehanju delovnega razmerja je bila ugotovljena 1 kršitev. Delež skupnih kršitev (4,6 %) se je glede na preteklo leto sicer znižal (v preteklem letu je znašal 5,6 %), kar gre med drugim pripisati zavedanju zavarovancev, da se nadzori izvajajo redno. Še vedno je največji delež kršitev pri samostojnih zavezancih. Pri posameznih zavarovancih je bil na podlagi zahteve imenovanega zdravnika zaradi odsotnosti zavarovanca ali zaradi ugotovitev, da zavarovanec v času bolniške odsotnosti opravlja pridobitno delo, nadzor opravljen večkrat.

Plan nadzorov je večina območnih enot presegla (Tabela 40). V letu 2024 so imenovani zdravniki na tej osnovi v 149 primerih pri zavarovancih zaključili začasno zadržanost od dela, v 35 primerih je bilo ugotovljeno, da so zavarovanci zmožni za delo v krajšem delovnem času, v 35 primerih pa so zadevo odstopili oddelku za izvajanje OZZ. Odločba o odvzemu nadomestila je bila izdana v 6 primerih. Število ukrepov je primerljivo s prejšnjim letom. Ukrepi, ki jih lahko izreče ZZS zaradi posameznih ugotovljenih kršitev, so sicer omejeni, vendar pa glede na število ukrepov, izrečenih na podlagi opravljenih nadzorov, in glede na dejstvo, da se delež kršitev, ki jih laični nadzorniki ugotovijo na terenu, z leti bistveno ne zvišuje, kaže na učinkovitost laičnih nadzorov. Opravljanje laičnih nadzorov je tako eden od učinkovitih ukrepov ZZS za obvladovanje absentizma.

1.4.4 Druge denarne dajatve

Zavarovanim osebam so bila v letu 2024 iz OZZ, poleg nadomestila plače zaradičasne zadržanosti od dela, zagotovljena tudi povračila potnih stroškov in druga povračila stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev. Skupna vrednost odhodkov za potne stroške je v letu 2024 znašala 2.417.917 evrov, kar je za 12 % več kot v preteklem letu (Tabela 41). Odhodki iz naslova uveljavljanja pravice do povračila potnih stroškov za potovanja zavarovanih oseb do izvajalcev so podrobneje pojasnjeni tudi v poglavju 5.2.2.2.4.

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah ZZVZZ (ZZVZZ-T), ki se je začel uporabljati 1. januarja 2024, je urejena tudi t. i. izjemna odobritev. Z izjemno odobritvijo lahko ZZS zavarovani osebi delno ali v celoti odobri plačilo ali povračilo stroškov zdravlila, živila za posebne zdravstvene namene, prehranskega dopolnila, dermatološkega izdelka, MP ali zdravstvene storitve, do katere zavarovana oseba nima pravice iz OZZ. V postopku odločanja o izjemnih odobritvah se uporablja ZUP, natančnejše pogoje in natančnejši postopek pa določa Pravilnik o natančnejših pogojih in natančnejšem postopku o izjemni odobritvi zdravlila, živila za posebne zdravstvene namene, prehranskega dopolnila, dermatološkega izdelka, MP ali zdravstvene storitve (Uradni list RS, št. 134/23). O izjemni odobritvi na zahtevo zavarovane osebe odloča Direkcija, in sicer izda odločbo na prvi stopnji uradna oseba na Direkciji, na drugi stopnji pa komisija.

Tabela 41. Odhodki za povračila potnih stroškov in druga povračila v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev v letih 2023 in 2024.

Območna enota	Potni stroški, dnevnice, prevozi, povračila za zdravljenje in ostalo		
	2023	2024	Indeks
Celje	250.511	273.369	109,1
Koper	295.314	313.427	106,1
Kranj	140.065	164.032	117,1
Krško	140.824	157.488	111,8
Ljubljana	359.369	519.681	144,6
Maribor	261.853	283.703	108,3
Murska Sobota	219.600	217.381	99,0
Nova Gorica	146.883	134.821	91,8
Novo mesto	174.042	150.993	86,8
Ravne na Koroškem	166.306	203.024	122,1
Skupaj ZZS	2.154.767	2.417.917	112,2

Vir: podatki ZZS.

Tabela 42. Stroški za zagotavljanje izjemnih povračil po vrstah v letih 2023 in 2024.

Vrsta specifikacije	Število izplačanih zahtevkov			Znesek v evrih		
	2023	2024	indeks	2023	2024	indeks
Osnovna dejavnost	10	8	80,0	28.974	16.204	55,9
Zobna nega	7	3	42,9	14.294	3.430	24,0
Specialistična bolnišnična dejavnost		0				
Specialistična ambulantna dejavnost	3	8	266,7	3.025	5.270	174,2
Zdravila	1.918	1.660	86,5	6.318.767	6.355.966	100,6
Medicinski pripomočki	1.017	974	95,8	1.551.999	1.803.974	116,2
Živila	266	203	76,3	307.691	236.192	76,8
Bolezen	0		0,0	0		0,0
SKUPAJ	3.221	2.856	88,7	8.224.749	8.421.036	102,4

Vir: podatki ZZSZ.

V letu 2024 je ZZSZ iz naslova izjemnih odobritev imel 8.421.036 evrov stroškov, kar pomeni, da so se ti v letu 2024 zvišali za 2,4 % glede na leto 2023. Iz Tabele 42 je tudi razvidno, da imajo največji delež še vedno odhodki za zdravila in MP. V primerjavi s preteklim letom se sicer odhodki za zdravila niso bistveno zvišali, čeprav so ti odhodki še vedno visoki. Občutno so se zvišali odhodki iz naslova specialistične ambulantne dejavnosti (za 74 %), kar je pripisati zvišanju števila zahtevkov. Zvišali pa so se tudi odhodki za MP (za 16 %), kar pa je predvsem posledica novih zahtev in izjemnih odobritev MP, ki so potrebni kot zunanji deli za funkcionalno ustrezno nadaljnje delovanje vstavljenih protibolečinskih nevrostimulatorjev določenim zavarovanim osebam (22 novih primerov, pri katerih je povprečen strošek izjemoma odobrenega MP znašal 9.200 evrov). Zaradi znižanja števila zahtevkov so se znižali odhodki izjemnih odobritev v osnovne dejavnosti in za zobno nego.

2 Podporne dejavnosti

2.1 Informacijska podpora

Učinkovito in pregledno izvajanje tako obsežnega in kompleksnega sistema, kot je OZZ, ni mogoče brez sodobnega informacijskega sistema (v nadaljnjem besedilu: IS). ZZZS upravlja zelo razvejan in tehnološko zahteven IS, v katerega je vključenih veliko notranjih in zunanjih uporabnikov, ki delovanje sistema vrednotijo po njegovi zanesljivosti, razpoložljivosti in informacijski varnosti.

Za upravljanje IS ZZZS skrbi Področna enota Informacijski center, ki z lastnimi informatiki z visokim tehnološkim znanjem in s sodelovanjem z zunanjimi izvajalci ter ostalimi področji in sektorji ZZZS skrbi za zanesljivost, razpoložljivost, informacijsko varnost ter strateško upravljanje IS.

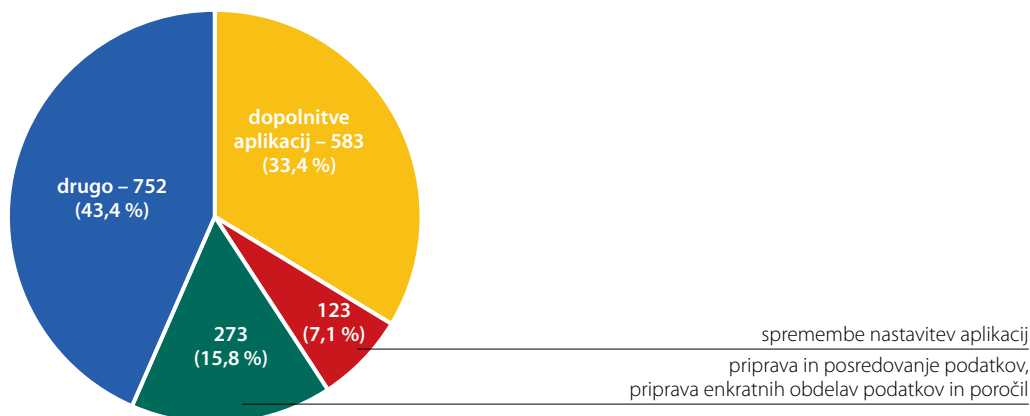
2.1.1 Nadgradnje strojne in programske opreme

Za delovanje ključnih storitev IS ZZZS sta najbolj pomembna stabilno in optimalno delovanje centralnega računalniškega sistema in komunikacijskega omrežja ter kakovostna strojna in programska oprema. Za zagotovitev stabilnega in odzivnega okolja so bile v letu 2024 izvedene številne dopolnitve in nadgradnje strojne ter programske opreme, prilagoditve arhitekture ter izboljšave operativnih postopkov. Najpomembnejše med njimi navajamo v nadaljevanju.

- Nadgradnje strojne opreme:
 - povečanje zmogljivosti diskov na centralni in rezervni lokaciji za prenos elektronskega arhiva z Ministrstva za javno upravo;
 - nadgradnja podatkovnih vodov do interneta, območnih enot in izpostav na višje zmogljivosti;
 - zamenjava zunanjih požarnih zidov s sodobnejšimi in zmogljivejšimi;
 - zamenjava diskovnih polj za strežnike za distribuirano okolje z zmogljivejšimi in z višjimi zmogljivostmi;
 - nadgradnja sistema za povezavo 2 računalniških centrov z višjimi zmogljivostmi;
 - zamenjava strežnikov območnih enot in izpostav;
 - nadgradnja vseh diskovnih sistemov za centralni računalniški sistem.
- Nadgradnje systemske programske opreme:
 - nadgradnja operacijskega sistema na vseh delovnih postajah uporabnikov zaradi zagotavljanja ustrezne podpore proizvajalca;
 - posodobitev SAP okolja s povečanjem redundance;
 - nadgrajeni osnovni in virtualizacijski operacijski sistem ter sistem za upravljanje s strežniki in diskovnimi enotami centralnega računalniškega sistema;
 - nadgradnja portalskega okolja;
 - ukinitve starih podatkovnih pospeševalnikov in prilagoditev nadomestnih novih;
 - nadgradnja razvojnega okolja in prenosa podatkov za okolje ZAS;
 - razvoj novih orodij za spremljanje delovanja virtualnih tračnih okolij ter dopolnitev postopkov za izvedbo zaščit na fizične kasete robota.

V letu 2024 je bilo v ZZZS v uporabi več kot 200 programskih rešitev oziroma aplikacij, ki omogočajo učinkovito izvajanje poslovnih procesov in elektronsko poslovanje z zavarovanimi osebami, izvajalci zdravstvenih storitev, zavezanci in drugimi partnerji ZZZS. Aplikacije vsebujejo obsežne poslovne funkcionalnosti in številne kontrole, s katerimi se zagotavljata enotno izvajanje poslovnih pravil in visoka kakovost podatkov v podatkovnih zbirkah.

Večino aplikacij so razvili informatiki ZZZS, ki skrbijo tudi za redno vzdrževanje in nadgradnje rešitev glede na nove poslovne potrebe. Pri razvoju teh rešitev sledimo dobri praksi upravljanja sprememb v programski opremi. Postopki skrbniških informacijskih nalog so po internem predpisu natančno dokumentirani. V letu 2024 smo postopke posodobili. Vse informacijske rešitve se pred uvedbo podrobno testirajo, vanje pa so vgrajene celovite rešitve za varovanje podatkov in zagotavljanje revizijskih sledi. V letu 2024 je bilo opravljenih 1.731 skrbniških nalog (Slika 14).

Slika 14. Informacijske skrbniške naloge po vrstah in vsebini v letu 2024.

Najobsežnejše skrbniške informacijske naloge v letu 2024 so bile:

- zagotovitev informacijske podpore za obračun OZP za zavarovane osebe, za katere je ZZS zavezan za obračun tega prispevka s podporo za elektronski prenos podatkov iz sistemov ZPIZ in FURS o osebah, ki jim tega prispevka nista obračunali;
- v povezavi z uvedbo OZP zagotovitev informacijske podpore za elektronski prevzem podatkov o vojnih upravičencih od Ministrstva za obrambo RS in elektronski prenos teh podatkov na ZPIZ, FURS, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za solidarno prihodnost in Upravo za izvrševanje kazenskih sankcij;
- nadgradnja aplikacije Imenovani zdravniki in zdravstvena komisija za pripravo vseh izhodnih dokumentov v izvorno elektronski obliki in uvedba elektronskega podpisovanja teh dokumentov;
- informacijska podpora za izdajo odločb o vključitvi oseb, ki so dopolnile 18 let, v OZDO s podporo za dvojezične odločbe;
- priprava spletne storitve za centre za socialno delo za dostop do podatkov o urejenosti OZDO in OZZ za osebe, ki uveljavljajo pravico do DO ali želijo postati oskrbovalec družinskega člana;
- nadgradnja rešitve za dnevni prevzem podatkov iz Centralnega registra prebivalstva z uvedbo dodatnih podatkov o dovoljenjih za delo in prebivanje, naslova v tujini idr. ter priprava informacijske podpore za takojšnjo določitev EMŠO osebe;
- nadgradnje aplikacij zaradi uvedbe dodatnih ambulant za zavarovane osebe brez izbranega osebnega zdravnika;
- številne nadgradnje aplikacij v zvezi s spremembami pri obračunu zdravstvenih storitev zaradi prenove modelov plačevanja, vpeljave poročanja dodatnih podatkov in dodatnih avtomatskih kontrol podatkov o obračunanih storitvah;
- nadgradnja portala za izvajalce, ki dobaviteljem MP omogoča neposredno urejanje podatkov o izdajnih mestih in urnikih poslovanja;
- nadgradnje aplikacij s področja MP zaradi vpeljave artiklov pri MP za bolnike s sladkorno boleznijo;
- nadgradnja informacijskih rešitev za izdajo potrdil A1 zaradi novele Zakona o čezmejnem izvajanju storitev (ZČmIS-1);
- nadgradnja aplikacije za izmenjevanje elektronskih dokumentov preko sistema EESSI;
- nadgradnja aplikacije Nadzori zaradi novele Pravilnika o nadzorih in za podporo nadzorom specifičnih vsebin;
- nadgradnje ZAS z vključitvijo dodatnih podatkov in z oblikovanjem standardnih poročil.

V letu 2024 so potekale tudi naslednje večje razvojne naloge:

- vsebinska in tehnična posodobitev portalov za zavarovane osebe, izvajalce zdravstvenih storitev in zavezance z novimi rešitvami: iskalnik izvajalcev zdravstvenih storitev v angleškem jeziku in objava povprečnih cen zdravstvenih storitev;
- razvoj podpore za vpeljavo elektronskega predloga imenovanemu zdravniku;
- razvoj informacijskih zalednih rešitev, ki bodo omogočale zavarovanim osebam dostop do lastnih podatkov preko portala in mobilne aplikacije zVEM in vpeljavo elektronskega obve-

- ščanja zavarovanih oseb ob pomembnih dogodkih (npr. prijava v zavarovanje, izdaja elektronskega bolniškega lista);
- zagotovitev zalednih rešitev za sistem SPOT za elektronsko vlogo za izplačilo nadomestila plače za samostojnega zavezanca.

2.1.2 Varnost in neprekinjeno delovanje informacijskega sistema ZZZS

V letu 2024 je ZZZS, poleg varovanja informacij in varnosti IS, posvečal veliko pozornosti preverjanju ustreznosti ravni varovanja IS z varnostnimi testi in tudi z izobraževanjem in usposabljanjem uporabnikov informacijskega sistema ZZZS.

Za varnost skrbimo skupaj z Operativnim centrom za kibernetško varnost, ki je v letu 2024 zaznal 834 varnostnih dogodkov, od katerih noben ni imel znakov vdora ali nepooblaščenega dostopa do IS ZZZS in podatkov. Prav tako zaradi varnostnih dogodkov ni prišlo do izpada poslovanja, izpada delovanja informacijske infrastrukture ali storitev. Vsi dogodki so bili, v skladu z načrtom odziva na kibernetške incidente, ustrezno upravljani in razrešeni.

Zaznali smo tudi 8 internih varnostnih dogodkov, pri čemer sta se 2 dogodka nanašala na prekinitve delovanja zavodovega sistema on-line, 1 pa na izpad storitve spletnega naročanja kartic zdravstvenega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: KZZ). Vsi izpadi so bili ustrezno upravljani, storitve pa vzpostavljene v najkrajšem možnem času. V nobenem primeru ni prišlo do izgube podatkov.

V letu 2024 je bil ZZZS tudi žrtev poskusa kraje podatkov (phishinga), ki smo ga pravočasno zaznali, o tem obvestili javnost in zaposlene, prijavo pa smo podali tudi nadzornemu organu SI-CERT. Na podlagi pridobljenih izkušenj smo pripravili scenarij odziva na lažna elektronska sporočila.

Poleg rednih kratkih izobraževalnih vsebin s področja informacijske varnosti smo za vse zaposlene izvedli še dodatna izobraževanja na posameznih območnih enotah in službah. S sodelovanjem zunanega pogodbenega partnerja smo s simulacijo lažnih elektronskih sporočil (phishing sporočil) preverili usposobljenost zaposlenih za prepoznavanje tehnik socialnega inženiringa. Čeprav so bili rezultati zelo dobri, smo začeli izvajati dodatna usposabljanja.

Sistem upravljanja varovanja informacij na ZZZS (SUVI) je bil v letu 2024 predmet 2 revizijskih pregledov. Skladno s priporočili in zaradi zagotavljanja skladnosti z zakonodajo smo posodobili 12 internih aktov s področja informacijske varnosti.

V okviru 9 rednih in 1 izrednega notranjega nadzora smo preverili izvajanje nekaterih ključnih procesov sistema upravljanja varovanja informacij, ki so pokazali posamezna odstopanja, vendar v nobenem primeru varnost IS ZZZS ni bila ogrožena. Ugotovitve so bile podlaga za sprejem korektivnih ukrepov ter nadaljevanje posodabljanja in nadgradnje obstoječih ukrepov in uvedbo novih procesov za nadzor, ki zagotavljajo še bolj varno in stabilno delovanje informacijskega sistema.

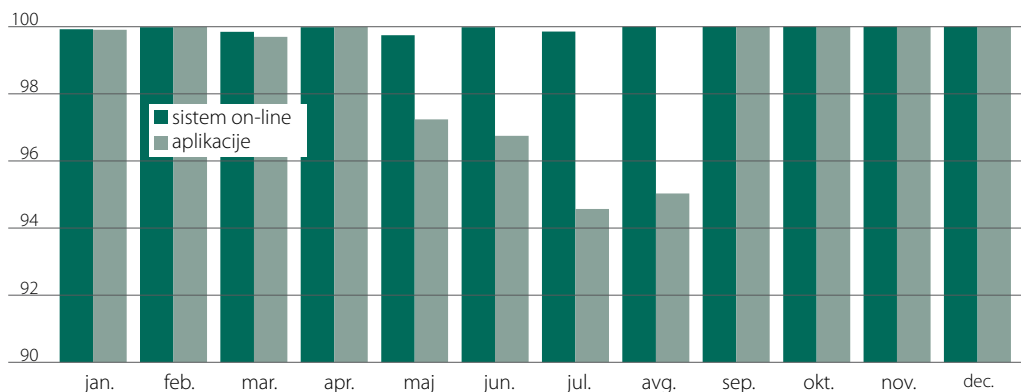
Na področju varstva osebnih podatkov so se v letu 2024 nadaljevale aktivnosti usklajevanja poslovanja z zahtevami, ki jih je prinesel prenovljeni ZVOP-2, s poudarkom na izpolnjevanju zahtev glede varnosti osebnih podatkov na področju t. i. posebnih obdelav, ki jih izvaja ZZZS.

Izvedeno je bilo e-izobraževanja za vse zaposlene, ki je vključevalo temelje varstva osebnih podatkov in specifične vsebine, prilagojene posameznim delovnim področjem. Druga izobraževanja s tega področja so obsegala tako splošne informacije o predpisih s tega področja kot tudi specifične vsebine, povezane z izzivi, s katerimi se zaposleni srečujejo pri vsakodnevnem delu. S tem smo dosegli večjo ozaveščenost zaposlenih o pomenu varovanja osebnih podatkov ter izboljšali splošno raven znanja na tem področju.

V okviru načrtovanja in razvoja novih oziroma spremenjenih obdelav osebnih podatkov so se v skladu z metodologijo za izvajanje ocen učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov pripravljale ocene učinkov, na podlagi katerih so bili sprejeti in v nove obdelave vključeni ustrezni ukrepi, potrebni za obvladovanje tveganj, vezanih na zagotavljanje varnosti in na zakonitost obdelav osebnih podatkov.

Letno poročilo ZZS 2024

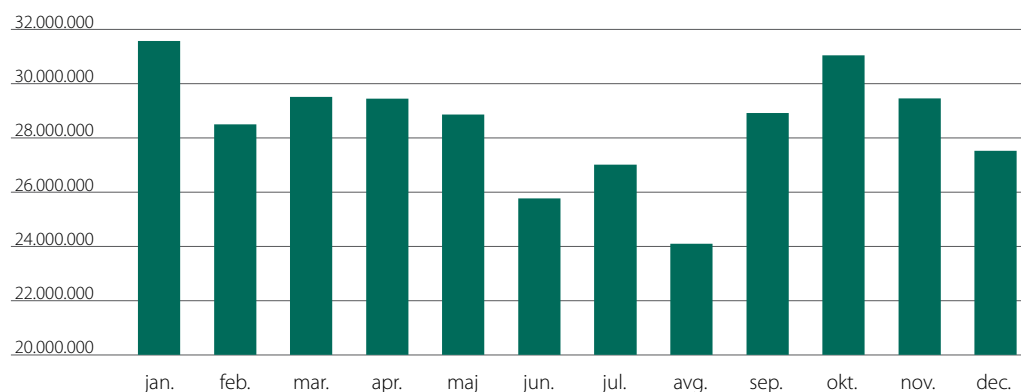
Slika 15. Razpoložljivost informacijskega sistema ZZS po mesecih v letu 2024.

ZZS je v letu 2024 obravnaval 8 sumov kršitev varstva osebnih podatkov in rešil 18 zahtev posameznikov za seznanitev z lastnimi osebnimi podatki. Sodelovanje z informacijskim pooblaščenecem je potekalo v okviru pridobivanja mnenj o zakonitosti oziroma dopustnosti določenih obdelav osebnih podatkov, pridobivanja mnenj glede izvedenih ocen učinka v zvezi z varstvom osebnih podatkov in v okviru izvajanja nadzornih postopkov.

Delovanje celotnega poslovnega okolja je dolgoročno odvisno od zanesljivega delovanja informacijskega sistema in komunikacijskih poti za zagotavljanje povezanosti z IS ZZS. V letu 2024 smo dosegli 98,69 odstotno razpoložljivost storitev za notranje uporabnike. Delež razpoložljivosti (Slika 15) je nekoliko višji kot v letu 2023. Razpoložljivost storitev neposrednega (*on-line*) dostopa do podatkov zdravstvenega zavarovanja, ki deluje v režimu 365/24, je bila 99,95 % in pomeni tudi večjo razpoložljivost kot v letu 2023. Ob tem je treba poudariti, da smo v letu 2024 iz neposrednega dostopa do podatkov zdravstvenega zavarovanja v celoti izključili prostovoljne zdravstvene zavarovalnice.

Z neposrednim dostopom do podatkov zdravstvenega zavarovanja ZZS pokriva praktično vse izvajalce zdravstvenih storitev in z njimi povezane procese. Število transakcij skupaj (Slika 16) je v letu 2024 znašalo 397.561.684, v času večjih obremenitev pa blizu 10.000 transakcij na minuto. V primerjavi z letom 2023 se je število transakcij nekoliko zmanjšalo.

V informacijski sistem ZZS so poleg notranjih vključeni tudi zunanji uporabniki: zavarovane osebe, zavezanci za prijavo v zavarovanje in za plačevanje prispevkov, izvajalci zdravstvenih storitev, pogodbeni partnerji, državni organi in drugi subjekti. Zato je bilo treba za omogočanje poslovanja zagotoviti nemoteno delovanje celotnega informacijskega sistema, ki vključuje aplikacije, centralni sistem in komunikacijsko omrežje.

Slika 16. Število zalednih transakcij v sistemu on-line po mesecih v letu 2024.

2.1.3 Upravljanje sistema kartic

Na dan 31. 12. 2024 je bilo v uporabi 2.319.537 (0,36 % več kot v letu 2023) kartic zdravstvenega zavarovanja (v nadaljnjem besedilu: KZZ). V letu 2024 je bilo izdanih 218.935 KZZ, od tega jih je bilo 17,2 % prvih izvodov (za novo prijavljene v zdravstveno zavarovanje, novorojenčke in priseljene osebe). Zamenjava kartic druge generacije, ki jim je potekla življenjska doba, se bo nadaljevala še naslednja leta. Digitalno potrdilo na pametni kartici ima namreč življenjsko dobo 10 let. Leta 2024 je bilo nadomeščenih 66.223 KZZ, zaradi poteka življenjske dobe pa je bilo izdanih 26.899 KZZ. Zaradi okvar in poškodb je bilo v letu 2024 zamenjanih 0,17 % vseh KZZ v uporabi (Tabela 43). Od kartic, izdanih v letu 2024, jih je bilo 14,13 % naročenih preko spleta.

Na dan 31.12.2024 je bilo aktivnih 45.511 profesionalnih kartic (v nadaljnjem besedilu: PK), pri čemer ima vsak imetnik PK tudi rezervno PK, da je zagotovljeno nemoteno delo ob morebitni okvari PK. V letu 2024 je bilo izdanih 20.308 novih rednih in rezervnih PK v predpisanem 21-dnevnem roku. Preklicanih je bilo 20.099 PK, največ zaradi preteka njihove veljavnosti, izgube, spremembe vidnih podatkov in okvar. Izvajalci zdravstvenih storitev v izjemnih primerih uporabljajo rezervne PK in možnost ponovnega aktiviranja redne PK. Ta postopek se je v preteklem letu sprožil 593-krat.

Od leta 2023 je mogoče uporabiti elektronsko osebno izkaznico (v nadaljnjem besedilu: eOS) v sistemu KZZ pri izvajalcih zdravstvenih storitev, kar lahko dolgoročno omogoči ukinitvev KZZ ter poenostavitev sistema tako za zavarovane osebe kot tudi za ZZZS. Na ZZZS si še naprej prizadevamo, da bi pospešili uporabo eOS, zato smo pristojnim ministrstvom predlagali aktivnosti za razširitev uporabe eOS. Tistim zavarovanim osebam, ki že imajo eOI, ne bi več izdali nove KZZ.

Na dan 31.12.2024 je bilo v uporabi 889.844 evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja, od katerih jih je bilo v letu 2024 naročenih 628.152. Referenti so dobili 10,11 % zahtevkov za izdajo: 79,57 % zahtevkov je bilo oddanih na spletu, 3,47 % pa je bilo naročenih z uporabo SMS rešitve.

Služba za poslovanje s karticami zagotavlja zavarovancem in izvajalcem zdravstvenih storitev servis pri uporabi KZZ, PK in evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja. Informacije nudi predvsem po telefonu in elektronski pošti.

Tabela 43. Število izdanih in obnovljenih kartic zdravstvenega zavarovanja v letu 2024 v primerjavi z letom 2023.

		2023	2024
	redna izdaja – 1. izvod	40.718	40.594
	redna izdaja – 2. izvod	124.833	178.341
	SKUPAJ	165.551	218.935
	ukradene kartice	1.855	1.840
	izgubljene kartice	17.954	19.009
	okvarjene kartice – čip	2.069	1.763
Razlog za izdajo 2. izvoda kartice	poškodovane kartice	2.474	2.236
	sprememba vidnih podatkov	5.842	3.568
	potekla življenjska doba	27.699	26.899
	nadomestne kartice	62.873	66.223
	ostalo*	4.067	60.371

Opomba: * v leto 2024 je vključena menjava kartic 1. generacije (50.121).

2.1.4 Upravljanje informacijskega sistema

Upravljanje okolja centralnega računalnika

ZZS je v letu 2024 obnovil pogodbo za najem, nakup, vzdrževanje in upravljanje programske opreme centralnega računalnika. Pogodba vključuje potrebno programsko opremo in storitve za zagotavljanje optimalnega delovanja IS tako v okolju centralnega računalnika kot tudi v drugih okoljih. ZZS omogoča pregledno upravljanje s programsko opremo od namestitve do ukinitve oz. zamenjave enega produkta z drugim, pri čemer izvajalec zagotavlja neprestane posodobitve programske opreme in odpravo napak ter s tem zagotavljanje varnosti, licenčne skladnosti in potrebno podporo za optimalno delovanje IS.

V pogodbo so, zaradi načrtovanih upokožitev in težav pri pridobivanju strokovnjakov s specifičnimi znanji, ki so predvsem posledica razmer na trgu delovne sile, vključene tudi zunanje storitve upravljanja okolja centralnega računalnika. Storitve v okviru te pogodbe so ključnega pomena za zagotavljanje zanesljivosti, razpoložljivosti in informacijske varnosti IS ZZS, kar je tudi ena od strateških usmeritev ZZS.

Procesi upravljanja z zahtevki za IT rešitve in storitve ter projektna pisarna

ZZS je na področju organizacije dela v PE Informacijski center opravil strateško analizo zagotavljanja IT rešitev in storitev za številne zahtevke notranjih in zunanjih uporabnikov, s čimer je preučil prednosti in slabosti dosedanjega načina dela. Na podlagi tega je pripravil predloge spremenjenih procesov upravljanja z zahtevki za IT rešitve in storitve, ki jih je deloma že uvedel. V prihodnje namerava ZZS še okrepiti znanje o upravljanju z zahtevami za programsko opremo, upravljanju s sprememb in o obvladovanju kompleksnosti ter nadaljevati izboljšavo in dopolnitve uvedenih aktivnosti.

2.2 Informiranje

Načela celovitega, preglednega in natančnega informiranja o temah s področja izvajanja OZZ in OZDO na ZZS uresničuje Sektor za informiranje in odnose z javnostmi na direkciji ter za to področje pooblaščen osebe ZZS.

2.2.1 Obveščanje zavarovanih oseb in drugih ciljnih javnosti

Sektor za informiranje in odnose z javnostmi je na nacionalni ravni v letu 2024 posredoval Slovenski tiskovni agenciji (STA) in uredništvom slovenskih medijev 5 sporočil za javnost ter 437 vsebinsko različnih pisnih informacij na prošnjo posameznih novinarjev. Na 6 sej Skupščine ZZS so bili vabljeni tudi predstavniki medijev. Poleg tega je ZZS sklical 6 novinarskih konferenc na nacionalni ravni, kar je omogočalo redno in kakovostno obveščanje javnosti zlasti o potrebnih sistemskih ukrepih za ohranitev in krepitev javnega zdravstvenega sistema, o uveljavitvi sprememb in dopolnitev Pravil OZZ ter sprememb Sklepa o medicinskih pripomočkih, o postopnem opuščanju amalgama na podlagi evropske Uredbe ter o oceni potrebnih dodatnih sredstev za bele zalivke, o novih glavarinskih količnikih za bolj pravično financiranje in bolj objektivni prikaz obremenitev ambulant družinske medicine ter otroških in šolskih dispanzerjev ter o urejanju zdravstvenega zavarovanja pred odhodom v tujino. V skladu z zakonom o medijih in kodeksom na področju odnosov z javnostmi je ZZS v letu 2024 objavil skupaj 3 javne odgovore v zvezi z neobjektivnimi prispevki ali neresničnimi informacijami v različnih slovenskih medijih.

Vsebinska analiza objav v slovenskih medijih v letu 2024, ki omenjajo ZZS, predstavnike ZZS, OZZ ali OZDO, je pokazala, da so bile te teme deležne za 25 % manjše pozornosti v primerjavi z letnim povprečjem za leta 2003–2023. V letu 2024 je tako 58 slovenskih medijev objavilo skupaj 2.538 objav, ki neposredno omenjajo ZZS, predstavnike ZZS, OZZ ali OZDO (Tabela 44). Povprečno je bilo v medijih vsak dan objavljenih 6,9 takšnih objav.

Velika večina objav je bila informativnega značaja (99 %), polemičnih ali negativnih pa je bilo za 49 % manj, kot znaša letno povprečje za leta 2003–2023. Pozitivne objave so se nanašale zlasti

Tabela 44. Delež objav o ZZZS, predstavnikih ZZZS ali OZZ v slovenskih medijih po temah v letu 2024.

Tema	Delež objav
Odnosi z izvajalci zdravstvenih storitev	31,2
Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (OZZ)	17,6
Poslovanje ZZZS	15,4
Zdravstvena politika	10,6
Zdravstveni absentizem	7,1
Prispevki za OZZ in DO	4,5
Status zdravstvenih delavcev	3,4
Posebne skupine zavarovanih oseb in bolnikov	2,8
Zdravila	2,7
Dolgotrajna oskrba	2,5
Prostovoljno zdravstveno zavarovanje	1,3
Drugo	0,9
SKUPAJ	100,0

na financiranje zdravljenja bolnikov z redkimi boleznimi ter na dobro dostopnost do sodobnih učinkovitih zdravil v Sloveniji, polemične in negativne pa predvsem na vlogo ZZZS v zdravstvenem sistemu ter na odnose med izvajalci zdravstvenih storitev in ZZZS. V zvezi z nekaterimi neobjektivnimi prispevki ali neresničnimi informacijami v različnih slovenskih medijih pa je ZZZS objavljala pisne in ustne javne odgovore ter intenzivno komuniciral z novinarji.

ZZZS je v okviru II. faze uvedbe MMKC razširil delovanje enotne vstopne telefonske številke 01 30 77 300 za komuniciranje s strankami. V MMKC so bila tako vključena vsa področja poslovanja z zavarovanimi osebami ter zavezanci za prijavo in za prispevek. Zaradi enotne vstopne telefonske številke so bile novembra ukinjene vse vhodne telefonske številke območnih enot in izpostav. Gre za izvajanje strateške aktivnosti veljavnega SRP, s katero je ZZZS optimiziral telefonsko komuniciranje s strankami. V kontaktni center se je v letu 2024 vključilo 251 informatorjev, ki so sprejeli povprečno 1.435 klicev na dan, in sicer največ v zvezi z urejanjem zavarovanj in KZZ, odločanjem imenovanih zdravnikov in zdravstvenih komisij ter o prispevkih samoplačnikov. Delež odgovorjenih klicev v 20 sekundah je znašal 78 %. Da bi dodatno zmanjšali število klicev strank, smo junija na odzivnik dodali avtomatski telefonski storitvi za preverjanje urejenosti zavarovanj in za naročanje evropske kartice. Z uvedbo MMKC ter z objavo neposrednih kontaktnih podatkov delavcev ZZZS na internetu in z uvajanjem ter spodbujanjem spletnih elektronskih rešitev ZZZS izboljšuje dostopnost do informacij in storitev svojim strankam.

V letu 2024 je ZZZS izvajal tudi elektronsko založništvo. Na družbenem omrežju LinkedIn je objavljala informacije za promocijo izbranih dejavnosti in storitev ter kadrovske razpise. Svoje spletne strani je redno in sproti osveževal ter jih dopolnjeval zaradi sistemskih novostih zlasti zaradi uvedbe OZP s 1. 1. 2024 ter sprememb in dopolnitev Pravil OZZ. V letu 2024 je bilo opravljenih 145.963 vpogledov v lastne podatke na naslovu *moj.zzzs.si* in anonimnih preverjanj urejenosti zavarovanja na spletu, od tega 94.342 vpogledov zavarovanih oseb v lastne podatke o izdatkih za opravljene zdravstvene storitve, kar pomeni dodaten vidik nadzora nad izvajalci zdravstvenih storitev.

V okviru izvajanja zakona o dostopu do informacij javnega značaja je ZZZS v letu 2024 prejel 30 zahtev za posredovanje informacij javnega značaja. 25 zahtevam je delno ali v celoti ugodil, 14 jih je delno ali v celoti zavrnil. Zoper odločitve ZZZS je bila sprožena 1 pritožba in v zvezi s tem izdana 1 odločba Informacijskega pooblaščenca. V zvezi s temi postopki je ZZZS pripravil letno poročilo za leto 2024 in ga objavil na spletni strani ZZZS.

Informiranje na ravni območnih enot ZZZS izvajajo delavci ZZZS.

2.2.2 Promocijske dejavnosti

ZZZS je januarja obvestil zavarovane osebe o ukinitvi dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja ter uvedbi OZP, februarja o odposlanih prvih obračunih za samoplačnike prispevkov, ki so prvič vključevali tudi nov OZP. Posebej je ZZZS informiral tudi o novostih v zadržanju pravic nerednim plačnikom prispevkov, ki so se pričele izvajati od maja dalje, ter pri tem zaradi zagotavljanja univerzalnosti zavarovanja in dostopnosti do pravic poudaril, da je nujno ukiniti ta institut.

ZZZS je promoviral uveljavitev posodobljenih Pravil OZZ in posodobljenega Sklepa o MP, s katerimi je poenostavil in izboljšal postopke uresničevanja pravic zavarovanih oseb, širil pravice, sledil razvoju medicine ter zmanjševal administrativna bremena. Pri tem je še posebej poudaril večje spremembe na področju zobozdravstva ter postopno uvajanje belih zalivk za vse zavarovane osebe.

Zaradi aktualnosti je ZZZS širši javnosti predstavil tudi stališča o potrebnih ključnih sistemskih ukrepih za ohranitev in krepitev javnega zdravstvenega sistema v Sloveniji, ki naj zagotovijo večjo učinkovitost delovanja javnega zdravstvenega sistema in boljšo dostopnost zavarovanih oseb do zdravstvenih storitev.

ZZZS je intenzivno promoviral tudi prenovo modela plačevanja in glavarinskih količnikov v ambulantah družinske medicine ter otroških in šolskih dispanzerjev.

Poleti je ZZZS promoviral urejanje zdravstvenega zavarovanja pred odhodom na počitnice v tujino ter v ta namen izdal posodobljeno zloženko ter razdeljeval poseben letak za promocijo spletnega naročanja papirnatega certifikata, da bi se zmanjšalo število osebnih obiskov strank na enotah ZZZS.

2.2.3 Izdajateljska in INDOK dejavnost

ZZZS je v letu 2024 izdal 2 številki občasnika *Novice & Obvestila*, internega glasila ZZZS, ki je namenjeno informiranju delavcev ZZZS in predstavnikov v organih upravljanja ZZZS.

V elektronski obliki je ZZZS izdal brošuro *Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja* in zloženko *Pravica do zdravil in živil za posebne zdravstvene namene na recept*. V elektronski in tiskani obliki je ZZZS izdal več vsebinsko posodobljenih tematskih zloženok. Prav tako je izdal nov plakat za promocijo Kontaktnega centra ZZZS na tel. št. 01 30 77 300 (slika na strani 95) ter ponatisnil knjižico »Health Insurance Institute introduces itself«.

ZZZS vsako leto izda 4 številke publikacije *Podatki o obveznem zdravstvenem zavarovanju*, ki je namenjena rednemu obdobjnemu spremljanju osnovnih statističnih oziroma analitičnih kazalnikov poslovanja ZZZS. Prav tako na začetku leta redno pripravi celovito in podrobno letno poročilo za minulo leto, ki je namenjeno predvsem strokovni javnosti in partnerjem v zdravstvu. V celoti je objavljeno na spletni strani www.zzzs.si/egradiva.

INDOK služba kot specialna knjižnica na področju zdravstvenega zavarovanja in kot dokumentacijski center ZZZS izvaja vrsto storitev za notranje in zunanje uporabnike. V letu 2024 je bilo vpisanih in dokumentiranih 3.275 novih enot v skupni zbirki strokovnih gradiv, ki obsega skupaj 165.486 enot (Tabela 45). V skladu z Zakonom o obveznem izvodu publikacij je bilo oddanih 18 izdanih naslovov publikacij ZZZS depozitarni knjižnici NUK.

Tabela 45. Skupno število vpisanih novih izvodov v knjižnici ZZZS glede na vrste gradiva v letu 2024.

Gradivo po vrstah	Novi izvodi	Skupaj v zbirki
Knjige	41	8.765
Serijske publikacije	475	57.481
Dokumenti	166	8.787
Avdiovizualno gradivo	1	506
Objave "kliping"	2.538	85.484
Objave "bibliografija"	54	4.051
Umetniška dela ZZZS	0	412
SKUPAJ	3.275	165.486

2.3 Pravne in splošne dejavnosti

2.3.1 Interni akti, pravni in regresni postopki

Interni akti

ZZZS je v letu 2024 poleg aktov za izvajanje OZZ sprejel več aktov, ki urejajo njegovo poslovanje, med njimi:

- novele aktov, ki urejajo splošne pravne akte, upravljanje s pogodbami in z dokumentarnim gradivom, zastopanje, urejanje spletnih strani na medmrežju (internetu), informativno dejavnost, izvajanje informacijsko-dokumentacijske dejavnosti;
- akte, ki urejajo sistemizacijo delovnih mest, načrtovanje in letno poročilo, izvajanje posameznih določb Pravil OZZ, postopek sklepanja in izvajanja dogovorov o ceni zdravlila ali živila za posebne zdravstvene namene, delo komisije za razvrščanje zdravil na listo zdravil, navodila o pridobitvi pravice do nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela v primeru slovenske zavarovane osebe, ki v RS nima izbranega osebnega zdravnika in ne stalnega prebivališča, postopek povračila stroškov zdravstvenih storitev med začasnim ali stalnim bivanjem v tujini, urejanje zavarovanja nezavarovanim osebam s stalnim prebivališčem v RS, način dela na področju urejanja obveznih socialnih zavarovanj, na področju povračil in pri obravnavi predlogov zobnoprotetične rehabilitacije, delo imenovanih zdravnikov, zdravstvene komisije in zdravnikov izvedencev, obdelavo dokumentov za obračun, prispevke, počitniško dejavnost, poslovni čas, uradne ure in delovni čas, višino urne postavke za opravljeno začasno ali občasno delo upokojujencev, dijakov in študentov, razvojne in skrbniške informacijske naloge, upravljanje informacijskih varnostnih dogodkov in incidentov, načrt neprekinjenega delovanja informacijskega sistema, prenehanje veljavnosti Pravilnika o sofinanciranju projektov za promocijo zdravja;
- posodobitve načrta integritete.

Tožbe zoper ZZZS

Zoper ZZZS je bilo v letu 2024 vloženi 330 tožb, kar je 24 % manj kot leta 2023. Približno 99 % tožb se je nanašalo na uveljavljanje pravic in drugih zahtev iz OZZ, ki so predmet socialnih sporov. Med njimi se je približno 68 % tožb nanašalo na ugotavljanje začasne zadržanosti od dela zaradi uveljavljanja pravice do nadomestila plače. Predmet drugih socialnih sporov je bilo uveljavljanje pravice do zdraviliškega zdravljenja, zdravljenja v tujini, MP ter drugih pravic in zahtev iz OZZ. Število teh tožb je v primerjavi z letom 2024 ostalo enako.

V letu 2024 je bilo pravnomočno rešenih 377 sporov, v katerih je bil ZZZS tožena stranka, od tega je bilo 97 % socialnih sporov. V pravnomočno rešenih sporih je sodišče v 49 % primerih tožbo zavrglo oziroma ustavilo postopek, v 22 % primerih izdalo zavrnilno sodbo in v 38 % primerih izdalo ugodilno sodbo. Večina od teh ugodilnih sodb (72 %) se je nanašala na ugotavljanje začasne zadržanosti od dela, v katerih je sodišče na podlagi izvedenskih mnenj ugotovilo drugačno dejansko stanje in je zato spremenilo odločitev organov ZZZS. Glede na vse pravnomočno končane socialne spore zaradi ugotavljanja začasne zadržanosti od dela je tako delež ugodilnih sodb 53 %.

V letu 2024 sta bili poleg socialnih sporov zoper ZZZS vloženi 2 tožbi izvajalcev zdravstvenih storitev. Pri tem pa je bilo 10 sporov z izvajalci pravnomočno rešenih, od tega je bilo izdanih 8 ugodilnih sodb, v 2 sporih pa je bil postopek končan z zavrnitvijo zahtevka.

Tožbe ZZZS

ZZZS je v letu 2024 vložil 116 tožb, od tega 65 tožb zoper pravne osebe (v glavnem zaradi regresnih zahtevkov in 4 tožbe zoper izvajalce) in 51 tožb zoper fizične osebe.

V letu 2024 je bilo pravnomočno rešenih 90 sporov oz. 5 sporov manj kot v letu poprej, v katerih je bil ZZZS tožeča stranka (večina rešenih sporov se je nanašala na regresne zahtevke). V teh sporih je sodišče tožbo zavrglo oziroma ustavilo postopek v 2 % primerov, v 2 % primerov je izdalo zavrnilno sodbo, v 89 % primerov pa ugodilno sodbo, s čimer je bila dosežena ciljna vrednost ugodilnih sodb v sporih, ko je ZZZS tožeča stranka (več od 70 %).

Tabela 46. Izterjava regresnih zahtevkov v letih 2023 in 2024.

v evrih

Območna enota	Realizacija 2023	Realizacija 2024	Indeks 2024/2023
Celje	224.358	175.848	78,4
Koper	155.220	178.029	114,7
Kranj	392.167	16.325	4,2
Krško	53.172	396.500	745,7
Ljubljana	670.449	493.439	73,6
Maribor	154.467	272.468	176,4
Murska Sobota	160.964	164.560	102,2
Nova Gorica	17.847	4.298	24,1
Novo mesto	129.328	144.378	111,6
Ravne na Koroškem	109.871	172.592	157,1
Skupaj območne enote	2.067.843	2.018.436	97,6
Direkcija	25.813.718	29.123.730	112,8
Skupaj ZZS	27.881.561	31.142.166	111,7

Vir: podatki ZZS.

Regresni in drugi postopki za povračilo sredstev

Na podlagi ZZVZZ ima ZZS pravico zahtevati odškodnino od odgovornega povzročitelja. Odškodnina obsega stroške za zdravstvene in druge storitve ter zneske denarnih nadomestil in drugih dajatev, ki jih plačuje ZZS. S tem se želi na področju OZZ doseči polna uveljavitev temeljnega načela odškodninskega prava, naj škodo (v celoti) povrne tisti, ki jo je povzročil.

ZZS na tej podlagi in v skladu z ZOZP³ tako prejme vnaprejšnjo pavšalno odškodnino za škodo, ki mu je nastala zaradi plačila pravic iz OZZ za zavarovane osebe, ki so bile poškodovane v prometnih nesrečah. Poleg tega ZZS uveljavlja odškodnino od drugih oseb, ki škodo povzročijo namenoma ali iz malomarnosti. Ob uveljavljanju odškodnine od odgovornega delodajalca se s tem posredno delodajalce spodbuja tudi k višji stopnji varnosti delavcev in varovanja zdravja pri delu.

Prihodki ZZS v letu 2024 iz naslova vnaprejšnje pavšalne odškodnine in drugih regresnih zahtevkov (Tabela 46) so znašali 31.142.166 evrov, kar je 11,7 % več kot leto prej. Približno 93,5 % teh sredstev pomeni znesek vnaprejšnje pavšalne odškodnine v višini 29.123.730 evrov, kar je 12,8 % več kot leta 2023. Iz povračila škod zaradi poškodb pri delu in poškodb po tretji osebi je ZZS v letu 2024 izterjal 2.018.436 evrov, kar je 2,4 % manj kot preteklo leto in 3,9 % manj od načrtovanega.

Insolvenčni postopki

V skladu z ZFPPIPP je Državno odvetništvo, ki po Zakonu o državnem odvetništvu vloga prijave v insolvenčne postopke, v letu 2024 vložilo 738 zahtevkov (15 % več kot v letu 2023), katerih skupna vrednost znaša 5.004.210 evrov, kar je glede na vrednost za 8 % več kot leta 2023.

Mednarodna izterjava prispevkov

Postopek mednarodne izterjave prispevka se uvede, ko izterjava prispevkov za zdravstveno zavarovanje v RS ni možna, zavezanci za plačilo prispevka pa imajo premoženje v drugih državah, članicah EU. Na podlagi določb Uredbe (ES) št. 883/2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti in Izvedbene uredbe (ES) št. 987/2009 je ZZS v letu 2024 vložil 604 zahtevke (kar je za 41 % zahtevkov več kot leta 2023) v skupni višini 3,30 milijona evrov iz naslova zapadlih neplačanih prispevkov za zdravstveno zavarovanje. V letu 2024 je ZZS izterjal 172.740 evrov.

³ V skladu z ZOZP so zavarovalnice, ki opravljajo posle obveznega zavarovanja avtomobilske odgovornosti, dolžne ZZS do 15. dne v mesecu od obračunane kosmate zavarovalne premije nakazati 8,5 % kot pavšalno kritje škod, ki ZZS nastanejo zaradi poškodb zavarovanih oseb v prometnih nesrečah.

2.3.2 Izvajanje javnih naročil

ZZZS je v skladu z ZJN-3 in Pravilnikom o javnem naročanju v letu 2024 začel in zaključil 609 postopkov oddaje javnih naročil v skupni vrednosti 29.657.288 evrov (Tabela 47). Od teh postopkov je na portalu javnih naročil objavil 27 javnih naročil, za katera so bile sklenjene pogodbe v skupni pogodbeni vrednosti 27.556.490 evrov, in sicer:

- 9 javnih naročil za potrebe PE Informacijskega centra v skupni pogodbeni vrednosti 24.314.662,31 evra;
- 18 javnih naročil za potrebe drugih organizacijskih enot ZZZS v skupni pogodbeni vrednosti 3.241.828,08 evra.

ZZZS je v letu 2024 poleg teh postopkov zaključil 21 postopkov velikih javnih naročil, začeti v letu 2023, v skupni pogodbeni vrednosti 17.613.135,09 evra. Začetih je bilo še 18 postopkov velikih javnih naročil, ki bodo predvidoma zaključeni v letu 2025.

Tabela 47. Javna naročila ZZZS (začeta in oddana ter začeta in zaključena brez izbire izvajalca) v letu 2024.

	Vrsta naročil	Število javnih naročil	Pogodbena vrednost z DDV (v evrih)
I. Evidenčna naročila	evidenčna naročila z naročilnico	527	1.026.043
	evidenčna naročila s pogodbo	40	1.059.628
	posebne socialne in druge storitve z naročilnico	15	15.127
	SKUPAJ evidenčna naročila	582	2.100.798
II. Velika javna naročila	odprt postopek	17	7.636.315
	postopek naročila male vrednosti	3	297.116
	postopek s pogajanjem brez predhodne objave	0	0
	konkurenčen postopek s pogajanjem	1	19.459.059
	posebne socialne in druge storitve	6	164.000
	SKUPAJ velika javna naročila	27	27.556.490
SKUPAJ vsa javna naročila (I. + II.)		609	29.657.288

Vir: evidence ZZZS.

2.3.3 Investicije in investicijsko vzdrževanje

ZZZS je v letu 2024 realiziral investicije in investicijsko vzdrževanje v višini 5,355 milijona evrov, od tega za investicije 3,166 milijona evrov oziroma 59,14 %, za investicijsko vzdrževanje pa 2,188 milijona evrov oziroma 40,86 %.

Zaradi izjemnega pomena informacijske tehnologije za nemoteno delovanje informacijskega sistema zdravstvenega zavarovanja je za posodabljanje in vzdrževanje informacijske tehnologije namenil velik del vseh investicijskih sredstev. V strukturi porabe sredstev za investicije in investicijsko vzdrževanje v letu 2024 (Tabela 48) imajo največje deleže:

- PE Informacijski center z deležem 47,24 %.
- Območna enota Maribor z deležem 24,89 %.
- Območna enota Ljubljana z deležem 19,37 %.

Ostalih 10 organizacijskih enot (vključno z DO) je porabilo le 8,50 % celotne porabe za najnujnejša investicijsko-vzdrževalna dela tako, da ZZZS lahko zagotavlja varnost objektov in delovanje naprav ter ohranja zdravje in varnost pri delu ter požarno varstvo na ravni, opredeljeni z zakonom.

Tabela 48. Investicije in investicijsko vzdrževanje po organizacijskih enotah ZZS v letu 2024.

v evrih

	Plan 2024	Skupaj realizacija – plačila v letu 2024	Indeks realizacija / plan	Strukturni delež po organizacijskih enotah
Direkcija	22.418	94.263	420,48	1,76
Informacijski center	2.529.420	2.529.635	100,01	47,24
Celje	52.120	33.922	65,08	0,63
Koper	111.211	106.232	95,52	1,98
Kranj	20.800	13.243	63,67	0,25
Krško	33.960	31.027	91,36	0,58
Ljubljana	1.038.195	1.037.350	99,92	19,37
Maribor	1.350.306	1.332.610	98,69	24,89
Murska Sobota	61.000	56.879	93,24	1,06
Nova Gorica	7.500	3.754	50,06	0,07
Novo mesto	57.519	43.062	74,87	0,80
Ravne na Koroškem	87.368	72.573	83,07	1,36
OZZ skupaj	5.371.817	5.354.551	99,68	100
Dolgotrajna oskrba	111.771	0	0,00	0,00
Skupaj ZZS	5.483.588	5.354.551	97,65	100

Vir: Evidence ZZS.

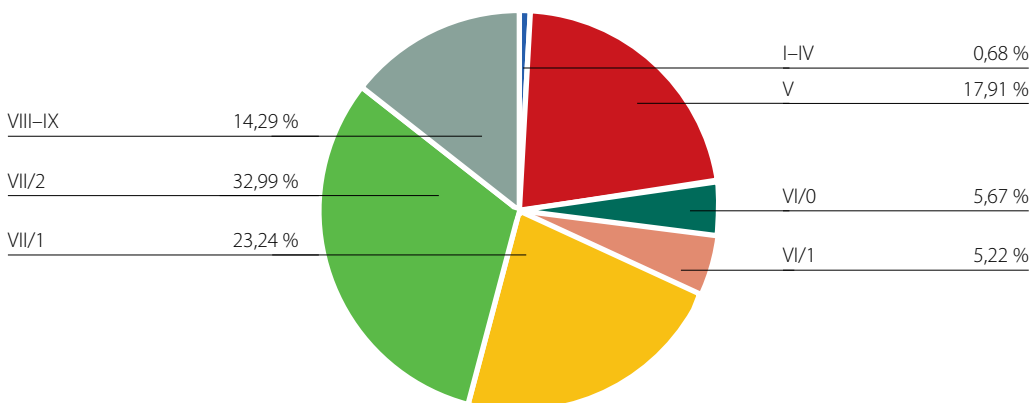
2.4 Upravljanje s kadri

V tem poglavju so predstavljene aktivnosti na področju upravljanja s kadrovskimi viri, razvoja in izobraževanja zaposlenih ter posodabljanja poslovnih procesov in organizacije ZZS.

Poleg tega so v tem poglavju prikazane še osnovne informacije o aktivnostih ZZS za ohranjanje varnosti in zdravja pri delu.

2.4.1 Kadrovski viri

Načrtovanje, razporejanje zaposlenih in usposabljanje je potekalo v okviru zahtev in pogojev pri upravljanju s kadri oziroma sprejetih stroškovnih in kadrovskih omejitev v preteklem letu. Ob koncu leta 2024 je znašala realizacija kadrovskega načrta 862,03 zaposlenega, 12,38 zaposlenega pa je nadomeščalo z dela odsotne sodelavce, zato se v realiziranje kadrovskega načrta ne všttevajo. Nerealizirane so bile predvsem zaposlitve, ki jih zaradi uvajanja novih nalog ZZS, uvajamo postopno (ZDOsk-1), delno pa so nerealizirane zaposlitve posledica odhoda strokovnjakov različnih področij in deficita posameznih izobrazbenih profilov na trgu dela. Za-

Slika 17. Izobrazbena struktura zaposlenih po stopnjah izobrazbe na dan 31. 12. 2024.

radi tega je ZZZS v letu 2024 izvajal aktivnosti za zadržanje zaposlenih v organizaciji ter začel vzpostavljati sistem nasledstev zaradi razvoja zaposlenih. Za obvladovanje sprememb v delovnih procesih in vse bolj kompleksnih delovnih nalog je ZZZS v letu 2024 celovito prenovil Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest v ZZZS s poudarkom na opisih nalog na sistemiziranih delovnih mestih in s tem pripravil izhodišče za uvajanje sprememb na podlagi reforme plačnega sistema v javnem sektorju decembra 2024.

Povprečna starost zaposlenih je konec leta 2024 znašala 49 let. Zaradi starostne strukture zaposlenih je vse več odhodov iz ZZZS zaradi upokojitev. Fluktuacija v letu 2024 je znašala 10,69 %, od tega 5,23 % zaradi upokojitev.

V letu 2024 je delež odsotnosti z dela zaposlenih zaradi bolezenskih vzrokov v primerjavi z letom 2023 narasel za 0,48 odstotne točke (s 6,99 % na 7,38 %)

Izobrazbena struktura zaposlenih se je ponovno rahlo izboljšala. Povprečna stopnja izobrazbe je 6,65 (v letu 2023 je bila 6,60). Rast izobrazbene strukture je posledica zahtev delovnega procesa, upokojitev delavcev, tudi tistih, ki niso imeli zahtevane stopnje izobrazbe, in prestrukturiranja delovnih mest.

Skupni delež zaposlenih s VI. ali VII. stopnjo izobrazbe se je v primerjavi z letom 2023 povečal za 2,41 odstotne točke in je ob koncu leta 2024 znašal skupaj 67,12 %. Delež zaposlenih s V. stopnjo strokovne izobrazbe se je v primerjavi z letom 2023 znižal za 2,34 odstotne točke, za 0,1 odstotne točke je manjši tudi delež zaposlenih s IV. in z nižjimi stopnjami izobrazbe. Skupni delež zaposlenih s V. in z nižjimi stopnjami strokovne izobrazbe se je tako v primerjavi z letom 2023 znižal za 2,45 odstotne točke in je v celotni strukturi ob koncu leta 2024 znašal 18,59 %. Delež zaposlenih z VIII. in IX. stopnjo izobrazbe se je povečal za 0,04 odstotne točke in je ob koncu leta znašal 14,29 % (Slika 17).

2.4.2 Razvoj zaposlenih

Izobraževanje

ZZZS omogoča razvoj zaposlenih na strokovnem in osebnostnem področju s sistematičnim vlaganjem v znanje. V letu 2024 je bil na področju izobraževanja osnovni cilj višati usposobljenost zaposlenih za uspešno in učinkovito poslovanje ZZZS, s poudarkom na pridobivanju znanj za čim večjo funkcionalno usposobljenost zaposlenih, usposabljanje vodij za uspešno upravljanje s kadri in za širitev pozitivne organizacijske kulture.

Število dni za usposabljanje je znašalo 2,84 dneva na zaposlenega, v letu 2023 pa 2,99 dneva. Usposabljanje v okviru internih izobraževalnih programov je v letu 2024 znašalo 1,93 dneva. Udeležba na izobraževanjih zunaj ZZZS je bila 0,91 dneva na zaposlenega.

V letu 2024 je ZZZS izvedel 49 internih izobraževalnih programov na skupaj 124 različnih izvedbah, od tega 30 programov v okviru sklopa dejavnosti na 82 izvedbah (v letu 2023 29 programov na 69 izvedbah) ter 8 v okviru sklopa veččin na 21 izvedbah. V okviru promocije zdravja je bilo organiziranih 6 programov na 16 izvedbah.

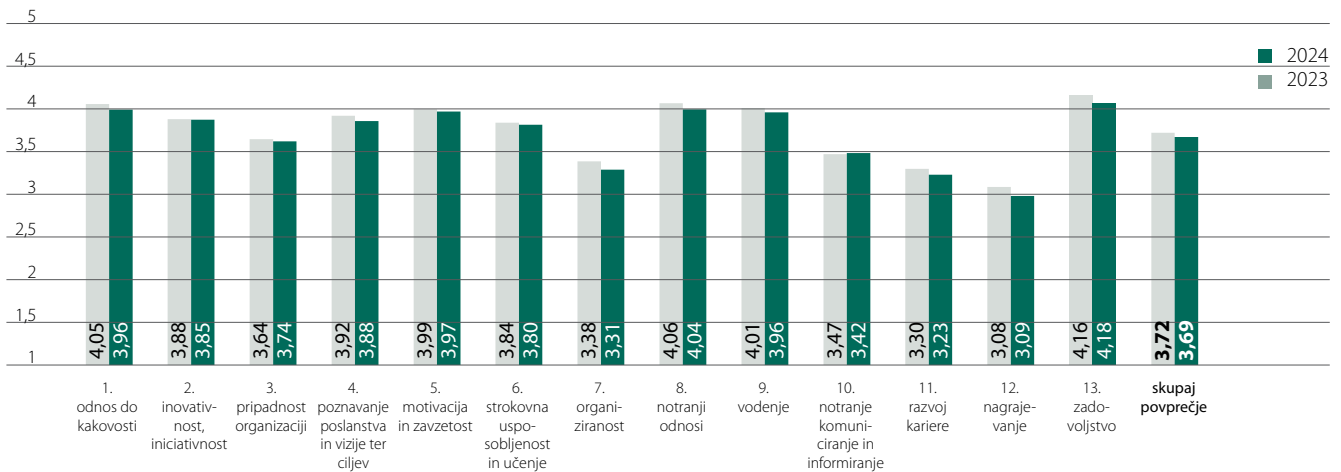
Skupaj na vseh internih izobraževalnih programih beležimo 5.165 udeležb, od tega 4.223 udeležb pri dejavnostih, 519 udeležb pri veččinah ter 423 v okviru promocije zdravja.

Zaposleni so se v sklopu promocije zdravja pri delu udeleževali tudi aktivnih odmorov v živo, ki so potekali preko spleta enkrat tedensko, v sodelovanju z zunanjim izvajalcem.

Za udeležbo na internih izobraževanjih je bilo porabljenih 1.728 delovnih dni. Delavci so se izobraževanj zunaj ZZZS udeleževali, če so na njih pridobili potrebna znanja, ki jih nismo mogli zagotoviti z internimi izobraževanji oziroma s prenosom znanja. Za udeležbo na teh izobraževanjih tako doma kot v tujini je bilo porabljenih 816 dni. V študij ob delu sta bila v letu 2024 vključena 2 delavca.

Letni pogovori

Letni pogovori so pomembno orodje za vodenje in razvoj sodelavcev. V letu 2024 so vodje zaključili 95,3 % načrtovanih letnih pogovorov s sodelavci. Ostalih letnih pogovorov nismo opravili zaradi daljših odsotnosti ali odhoda sodelavcev v tem obdobju. Hkrati z izvajanjem letnih

Slika 18. Rezultati merjenja organizacijske klime ZZS v letih 2023 in 2024.

pogovorov so vodje ocenili delovno uspešnost za napredovanje. V letu 2024 je napredovalo 20,8 % zaposlenih v ZZS. V skladu s predpisi so ti zaposleni pravico do plače na podlagi napredovanja pridobili 1. decembra 2024.

Organizacijska klima

Merjenje organizacijske klime in zadovoljstva zaposlenih v letu 2024 smo opravili z anketiranjem, ki se ga je udeležilo 49,6 %. V letu 2024 beležimo upad skupne organizacijske klime (s 3,72 na 3,67) in upad zadovoljstva (s 4,16 na 4,06).

Med posameznimi kategorijami organizacijske klime so zaposleni v letu 2024 najbolj ocenili notranje odnose (3,99) ter odnos do kakovosti (3,99), najslabše pa nagrajevanje (2,98) ter razvoj kariere (3,23).

Zaposleni so najbolj zadovoljni v območnih enotah Krško (4,31) in Nova Gorica (4,27), najmanj zadovoljni pa v področni enoti Informacijski center (3,62) in v območni enoti Ljubljana (3,79) (Slika 18).

2.4.3 Organizacija

V letu 2024 je bil pripravljen predlog sprememb Pravilnika o notranji organizaciji (vključitev DO, sprememb na področju za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke ter v sektorju za informiranje in odnose z javnostmi).

2.4.4 Zagotavljanje varnosti in zdravja pri delu

Varstvo pred požarom

V letu 2024 je ZZS v skladu z Zakonom o varstvu pred požarom izvajal vse potrebne in načrtovane aktivnosti za zagotavljanje varstva pred požarom. Z izbranimi izvajalci je opravil pregled 373 gasilnih aparatov, pregled in preizkus varnostne razsvetljave na 5 lokacijah ZZS in pregled javljalnikov požara na 7 lokacijah. Izvedle so se meritve strelvodnih naprav na 6 lokacijah in pregled 47 notranjih hidrantov. V letu 2024 je pooblaščen delavec iz varstva pri delu in varstva pred požarom izdelal revizijo požarnih redov za 10 lokacij ZZS in oceno požarne varnosti za 1 lokacijo. Redni inšpekcijski nadzori so bili opravljeni na 2 lokacijah ZZS, na katerih so inšpektorji preverjali ustreznost urejenosti področja varstva pred požarom. Pri nadzoru so bila ugotovljena odstopanja. Priporočila in opozorila inšpektorjev so se upoštevala, nepravilnosti pa v predpisanih rokih tudi odpravile.

ZZS je v letu 2024 organiziral usposabljanje iz varnosti in zdravja pri delu ter varstva pred požarom za 415 zaposlenih in usposabljanje 59 odgovornih oseb za začetno gašenje in evakuacijo ter praktično usposabljanje zaposlenih za izvajanje evakuacije iz objekta na 33 lokacijah.

ZZZS ima za spremljanje izvajanja aktivnosti na področju varstva pred požarom in vodenje ustreznih z zakonom predpisanih evidenc vzpostavljeno informacijsko podporo, ki jo uporabljajo vse organizacijske enote ZZZS. V aplikacijo, ki opozarja tudi na zakonske roke ponovnih pregledov in meritev, odgovorni v organizacijskih enotah ZZZS vpisujejo podatke o opravljenih kontrolnih pregledih in meritvah ter druge za varstvo pred požarom pomembne podatke. Vsem zaposlenim v ZZZS je v elektronski knjižnici omogočen dostop do požarnih redov, izvlečkov požarnih redov in ocene požarne ogroženosti za vsak objekt posebej.

Preventivni pregledi in promocija zdravja

ZZZS v skladu z Izjavo o varnosti delovnih mest z oceno tveganja redno pošilja zaposlene na obdobje preventivne zdravstvene preglede. V letu 2024 smo opravili 224 periodičnih zdravstvenih pregledov, 57 predhodnih in 8 vodstvenih pregledov.

Cilj promocije zdravja ostaja enak: z ozaveščanjem in izobraževanjem zaposlenih, učenjem veččin in spodbujanjem zdravega življenjskega sloga doseči boljše zdravje zaposlenih. Izvaja se na podlagi načrta ukrepov za promocijo zdravja na delovnem mestu, katerega poglobilni namen je prispevati k boljšemu počutju in zdravju delavcev ter spodbujati k zdravim življenjskim navadam.

Z objavami prispevkov v mrežno aplikacijo Promocija zdravja ZZZS smo zaposlene ozaveščali o posameznih svetovnih oziroma evropskih dnevih, povezanih z zdravim načinom življenja, organizirali tradicionalni dan Zavoda in različne programe izobraževanja, namenjene ohranjanju zdravja. V okviru Promocije zdravja na delovnem mestu so imeli zaposleni na Direkciji, območni enoti Ljubljana in v Informacijskem centru priložnost sodelovanja s študenti delovne terapije Zdravstvene fakultete v Ljubljani. Cilja sodelovanja sta bila ozaveščanje o tveganjih, ki jih prinaša dolgotrajno sedenje, in omogočiti študentom, da na področju ohranjanja zdravja pri delu pridobijo sposobnosti pri predmetu Delovna terapija in delo.

2.5 Nadzor poslovanja

ZZZS ima vzpostavljen sistem notranjega nadzora, ki vključuje redno nadziranje poslovanja, ki ga izvaja poslovodstvo (sistem notranjih kontrol in finančnega poslovanja) in notranje revidiranje, katerega namen je z dajanjem objektivnih zagotovil in s svetovanjem pomagati organizaciji uresničevati njene cilje, in sicer z ocenjevanjem, izboljševanjem uspešnosti in učinkovitosti upravljanja tveganj in kontrolnih postopkov. Poleg notranjega nadzora poslovanja pa na podlagi Zakona o Računskem sodišču pravilnost računovodskih izkazov in poslovanja ZZZS vsako leto revidira tudi Računsko sodišče.

2.5.1 Notranji nadzor

Notranji nadzor vključuje redno nadziranje poslovanja, ki ga opravljajo odgovorne osebe ZZZS, in naknadne neodvisne preglede Sektorja za notranje revidiranje. V ZZZS je izboljševanje notranjega nadzora stalen in nepretrgan proces, v sklopu katerega igra notranje revidiranje pomembno vlogo.

Ocena notranjega nadzora ZZZS

Ocena notranjega nadzora se oblikuje v postopku opravljene samoocelitve in je vključena v Izjavi o oceni notranjega nadzora javnih financ. Samoocelitev vključuje izpolnjevanje posebnega vprašalnika, ki ga izpolnijo odgovorne osebe posameznih funkcij oziroma procesov, ter oblikovanje ocen ZZZS v razpravi na sestanku ocenjevalcev.

Iz ocen notranjega nadzora za leto 2024 je razvidno, da se ohranja dosežena raven notranjega nadzora iz preteklih let. Kot vsako leto je ZZZS tudi v letu 2024 izboljšal notranji nadzor na posameznih segmentih poslovanja, kar je prikazano v Izjavi v poglavju 4.3. Doseganje letnih in strateških ciljev je sicer izpostavljeno številnim tveganjem, ki jih mora ZZZS obvladovati. V letu 2024 je ZZZS zato dodatno okreplil postopke načrtovanja in spremljanja realizacije načrtov (predvsem programa dela v povezavi z načrtovanimi strateškimi aktivnostmi), tudi z bolj

operativno vlogo centralne projektne pisarne in projektne pisarne PE IC, s čimer se je izboljšala predvsem koordinacija najpomembnejših razvojnih aktivnosti.

Priložnosti za izboljšavo ostajajo predvsem na področju hitrejšega prehoda na nove informacijske tehnologije in na področju zagotavljanja kadrovskega virov, saj slednje kljub vloženim naporom zaradi razmer na trgu dela ostaja velik izziv na vseh strokovnih področjih, najbolj izrazito pa na področju informatike, podatkovnih ved in medicinske stroke.

Izboljševanje kontrolnih aktivnosti je v letu 2024 potekalo na vseh področjih poslovanja z dograjevanjem aplikativnih kontrol v številnih informacijskih rešitvah ZZS, da bi zmanjšali obseg ročnih kontrol in s tem tveganje za napake (npr. dodatne avtomatske kontrole v aplikaciji za posredovanje osebnih podatkov).

ZZS je tudi v letu 2024 sledil cilju pospešene in razširjene informatizacije in vzpostavil nove informacijske rešitve, ki podpirajo tako interne poslovne procese ZZS kot tudi poslovanje z zunanjimi deležniki. Zagotavljajo stalno skrb za varnost sistema in podatkov.

Izzivi na področju izboljšanja notranjega nadzora po oceni vodstva ostajajo na področju izboljšanja organiziranosti, povečanja uspešnosti upravljanja s kadri in stabilizacije financiranja, saj se razkorak med viri in potrebami stalno povečuje. Aktivnosti, povezane s temi izzivi, obravnava tudi aktualni strateški razvojni program ZZS.

Notranje revidiranje

Notranja revizija svoje delo izvaja na osnovi dolgoročnega in letnega načrta dela ter v skladu s Pravilnikom notranjega revidiranja, ki upošteva Usmeritve za državno notranje revidiranje in stališča Urada za nadzor proračuna. V letu 2024 smo izvajali naslednje načrtovane naloge:

- Revidiranje upravljanja Zavoda.
- Revidiranje sistema upravljanja tveganj.
- Revidiranje enotnosti pristopov v območnih enotah.
- Revidiranje razvoja kadrov.
- Revidiranje informacijskega sistema – revidiranje kibernetike varnosti in varnostni pregled.
- Revidiranje varstva osebnih podatkov.
- Revidiranje strateškega načrtovanja.

V skladu s Pravilnikom notranjega revidiranja izvaja Sektor za notranje revidiranje tudi svetovanje. Tako je v letu 2024 sektor sodeloval v delovni skupini za posodobitev načrta integritete, svetoval na področju prenove procesa upravljanja s tveganji in dajal pripombe na predloge oziroma osnutke internih aktov in navodil.

Del časa namenja Sektor za notranje revidiranje tudi preverjanju izvrševanja revizijskih priporočil, predvsem zapadlih revizijskih priporočil notranjih revizijskih pregledov.

Sektor za notranje revidiranje skrbi za ohranjanje in za izboljševanje usposobljenosti (izobraževanje) ter za kakovost in strokovnost svojega delovanja. Konec leta je bila izvedena zunanja presoja delovanja notranje revizije, ki je ugotovila, da je notranja revizija pretežno v skladu s temeljnimi načeli strokovnega ravnanja pri notranjem revidiranju.

2.5.2 Zunanji nadzor

Računsko sodišče RS je izvedlo revizijo računovodskih izkazov in pravilnosti poslovanja ZZS za leto 2023. Računsko sodišče je o računovodskih izkazih ZZS za leto 2023 izreklo pozitivno mnenje, saj izkazi v vseh pomembnih pogledih resnično in pošteno prikazujejo stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev ZZS na dan 31. 12. 2023 ter prihodke in odhodke oziroma prejemke in izdatke ZZS za tedaj končano leto v skladu z Zakonom o računovodstvu.

O pravilnosti poslovanja v letu 2023 je Računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom, ker je ugotovilo, da ZZS v naslednjih primerih ni posloval v skladu s predpisi in pogodbenimi določili:

- v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju je napredovala javna uslužbenka, ki ni izpolnjevala pogojev za napredovanje in je bilo izplačanih 1.617 evrov preveč;
- v nasprotju z Zakonom o sistemu plač v javnem sektorju je 3 javnim uslužbencem obračunal dodatek za delovno dobo v prenizkem oziroma previsokem odstotku; v nasprotju z Uredbo

o kriterijih za določitev položajnega dodatka za javne uslužbence je javnemu uslužbencu izplačal za 661 evrov preveč položajnega dodatka.

- pri obračunavanju povračil stroškov prevoza na delo in z dela je zaradi neupravičenega priznavanja stroškov prevoza glede na določbe Aneksa h Kolektivni pogodbi za negospodarske dejavnosti v Republiki Sloveniji javnim uslužbencem povrnil za 1.025 evrov preveč povračil stroškov prevoza na delo in z dela;
- odločbe o priznanju pravice do povračila stroškov specialističnega in bolnišničnega zdravljenja in do nabave medicinskih pripomočkov in zdravil v tujini je izdajal več kot 2 meseca po prejemu vlog in izplačeval ostala povračila stroškov opravljenih zdravstvenih storitev in nabavljenih medicinskih pripomočkov v Sloveniji, ki niso temeljila na izdani odločbi in so bila izplačana pred izdajo obvestila o povračilu stroškov, kar ni v skladu z Zakonom o splošnem upravnem postopku;
- v končnem obračunu za leto 2023 nekaterih zdravstvenih storitev ni obračunal v skladu z merili iz Uredbe 2023, zato je izvajalcem priznal več oziroma manj zdravstvenih storitev, kot so bile opravljene v letu 2023, ter jim plačal 113.173 evrov premalo oz. 19.276 evrov preveč in ni opravil ustreznih preveritev in zagotovil, da so bila vsa sredstva terciarne dejavnosti, namenjena raziskavam in razvoju, upravičeno izplačana ter ni obvestil MZ o začasnem prevzemu programa;
- pri nabavi storitev in osnovnih sredstev v vrednosti najmanj 506.419 evrov ni ravnal v skladu s predpisi o javnem naročanju;
- v nasprotju z Zakonom o javnih uslužbencih je obremenil javna sredstva in zaposlenim zagotovil pravice v skupni vrednosti 12.325 evrov, ki nimajo podlage v ustreznih predpisih.

Razen vpliva teh nepravilnosti na pravilnost poslovanja je Računsko sodišče menilo, da je ZZS v letu 2023 v vseh pomembnih pogledih posloval v skladu s predpisi. ZZS je ugotovljene nepravilnosti odpravil med revizijo, zato Računsko sodišče ni zahtevalo odzivnega poročila.

3

Strateške aktivnosti

V sprejetem SRP 2020–2025 je bila za realizacijo vizije strateškega uspeha predvidena izvedba 10 strateških aktivnosti (v nadaljnjem besedilu: SA), ki se izvajajo po korakih. Načrtovani koraki posameznih SA se glede na kompleksnost oziroma zahtevnost izvajajo kot redne razvojne aktivnosti in/ali kot projekti.

V letu 2024 ZZZS so bile, poleg izvajanja SA iz SRP, v Program dela še naprej vključene tudi aktivnosti za uvedbo DO, ki so se izvajale kot razvojni projekt.

To poglavje vključuje vsebinsko poročilo o opravljenih aktivnostih v letu 2024. Ocene s kazalniki uspešnosti posameznih SA pa podaja še poglavje 4.3.

3.1 Izboljšati informiranje in zmanjšati neenakost med zavarovanimi osebami (SA 1)

V letu 2024 so se v okviru SA 1 izvajali naslednji koraki:

- **K2:** prilagoditi fizično infrastrukturo in svetovanje osebam z različnimi vrstami invalidnosti,
- **K3:** nadgraditi telefonsko komuniciranje,
- **K4:** oblikovati seznam MP,
- **K5:** izdelati katalog storitev in izvajalcev,
- **K7:** uvesti dodatne elektronske storitve za zavarovane osebe.

V okviru SA 1 je ZZZS med svoje redne aktivnosti vključil prilagajanje fizične infrastrukture osebam z različnimi vrstami invalidnostmi (ob prenovi poslovnih prostorov) in uspešno vzpostavil MMKC. V maju 2024 je bila tako uvedena še II. faza vzpostavitve centra z vključitvijo vseh preostalih vsebin s področja poslovanja ZZZS (Urejanje zavarovanj in Pravice iz OZZ). Ob vzpostavljanju kontaktnega centra so bile vzpostavljene tudi obsežne baze znanja. Številna najpogostejša vprašanja in odgovori pa so bili objavljeni tudi na spletni strani ZZZS.

V sodelovanju z Ministrstvom za digitalno preobrazbo je bila novembra zaključena razvojna naloga podpore elektronski vlogi za direktna nakazila nadomestil plače za samostojne zavezanke, ki pa bo zaradi tehnične prenove sistema SPOT produkcijsko zaživela šele v začetku 2025. Z manjšo intenzivnostjo od zelene so potekale aktivnosti tudi na zadnji načrtovani informatizaciji vlog za zavarovane osebe, in sicer za prijave/odjave fizičnih oseb. Tu so se aktivnosti začele že v 2023, a je zaradi drugih nepričakovanih nalog (zlasti preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, uvedba DO) in soodvisnosti pri razvoju e-postopkov na portalu eUprava dinamika potekala počasneje.

V letu 2024 smo ponovno preučili izhodišča za korak »Oblikovati Seznam MP«. Na podlagi izkušenj iz opravljenih korakov v prvih 3 skupinah MP, notranje revizije o učinkovitosti nalog, povezanih z vzpostavitvijo Seznama MP, in sklepov, sprejetih ob sklenitvi novega Dogovora o preskrbi MP, se je strokovna služba odločila, da je treba pravila in sistem vzpostavitve seznama MP poenostaviti. Pomembno spremenjeno okoliščino pomeni tudi odločitev na ravni EU in potreba po vzpostavitvi evropske baze vseh podatkov, ki se nanašajo na preskrbo z MP (tako podatki o subjektih kot tudi MP). Zaradi prestavitve rokov EU za vzpostavitev seznamov artiklov MP (že do konca leta 2025) in predloga novega zakona o medicinskih pripomočkih bi se v primeru vzpostavitve enotne baze artiklov MP lahko tudi ZZZS naslonil na vzpostavljeno javno bazo in ne bi bilo treba Seznama vzpostavljati posebej (samo) za potrebe izdaje MP, financiranih iz OZZ. Tako so v letu 2024 potekale naloge priprave aktov za poenostavitev podlag in predvsem preusmeritve naporov za čimprejšnjo zagotovitev upoštevanja osnovnih zahtev kakovosti za MP, izdane na naročilnico.

Zaradi potreb različnih delovnih področij so se v letu 2024 nadaljevale aktivnosti tudi pri koraku 5 *Izdelati katalog storitev in njihovih izvajalcev*. Na podlagi podatkov o vrstah zdravstvene dejavnosti, ki so bili s tem namenom v začetku leta dodani v ZAS, je bila opravljena analiza možnosti za pripravo poročil, ki bi omogočala boljše preglednost in iskanje povezav med storitvami in njihovimi dejanskimi trenutnimi izvajalci (dejansko stanje se glede na različno specifičnost, npr. odsotnosti, pri posameznem izvajalcu v času spreminjajo). Ugotovljeno je bilo, da so podatki uporabni za ta namen, vendar bo treba vložiti še precej napora, da bodo uporabni za sprotno uporabo.

Cilji SA 1 so bili v letu 2024 delno doseženi.

3.2 Uveljaviti zdravstvo kot prioriteto v družbi z zadostnimi viri financiranja (SA 2)

V letu 2024 sta se v okviru SA 2 izvajala 2 koraka:

- **K1:** določiti ciljno višino virov financiranja,
- **K4:** sodelovati pri sistemskih spremembah na drugih področjih.

V letu 2024 so se aktivnosti prvega koraka izvajale v manjšem obsegu, da bi zagotovili zadostne vire financiranja za leti 2024 in 2025, tudi s povečevanjem proračunskih sredstev. Širše izvajanje je bilo pred leti zaustavljeno zaradi nepredvidenih okoliščin (interventna zakonodaja, preoblikovanje dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, ustanovitev Strateškega sveta za zdravstvo).

ZZS je sodeloval z Ministrstvom za finance in MZ glede Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za dodatno financiranje ZZS iz državnega proračuna. Proračunsko financiranje še ni zagotovljeno na sistemski ravni. Stabilno financiranje zdravstva temelji na letnem in srednjeročnem usklajevanju potrebnih finančnih sredstev s pristojnimi ministrstvi.

V okviru sistemskih sprememb je ZZS posredoval vsebinska izhodišča, stališča in predloge za dopolnitve več zakonov ter pripravljajl izračune.

Cilji SA 2 so bili v letu 2024 delno doseženi.

3.3 Razvijati in uveljavljati nove modele plačevanja (SA 3)

V letu 2024 so se v okviru SA 3 izvajale naslednje aktivnosti:

- **K1:** spremljati uspešnost in učinkovitost modelov plačevanja,
- **K2:** razvijati nove modele plačevanja,
- **K3:** določati cene zdravstvenih storitev na podlagi stroškovnih analiz in
- **K4:** izboljšati upravljanje sistema SPP.

Razvoj novih modelov plačevanja (K2 in K3) vključuje tako aktivnosti za razvoj novih modelov kot tudi aktivnosti dopolnitve oziroma vzdrževanja obstoječih modelov. Modeli plačevanja, ki so bili uvedeni oziroma dopolnjeni v letu 2024, so opisani v poglavjih 1.3.3.2 in 1.3.4.2. Poleg tega je treba opozoriti zlasti na projekt vzpostavitve celovitega upravljanja sistema SPP (K4), katerega namen je vzpostaviti ključno infrastrukturo za redno vzdrževanje in nadgradnje sistema SPP. ZZS je namreč v letu 2024 izvedel nacionalno stroškovno analizo bolnišničnih obravnav v sistemu SPP in izračunal nove uteži, ki temeljijo na stroških 11 bolnišnic. Trenutno med deležniki v zdravstvu poteka razprava o modelu plačevanja SPP in njegovi uvedbi. ZZS si prizadeva za uvedbo novih slovenskih uteži čim prej v letu 2025, saj bo to pomemben korak in podlaga za nadaljnji nujni razvoj sistema SPP.

Cilji SA 3 so bili v letu 2024 doseženi.

3.4 Spodbujati kakovost zdravstvenih storitev (SA 4)

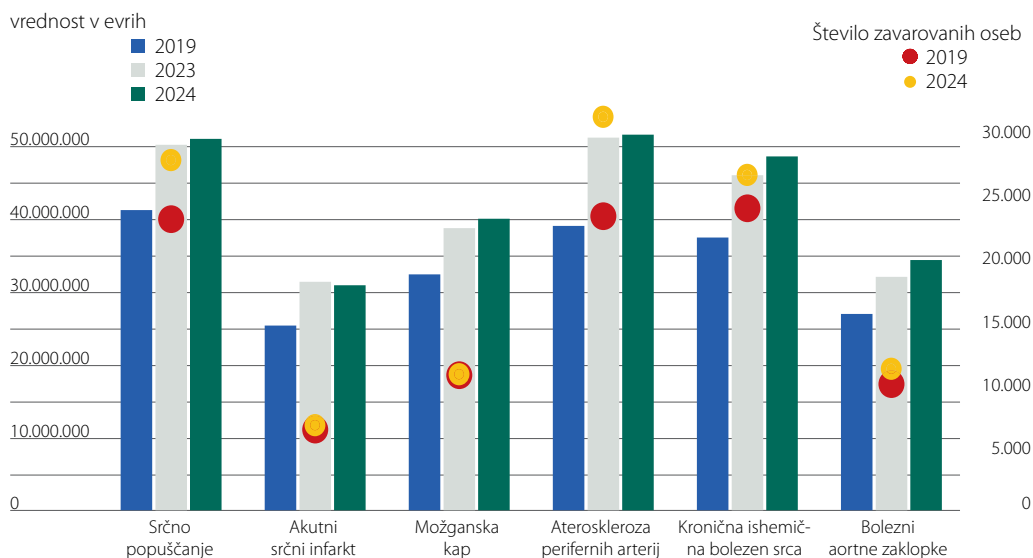
V letu 2024 so bili v okviru te strateške aktivnosti načrtovani trije koraki:

- **K3:** pripraviti ustrezne analize in kontrole kazalnikov in v sodelovanju z informatiki avtomatizirati pripravo podatkov za kazalnike,
- **K4:** razvijati in pripraviti nove sklope kazalnikov,
- **K5:** redno spremljati učinke kazalnikov, vzdrževati in nadgrajevati sistem kazalnikov – z novimi podatki obnoviti že pripravljene sklope.

Opravljene so bile naslednje aktivnosti:

- Razvita je bila informacijska podpora za avtomatizirano pripravo podatkov za kazalnike operacij na žolčnem sistemu in za operacije dimeljskih kil.
- Objavljeno je bilo poročilo s kazalniki za bolezni obtočil, ki vsebuje podatke o obolevnosti, umrljivosti in porabljenih sredstev bolnišničnih, zunajbolnišničnih splošnih in specialističnih obravnav, rehabilitacije, MP in zdravil. V poročilu so pripravljene tudi povzetki strokovnih prispevkov, ki so nastali v sodelovanju ZZS in zunanjih strokovnjakov.
- Dosedanja poročila o kazalnikih kakovosti s področja ortopedije in abdominalne kirurgije smo posodobili s podatki za leto 2024 in jih objavili na portalu ZZS.

Cilji SA 4 so bili v letu 2024 doseženi.

Slika 19. Skupna vrednost bolnišničnih, zunajbolnišničnih splošnih in specialističnih obravnav, rehabilitacije, medicinskih pripomočkov in zdravil v letih 2019, 2023 in 2024 ter število zavarovanih oseb v letih 2019 in 2024 za prvih šest kategorij glavnih diagnoz bolezni obtočil glede na vrednost zdravstvenih obravnav v Sloveniji.

3.5 Krepi vlogo ZZZS kot aktivnega kupca zdravstvenih programov in izboljševati dostop zavarovanih oseb do zdravstvene oskrbe (SA 5)

V letu 2024 je izvajanje SA temeljilo na Uredbi 24, ki je neposredno vplivala na:

- **K1:** obvladovati čakalne dobe z učinkovito in racionalno rabo javnih sredstev,
- **K2:** dopolniti model nakupa zdravstvenih storitev.

Z Uredbo 24 so bili določeni programi z dolgimi čakalnimi dobami, ki so bili plačani po realizaciji, tj. brez količinskih omejitev, programi, za katere je bilo določeno plačilo delnega preseganja pogodbeno dogovorjenega programa, 39 odstotni dodatek na osnovno ceno prvega pregleda v specialistično ambulantni dejavnosti in opredeljene številne širitve programa. S temi ukrepi je bil odpravljen eden od potencialnih razlogov za predolge čakalne dobe, tj. neplačilo opravljenih zdravstvenih storitev. Podatki o realizaciji programa zdravstvenih storitev, številu čakajočih nad dopustno čakalno dobo in o čakalnih dobah za leto 2024 kažejo, da zgolj s finančnimi ukrepi problema čakalnih dob ne bomo rešili, na kar je ZZZS opozarjal že v preteklih letih. Za doseganje boljših rezultatov na tem področju bo treba, poleg finančnih ukrepov, zagotoviti tudi boljšo organizacijo dela, stimulatивно nagrajevanje zdravstvenih delavcev, digitalizacijo procesov pri izvajalcih, zmanjšati administrativne obremenitve, še naprej posodabljati modele plačevanja, izboljšati načrtovanje in zagotavljanje zdravstvenega kadra itd.

Cilji SA 5 so bili v letu 2024 delno doseženi.

3.6 Izboljšati odzivnost in učinkovitost organizacije ZZZS (SA 6)

V letu 2024 je bil pripravljen osnutek sprememb Pravilnika o notranji organizaciji. Osrednji del sprememb in dopolnitev pravilnika se nanaša na vzpostavitev novega področja za DO (86. člen ZDOsk-1), za katerega so povzete naloge iz ZDOsk-1 ter ustrezna razmejitev izvajanja nalog med direkcijo in območnimi enotami ter med organizacijskimi enotami znotraj direkcije. Ostale spremembe in dopolnitve se nanašajo na področje za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke (izjemne odobritve) in na sektor za informiranje in odnose z javnostmi (MMKC).

Cilji SA 6 v letu 2024 niso bili doseženi.

3.7 Pospešiti digitalizacijo poslovanja ZZS in se intenzivno vključiti v razvoj nacionalnih rešitev (SA 7)

V letu 2024 se je v okviru SA 7 izvajalo 5 korakov:

- **K1:** zagotavljati usposobljene kadrovske vire,
- **K3:** uvajati sodobne tehnologije in širiti digitalizacijo poslovanja,
- **K6:** razvijati sistem KZZ,
- **K7:** širiti elektronsko hrambo gradiv,
- **K8:** sodelovati pri razvoju nacionalnih informacijskih rešitev.

Na področju razvoja kadrovskega vira in organizacije (K1) so bila izvedena usposabljanja in izobraževanja vodij za področja splošnega in projektnega vodenja ter usposabljanje strokovnih sodelavcev za področje razvoja programske opreme, upravljanja podatkovnih baz, upravljanja IT infrastrukture, varstva osebnih podatkov in kibernetike varnosti; izvedena sta bila 2 interna izobraževalna dneva za vse zaposlene na področju informatike; nadaljevalo se je aktivno iskanje usposobljenih kadrov v okviru kadrovskega razpisov, okrepitev iskanja kadrov in preverjanju možnosti zunanjega izvajanja nekaterih nalog.

Glede uvajanja sodobnih tehnologij za digitalizacijo poslovanja (K3) so bile opravljene številne aktivnosti (glej poglavje 2.1.1).

Pri nadaljnjem razvoju sistema KZZ (K6) so bile opravljene analize za posodobitev sistema KZZ z novimi tehnologijami in načini identifikacije zavarovancev ter pripravljene pilotni projekti za brezstično uporabo kartic KZZ in za mobilno avtentikacijo.

Uporaba elektronske hrambe (K7) je bila razširjena na odločbe o priznanju lastnosti zavarovane osebe v OZDO, elektronske bolniške liste in elektronska potrdila o darovanju krvi.

V obliki projekta Nov portal ZZS je bil posodobljen portal za zavarovane osebe. Hkrati je potekala tudi posodobitev spletnih aplikacij, ki delujejo na portalih.

ZZS se je v letu 2024 intenzivno vključeval tudi v razvoj nacionalnih informacijskih rešitev (K8), kot je na primer odziv na Predlog zakona o digitalizaciji zdravstva, sodelovanje pri projektih eDostop zVEM, Dolgotrajna oskrba in eVloge za urejanje zavarovanja ter prispeval k uresničitvi akcijskega načrta Strategije digitalnih javnih storitev.

Cilji SA 7 so bili v letu 2024 delno doseženi.

3.8 Vzpostaviti razvojno naravnane kadrovske dejavnosti ZZS (SA 8)

V okviru SA 8 so potekale aktivnosti za učinkovito pridobivanje kadrov, ki jih je na trgu dela težko dobiti (udeležba na 2 kariernih sejmih, objave prostih delovnih mest na spletnem portalu in družbenih omrežjih ipd). Za razvoj kadrov in preprečevanje odhodov so se v letu 2024 začele aktivnosti za sistematično načrtovanje nasledstev, in sicer sprva za delovna mesta, za katera obstaja večje tveganje za nenadni odhod zaposlenih.

Cilji SA 8 v letu 2024 niso bili doseženi.

3.9 Zmanjševati administrativna bremena izvajalcev (SA 9)

Aktivnosti SA9 so se v letu 2024 izvajale stalno v sklopu različnih aktivnosti oziroma delovnih področij ZZS in v skladu s koraki, predvidenimi v SRP:

- **K1:** analizirati administrativna bremena izvajalcev;
- **K2:** skupaj z izvajalci opredeliti izvedljive ukrepe za zmanjšanje administrativnih bremen in opredeliti prioritete aktivnosti;
- **K3:** pripraviti načrt izvedbe (vsebina, nosilci, roki) in izvesti prednostne aktivnosti;
- **K3:** analizirati učinke ukrepov.

Gljučni dosežki pri zmanjševanju administrativnih bremen izvajalcev zdravstvenih storitev in drugih deležnikov v letu 2024 so bili:

- z uvedbo novega modela plačevanja ambulant družinske medicine in pediatrije je ukinjeno beleženje kratkih obiskov osebno in na daljavo. Gre za storitve, ki imajo velik delež v teh dveh dejavnostih in se bodo odslej plačevale v okviru glavarine. Administrativno breme beleženja teh storitev zato v celoti odpade.
 - Uvedba elektronske vloge za direktna nakazila nadomestil plače (glej poglavje 3.1).
 - Pripravljene podlage za poenostavitev sistema seznama MP (glej poglavje 3.1).
 - Pri razvoju novih modelov plačevanje spodbujamo predstavnike izvajalcev, ki sodelujejo pri razvoju, da se storitve opredelijo optimalno tudi z vidika administrativnih bremen beleženja podatkov.

Cilji SA 9 so bili v letu 2024 delno doseženi.

3.10 Razširiti in nadgraditi uporabo podatkov za odločanje (SA 10)

V letu 2024 so se v okviru SA 10 izvajali predvsem 3 koraki:

- **K1:** pridobivati dodatno znanje s področja podatkovne analitike;
- **K2:** opredeliti namen, cilje in potrebe notranjih in zunanjih uporabnikov;
- **K3:** izvajati pomoč in svetovanje analitikov pri uporabi podatkov po področjih.

Za pridobivanje dodatnih znanj in veščin s področja podatkovne analitike smo izpopolnili znanje uporabe orodja R in specifičnih možnosti orodja MicroStrategy, predvsem za potrebe projekta SPP, se udeležili slovenskega Forumu podatkovne analitike in simpozija MicroStrategy na Dunaju. Za uporabnike podatkovnega skladišča smo izvedli 3 interna izobraževanja s poudarkom na uporabi zahtevnejših funkcij orodja MicroStrategy.

V sklopu K2 je ZZZS pripravil številne analize na zahtevo zunanjih uporabnikov, predvsem MZ (npr. ishemična možganska kap, STEMI), ter pripravil analize in podatke za druge zunanje deležnike (npr. za preračun bremena oftalmoloških bolezni v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto; podatki za register raka za Onkološki inštitut, podatki o delavnicah krepitve zdravja za raziskavo NIJZ).

Za vzpostavitev stalnega nudenja pomoči in svetovanja analitikov so se izvajale naslednje aktivnosti:

- pripravljene in analizirane so bili podatki za kazalnike kakovosti, ki se nadgrajujejo v okviru SA4;
- opravljenih je bilo več analiz podatkov za podporo in izboljšanje nadzornih postopkov (npr. premestitve v drugo bolnišnico, naročilo reševalnega prevoza k izvajalcu, ki ni najbližji);
- izvedena je bila usmerjena delavnica za zaposlene na poravnava računov na temo uporabe podatkov v MSTR in Excel za potrebe finančnih nadzorov;
- pripravljeno je bilo ločeno okolje za dostop MZ do ZAS, kot določajo spremenjeni predpisi.

Poleg tega postaja uporaba podatkov za podporo rednim operativnim nalogam, razvojnim nalogam iz programa dela ter za odločanje in načrtovanje redna, ustaljena praksa.

Cilji SA 10 so bili v letu 2024 doseženi.

3.12 Aktivnosti za uvedbo dolgotrajne oskrbe v ZZZS (SA 12)

ZZZS je tudi v letu 2024 nadaljeval izvajanje številnih aktivnosti na področju uvedbe DO na osnovi ZDOsk-1. Izvajamo vključevanje zavarovanih oseb v OZDO, začeli pa smo tudi redno izdajati odločbe za osebe, ki jih po uradni dolžnosti vključujemo v OZDO, ko dopolnijo 18. let in so kot družinski člani zavarovani v OZZ, ter izdajati dvojezične odločbe za osebe, ki bivajo na teh območjih. Tako je bilo v letu 2024 izdanih več kot 27.000 takšnih odločb.

Nadaljevali smo priprave vsebinskih in informacijskih podlag za izvajanje nalog v OZDO ob upoštevanju časovnice uveljavljanja posamezne pravice iz DO.

Na vsebinskem področju je ZZZS v letu 2024:

- pripravil predloge za spremembe in dopolnitve za novelo ZDOsk-1: Zakon o spremembah in dopolnitvah zakona o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1A) se močno razlikuje od novele

- zakona, ki je bila v javni razpravi, kar pomeni, da večine predlogov ZZZS niso upoštevali, med drugim tudi dopolnitve členov, s katerimi si je ZZZS želel zagotoviti zadostne pravne podlage za pridobivanje podatkov in vodenje zbirk podatkov;
- sodeloval pri pripravi odziva na druge predpise, ki posegajo v sistem OZDO, in pri pripravi pravilnikov in drugih aktov Ministrstva za solidarno prihodnost, ki morajo biti sprejeti na podlagi ZDOsk-1;
 - pripravil spremembe in dopolnitve Statuta ZZZS, s katerimi so določene naloge ZZZS na področju DO, naloge in pristojnosti organov ZZZS na področju OZDO in dodane vsebine glede izvajanja OZDO, ki jih ni mogoče enotno urediti za OZZ in OZDO;
 - pripravil pregled vseh zavarovalnih podlag v OZDO s pripadajočimi pravnimi podlagami, ki določajo status zavarovanca, zavezanca za plačilo prispevkov, osnovo za obračun prispevkov ter prispevne stopnje;
 - pripravljene so bili predlogi sprememb in dopolnitev Pravilnika o notranji organizaciji, pri čemer se osrednji del sprememb in dopolnitev nanaša na vzpostavitev novega področja za DO ter ustrezno razmejitev izvajanja nalog med organizacijskimi enotami;
 - pripravljeno je bilo interno navodilo za pripravo predloga cene enot storitev DO, cenikov in njihove objave ter vzpostavljena baza znanj za sodelavce ZZZS .

Na informacijskem področju je ZZZS nadaljeval pripravo rešitev za podporo procesom ZZZS na področju DO in za avtomatizirano elektronsko izmenjavo podatkov med subjekti. Ob tem pa so bile opravljene še naslednje aktivnosti:

- pripravljen je bil osnutek vsebinskega protokola ter tehnični in varnostni protokol za varovanje osebnih podatkov ob izmenjavi podatkov z Ministrstvom za solidarno prihodnost;
- zagotovljena je bila informacijska infrastruktura za vodenje registra izvajalcev DO;
- pripravljen je bil predlog Navodila o obračunavanju storitev DO in storitev e-oskrbe, ki določa nabor in pravila za obračun, izstavljanje dokumentov ter način izmenjave dokumentov z ZZZS, vključuje vse šifrante, ki se uporabljajo v procesih DO na ZZZS, načrt elektronskega izmenjevanja podatkov o osebnih načrtih in mirovanju ter pogodbo za e-oskrbo.

Za financiranje zagonskih sredstev in sredstev za nemoteno izvajanje nalog ZZZS za OZDO je bila za obdobje 2025–2026 sklenjena nova pogodba z Ministrstvom za solidarno prihodnost.

ZZZS je tudi v letu 2024 tekoče obveščal organe upravljanja, pripravljal informacije za javnost, posredoval odgovore na novinarska vprašanja ter sodeloval na raznih strokovnih srečanjih z deležniki, vpetimi v sistem DO, vključno s pristojnim ministrom. Vsem deležnikom smo predstavili izvedene aktivnosti, zaznane težave in opozarjali na tveganja, ki lahko vplivajo na uspešnost izvajanja in uveljavitev DO.

Ključna tveganja, ki smo jih zaznali, se nanašajo predvsem na neustrezne in nezadostne pravne podlage (potrebne spremembe ZDOsk-1, manjkajoči podzakonski predpisi), neusklajenost med deležniki pri pripravi vsebinskih in tehničnih rešitev, tveganje glede podatkovnih tokov v elektronski (avtomatizirani) ter strukturirani obliki med posameznimi deležniki, plačevanje in poraba oz. vodenje sredstev za OZDO na ločenem prehodnem podračunu.

Projekt Uvedba DO v ZZZS je vpet v nacionalni okvir in zato pomembno odvisen od sodelovanja številnih zunanjih deležnikov ter njihovih aktivnosti in izdelkov, ki so ključnega pomena za uspešno uvedbo DO tudi na ZZZS.

Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije

Kontaktni center ZZZS

01 30 77 300

Interaktivni telefonski odzivnik

2 Odločanje imenovanih zdravnikov in zdravstvene komisije o bolniškem staležu, zdraviliškem zdravljenju in o drugih pravicah

1.1 Avtomatsko preverjanje urejenosti zavarovanja

1.2 Profesionalna kartica

1.3 Urejanje zavarovanj in slovenska kartica

4.1 Nadomestila plač in bolniški listi

4.2 Ostale pravice (potni stroški, povračila stroškov, medicinski pripomočki, zdravila, zdravstvene storitve, zobozdravstvo idr.)

3.1 Zdravljenje v tujini

3.2 Evropska kartica

3.3 Potrdilo A1

5 Prispevki samoplačnikov

6.1 Uradne ure

6.2 Druge informacije

Plakat za promocijo Multimedijskega kontaktnega centra za komuniciranje s strankami.

4

Doseženi cilji in rezultati poslovanja

4.1 Doseganje letnih ciljev

Za leto 2024 so bili v programu dela in finančnem načrtu določeni naslednji letni cilji:

- LC 1: Izboljšati informiranje strank ZZZS, tudi z vzpostavitvijo MMKC, izdelavo kataloga storitev in izvajalcev ter prenovo portalov.
- LC 2: Povečati delež e-poslovanja s strankami z vlaganjem novih e-vlog.
- LC 3: Zmanjšati administrativna bremena izvajalcev in delodajalcev s poenostavitvami pravnih podlag in uvedbo novih digitalnih rešitev.
- LC 4: Predlagati in implementirati zakonske in izvedbene rešitve za obvladovanje absentizma.
- LC 5: Izboljševati sistem zagotavljanja pravice do MP z opredelitvijo osnovnih zahtev kakovosti in s podatki o artiklih ter digitalizirati poslovanje s proizvajalci in dobavitelji MP.
- LC 6: Povečati število plačanih zdravstvenih storitev in učinkovitost izvedenih nadzorov nad izvajanjem pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev.
- LC 7: Povečati dostopnost do zdravil in živil.
- LC 8: Razvijati kazalnike kakovosti zdravstvenih storitev in modele plačevanja.
- LC 10: Povečati usposobljenost zaposlenih za izvajanje zahtevnih strateških razvojnih nalog in za uspešno vodenje.
- LC 11: Izboljševati poslovne procese z zmanjševanjem administrativnih bremen v poslovanju ter s tem prispevati k doseganju strateških in letnih ciljev.
- LC 12: Pripraviti nov koncept organizacije v skladu s sprejeto vizijo organizacije.
- LC 13: Vzpostaviti sistem korporativnega upravljanja s tveganji.
- LC 14: Posodobljati informacijsko infrastrukturo z uvajanjem novih tehnologij ter zagotoviti visoko raven varnosti in razpoložljivosti informacijskega sistema z upoštevanjem usmeritev iz strategije razvoja informatike.
- LC 15: Uvesti DO v ZZZS.
- LC 16: Zagotoviti vzdržno in stabilno financiranje pravic iz OZZ.

Podlaga za merjenje uspešnosti doseganja ciljev so ciljne vrednosti kazalnikov po posameznih letnih in izvedbenih ciljih oziroma vsebinskih področjih, dosežene ciljne vrednosti kazalnikov izvajanja rednih nalog in opisne ocene, ki so navedene v prejšnjih poglavjih. Končna ocena doseganja posameznih letnih ciljev upošteva tudi sprejeta sodila:

- cilj je dosežen, kar pomeni, da je stopnja izvajanja predvidenih aktivnosti/ukrepov intenzivna in so tudi učinki ali trendi kazalnikov, ki kažejo na uspešnost aktivnosti/ukrepa, pozitivni;
- cilj je delno dosežen, kar pomeni, da izvajanje aktivnosti/ukrepov poteka manj intenzivno od načrtovane, vendar so učinki ali trendi kazalnikov še vedno pozitivni, ali pa je izvajanje aktivnosti/ukrepov intenzivno, vendar pa trendi (zaradi različnih razlogov) ne sledijo pričakovanim;
- cilj ni dosežen, kar pomeni, da se izvajanje aktivnosti/ukrepov še ni začelo ali občutno zamuja in da so učinki ali trendi nasprotni od pričakovanih.

Doseganje letnih ciljev glede na sodila

LC 1. Izboljšati informiranje strank ZZZS, tudi z vzpostavitvijo MMKC, izdelavo kataloga storitev in izvajalcev ter prenovo portalov

Cilj je delno dosežen. V letu 2024 je ZZZS zaključil aktivnosti projekta uvedbe MMKC, z izvedbo katerega je bila uvedena nova rešitev za e-komuniciranje s strankami ter preko MMKC vzpostavljena enotna vstopna točka za telefonsko komuniciranje. Zagotavljanje informacij za splošno in posebne javnosti je bilo uspešno in učinkovito, pri čemer je ZZZS izdelal več kot 437 različnih sporočil za medije in odgovorov novinarjem ter na nacionalni ravni izvedel 6 novinarskih konferenc. ZZZS je v letu 2024 prejel in obravnaval skupaj 30 zahtev na osnovi Zakona o dostopu do informacij javnega značaja. Aktivnosti za vzpostavitev internega kataloga storitev in izvajalcev se v letu 2024 niso izvajale, saj je nadaljevanje dela vezano na vključitev podatka o vrsti zdravstvene storitve v ZAS.

LC 2. Povečati delež e-poslovanja s strankami z vlaganjem novih e-vlog

Cilj je delno dosežen. V letu 2024 je bila pripravljena rešitev za vlaganje elektronskih vlog za izplačilo nadomestila plače za fizične osebe, pri čemer je dokončna uvedba vezana na pripravo ustreznih rešitev tudi na MDP. ZZS je nadaljeval tudi aktivnosti za povečanje deleža e-poslovanja na področju vlog zavarovanih oseb – elektronska podpora vlogam za urejanje zavarovanj po podlagah 048 in 077 (projekt eVLOGE), ki potekajo nekoliko počasneje od načrtovanega.

LC 3. Zmanjšati administrativna bremena izvajalcev in delodajalcev s poenostavitvami pravnih podlag in uvedbo novih digitalnih rešitev

Cilj je dosežen. V letu 2024 je bila uvedena rešitev za elektronsko podpisovanje odločb imenovanih zdravnikov, izvedba podpore elektronskemu vročanju odločb pa se načrtuje v letu 2025. Enako velja za uvedbo 1. faze vzpostavitve elektronskega predloga imenovanemu zdravniku, pri čemer so se hkrati s pripravo teh rešitev izvajale potrebne dopolnitve aplikacije za delo imenovanih zdravnikov in zdravstvenih komisij. V sodelovanju z NIJZ so bile pripravljene rešitve za vzpostavitev elektronskega delovnega naloga za fizioterapijo. Za ostala področja so rešitve še v pripravi. V sistemu SPOT je bila uvedena nova storitev, in sicer elektronska vloga za direktna nakazila nadomestila plače samostojnim zavezancem. Z novelo Pravil OZZ so bile uvedene nove poenostavitve pri zagotavljanju pravic do MP.

LC 4. Predlagati in implementirati zakonske in izvedbene rešitve za obvladovanje absentizma

Cilj je dosežen. ZZS je v letu 2024 posodobil in objavil nov Poslovnik o delu imenovanih zdravnikov in zdravstvenih komisij, in sicer v smeri strokovnega svetovanja. Pripravljena so bila usklajena merila za ocenjevanje začasne delanezmožnosti za diagnoze F in predstavljena na strokovnem posvetu z ZPIZ. Še naprej je ZZS izvajal laične nadzore bolniškega staleža, ki pomenijo učinkovit ukrep ZZS za obvladovanje absentizma. V letu 2024 je ZZS opravil 17 % več laičnih nadzorov od načrtovanega števila. Strokovna služba je aktivno sodelovala v več delovnih skupinah na MZ za oblikovanje sprememb v pravnih podlagah, potrebnih za boljše obvladovanje zdravstvenega absentizma.

LC 5. Izboljševati sistem zagotavljanja pravice do MP z opredelitvijo osnovnih zahtev kakovosti in s podatki o artiklih ter digitalizirati poslovanje s proizvajalci in dobavitelji MP

Cilj je delno dosežen. Na področju MP so bile v letu 2024 uvedene novosti, ki so vplivale na večjo dostopnost zavarovanih oseb do MP in na poenostavitve nekaterih postopkov (prenos in spremembe pooblastil za predpisovanje, omogočen dostop do širšega nabora nekaterih MP v breme OZZ idr.). V začetku leta je bil uveljavljen nov, v celoti digitaliziran, sistem sklepanja pogodb z dobavitelji MP (specializacija 2 območnih enot). Izveden je bil javni razpis za izbiro dobaviteljev MP in sklenjene nove pogodbe. V začetku leta je bil uveljavljen nov Pravilnik o izvajanju nadzorov pri dobaviteljih MP. Nadzori pri dobaviteljih so bili opravljeni v načrtovanem obsegu.

LC 6. Povečati število plačanih zdravstvenih storitev in učinkovitost izvedenih nadzorov nad izvajanjem pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev

Cilj je delno dosežen. Količina programa zdravstvenih storitev je bila tudi v letu 2024 določena z Uredbo, s katero so bile določene tudi spodbude za izboljšanje dostopnosti in skrajšanje čakalnih dob. Za boljšo dostopnost do zdravstvenih storitev so bile realizirane širitve nekaterih programov na vseh ravneh zdravstvene dejavnosti, pri čemer je bilo za to skupaj namenjenih 80 milijonov evrov dodatnih sredstev. Na podlagi Uredbe 2024 je ZZS sklenil 190 novih pogodb z izvajalci zdravstvenih storitev in 116 aneksov. Skupno število pogodbenih partnerjev je bilo v letu 2024 nekoliko nižje kot v preteklem letu. Realizacija programov v večini dejavnosti je bila v letu 2024 višja od načrtovane. Sprejeti finančni ukrepi so spodbudili večjo realizacijo programov. Pri skrajšanju čakalnih dob ni bilo bistvenih sprememb. Se je pa zmanjšalo število čakajočih nad dopustno čakalno dobo, kar je predvsem posledica spremenjene metodologije. V letu 2024 je bilo realiziranih 105,2 % načrtovanih nadzorov. Zaključene so bile nekatere aktivnosti informacijske podpore področju sklepanja pogodb z izvajalci, nadaljevale pa so se tudi aktivnosti za dokončanje nove aplikacije Nadzori.

LC 7. Povečati dostopnost do zdravil in živil

Cilj je delno dosežen. Na področju zdravil je ZZS v letu 2024 pripravil in sprejel novo interno navodilo za sklepanje in izvajanje dogovorov s farmacevtsko industrijo, izvedel nadgradnje aplikacije ZAS za področje zdravil ter nadaljeval aktivnosti odločanja o predlogih in razvrščanju novih zdravil na liste ter izdelave analiz in izračunavanja najvišjih priznanih vrednosti. V letu 2024 je ZZS sklenil 45 aneksov k obstoječim (20) krovnim dogovorom s farmacevtskimi družbami. Uvedena je bila 1 nova terapevtska skupina zdravil. Na listo zdravil za ambulantno predpisovanje je bilo razvrščenih 32 novih zdravil in 3 nova živila, na seznam bolnišničnih zdravil 11, na seznam A pa 3 nova zdravila. Naloge informacijske podpore temu področju (prenova kazalnikov predpisovanja zdravil, uvedba e-poslovanja z imetniki dovoljenja za promet z zdravili itd.) se zaradi drugih prioritet tudi v letu 2024 niso nadaljevale.

LC 8. Razvijati kazalnike kakovosti zdravstvenih storitev in modele plačevanja

Cilj je dosežen. V letu 2024 je ZZS objavil nov, 5. sklop kazalnikov kakovosti za področje kardiologije. Že uvedeni sklopi kazalnikov so bili posodobljeni z novimi podatki in objavljeni na javnem delu portala. Razvita je bila informacijska podpora za avtomatizirano pripravo podatkov za kazalnike operacij na žolčnem sistemu in dimeljskih kil ter pripravljeno in objavljeno poročilo s kazalniki za bolezni obtočil. Zaradi drugih prednostnih nalog pa so aktivnosti na tem področju potekale nekoliko počasneje od načrtovanega.

Na področju razvoja modelov plačevanja zdravstvenih storitev so bili uvedeni 4 novi modeli plačevanja (model plačevanja ambulant družinske medicine in pediatrije, nevrologije, nefrologije, program paliativne oskrbe otrok). Opravljenih je bilo 26 delnih dopolnitev modelov (uvedba novih ali spremenjenih cen storitev, prenova seznamov storitev z uvedbo posameznih novih storitev ali dopolnitev opisov obstoječih), s katerimi ZZS podpira predvsem zmanjševanje napotovanj na sekundarno raven ali opredeljuje bolj jasna pravila in omejitve pri obračunavanju storitev, kritih iz OZZ. Kar nekaj novosti je ZZS uvedel tudi na področju zobozdravstva. V letu 2024 je ZZS izvedel nacionalno stroškovno analizo bolnišničnih obravnav v sistemu SPP in izračunal nove uteži, ki temeljijo na stroških slovenskih bolnišnic.

LC 10. Povečati usposobljenost zaposlenih za izvajanje zahtevnih strateških razvojnih nalog in za uspešno vodenje

Cilj je delno dosežen. Na kadrovskem področju je ZZS v letu 2024 izvajal predvsem aktivnosti, usmerjene v zadržanje zaposlenih v organizaciji, za razvoj zaposlenih pa je začel vzpostavljati sistem nasledstev. Prenovljen je bil Pravilnik o sistemizaciji delovnih mest, kot podlaga za izvedbo sprejete reforme plačnega sistema. Nadaljevale so se aktivnosti za usposabljanje zaposlenih in zagotavljanje ustreznih znanj (interni in eksterni izobraževalni programi, širitev vsebin eUčenja). V letu 2024 se je nadaljeval trend dokaj visokega deleža odsotnosti z dela zaradi bolezenskih vzrokov. Ta delež se je ponovno povečal in je višji kot v letu 2023 ter je znašal 7,38 % (leta 2023 6,99 %).

LC 11. Izboljševati poslovne procese z zmanjševanjem administrativnih bremen v poslovanju ter s tem prispevati k doseganju strateških in letnih ciljev

Cilj je delno dosežen. Dejavnosti, da se doseže ta cilj, je ZZS v letu 2024 izvajal na več področjih in procesih. Pri odločanju o pravicah so bile aktivnosti v znamenju normativnih sprememb ter usmerjene predvsem v digitalizacijo postopkov. Ob številnih operativnih nalogah so se nadaljevale tudi razvojne aktivnosti, ki so bile usmerjene predvsem v poenostavitve postopkov, specializacijo nalog in poenotenje dela v strokovnih službah ZZS ter digitalizacijo. Odločanje o pravicah (izdajanje upravnih aktov v zvezi z denarnimi dajatvami in drugimi pravicami) je večinoma potekalo v zastavljenih rokih, zamude pa je ZZS beležil pri odločanju zdravstvenih komisij.

Urejanje zavarovanj je potekalo nemoteno. ZZS ohranja delež oseb z neurejenim zavarovanjem nad 1 leto kot tudi delež nedovoljenih dvojnih zavarovanj v okviru zastavljenega cilja. Redno so se izvajale tudi naloge v zvezi z napotovanjem delavcev v tujino, pri čemer ZZS v letu 2024 beleži zmanjšanje števila izdanih potrdil. V letu 2024 ZZS še ni uspel dokončati načrtovanih aktivnosti za vzpostavitev spletnih servisov, ki se bodo nadaljevale še v naslednjem letu. Tudi na področju mednarodnih zavarovanj aktivnosti za informacijsko podporo (obračun dejanskih stroškov z EESSI, digitalizacija EU KZZ, elektronska podpora podpisovanju dokumentov v aplikaciji NZZ idr.) niso potekale po načrtih in se nadaljujejo v letu 2025.

Na finančnem področju so se aktivnosti usmerjale v pravilno in pravočasno evidentiranje poslovnih dogodkov, izvajanje sprotih in naknadnih kontrol glede na računovodske standarde in usmeritve ter kontrolo pravilnosti evidentiranja in beleženja zdravstvenih storitev. Ob koncu leta je ZZZS zabeležil več opravljenih kontrol od načrtovanih. V letu 2024 je ZZZS nadalje izvajal dopolnitve aplikacije SAP in pripravil izhodišča za nadgradnjo oz. prehod na novo verzijo aplikacije. MZ in Ministrstvu za finance je ZZZS v predpisanih rokih pošiljal podatke o mesečni realizaciji prihodkov in odhodkov v letu 2024 in o tem tekoče informiral vodstvo ZZZS. Računovodski izkazi so bili izdelani v rokih. Računsko sodišče je za leto 2023 izdalo pozitivno mnenje glede računovodskih izkazov ter mnenje s pridržkom glede pravilnosti poslovanja Zavoda.

Na področju načrtovanja in projektne dela je ZZZS v letu 2024 redno spremljal uresničevanje programa dela in projektov ter sproti sprejemal potrebne ukrepe, upošteva spremenjene okoliščine in prioritete. Na podlagi izkušenj je nadgradil postopke letnega načrtovanja, predvsem z vidika sodelovanja vsebinskih področij in informatike pri načrtovanju in izvedbi informacijskih nalog. Za organe upravljanja je bil pripravljen celovit vmesni pregled uresničevanja SRP 2020–2025 in doseganja načrtovanih strateških rezultatov.

Na kadrovskem področju so se v letu 2024, poleg rednih operativnih nalog, izvajale nekatere aktivnosti za dopolnitve informacijske podpore, predvsem zaradi zmanjšanja administrativnih ovir.

Na pravnem področju je ZZZS tudi v letu 2024 redno izvajal vse postopke (tožbe, zastopanja, regresni postopki itd.) in podal številna mnenja in pripombe k predlogom predpisov s področja zdravstvenega varstva in k njihovim spremembam. Uveljavljene so bile novosti na področju mednarodne izterjave prispevkov (pripravljen nov pravilnik) ter uvedene izboljšave informacijske podpore na področju regresnih zahtevkov in pri izvajanju javnih naročil. Konec leta 2024 je ZZZS začel izvajati obsežen projekt ISUD, katerega namen je vzpostavitev in integracija informacijskega sistema za upravljanje z dokumenti v informacijsko okolje ZZZS.

LC 12. Pripraviti nov koncept organizacije, v skladu s sprejeto vizijo organizacije

Cilj ni dosežen. Aktivnosti za spremembe na področju organiziranja službe ZZZS se tudi v letu 2024 niso izvajale v skladu z zastavljenimi cilji v SRP in s časovnico iz programa dela. Pripravljen je bil predlog sprememb Pravilnika o notranji organizaciji, predvsem zaradi vključitve novega področja za DO in sprememb na nekaterih drugih področjih.

LC 13. Vzpostaviti sistem korporativnega upravljanja s tveganji

Cilj je delno dosežen. Na področju upravljanja tveganj je bilo v letu 2024 pripravljeno in sprejeto poročilo o obvladovanju sumov goljufij za leto 2023 z načrtom ukrepov ter izvedene posodobitve informacijske podpore temu področju. Izdelana je bila samoocena z oceno notranjega nadzora ter posodobljen načrt integritete. Intenzivno so se nadaljevale aktivnosti za prenovo področja obvladovanja tveganj in vzpostavitev novega, sodobnega sistema obvladovanja tveganj (priprava predlogov politike in smernic upravljanja oz. obvladovanja tveganj), kar se bo dokončalo v letu 2025.

LC 14. Posodobljati informacijsko infrastrukturo z uvajanjem novih tehnologij ter zagotoviti visoko raven varnosti in razpoložljivosti informacijskega sistema z upoštevanjem usmeritev iz strategije razvoja informatike

Cilj je delno dosežen. Na področju informatike so bile v letu 2024 aktivnosti usmerjene predvsem v podporo elektronskemu poslovanju, izboljševanju informacijske varnosti in v neprekinjeno delovanje IS. Razvojne aktivnosti so bile usmerjene tudi v pripravo informacijskih rešitev za podporo novim procesom DO ter razvoj in vzdrževanje informacijskih rešitev ostalih poslovnih področij (v letu 2024 izvedenih 1.731 skrbniških nalog). Izvedene so bile dopolnitve in nadgradnje strojne in programske opreme. Informacijski sistem je tudi v letu 2024 deloval zanesljivo. Zagotovljena je bila njegova visoka razpoložljivost (98,6 %). Varnostni dogodki so bili ustrezno obravnavani in niso ogrozili neprekinjenega delovanja IS oziroma poslovanja ZZZS. ZZZS je sprejeto strategijo informatike letu 2024 nadgradil z izvedbenim načrtom.

LC 15. Uvesti dolgotrajno oskrbo v ZZS

Cilj je dosežen. ZZS je v tudi letu 2024 nadalje izvajal aktivnosti za uvedbo DO oziroma uskladitev poslovanja ZZS po ZDOsk-1. Začel je izdajati odločbe po uradni dolžnosti in nadaljeval priprave vsebinskih in informacijskih podlag za izvajanje nalog OZDO. Pripravljeni so bili predlogi sprememb in dopolnitev ZDOsk-1, hkrati pa je ZZS sodeloval pri pripravi in podal odzive na druge predpise s tega področja. Pripravljene so bile spremembe in dopolnitve Statuta ZZS ter Pravilnika o notranji organizaciji. Aktivnosti so bile intenzivne tudi na informacijskem področju s pripravo informacijskih rešitev za podporo procesom DO na ZZS. O aktivnostih na področju DO je ZZS redno obveščal organe upravljanja, pripravljal različne informacije za javnost in sodeloval na strokovnih srečanjih. Ob izvajanju nalog po ZDOsk-1 pa ZZS ugotavlja številna tveganja pri izvedbi, predvsem zaradi nejasnih in pomanjkljivih pravnih podlag ter drugih potrebnih dopolnitev zakona, ki lahko vplivajo na že pripravljene rešitve.

LC 16. Zagotoviti vzdržno in stabilno financiranje pravic iz OZZ

Cilj je dosežen. V okviru tega letnega cilja so bili zagotovljeni zadostni viri za vzdržno in stabilno financiranje ZZS in pravic iz OZZ. Pripravljena ter z MZ in Ministrstvom za finance je bila usklajena finančna projekcija 2024–2028. Pripravljen in na organih upravljanja je bil sprejet uravnotežen FN za leti 2024 in 2025, rebalans FN pa v letu 2024 ni bil potreben.

4.2 Doseganje ciljev strateških aktivnosti in strateških rezultatov

Spremljanje uresničevanja SRP se izvaja s pregledom doseganja ciljev strateških aktivnosti in strateških rezultatov (Tabeli 49 in 50). Doseganje ciljev strateških aktivnosti se preverja na podlagi doseganja vrednosti izbranih kazalnikov za kontrolo izvajanja 10 strateških aktivnosti, in sicer se primerjajo dosežene vrednosti z zelenimi oziroma ciljnimi vrednostmi v letu 2024.

Tabela 49. Dosežene vrednosti kazalnikov za kontrolo strateških aktivnosti v letu 2024.

Strateška aktivnost	Kazalnik	Način merjenja	Ciljna vrednost PD	Dosežena vrednost 2024
SA1 Izboljšati informiranje in zmanjšati neenakost med zavarovanimi osebami	SA1-K1 Število novih prilagoditev osebam z različnimi oblikami invalidnosti	kumul.	25	33
	SA1-K2 Delež realiziranih faz vzpostavitve klicnega centra	letno	109 %	109 %
	SA1-K3 Število skupin MP, za katere je vzpostavljen seznam	kumul.	3	0
	SA1-K4 Izdelan katalog storitev in izvajalcev	letno	49 %	45 %
	SA1-K5 Število novih vlog, ki se lahko vlagajo elektronsko	letno	11	9
SA2 Uveljaviti zdravstvo kot prioriteto v družbi z zadostnimi viri financiranja	SA2-K1 Delež proračunskih sredstev v vseh izdatkih za zdravstvo	letno	10,5 %	9,3 %*
	SA2-K2 Delež javnih izdatkov v vseh izdatkih za zdravstvo	letno	Ni več aktualno	-
	SA2-K3 Obseg pridobljenih EU sredstev	kumul.	Ni več aktualno	-
	SA2-K4 Odstotna sprememba izdatkov za nadomestila odsotnosti	letno	< 1 %	-6,5 %**
SA3 Razvijati in uveljavljati nove modele plačevanja	SA3-K1 Število celostnih analiz modelov plačevanja	letno	2 + 10 rednih	1
	SA3-K2 Število uvedenih novih modelov plačevanja	kumul.	18 (5 dodatnih)	4
	SA3-K3 Število uvedenih delnih dopolnitev modelov plačevanja	letno	25	26
	SA3-K4 delež realizacije pilotnega modela plačevanja	letno	109 % zaključeno v 2023	109 % zaključeno v 2023
SA4 Spodbujati kakovost zdravstvenih storitev	SA4-K1 Število uvedenih sklopov kazalnikov kakovosti (začetna stopnja uvedbe)	kumul.	8	5 (1 dodaten)
SA5 Krepiti vlogo ZZS kot aktivnega kupca zdravstvenih programov in izboljševati dostop zavarovanih oseb do zdravstvene oskrbe	SA5-K1 Delež nadzorov z ugotovljenimi nepravilnostmi glede na vse opravljene nadzore	letno	78 %	80,6 %
SA6 Izboljšati odzivnost in učinkovitost organizacije ZZS	SA6-K1 Število uspešno zaključenih (implementiranih) posodobitev poslovnih procesov	kumul.	1	0
SA7 Pospešiti digitalizacijo poslovanja ZZS in se intenzivno vključiti v razvoj nacionalnih rešitev	SA7-K1 Število uspešno zaključenih novih informacijskih rešitev za digitalizacijo poslovanja ZZS	letno	14	14
	SA7-K2 Število predstavitev tehnoloških predlogov za podporo procesom ZZS	letno	2	2
	SA7-K3 Delež aplikacij, razvitih v novi tehnologiji	letno	15 %	32,4 %
	SA7-K4 Delež realizacije analize in pilotne uvedbe strojnega učenja na področju urejanja zavarovanj	letno	69 %	5 %
	SA7-K5 uporaba portala za zavarovane osebe	letno	1,7 mio edinstvenih ogledov	2,4 mio edinstvenih ogledov
SA8 Vzpostaviti razvojno naravnane kadrovske dejavnosti ZZS	SA8-K1 Delež zaposlenih, ki so vključeni v najmanj eno obliko strokovnega usposabljanja	letno	89 %	98 %
	SA8-K2 Delež zaposlenih, za katere je izdelan karierni načrt	letno	5 %	0
	SA8-K3 Število opravljenih izobraževanj internih predavateljev	letno	27 %	55 %
SA9 Zmanjšati administrativna bremena izvajalcev	SA9-K1 Število poenostavljenih predpisov/navodil za izvajalce zdravstvenega zavarovanja	kumul.	8	3
	SA9-K2 Število nadgradenj izmenjav podatkov z izvajalci, ki zmanjšujejo administrativna bremena	kumul.	2	3
SA10 Razširiti in nadgraditi uporabo podatkov pri odločanju v ZZS	SA10-K1 Število novih predlogov v letnem planu za uporabo podatkov iz podatkovnega skladišča za kakovostno odločanje	letno	2	2
	SA10-K2 Število opravljenih večjih analiz, pri katerih je ekipa sodelovala oziroma nudila podporo	letno	2	3

Opomba: * – Podatek je ocena SURS-a za leto 2023, objavljen 17. 5. 2024. Podatka za leto 2024 ni.

** – Negativna rast iz naslova drugih vzrokov rasti izdatkov za nadomestila odsotnosti je posledica zakonske spremembe kritja števila dni v breme ZZS (z 20 dni ponovno na 30 dni) in zmanjšanja izdatkov, povezanih z epidemijo covid-19 – izolacija.

Tabela 50. Dosežene vrednosti kazalnikov za kontrolo strateških rezultatov v letu 2024.*

Strateški rezultat	Kazalnik	Način merjenja	Ciljna vrednost PD	Dosežena vrednost 2024
SR1 Nudimo enostavne, dostopne in elektronsko podprte storitve ZZZS	SR1-K1: št. dostopov na javni spletni portal pri vsebinah, namenjenih zavarovanim osebam	letno	3 mio	824.460 obiskov
SR2 Izboljšali smo pravičnost in (finančno) vzdržnost sistema	SR2-K1: razmerje med izdatki za zdravstvo na prebivalca v Sloveniji glede na povprečje EU 28	letno (2 leti)	89 %	94,3 %
SR3 Hitro vključujemo učinkovite zdravstvene tehnologije med pravice	SR3-K1: št. (celovitih in delnih) modelov plačevanja, ki vključujejo nove zdravstvene tehnologije	letno	4	3
	SR3-K2: št. novih zdravil na listi	letno	22	32
SR4 Poslovanje izvajalcev smo administrativno poenostavili	SR4-K1: delež izvajalcev, ki ocenjujejo, da so se administrativne zahteve zmanjšale	letno	ni opredeljena	še nimamo ankete
SR5 Omogočamo dostopne in kakovostne zdravstvene storitve	SR5-K1: št. čakajočih nad dopustnimi čakalnimi dobami za izbrane storitve	letno	trend padanja	78.776 (spremenjena metodologija)
	SR5-K2: delež enodnevne obravnave na izbranih področjih v primerjavi z vsemi bolnišničnimi obravnavami	letno	trend rahlega upada	37,12
	SR5-K3: delež zavarovanih oseb, ki poročajo o neizpolnjenih potrebah po zdravstvenih storitvah – anketa SURS	letno	ni naraščanja	-
SR6 Smo nosilec razvoja nacionalnih informacijskih rešitev OZZ	SR6-K1: št. nadgradenj izmenjav podatkov z izvajalci	letno	12	12
	SR6-K2: št. nacionalnih in mednarodnih informacijskih programov in projektov, pri katerih sodelujemo	letno	3	3
SR7 Imamo hitre, bolj enostavne postopke	SR7-K1: delež rešenih zadev v rokih	letno	nad 99 %	92,3 %
SR8 Imamo visoko zavzete zaposlene	SR8-K1: delež zmanjšanja zdravstvenega absentizma	letno	7 %	7,38 %
SR9 Strokovno in učinkovito izvajamo javna pooblastila	SR9-K1: delež sprememb odločb na drugi stopnji odločanja	letno	do 29 %	14,4 %
SR10 Smo iskan in privlačen delodajalec	SR10-K1: fluktuacija neto (brez upokojitev)	letno	pod 5 %	5,01 %
SR11 Učinkovito in pregledno gospodarimo s sredstvi	SR11-K1: mnenje računskega sodišča o poslovanju ZZZS	letno (-2 leti)	pozitivno	Pozitivno – rač. izkazi Mnenje s pridržkom – poslovanje ZZZS
SR12 Smo ugledna, strokovna, sodobna ustanova	SR12-K1: Delež pozitivne in informativne publicitete o ZZZS in OZZ	letno	98,6 %	99,3 %
	SR12-K2: št. sodelovanj na strokovnih srečanjih z aktivno udeležbo	letno	trend naraščanja	58
SR13 Zdravstveno zavarovanje zagotavljamo vsem prebivalcem	SR13-K1: delež oseb z neurejenim zavarovanjem več kot 1 leto	letno	do 0,19 %	0,03 %

* Nekaterne ciljne vrednosti kazalnikov SA in SR v sprejetem Programu dela (PD) za leto 2024 lahko odstopajo od ciljnih vrednosti, opredeljenih v SRP, saj so bile postavljene glede na dejanski potek posameznih aktivnosti.

4.3 Izjava o oceni notranjega nadzora

IZJAVA O OCENI NOTRANJEGA NADZORA JAVNIH FINANC	
v / na (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
(sedež proračunskega uporabnika, šifra in matična številka)	
MIKLOŠIČEVA CESTA 024, 1000 LJUBLJANA	
Šifra:	27405
Matična številka:	5554195000
<p>Zavedam se odgovornosti za vzpostavitev in stalno izboljševanje sistema finančnega poslovanja in notranjih kontrol ter notranjega revidiranja v skladu s 100. členom Zakona o javnih financah z namenom, da obvladujem tveganja in zagotavljam doseganje ciljev poslovanja in uresničevanje proračuna.</p> <p>Sistem notranjega nadzora javnih financ je zasnovan tako, da daje razumno, ne pa tudi absolutnega zagotovila o doseganju ciljev: tveganja, da splošni in posebni cilji poslovanja ne bodo doseženi, se obvladujejo na še sprejemljivi ravni. Temelji na nepretrganem procesu, ki omogoča, da se opredelijo ključna tveganja, verjetnost nastanka in vpliv določenega tveganja na doseganje ciljev in pomaga, da se tveganja obvladujejo uspešno, učinkovito in gospodarno.</p> <p>Ta ocena predstavlja stanje na področju uvajanja procesov in postopkov notranjega nadzora javnih financ v / na (naziv proračunskega uporabnika)</p>	
ZAVOD ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
Ocena na podlagi:	
* ocene notranje revizijske službe za področja:	
-	
* samooценitev vodij organizacijskih enot (vodij področij in sektorjev, PE IC ter sekretarja ZZS) za področja:	
<ul style="list-style-type: none">• tveganj poslovnih procesov in tveganj, da se cilji ne bodo uresničili,• kontrolnega okolja,• opredeljenosti in merljivosti ciljev,• sistema notranjega kontroliranja in kontrolnih aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja,• sistema informiranja in komuniciranja,• sistema nadziranja.	
* ugotovitev (Računskega sodišča RS, proračunske inšpekcije, Urada RS za nadzor proračuna, nadzornih organov EU,...) za področja:	
-	
V (naziv proračunskega uporabnika)	
ZAVODU ZA ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE SLOVENIJE	
je vzpostavljen(o):	
1. primerno kontrolno okolje (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljeno, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljeno, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2. upravljanje s tveganji:	

2.1. cilji so realni in merljivi, to pomeni, da so določeni indikatorji za merjenje doseganja ciljev (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	x
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljeni, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljeni, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
2.2. tveganja, da se cilji ne bodo uresničili, so opredeljena in ovrednotena, določen je način ravnanja z njimi (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še niso opredeljena, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še niso opredeljena, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
3. na obvladovanju tveganj temelječ sistem notranjega kontroliranja in kontrolne aktivnosti, ki zmanjšujejo tveganja na sprejemljivo raven (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	
b) na pretežnem delu poslovanja,	x
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
4. ustrezen sistem informiranja in komuniciranja (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	x
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
5. ustrezen sistem nadziranja, ki vključuje tudi primerno (lastno, skupno, pogodbeno) notranje revizijsko službo (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) na celotnem poslovanju,	x
b) na pretežnem delu poslovanja,	
c) na posameznih področjih poslovanja,	
d) še ni vzpostavljen, pričeli smo s prvimi aktivnostmi,	
e) še ni vzpostavljen, v naslednjem letu bomo pričeli z ustreznimi aktivnostmi	
6. notranje revidiranje zagotavljam v skladu s Pravilnikom o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ (predstojnik izbere eno od naslednjih možnosti):	
a) z lastno notranjerevizijsko službo,	x
b) s skupno notranjerevizijsko službo,	
c) z zunanjim izvajalcem notranjega revidiranja,	
d) nisem zagotovil notranjega revidiranja.	

ad b) Navedite naziv skupne notranjerevizijske službe:	
Sedež in matična številka skupne notranjerevizijske službe:	
	Matična številka: <input type="text"/>
ad c) Navedite naziv zunanjskega izvajalca notranjega revidiranja:	
Sedež in matična številka zunanjskega izvajalca notranjega revidiranja:	
	Matična številka: <input type="text"/>
Ali (sprejeti) finančni načrt (proračun), za leto na katerega se Izjava nanaša, presega 2,085 mio evrov (če da, navedeno predstojnik označi v polje):	
	☒ x
Datum zadnjega revizijskega poročila zunanjskega izvajalca notranjega revidiranja je:	
(dan XY, mesec XY in leto 20XY)	<input type="text"/>
ad d) Notranjega revidiranja nisem zagotovil, ker:	
V letu 2024 (leto, na katero se Izjava nanaša) smo na področju notranjega nadzora izvedli naslednje pomembne izboljšave (navedite: 1, 2 oziroma 3 pomembne izboljšave):	
A. Izboljšali smo sistem notranjih kontrol z novimi in dograjenimi računalniškimi rešitvami, in sicer:	
1. Prilagoditve aplikacije SAP z vmesniki in vzpostavitev notranjih kontrol zaradi zakonskih in ostalih sprememb, vezanih na ukinitve PZZ in vodenje evidenc iz naslova mednarodne izterjave prispevkov in regresnih zahtevkov.	
2. Izmenjava podatkov o spremembah artiklov medicinskih pripomočkov v pogodbah (za anekse) v celoti poteka elektronsko in ima vgrajene določene tehnične kontrole.	
3. V LN aplikacijo Razvrščanje zdravil na listo so dodane in posodobljene kontrole v postopku sklepanja in izvajanja dogovorov.	
4. Nadgradnja spletne aplikacije Posredovanje osebnih podatkov za podporo postopkom posredovanja osebnih podatkov na podlagi zahteve iz prvega odstavka 41. člena Zakona o varstvu osebnih podatkov.	
B. Izdelali in prenovili smo večje število splošnih aktov. V splošne akte smo vključili oz. dopolnili notranje kontrole, ki nam omogočajo obvladovanje operativnih tveganj in zagotavljajo večjo enotnost pri delu.	
Med pomembnejšimi splošnimi akti, ki so bili izdelani oz. prenovljeni, velja omeniti:	
1. Pravilnik o prispevkih.	
2. Dopolnitev Organizacijskega navodila o načinu dela pri obravnavi predlogov zobno-protetične rehabilitacije.	
3. Pravilnik natančnejših pogojev in natančnejšem postopku o izjemni odobritvi zdravila, živila za posebne zdravstvene namene, prehranskega dopolnila, dermatološkega izdelka, medicinskega pripomočka ali zdravstvene storitve.	
4. Navodila o postopku sklepanja in izvajanja dogovorov o ceni zdravila ali živila za posebne zdravstvene namene.	

Kljub izvedenim izboljšavam ugotavljam, da obstajajo naslednja pomembna tveganja, ki jih še ne obvladujem v zadostni meri:

1. Na področju razvoja informacijske podpore na posameznih področjih obstaja tveganje potrebnega prehoda na novejšo tehnologije.
Ukrep: preučitev potreb in opredelitev možnosti ter umestitev aktivnosti v Izvedbeni načrt strategije informatike ZZZS.
2. Tveganja, povezana s spremembami izhodišč in/ali zakonodaje ter Splošnega dogovora, kar lahko vodi v preseganje finančnih zmožnosti ZZZS po finančnem načrtu ter v nezmožnost poravnavanja obveznosti, tudi v primeru razpolaganja z lastnimi sredstvi zaradi omejitve najvišjega obsega izdatkov.
Ukrep: neposredno in aktivno sodelovanje z MZ, MF, ažurno medsebojno obveščanje in vključevanje organov upravljanja ZZZS ter aktivno odzivanje ZZZS na zakonodajne predloge.
3. Tveganje prenašanja nalog pobiranja prispevkov na ZZZS, kar vodi v neenotno, negospodarno, netransparentno in nesistemsko pobiranje prispevkov na nivoju države.
Ukrep: opozarjanje na neučinkovitosti in pomanjkljivosti vzporednega dvojnega sistema pobiranja prispevkov.
4. Zaradi oteženega pridobivanja kadrov, ki je posledica pomanjkanja kadrov na trgu dela, ostaja tveganje nezadostnih kadrovskih virov.
Ukrep: pripraviti kadrovski načrt, ki bo podpiral izvajanje ključnih in strateških aktivnosti ZZZS, nadaljevati s prilagajanjem procesov spremenjenim potrebam organizacije in pospešiti razvoj in usposabljanje ključnih kadrov s ciljem zadržanja kadrov.

Predstojnik oziroma poslovodni organ proračunskega uporabnika:

Doc. dr. Tatjana Mlakar
generalna direktorica

Datum podpisa predstojnika:

4. 2. 2025

Pojasnilo k točki 6.: Pravilnik o usmeritvah za usklajeno delovanje sistema notranjega nadzora javnih financ omogoča zagotavljanje notranjega revidiranja z lastno notranjerevizijsko službo, s skupno notranjerevizijsko službo ali z zunanjim izvajalcem notranjerevizijskih storitev (10. do 12. člen, Uradni list RS, št. 72/2002).

Lastne notranjerevizijske službe so dolžni ustanoviti predlagatelji finančnih načrtov po drugem odstavku 19. člena ZJF (npr. ministrstva). Lastna notranjerevizijska služba slednjih je tudi lastna notranjerevizijska služba tistih njihovih organov v sestavi, ki nimajo svoje lastne notranjerevizijske službe.

Skupna notranjerevizijska služba je lahko ustanovljena v okviru enega proračunskega uporabnika ali kot samostojna strokovna služba proračunskih uporabnikov in izvaja notranje revidiranje na podlagi aktov o ustanovitvi in poslovanju, ki določajo tudi pravice in obveznosti ustanoviteljev, ki so sopodpisniki teh aktov ali so pristopili k skupni notranjerevizijski službi kasneje na podlagi mandatnih pogodb. V primeru, da proračunski uporabnik ni podpisnik aktov skupne notranjerevizijske službe, ni podpisal mandatne pogodbe oziroma skupna notranjerevizijska služba nima pravne podlage za vključitev proračunskega uporabnika v svoje revizijsko okolje, proračunski uporabnik nima zagotovljenega notranjega revidiranja s strani skupne notranjerevizijske službe.

Proračunski uporabniki, razen tistih, ki so v skladu z ZJF dolžni ustanoviti lastno notranjerevizijsko službo, si lahko zagotovijo notranje revidiranje svojega poslovanja tudi na podlagi oddaje javnega naročila zunanjemu izvajalcu notranjerevizijskih storitev. Vsi proračunski uporabniki so dolžni zagotoviti funkcijo notranjega revidiranja, in sicer, če odhodki v finančnem načrtu presegajo 2.086.463 evrov, vsakoletno, drugače pa na tri leta.

Ta dokument je podpisan elektronsko
Podpisnik: Tatjana Mlakar (kvalificirani podpis)
Čas podpisa: 10:16, 04.02.2025
Št. dokumenta: 069-1/2025-D1/23
Izdajatelj potrdila: Rekono d.o.o.
Številka potrdila: 6f 2f 65 52 59 e6 df 08
Potek veljavnosti potrdila: 14.02.2029

B

**Finančno
računovodsko
poročilo**

5

Poročilo o finančnem poslovanju in računovodskih izkazih

ZZZS je v Programu dela za leto 2024 opredelil 2 cilja, ki se neposredno nanašata na finančno poslovanje in računovodstvo:

- zagotoviti vzdržno in stabilno financiranje pravic iz OZZ, z opredeljenimi procesi za zagotavljanje finančnih virov, in izvajanje finančnih in računovodskih procesov;
- izboljševati poslovne procese z zmanjšanjem administrativnih bremen v poslovanju ter s tem prispevati k doseganju strateških in letnih ciljev z opredeljenimi procesi za zagotavljanje finančnih virov in izvajanje finančnih in računovodskih procesov ter procesom načrtovanja in spremljanja poslovanja.

V tem poglavju poročila so pojasnila s podatki o pogojih finančnega poslovanja, računovodski izkazi in ugotovitve o finančnem poslovanju ZZZS v letu 2024.

5.1 Pogoji poslovanja

5.1.1 Predvidevanje poslovanja s finančnim načrtom

Kot že več zaporednih let so spremenjene razmere poslovanja med letom 2024 ponovno odstopale od izhodišč, na katerih je temeljil Finančni načrt ZZZS za leto 2024 (v nadaljnjem besedilu: finančni načrt), sprejet na Skupščini ZZZS dne 18. 1. 2024. Vlada RS pa je nanj dala soglasje dne 22. 2. 2024. Gre predvsem za posledico spremenjenih globalnih makroekonomskih izhodišč za leto 2024, finančnih učinkov nenačrtovanih ukrepov na področju plač in drugih stroškov dela (dvig plač v javnem sektorju s 1. 6. 2024), Uredbe 2023 in 2024, Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema, nižje realizacije programa zdravstvenih storitev (predvsem zaradi pomanjkanja kadrov in stavke zdravnikov, kljub spodbudam za skrajševanje čakalnih dob s širitvijo programov iz Uredbe) in pričakovane višje rasti odhodkov za zdravila od dejanske. Finančni učinki sprememb so hkrati prispevali k povečanju in zmanjšanju odhodkov, kar se je v letu 2024 odrazilo v manjšem presežku prihodkov nad odhodki.

ZZZS v letu 2024 izkazuje presežek prihodkov nad odhodki v višini 79,2 milijona evrov. Prihodki so realizirani v višini 5.333,6 milijona evrov in so v okviru načrtovanih (9,6 milijona evrov manjši). Odhodki so realizirani v višini 5.254,4 milijona evrov. So za 1,7 % ali za 88,8 milijona evrov pod načrtovanimi in so v okviru najvišjega možnega obsega izdatkov za zdravstveno blagajno za leto 2024, ki po Odloku o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2024-2026 (OdPSD24-26) znaša 5.350 milijonov evrov.

V nadaljevanju pojasnjujemo in primerjamo prihodke in odhodke oziroma porabo sredstev v primerjavi z načrtovanimi vrednostmi iz finančnega načrta, odhodke za službo ZZZS pa s prerezporeditvijo načrtovanih odhodkov po namenu porabe po sklepu generalne direktorice ZZZS v skladu s pristojnostmi in pooblastili iz 10. točke prvega odstavka 28. člena Statuta ZZZS.

5.1.2 Ukinitev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedba novega obveznega zdravstvenega prispevka

Z Zakonom o spremembah in dopolnitvah ZZVZZ (ZZVZZ-T) se je z 31. 12. 2023 ukinilo prostovoljno dopolnilno zdravstveno zavarovanje, s 1. januarjem 2024 pa je bil uveden OZP. Zdravstvene storitve, ki so se začele izvajati od vključno 1. 1. 2024 oziroma zdravila in medicinski pripomočki, izdani od vključno 1. 1. 2024, se zagotovijo v celoti (109 %) v breme OZZ. S to spremembo se je v izkazu uspeha ZZZS povečal tako obseg prihodkov kot odhodkov. Prihodki so se povečali z uvedbo novega vira financiranja v obliki OZP, medtem ko je rast odhodkov posledica večje vrednosti zdravstvenih storitev in odhodkov za zdravila, medicinske pripomočke in zdravljenje v tujini in po mednarodnih sporazumih. Ti odhodki se od 1. 1. 2024 dalje krijejo v celoti (109 %) in ne več v deležih, kot je bilo določeno s sklepom o odstotkih vrednosti zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo iz OZZ.

OZP je določen v pavšalnem znesku v višini 35 evrov mesečno. Zavezanci za plačilo so poleg zavarovancev tudi določene zavarovane osebe, in sicer družinski člani, starši in zakonci, ki proporcionalnega prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje ne plačujejo. OZP se uskladi enkrat

letno, in sicer 1. marca z rastjo povprečne bruto plače v RS v preteklem letu po podatkih SURS. Višino OZP določi minister, pristojen za zdravje, najkasneje v februarju, in njegovo višino objavi v Uradnem listu RS. Prva uskladitev OZP bo v marcu 2025.

Pomanjkljivosti ZZVZZ-T so bile naknadno odpravljene z ZIUZDS, sprejetim konec leta 2023. Zakon natančneje določa vse zavezanca za plačilo OZP, vključno s pravico do kritja OZP iz državnega proračuna za socialno ogrožene osebe in vojne upravičence. Prav tako ureja postopke v primerih, ko mesečni dohodek zavarovanca, od katerega se obračuna OZP, ne zadostuje za njegovo odtegnitev. V takih primerih pobiranje OZP za ta mesec prevzame ZZS. Podatke o zavarovanih osebah, pri katerih OZP ni bilo mogoče odtegniti, ZZS pridobi podatke (ZPIZ in FURS) ter na tej podlagi izvede obračun OZP in zavarovanim osebam izda plačilne naloge. Z uvedbo OZP se je na ZZS prenesel del nalog pobiranja obveznih dajatev, ki so sicer v pristojnosti Finančne uprave Republike Slovenije. Za učinkovito izvedbo teh nalog pa je moral ZZS najprej vzpostaviti izmenjavo podatkov z določenimi javnimi institucijami ter nadgraditi svoj informacijski sistem.

5.1.3 ZZS v vlogi posrednika ali agenta v breme državnega proračuna

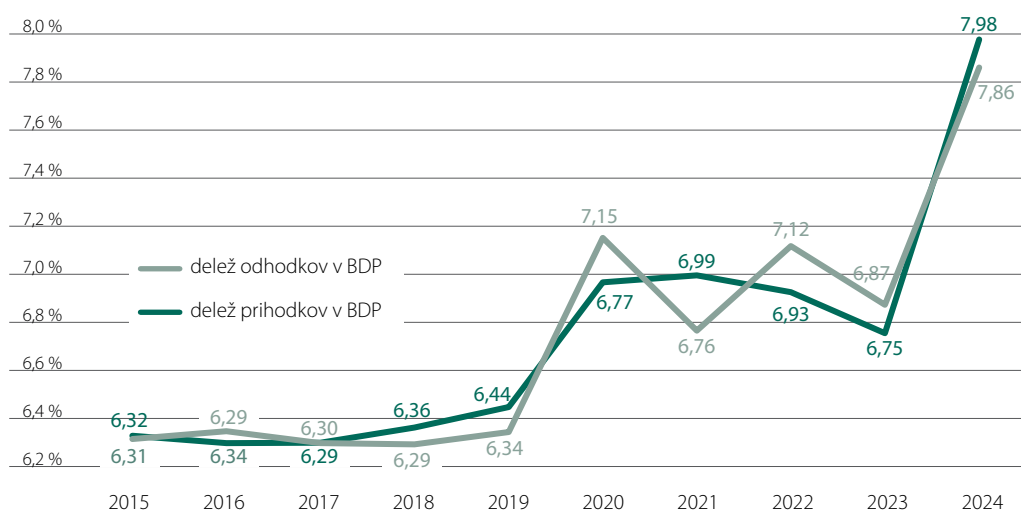
ZZS je v letu 2024 za izvajanje agentskih poslov iz državnega proračuna prejel 95 milijonov evrov brez vpliva na prihodke in odhodke ZZS. Gre za vlogo posrednika pri izplačevanju, ko ZZS v imenu in za račun državnega proračuna izvaja določene finančne transakcije. Med agentske posle sodijo sredstva iz naslova povračil že izplačanih plač in nadomestil plač pripravnikov, sekundarijev in specializantov. Iz tega naslova je ZZS v letu 2024 iz državnega proračuna prejel in plačal izvajalcem zdravstvenih storitev 92,8 milijona evrov. V manjšem obsegu so še prisotni finančni učinki začasnih ukrepov, ki so bili določeni z interventno zakonodajo za omilitev posledic covid-19 in iz naslova dodatkov za povečan obseg dela za posebne obremenitve ter za zaposlitev dodatnega zdravstvenega kadra. ZZS je v letu 2024 za te namene iz državnega proračuna prejel 2,2 milijona evrov, nato pa izvajalcem zdravstvenih storitev zahtevke tudi poravnal.

5.1.4 Delež prihodkov in odhodkov ZZS v BDP

BDP omogoča vpogled v gospodarsko aktivnost države, njen razvoj in stopnjo rasti ter služi kot kazalnik splošnega zdravja ekonomije države. Z njim se ocenjuje življenjski standard v državi, hkrati pa nakazuje fazo ekonomskega cikla, v kateri se gospodarstvo nahaja. Na Sliki 20 so prikazani deleži prihodkov in odhodkov ZZS v BDP v obdobju 2015–2024. Ti deleži so odvisni tako od višine prihodkov in odhodkov ZZS kot od vrednosti BDP v posameznem letu.

V obdobju konjunktura 2015–2019 (razen leta 2016) je bil delež prihodkov večji od deleža odhodkov v BDP zaradi počasnejše rasti odhodkov, ki je posledica prilagajanja porabe sredstev razpoložljivim virom, v letu 2018 nepravočasnega načrtovanja in sprejemanja pravnih podlag zdravstvene politike za izvedbo več zdravstvenih programov ter v letu 2019 administrativne omejitve porabe sredstev z Odlokom.

Širjenje epidemije od sredine marca 2020 in nujni ukrepi za zaščito zdravja so vplivali na zmanjšanje gospodarske aktivnosti vse od marca 2020 dalje (negativna rast BDP). V letih 2016, 2020, 2022 in 2023 je bil delež odhodkov večji od deleža prihodkov v BDP zaradi hitrejše rasti odhodkov. ZZS je nastali razkorak med izvirnimi prihodki (prispevki) in večjimi odhodki financiral delno iz svojih lastnih virov iz preteklih let, v zadnjih 4 letih pa tudi s transferji iz državnega proračuna. Povečani odhodki ZZS so dolgoročne narave brez zagotovitve trajnih in sistemskih virov financiranja, ki izvirajo predvsem iz odločitev Vlade RS (dogovori o plačah – višji odhodki za zdravstvene storitve, vsakoletni splošni dogovor – uredba o programih storitev OZZ, boljše vrednotenje in širitev programov), v manjšem obsegu tudi iz naslova drugih dejavnikov (draga bolnišnična zdravila, nova zdravila na recept, rast osnov za nadomestila plač in upravičencev, širitev pravic do medicinskih pripomočkov, idr.). Največji razkorak med rastjo prihodkov (8,3 %) in odhodkov (15,1 %) je evidentiran v letu 2022. Ob upoštevanju ocenjene nominalne rasti BDP v letu 2024 (4,5 %), rasti prihodkov (23,5 %) in odhodkov (19,6 %) ter upoštevanje povečanje obsega prihodkov in odhodkov zaradi ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uved-

Vir: SURS.

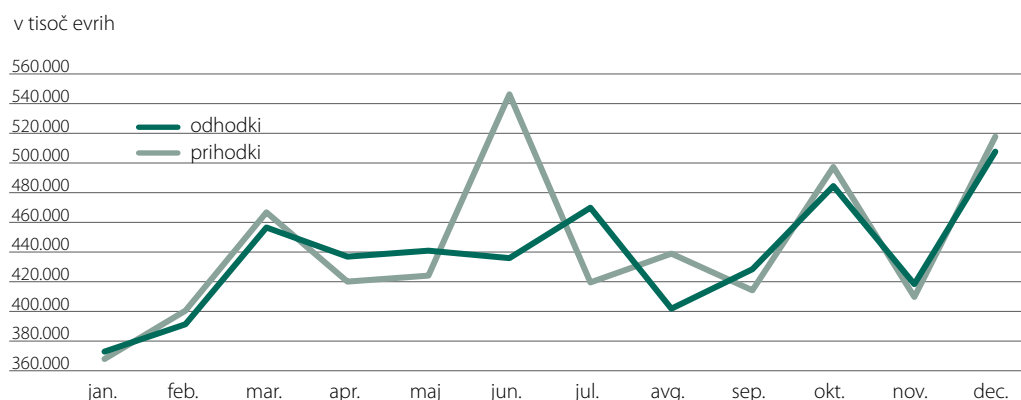
Slika 20. Delež prihodkov in odhodkov ZZS v BDP v obdobju 2015–2024.

be OZP, se je v letu 2024 delež odhodkov ZZS v BDP v primerjavi s prejšnjim letom povečal s 6,87 % na 7,86 %, delež prihodkov pa s 6,75 % na 7,98 %.

5.1.5 Pokritost odhodkov s prihodki

Mesečno pokrivanje odhodkov s prihodki ter gibanje prihodkov in odhodkov je prikazano na Sliki 21.

Povprečni mesečni prihodki v letu 2024 so znašali 444,5 milijona evrov, povprečni mesečni odhodki pa 437,9 milijona evrov. Mesečni prihodki so se gibali med 366,3 milijona evrov (v januarju) in 550,6 milijona evrov (v juniju). Največji porast prihodkov v primerjavi s povprečnimi prihodki v letu 2024 je bil v juniju, oktobru in decembru zaradi prejema transfernih sredstev iz državnega proračuna. Prihodki v decembru 2024 so bili v primerjavi s povprečjem preteklih mesecev večji tudi zaradi izplačil trinajstih plač in božičnic – v decembru 2024 je bilo vplačanih za 11,9 % (12,7 % v letu 2023) več prispevkov za OZZ v primerjavi s novembrom. Povprečna rast prispevkov v decembru glede na prejšnji mesec v zadnjih desetih letih znaša 11,6 %. Odhodki so se gibali od 371,4 milijona evrov (v januarju) do 510,9 milijona evrov (v decembru). Visoki odhodki v decembru so posledica povečanih izplačil nadomestil plač med začasno zadržanostjo od dela ter zapadlosti obveznosti ob koncu meseca.

Slika 21. Gibanje mesečnih prihodkov in odhodkov v letu 2024.

5.1.6 Likvidnost

a) Kratkoročno likvidnostno zadolževanje

ZZZS se je za tekoče izpolnjevanje mesečnih obveznosti v letu 2024 likvidnostno zadolževal. Tekoči mesečni prilivi ZZZS so za izpolnjevanje mesečnih obveznosti zadoščali le v oktobru 2024. ZZZS je vsa najeta likvidnostna posojila vrnil v istem mesecu, kot je črpal posojilo, razen v maju, ko je najeta posojila vrnil v juniju. V letu 2024 je najel 40 likvidnostnih posojil (v prejšnjem letu 17) v skupnem znesku 1.122,4 milijona evrov (537 milijonov evrov v letu 2023). Povprečno likvidnostno posojilo je znašalo 28,1 milijona evrov (31,6 milijona evrov v letu 2023) s povprečno dobo vračila 7,9 dni (7,4 dni v letu 2023). Obrestna mera za likvidnostna posojila je znašala od 3,78 % do 4,54 % in je bila ob koncu leta pod 4 % (v letu 2023 od 2,6 % do 4,48 %). Zaradi večjega obsega zadolževanja in višjih obrestnih mer so bile tudi obresti večje v primerjavi s preteklim letom in so v letu 2024 znašale 949.103 evre (372.453 evrov v letu 2023).

Tabela 51 prikazuje mesečne prilive in odlive, likvidnostne presežke oziroma primanjkljaje ter likvidnostna posojila in vloge ZZZS v EZRD ob koncu posameznega meseca. Prilivi in odlivi ZZZS so v primerjavi z izkazanimi prihodki in odhodki večji zaradi agentskih poslov, ki jih je ZZZS kot posrednik izvajal v imenu in za račun državnega proračuna.

b) Nalaganje prostih denarnih sredstev

V skladu z veljavnimi predpisi ZZZS lahko likvidnostne presežke prilivov nad odlivi vlaga v sistem EZRD. ZZZS je v letu 2024 vezal prosta denarna sredstva v obliki vezanih vlog v skupnem znesku 435 milijonov evrov (12 vlog s povprečno dobo trajanja 12,6 dni) in iz tega naslova prejel 547.422 evrov obresti. Obrestna mera za vloge se je med letom postopno zniževala in znašala od najvišje 3,68 % do najnižje 3,11 %. Poleg obresti od vezanih vlog so se obrestovala tudi sredstva na podračunu ZZZS na podlagi Sklepa o določitvi višine obrestnih mer, po katerih Banka Slovenije obrestuje sredstva javnih subjektov. ZZZS je iz naslova obrestovanja vpoglednih sredstev na računih v evrih, ameriških dolarjih in švicarskih frankih v letu 2024 prejel sredstva v višini 1.254.454 evrov (1.326.414 evrov v letu 2023). V letu 2024 je ZZZS v sistem EZRD vrnil tudi v letu 2023 preveč izplačane obresti od 2 vezanih vlog v skupni višini 10.556 evrov.

c) Učinki likvidnostnega poslovanja

ZZZS je v letu 2024 z uravnavanjem likvidnosti dosegel pozitivni neto dohodkovni učinek v višini 842.217 evrov, kar je izraženo kot razlika med prejetimi obrestmi od sredstev na vpogled in vezanih vlog (1.791.320 evrov) in plačanimi obrestmi zaradi zadolževanja (949.103 evre).

Tabela 51. Mesečni prilivi in odlivi, presežki in primanjkljaji denarnih tokov ter stanje likvidnostnih posojil in vlog v EZRD v letu 2024.

v tisoč evrih

	PRILIVI	ODLIVI	Razlika med prilivi in odlivi	Kumulativna presežek /primanjkljaj	Stanje posojil v EZRD konec meseca	Stanje vlog v EZRD konec meseca
	1	2	3=1-2	4	5	6
jan.	376.063	381.143	-5.080	-5.080	0	0
feb.	409.515	400.138	9.377	4.297	0	0
mar.	477.955	467.530	10.425	14.722	0	0
apr.	430.343	447.831	-17.488	-2.766	0	0
maj	435.511	452.796	-17.285	-20.051	15.000	0
jun.	550.909	436.853	114.056	94.005	0	0
jul.	426.930	479.006	-52.076	41.929	0	0
avg.	447.680	409.506	38.174	80.103	0	0
sep.	427.384	442.158	-14.774	65.329	0	0
okt.	508.139	494.993	13.146	78.475	0	30.000
nov.	416.660	425.801	-9.141	69.334	0	40.000
dec.	529.926	519.811	10.115	79.449	0	0
jan. do dec.	5.437.015	5.357.566	79.449			

5.2 Računovodski izkazi poslovanja ZZS v letu 2024

Razkritja⁴ v izkazih ZZS za leto 2024 so pripravljena v skladu z določili Zakona o javnih financah, Zakona o računovodstvu, Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024, Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025, Slovenskih računovodskih standardov 2016, Pravilnika o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava, Pravilnika o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnika o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev, Pravilnika o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava, Pravilnika o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu, Navodila o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna ter Navodila o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov.

Podatki v računovodskih izkazih poslovanja ZZS so izkazana v evrih s centi (na 2 decimalni mesti), v skladu z Zakonom o računovodstvu in Pravilnikom o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava. V nadaljevanju poročila so vsi zneski navedeni v evrih brez centov po pravilih zaokroževanja.

5.2.1 Bilanca stanja

Bilanca stanja je temeljni računovodski izkaz, v katerem je prikazano stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev na dan 31. december in je razčlenjena glede na vrsto in ročnost. Bilanca stanja ZZS na dan 31. 12. 2024 je pripravljena na osnovi knjiženih poslovnih dogodkov v računovodskih evidencah ZZS. Stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev je usklajeno z dejanskim stanjem sredstev in obveznosti do virov sredstev, ugotovljenih z rednim letnim popisom. Popisno poročilo je obravnaval in sprejel Upravni odbor na 36. redni seji 28. 2. 2025.

Bilanca stanja ZZS na dan 31. 12. 2024 (Tabela 52) izkazuje bilančno vsoto 950.024.617 evrov, ki je za 26,4 % večja od stanja na dan 31. 12. 2023. Povečanje bilančne vsote je predvsem posledica rasti kratkoročnih sredstev (denarnih sredstev) na aktivni strani in povečanja lastnih virov (splošnega sklada) na pasivni strani, kar izhaja iz izkazanega presežka prihodkov nad odhodki.

ZZS v zunajbilančni evidenci spremlja potencialne terjatve in obveznosti, ki trenutno ne vplivajo neposredno na postavke v bilanci stanja. Skupni znesek, izkazan v zunajbilančni evidenci, znaša 25.683.847 evrov in vključuje terjatve za regresne zahtevke za povračilo škode (10.591.247 evrov), terjatve iz naslova mednarodne izterjave prispevkov (7.352.376 evrov), terjatve za prejete instrumente za zavarovanje plačil v postopkih javnih naročil (4.385.318 evrov), terjatve iz naslova medicinskih pripomočkov (907.699 evrov), obveznosti iz naslova nerazporejenih prispevkov za OZZ po evidenci FURS (1.280.547 evrov),⁵ obveznosti iz naslova mednarodne izterjave prispevkov (761.184 evrov), sporne terjatve v sodnih postopkih (367.143 evrov) ter odpise zastaranih terjatev (38.332 evrov). Stanje v zunajbilančni evidenci je v primerjavi s preteklim letom večje za 12,8 % predvsem zaradi povečanja terjatev za regresne zahtevke za povračilo škode in terjatev za mednarodno izterjavo prispevkov.

V nadaljevanju so pojasnjene glavne bilančne postavke sredstev in obveznosti do virov sredstev ZZS.

⁴ Podatki v računovodskih izkazih poslovanja ZZS za leto 2024 v tem poglavju niso revidirani.

⁵ Te obveznosti so nerazporejena in neidentificirana plačila zavezancev, nastala iz 3 razlogov: a) terjatve so bile plačane, vendar še niso evidentirane, ker obračuni davčnih odtegljajev za dohodke iz delovnega razmerja še niso prispeli, b) terjatve do zavezancev so bile že evidentirane, vendar se niso zapirale s pripadajočimi plačili, ker terjatve še niso zapadle in c) zavezanci so v plačilnih nalogih navedli napačne sklice ali niso navedli davčnih števil, zato plačila niso zapirala sicer že evidentiranih terjatev. Ker FURS ne more zagotoviti podatka o dejanskih obveznostih – preveč plačanih prispevkih, ZZS te obveznosti evidentira zunajbilančno.

Tabela 52. Skrajšani pregled bilance stanja na dan 31. 12. 2023 in 31. 12. 2024.

v evrih

	31. 12. 2023	Struktura	31. 12. 2024	Struktura	Indeks
SREDSTVA	751.520.365	100,0	950.024.617	100,0	126,4
A) DOLGOROČNA SREDSTVA	16.195.751	2,2	19.166.615	2,0	118,3
– neopredmetena sredstva	2.163.185	0,3	3.833.749	0,4	177,2
– nepremičnine	10.195.084	1,4	11.227.942	1,2	110,1
– oprema in druga opredmetena sredstva	3.730.389	0,5	4.018.339	0,4	107,7
– dolgoročne finančne naložbe	11.132	0,0	11.132	0,0	100,0
– dolgoročne terjatve iz poslovanja*	95.961	0,0	75.452	0,0	78,6
B) KRATKOROČNA SREDSTVA	735.324.614	97,8	930.858.002	98,0	126,6
– denarna sredstva	8.618.036	1,1	87.811.758	9,2	1.018,9
– kratkoročne terjatve*	447.527.004	59,5	513.255.307	54,0	114,7
– dani predujmi in varščine	23.953.267	3,2	14.270.956	1,5	59,6
– neplačani odhodki	254.915.007	33,9	315.282.515	33,2	123,7
– aktivne časovne razmejitev	311.300	0,0	237.466	0,0	76,3
<i>Aktivni konti zunajbilančne evidence</i>	<i>22.775.818</i>	<i>3,0</i>	<i>25.683.847</i>	<i>2,7</i>	<i>112,8</i>
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	751.520.365	100,0	950.024.617	100,0	126,4
A) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI	726.619.919	96,7	842.949.667	88,7	116,0
– kratkoročne obveznosti*	274.307.370	36,5	333.524.506	35,1	121,6
– neplačani prihodki	428.357.593	57,0	495.152.757	52,1	115,6
– pasivne časovne razmejitev	23.954.956	3,2	14.272.404	1,5	59,6
B) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI	24.900.446	3,3	107.074.950	11,3	430,0
– splošni sklad	24.776.199	3,3	106.980.380	11,3	431,8
– dolgoročno razmejeni prihodki	122.689	0,0	94.570	0,0	77,1
– dolgoročne obveznosti*	1.558	0,0	0	0,0	0,0
<i>Pasivni konti zunajbilančne evidence</i>	<i>22.775.818</i>	<i>3,0</i>	<i>25.683.847</i>	<i>2,7</i>	<i>112,8</i>

Opomba: * dolgoročne terjatve in dolgoročne obveznosti, ki zapadejo v plačilo v naslednjem letu, so že izvzete iz dolgoročnih postavk in prenesene na kratkoročne terjatve oziroma obveznosti.

5.2.1.1 Sredstva

Sredstva (aktiva v bilanci stanja) se delijo glede na ročnost na dolgoročna in kratkoročna. Dolgoročna sredstva ZZZS sestavljajo neopredmetena sredstva, nepremičnine, oprema in druga opredmetena osnovna sredstva, dolgoročne finančne naložbe ter dolgoročne terjatve iz poslovanja. Neopredmetena in opredmetena sredstva so, v skrajšanem pregledu bilance stanja ZZZS v Tabeli 52, izkazana po sedanji vrednosti, ki je manjša od njihove nabavne vrednosti za popravke vrednosti, ki so povezani z amortiziranjem neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev po amortizacijskih stopnjah, določenih v Pravilniku o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev. Kratkoročna sredstva ZZZS vključujejo denarna sredstva, kratkoročne terjatve, dane predujme in varščine, neplačane odhodke ter aktivne časovne razmejitev.

V strukturi aktive imajo dolgoročna sredstva 2 %, kratkoročna sredstva pa 98 % sredstev. Razmerje med dolgoročnimi in kratkoročnimi sredstvi je odvisno od izvajanja poslanstva ZZZS – to je tekoče financiranje pravic iz zdravstvenega zavarovanja.

a) Dolgoročna sredstva

Stanje dolgoročnih sredstev je 19.185.733 evrov in se je v primerjavi z letom 2023 povečalo za 18,3 %. Pretežni del dolgoročnih sredstev sestavljajo *neopredmetena sredstva, nepremičnine, oprema in druga opredmetena sredstva*, katerih sedanja vrednost znaša 19.080.030 evrov. Ta so za 18,6 % ali za 2.991.372 evrov večja od prejšnjega leta (Tabela 53). Povečanje vrednosti neopredmetenih sredstev, nepremičnin, opreme in drugih opredmetenih sredstev je posledica razlike med novo nabavljenimi sredstvi 6.322.029 evrov in izločitvijo sredstev v znesku 3.243.041 evrov (razlika 3.078.988 evrov), razlike med obračunano amortizacijo 3.236.141 evrov in amortizacijo

Tabela 53. Stanje in spremembe vrednosti neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2024.

v evrih

		Neopredmetena sredstva	Zemljišča	Zgradbe	Oprema in druga opredmetena sredstva	Skupaj opredmetena osnovna sredstva	Skupaj
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=1+5
Nabavna vrednost	stanje 1. 1. 2024	14.334.547	1.010.607	33.226.301	26.088.593	60.325.501	74.660.048
	povečanja	2.536.979	0	1.769.069	2.015.980	3.785.049	6.322.029
	zmanjšanja	-745.798	-2.126	-132.726	-2.362.391	-2.497.243	-3.243.041
	stanje 31. 12. 2024	16.125.728	1.008.481	34.862.644	25.742.182	61.613.307	77.739.036
Popravek vrednosti	stanje 1. 1. 2024	12.171.362		24.041.824	22.358.204	46.400.028	58.571.390
	amortizacija	804.393		703.739	1.728.009	2.431.748	3.236.141
	zmanjšanja	-683.776		-102.380	-2.362.370	-2.464.750	-3.148.526
	povečanja	0		0		0	0
	stanje 31. 12. 2024	12.291.979	0	24.643.183	21.723.843	46.367.026	58.659.005
Neodpisana vrednost	stanje 1. 1. 2024	2.163.185	1.010.607	9.184.477	3.730.389	13.925.473	16.088.658
	stanje 31. 12. 2024	3.833.749	1.008.481	10.219.461	4.018.339	15.246.281	19.080.030

izločenih sredstev v znesku 3.148.526 evrov (razlika –87.615 evrov). Spremembe hkrati vplivajo na stanje splošnega sklada. Stopnja odpisanosti opredmetenih in neopredmetenih sredstev je 75,5 %, pri čemer je stopnja odpisanosti računalniške in programske opreme 82,4 %.

Sedanja vrednost *neopredmetenih sredstev* na dan 31. 12. 2024 znaša 3.833.749 evrov in je za 77,2 % večja od stanja na dan 31. 12. 2023. Sedanja vrednost neopredmetenih sredstev, ki jo sestavljajo pretežno materialne pravice za uporabo računalniških programov, se je v letu 2024 glede na preteklo leto povečala za 1.670.564 evrov predvsem zaradi večje nabave neopredmetenih sredstev (programska oprema IBM po pogodbi ESSO). Nabavna vrednost neopredmetenih sredstev se je v letu 2024 povečala za 2.536.979 evrov, hkrati pa se je nabavna vrednost programske opreme zmanjšala za 745.798 evrov zaradi izločitve programske opreme, ki ne ustreza tehnološkim zahtevam razvoja in uporabe opreme v ZZZS. Na stanje neodpisane vrednosti programske opreme vpliva še razlika med obračunano amortizacijo in amortizacijo za izločeno programsko opremo v višini 120.617 evrov.

Sedanja vrednost *nepremičnin*, ki vključuje zemljišča in zgradbe po stanju na dan 31. 12. 2024, znaša 11.227.942 evrov in je za 1.032.858 evrov ali 10,1 % večja od stanja na dan 31. 12. 2023. V letu 2024 se je vrednost nepremičnin povečala za 1.769.069 evrov predvsem zaradi prenove strehe na sedežu ZZZS, obnove dela strehe, pisarniških prostorov, menjave prezračevalnih in ogrevalnih naprav na sedežu območne enote Maribor, delne obnove zgradbe na izpostavi Slovenj Gradec. Hkrati se je nabavna vrednost nepremičnin zmanjšala za 134.852 evrov predvsem zaradi prodaje štirih stanovanjskih enot, počitniške enote v Moravskih Toplicah, prostorov izpostave Tržič ter dela zemljišča v Kočevju. Na stanje neodpisane vrednosti nepremičnin vpliva še razlika med obračunano amortizacijo in zmanjšanje oziroma povečanje popravka vrednosti v višini 601.359 evrov.

Sedanja vrednost *opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev* na dan 31. 12. 2024 znaša 4.018.339 evrov in je glede na stanje konec leta 2023 večja za 7,7 % ali za 287.950 evrov.

Povečanje nabavne vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev za 2.015.980 evrov je rezultat:

- nadomestitve pisarniške opreme in nakupa birotehnične opreme v vrednosti 164.272 evrov,
- nakupa klimatskih naprav ter opreme za ogrevanje v vrednosti 142.418 evrov,
- nakupa ostale opreme ter drobnega inventarja v vrednosti 121.610 evrov.

Hkrati se je nabavna vrednost opreme zmanjšala za 2.362.391 evrov zaradi izločitve:

- računalniške opreme v vrednosti 2.091.223 evrov, od tega izločitev diskovnih enot v vrednosti 1.834.910 evrov, druge računalniške opreme v vrednosti 81.062 evrov ter osebnih in prenosnih računalnikov v vrednosti 175.251 evrov;
- ostale nefunkcionalne opreme ter drobnega inventarja v vrednosti 136.655 evrov;

- pisarniške in birotehnične opreme v vrednosti 72.307 evrov;
- osebnih avtomobilov v vrednosti 43.566 evrov;
- bioloških sredstev v vrednosti 9.430 evrov;
- klimatskih naprav ter opreme za ogrevanje v vrednosti 9.210 evrov.

Na stanje neodpisane vrednosti opreme in drugih opredmetenih osnovnih sredstev vpliva še razlika med obračunano amortizacijo in amortizacijo za izločeno opremo v višini 634.361 evrov.

Vrednost opreme, ki je še v uporabi in je že v celoti amortizirana (ničelna sedanja vrednost) znaša 28.647.580 evrov, kar je 36,9 % nabavne vrednosti vseh opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev brez sredstev v pridobivanju. Največ te opreme se nanaša na programsko opremo, računalniško opremo ter na ostalo opremo, kot so: pohištvo, električne naprave, drobni inventar, klimatske naprave.

Dolgoročne finančne naložbe znašajo 11.132 evrov in so enake stanju konec leta 2023. Vključujejo naložbe v delnice Pomurke d. d. (pravni subjekt je v stečajnem postopku) v višini 9.876 evrov, ki jih je ZZS leta 2004 dobil v zameno za neplačane prispevke za obvezno zdravstveno zavarovanje v postopku prisilne poravnave, in druge kapitalske naložbe v višini 1.256 evrov.

Dolgoročne terjatve iz poslovanja znašajo 75.452 evrov in so v primerjavi z letom prej manjše za 20.509 evrov ali za 21,4 %. Med dolgoročnimi terjatvami so izkazane terjatve na osnovi vplačil v rezervne sklade za stanovanja in poslovne prostore v lasti ZZS, terjatve iz naslova specializacij, terjatve iz naslova zahtevka za vračilo nadomestil bolnih in sporne terjatve za vračila nadomestil ter povračil na osnovi sodne poravnave, ki se odplačujejo obročno. Prenos dolgoročnih terjatev iz poslovanja na kratkoročne terjatve, ki zapadejo v plačilo v letu 2025, je zmanjšal dolgoročne terjatve za 19.118 evrov.

b) Kratkoročna sredstva

Pretežni del sredstev v aktivih bilance stanja ZZS so kratkoročna sredstva v višini 930.858.002 evra (98 %) in so se glede na preteklo leto povečala za 26,6 % ali za 195.533.389 evrov. Največji delež kratkoročnih sredstev imajo kratkoročne terjatve (54,0 %), sledijo neplačani odhodki (33,2 %), denarna sredstva (9,2 %) in dani predujmi in varščine (1,5 %).

Denarna sredstva so izkazana v višini 87.811.758 evrov in so bila na dan 31. 12. 2024 na podračunih ZZS v sistemu EZRD. Stanje denarnih sredstev je v primerjavi s preteklim letom večje za 79.193.722 evrov zaradi večjih prihodkov od odhodkov.

Kratkoročne terjatve na zadnji dan leta 2024 znašajo 513.255.307 evrov, kar je 14,7 % več glede na stanje konec leta 2023, predvsem zaradi večjih terjatev iz naslova prispevkov za OZZ. Največji delež (86,1 %) v kratkoročnih terjatvah imajo kratkoročne terjatve iz naslova prispevkov za OZZ v znesku 441.711.809 evrov. Izkazano stanje terjatev iz naslova prispevkov za OZZ vključuje:

- zbirni znesek terjatev, za katere evidenco po posameznem zavezancu vodi FURS, v višini 413.196.694 evrov, kar je 93,5 % vseh izkazanih terjatev iz tega naslova;
- terjatve po evidenci, ki jo vodi ZZS za zavarovance iz 11., 12., 13., 14., 20. točke prvega odstavka 15. člena in zavarovane osebe iz 1. točke pod a) in 3. točke pod b) prvega odstavka 20. člena ZZVZZ (v nadaljevanju zavarovanci – samoplačniki) in znašajo 24.128.155 evrov ali 5,5 % vseh izkazanih terjatev iz naslova prispevkov za OZZ in
- terjatev do MZ za plačilo prispevkov za zavarovance iz 21. in 24. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ (državljeni RS, ki jim je priznana pravica do denarne socialne pomoči) v višini 4.386.961 evrov ali 1 % vseh terjatev iz naslova prispevkov za OZZ.

Za večino zavezancev za plačilo prispevkov za OZZ vodi FURS⁶ evidenco o vplačilih, premalo plačanih ali neplačanih prispevkih ter izterjuje neplačane zapadle prispevke. Davčna knjigovodska evidenca prometa terjatev in obveznosti je vzpostavljena na podlagi predloženih obračunov davčnih odtegljajev zavezancev za obračun prispevkov (na t. i. obrazcih REK), obračunu prispevkov za socialno varnost (na t. i. obrazcih OPSV), izdanih odločb davčnega organa za plačilo prispevkov od dohodka in vplačanih prispevkov na teh podlagah. Iz davčnih knjigovodskih evidenc je FURS pripravil poročilo o terjatvah in obveznostih iz naslova prispevkov za OZZ po stanju na dan 31. 12. 2024. ZZS iz tega poročila prevzame podatke v glavno knjigo in v bilanco stanja ZZS zgolj sintetično (zbirno po vrstah prispevkov). Iz poročila FURS po stanju

⁶ V skladu z določbami ZZVZZ, Zakona o prispevkih za socialno varnost, Zakona o finančni upravi in Zakona o davčnem postopku.

na dan 31. 12. 2024 je stanje terjatev iz naslova prispevkov za OZZ 413.196.694 evrov in je za 55.747.935 evrov ali za 15,6 % večje od stanja na dan 31. 12. 2023. Od teh terjatev je 8,8 % oziroma 36.494.229 evrov pogojno izterljivih terjatev,⁷ kar je za 3,4 % manj kot v letu 2023. Glede na zapadlost terjatev je od izkazanih terjatev 19,9 % ali 82.292.108 evrov že zapadlih, kar je za 2,9 % več kot v preteklem letu. V letu 2024 je FURS izdal za 69.109.823 evrov sklepov o davčni izvršbi in na tej osnovi izterjal 30.781.796 evrov ali 44,5 % vseh terjatev po izdanih sklepih (42,7 % v letu 2023). Po podatkih FURS je stanje pogojno izterljivega dolga pri dolžnikih, za katere je bil začetek postopek stečaja ali prisilne poravnave po ZFPPIP skupaj 15.392.269 evrov, od tega znaša znesek terjatev v stečajnih postopkih 15.356.904 evre pri 1.461 dolžnikih in 35.365 evrov terjatev, prijavljenih v postopke prisilne poravnave pri 2 dolžnikih.

Zaradi neizterljivosti je FURS v letu 2024 odpisal 8.472.685 evrov prispevkov za OZZ (glavnice brez zamudnih obresti), od tega 9.117 fizičnim osebam v višini 5.325.920 evrov in 1.267 pravnim osebam v višini 3.146.765 evrov (odpis pri stečajih in prisilnih poravnava, smrt dolžnika brez premoženja, absolutno zastaranje 10 let ipd.).

Na podlagi poročila o dodatno odmerjenih prispekih je FURS v letu 2024 opravil 1.133 nadzorov nad prispevki za OZZ (979 v letu 2023). Po zaključenih nadzorih so bile dodatno obračunane davčne obveznosti 4.411.682 evrov, kar je za 16 % manj kot v preteklem letu.

ZZZS izvaja tudi pobote zavezanci od neplačanih prispevkov za OZZ z njihovimi zahtevki za povračilo nadomestil plače med začasno zadržanostjo z dela za zavarovance, zaposlene pri teh zavezancih. V letu 2024 je ZZZS na ta način povečal pripoznane prihodke od prispevkov za 2.063.436 evrov, kar je za 40,6 % oziroma za 595.370 evrov več kot v letu 2023.

ZZZS samostojno vodi analitično evidenco o obremenitvah, plačilih in stanju terjatev in obveznosti za prispevke za OZZ za zavarovane osebe samoplačnike. Evidenca je vzpostavljena na podlagi vključitve zavarovanih oseb samoplačnikov v OZZ in plačila prispevkov. Po stanju na dan 31. 12. 2024 je po podlagah zavarovanja, za katere evidenco in obračun prispevkov vodi ZZZS, zavarovanih 84.505 oseb, od tega 44.841 družinskih članov (zakoncev oz. staršev), ki so z uvedbo OZP s 1. 1. 2024 tudi novi zavezanci za plačilo OZP (na dan 31. 12. 2023 je bilo aktivnih zavarovancev 38.743). Glede na stanje na dan 31. 12. 2023 se je njihovo število več kot podvojilo. Plačani prispevki od zavarovancev samoplačnikov znašajo 0,8 % vseh plačanih prispevkov za OZZ (0,4 % v letu 2023).⁸

Po evidenci ZZZS na dan 31. 12. 2024 so izkazane terjatve za prispevke za OZZ za zavarovance samoplačnike v znesku 24.128.155 evrov in so za 47,9 % ali za 7.815.297 evrov večje glede na preteklo leto, kar je predvsem posledica slabše plačilne discipline po uvedbi OZP. Od teh je 19.890.226 evrov (82,4 %) zapadlih terjatev. Od vseh zapadlih terjatev je 9.756.563 evrov ali 49,1 % v postopku izterjave, kar je 70,6 % vseh zapadlih terjatev z zapadlostjo nad 180 dni.⁹

Od vseh zapadlih terjatev je 1,7 % oziroma 419.864 evrov pogojno izterljivih terjatev. V primerjavi s stanjem pogojno izterljivih prispevkov na dan 31. 12. 2023 so se ti zmanjšali za 2,3 % iz naslova več odpisanih prispevkov zaradi neizterljivosti. Izterjavo zapadlih neplačanih prispevkov za OZZ od zavarovanih oseb samoplačnikov izvaja FURS. V letu 2024 je FURS izterjal 1.081.023 evrov prispevkov, kar je 20,9 % manj kot v letu 2023, kar je predvsem posledica manjšega števila podanih predlogov ZZZS zaradi prilagajanja organizacije in informacijskega sistema ZZZS pobiranju OZP. ZZZS je v letu 2024 izdal samoplačnikom 39.068 opominov, 9.048 odločb o neplačanih prispekih, ki pomenijo izvršilni naslov za izterjavo, in predal 5.124 predlogov za izvršbo na FURS. V letu 2024 je ZZZS zaradi neizterljivosti odpisal za 1.774.955 evrov prispevkov za OZZ (od tega je bilo 5.780 zavarovanim osebam odpisanih 1.774.649 evrov zaradi relativnega ali absolutnega zastaranja ter smrti dolžnika brez premoženja, 305 evrov pa so znašali odpisi

⁷ Po Zakonu o davčnem postopku je terjatev pogojno izterljiva: 1. če se ne more poplačati niti v postopku davčne izvršbe, pravica do izterjave pa še ni zastarala, 2. če se je zavezanec odselil neznan kam, ali ga je sodišče razglasilo za pogrešanega ali za opravično nesposobnega in ni pustil oziroma nima nobenega premoženja, iz katerega bi se lahko poplačala, pravica do izterjave pa še ni zastarala, 3. če je pri zavezancu začel postopek prisilne poravnave, 4. če je bil pri zavezancu začel stečajni postopek in 5. od dneva smrti zavezanca do dneva pravomočnosti sklepa o dedovanju.

⁸ Osnova za plačilo prispevkov je določena v višini 25 % zadnje znane povprečne letne plače zaposlenih v RS, preračunane na mesec – mesečni prispevek od februarja 2024 tako znaša 33,09 evra. Obvezni zdravstveni prispevek za vse zavarovane osebe samoplačnike od januarja 2024 znaša 35 evrov.

⁹ Med zapadlimi terjatvami v postopku izterjave niso vključene terjatve do zavarovancev, ki so v postopku osebnega stečaja – dokler postopek osebnega stečaja ni zaključen, je izvršba terjatev ustavljena. V letu 2024 je bilo v stečajno maso prijavljeno za 38.074 evrov terjatev iz naslova prispevkov.

po uradni dolžnosti do 1 evra)¹⁰. Z vzpostavljenim klicnim centrom za informacije o prispevkih samoplačnikov v okviru MMKC je ZZS odgovoril na 25.333 klicev, z odhodnimi ali povratnimi klici, s poslano e-pošto oziroma SMS sporočili pa zabeležil 28.669 interakcij (v letu 2023 je bilo zabeleženih 11.506 klicev).

Terjatve do tujine po evropski zakonodaji in sporazumih o socialnem zavarovanju predstavljajo 9,9 % kratkoročnih terjatev in znašajo 50.791.593 evrov. Največje vrednosti terjatev so izkazane do Avstrije v višini 22.874.747 evrov, Nemčije v višini 11.008.499 evrov, Hrvaške v višini 4.921.144 evrov, Italije v višini 4.067.071 evrov in Švice v višini 1.672.968 evrov. Terjatve so se glede na preteklo leto povečale za 1,8 % ali za 881.195 evrov, največ do Nemčije.

Ostale terjatve znašajo 4 % kratkoročnih terjatev oziroma 20.751.905 evrov in so glede na preteklo leto manjše za 6,9 %. Sestavljene so iz terjatev do:

- MZ v skupni višini 12.710.202 evra za zaračunane stroške, od tega: (1) za povračila stroškov za pripravnike, sekundarije in specializante v znesku 12.658.206 evrov in (2) za povračila stroškov upravičencem, na podlagi interventne zakonodaje v znesku 51.996 evrov (cepljenje proti covidu-19), ko je ZZS v vlogi posrednika za plačilo;
- za še nezaračunane agentske posle na osnovi že prejetih zahtevkov izvajalcev za povračila po interventni zakonodaji v višini 5.295.001 evro;
- zavarovalnic, ki izvajajo obvezno avtomobilsko zavarovanje po Zakonu o obveznih zavarovanjih v prometu, za še neplačane vnaprejšnje pavšalne odškodnine v višini 1.965.566 evrov;
- ZPIZ za vodenje matične evidence v znesku 300.633 evrov;
- upravljavcev sredstev pri Zakladnici EZRD za obračunane obresti na vpogledna sredstva v višini 173.610 evrov;
- za sporne terjatve, za katere teče postopek izterjave pred sodiščem ali so prijavljene v stečajno maso v višini 108.963 evrov;
- za najemnine poslovnih prostorov, kartice zdravstvenega zavarovanja, posredovanje podatkov in druge terjatve v višini 105.168 evrov;
- terjatve za refundacije bolnih za delavce ZZS v višini 73.644 evrov in
- kratkoročni del dolgoročnih terjatev v višini 19.118 evrov.

Od vseh izkazanih kratkoročnih terjatev po stanju 31. 12. 2024 je zapadlo 20,0 % terjatev ali 102.676.311 evrov. Večji del zapadlih terjatev so terjatve za prispevke za OZZ (102.182.334 evrov ali 99,5 %), sledijo terjatve iz naslova mednarodnih sporazumov (364.558 evrov ali 9,9 %), sporne terjatve do bolnišnic, zasebnih koncesionarjev in drugih (108.963 evrov ali 0,2 %) in ostale terjatve (20.455 evrov).

Dani predujmi po stanju na dan 31. 12. 2024 znašajo 14.270.956 evrov in so v primerjavi s stanjem konec leta 2024 manjši za 9.682.311 evrov. Med danimi predujmi imajo največji delež dani predujmi izvajalcem zdravstvenih storitev, ki še niso bili poračunani s končnim obračunom za opravljene programe in storitve v skladu s sklenjenimi pogodbami za leto 2024 v višini 12.444.123 evrov, od tega sporni v višini 1.169 evrov (7.050.819 evrov predujmov za proračunske uporabnike in 5.392.134 evrov za neproračunske uporabnike). Sledijo dani predujmi za zdravljenje zavarovanih oseb v tujini, ki znašajo 1.631.413 evrov (od tega je bilo 95,9 % predujmov nakazanih v ZDA in Avstrijo), za denarne dajatve 141.245 evro in predujmi za službo 54.175 evrov.

Neplačani odhodki izkazujejo stanje neplačanih obveznosti za priznane, a še neplačane programe in storitve, za denarna nadomestila in dobave blaga in storitev v letu 2024. Stanje neplačanih odhodkov je 315.282.515 evrov in je v primerjavi z letom 2023 večje za 23,7 % ali za 60.367.508 evrov. Večji del neplačanih odhodkov so obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2025 (prejeti računi za zdravstvene storitve, končni obračun zdravstvenih storitev za leto 2024, prejeti obračunski dokumenti po mednarodnih sporazumih, prejeti računi za službo, obračunane plače s prispevki zaposlenih v ZZS za december 2024). Največ neplačanih odhodkov (66,9 %) se nanaša na zdravstveno dejavnost, 17,8 % na neplačane odhodke iz naslova denarnih povračil, 15,3 % pa na neplačane odhodke službe ZZS, davčne odhodke in odhodke po evropski zakonodaji in sporazumih o socialnem zavarovanju ter zdravljenje v tujini.

Aktivne časovne razmejitev konec leta 2024 izkazujejo stanje 237.466 evrov. Vračunani prihodki v znesku 87.228 evrov se nanašajo na prispevke za OZZ na osnovi drugega odstavka 13. člena

¹⁰ Osnova za odpis po uradni dolžnosti je v 105. členu Zakona o davčnem postopku.

Zakona o izvrševanju Proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025. Ta določa, da se prejemki sredstev na prehodne podračune z oznako 845 in 846 pri FURS-u, ki so bili vplačani zadnji dan proračunskega leta in so razdeljeni po blagajnah javnega financiranja prva 2 delovna dneva v letu, ki sledi letu, v katerem so bila sredstva vplačana, štejejo v prihodek blagajne javnega financiranja v leto, v katerem so bili dejansko vplačani na podračuna z oznako 845 in 846. Med aktivnimi časovnimi razmejitvami je evidentiran tudi prejeti predujem Ministrstva za solidarno prihodnost za kritje stroškov, nastalih zaradi vzpostavitve pogojev za uvedbo DO kot nove oblike socialnega zavarovanja v znesku 142.070 evrov, predujem za prejete varščine ob prodaji stanovanj v znesku 6.720 evrov in 1.448 evrov za vrednotnice (urbana in vrednostne kartice).

5.2.1.2 Obveznosti do virov sredstev

Obveznosti do virov sredstev ZZS (pasiva v bilanci stanja) sestavljajo kratkoročne obveznosti, dolgoročne obveznosti in lastni viri. Kratkoročne obveznosti so prejeti predujmi, obveznosti do zaposlenih, do dobaviteljev, druge kratkoročne obveznosti, neplačani prihodki in pasivne časovne razmejitve. Dolgoročne obveznosti so dolgoročno razmejeni prihodki in dolgoročne obveznosti. Lastni vir tvorita splošni in rezervni sklad.

Po bilanci stanja na dan 31. 12. 2024 so lastni viri (*splošni sklad*) vir za financiranje vseh dolgoročnih sredstev ZZS. Po stanju na dan 31. 12. 2024 je iz lastnega vira ZZS financiranih 11,3 % vseh sredstev aktive, iz obveznosti pa 88,7 %.

a) Kratkoročne obveznosti do virov sredstev

Velik delež obveznosti do virov sredstev (88,7 %) v pasivi bilance stanja ZZS imajo kratkoročne obveznosti in znašajo 842.948.108 evrov, od teh pa imajo največji delež (58,7 %) neplačani prihodki.

Neplačani prihodki konec leta 2024 znašajo 495.152.757 evrov in so za 15,6 % večji glede na stanje konec leta 2023. Med neplačanimi prihodki je izkazano stanje:

- iz naslova neplačanih prispevkov za OZZ v višini 441.711.809 evrov,
- terjatev do tujine po evropski zakonodaji in sporazumih o socialnem zavarovanju v višini 50.791.593 evrov,
- iz naslova denarnih dajatev v višini 51.434 evrov in
- iz naslova rednega poslovanja v višini 2.597.921 evrov (neplačanih pavšalnih odškodnin zavarovalnic, ki izvajajo obvezno avtomobilsko zavarovanje na osnovi zakona o obveznih zavarovanjih v prometu, iz pogodbe z ZPIZ, pokrivanja stroškov nadomeščanja KZZ kartic, neplačane obveznosti iz naslova obresti za vpogledna sredstva na podračunih ZZS, neplačane obveznosti iz naslova zaračunanih najemnin in uporabnin).

Kratkoročne obveznosti v bilanci stanja na dan 31. 12. 2024 znašajo 333.524.506 evrov in so za 21,6 % ali za 59.217.136 evrov večje od stanja prejšnjega leta.

Kratkoročne obveznosti vključujejo:

- *Obveznosti iz naslova zdravstvenih storitev* v znesku 228.834.212 evrov (povečanje za 35 % oziroma za 59.282.816 evrov glede na preteklo leto), in sicer obveznosti do bolnišnic v znesku 62.488.228 evrov, obveznosti do lekarn 82.312.822 evrov, obveznosti do socialnih zavodov 26.977.382 evrov, obveznosti do zdravstvenih domov 10.649.219 evrov, obveznosti do zasebnikov 19.724.708 evrov in do ostalih izvajalcev zdravstvenih storitev 26.681.852 evrov (dobavitelji medicinskih pripomočkov, zdravilišča in ostali izvajalci). Obveznosti do izvajalcev zdravstvenih storitev zajemajo obveznosti za zaračunane zdravstvene storitve za leto 2024, ki se plačujejo po računih/zahtevkih (lekarna, zdravilišča in izvajalci, ki določene zdravstvene programe zaračunavajo z računi) in po končnem obračunu programov in storitev izvajalcev zdravstvenih storitev za leto 2024 (gre za tiste zdravstvene programe in storitve, za katere ZZS med letom izvajalcem nakazuje avanse, izvajalci pa mesečno pošiljajo poročila o opravljenih zdravstvenih storitvah in programih);
- *Obveznosti iz prejetih zahtevkov za denarna povračila* v znesku 56.147.693 evrov in so za 4,4 % manjše glede na preteklo leto;
- *Obveznosti do tujine na podlagi evropske zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju* v znesku 39.808.604 evre (povečanje za 1,5 % ali za 606.368 evrov), največje obvezno-

- sti (77,8 %) so izkazane do Hrvaške 12.971.171 evrov, Nemčije 9.675.097 evrov in Avstrije 8.335.583 evrov;
- Obveznosti iz naslova prispevkov za OZZ v znesku 800.553 evrov po evidenci ZZS (preveč plačani prispevki)¹¹;
 - Obveznosti iz drugih naslovov v znesku 7.933.444 evrov, ki zajemajo predvsem obveznosti za službo ZZS – plače zaposlenih za december 2024, obveznosti za materialne stroške in investicije, obveznosti za dajatve, za zdravljenje v tujini, za prejete predujme ter prenos dela dolgoročnih obveznosti na kratkoročne obveznosti, ki zapadejo v plačilo v letu 2025, v znesku 1.559 evrov.

V okviru kratkoročnih obveznosti po stanju na dan 31. 12. 2024 znašajo kratkoročne zapadle obveznosti 0,1 % vseh obveznosti oziroma 465.157 evrov. Zapadle obveznosti se nanašajo predvsem na obveznosti do tujine po evropski zakonodaji in sporazumih o socialnem zavarovanju in se poravnava po načelu recipročnosti.

Pasivne časovne razmejitve so odprti avansi in vnaprej vračunani odhodki v višini 14.272.404 evre in so glede na preteklo leto manjši za 9.682.552 evrov. Od vseh pasivnih časovnih razmejitev se jih 12.444.123 evrov nanaša na v letu 2024 plačane avanse izvajalcem zdravstvenih storitev, ki še niso bili poračunani s končnim letnim obračunom za leto 2024 (glej še točko 5.2.1.1.b – dani predujmi). Dani predujmi za zdravljenja v tujini znašajo 1.631.413 evrov, predujmi za denarne dajatve znašajo 141.245 evrov, predujmi za službo ZZS 54.175 evrov ter vnaprej vračunani odhodki 1.448 evrov (znamke, enotna mestna kartica Urbana in predplačila parkirnih kartic).

b) Lastni viri in dolgoročne obveznosti

V skladu s Pravilnikom o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava je lastni vir *splošni sklad*.

Splošni sklad je analitično sestavljen iz splošnega sklada za: neopredmetena in opredmetena dolgoročna sredstva (19.080.031 evrov), za finančne naložbe (11.132 evrov) in za drugo (87.889.217 evrov). Po stanju na dan 31. 12. 2024 je stanje splošnega sklada 106.980.380 evrov in je za 82.204.181 evrov večji glede na stanje konec leta 2023, predvsem zaradi evidentiranega presežka prihodkov nad odhodki v višini 79.198.283 evrov.

Med *dolgoročno razmejenimi prihodki* izkazuje ZZS vir za rezervni sklad po stanovanjskem zakonu, terjatve na podlagi sklenjenih poravnav za vračilo stroškov zdravniške specializacije, terjatve za vračilo nadomestil in druge dolgoročne terjatve. Dolgoročno razmejeni prihodki po stanju na dan 31. 12. 2024 znašajo 94.570 evrov.

Dolgoročne obveznosti na dan 31. 12. 2024 ne izkazujejo stanja, saj so dolgoročne obveznosti iz preteklega leta v višini 1.558 evrov med kratkoročnimi obveznostmi in zapadejo v plačilo v letu 2025.

5.2.2 Izkaz prihodkov in odhodkov

Izkaz prihodkov in odhodkov za leto 2024 po predpisani ekonomski klasifikaciji (v skrajšani obliki) prikazuje Tabela 54. V skladu s predpisi, ki veljajo za pravne osebe javnega prava, ki vodijo poslovne knjige in izdelujejo letna poročila na podlagi zakona o računovodstvu, se prihodki in odhodki pripoznavajo po načelu denarnega toka.

Prihodki v letu 2024 znašajo 5.333.565.020 evrov, od tega:

- davčni prihodki (neposredna plačila prispevkov za OZZ od zavezancev za plačila prispevkov) 4.150.013.125 evrov (77,8 % vseh prihodkov);
- nedavčni prihodki 169.710.885 evrov (3,2 % vseh prihodkov);
- kapitalski prihodki 602.103 evre;
- transferni prihodki 1.013.238.907 evrov (19 % vseh prihodkov), sestavljeni iz:
 - a) prihodkov od prispevkov iz državnega proračuna in iz skladov socialnega zavarovanja (663.977.509 evrov);

¹¹ Obveznosti iz naslova prispevkov za OZZ po evidenci FURS-a so evidentirane zunajbilančno – glej pojasnilo poglavja 5.2.1. Bilanca stanja.

Tabela 54. Izkaz prihodkov in odhodkov ZZS za leto 2024 v primerjavi z letom 2023 po ekonomski klasifikaciji.

v evrih

	31. 12. 2023	31. 12. 2024	Indeks
PRIHODKI	4.318.455.722	5.333.565.020	123,5
A) DAVČNI PRIHODKI	3.284.153.018	4.150.013.125	126,4
I. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	3.284.153.018	4.150.013.125	126,4
– prispevki zaposlenih	1.428.386.739	1.526.824.054	106,9
– prispevki delodajalcev	1.606.268.733	1.720.862.748	107,1
– prispevki samozaposlenih	168.506.614	190.339.363	113,0
– ostali prispevki za socialno varnost	80.858.114	711.810.532	880,3
– nerazporejeni prispevki	132.818	176.429	132,8
B) NEDAVČNI PRIHODKI	140.772.502	169.710.885	120,6
I. UDELEŽBA NA DOBIČKU IN DOHODKIH OD PREMOŽENJA	2.203.066	2.047.988	93,0
II. TAKSE IN PRISTOJBINE	158.225	167.028	105,6
III. DENARNE KAZNI	150.106	207.545	138,3
IV. PRIHODKI OD PRODAJE BLAGA IN STORITEV	2.696.288	1.052.687	39,0
V. DRUGI NEDAVČNI PRIHODKI	135.564.817	166.235.637	122,6
C) KAPITALSKI PRIHODKI	4.884	602.103	12328,1
Č) TRANSFERNI PRIHODKI	893.525.318	1.013.238.907	113,4
I. TRANSFERNI PRIHODKI IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	893.525.318	1.013.238.907	113,4
– prejeta sredstva iz državnega proračuna	358.380.794	421.536.898	117,6
– prejeta sredstva iz proračunov lokalnih skupnosti	2.550	0	0,0
– prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	535.141.974	591.702.010	110,6
ODHODKI	4.394.729.865	5.254.366.738	119,6
A) TEKOČI ODHODKI	53.947.419	59.876.117	111,0
I. PLAČE IN DRUGI IZDATKI ZAPOSLENIM	28.863.303	30.131.490	104,4
II. PRISPEVKI DELODAJALCEV ZA SOCIALNO VARNOST	4.442.563	4.638.118	104,4
III. IZDATKI ZA BLAGO IN STORITVE	20.269.101	24.157.407	119,2
IV. PLAČILA DOMAČIH OBRESTI	372.452	949.103	254,8
B) TEKOČI TRANSFERJI	4.338.828.229	5.189.136.070	119,6
I. TRANSFERJI POSAMEZNIKOM IN GOSPODINJSTVOM	614.993.650	647.821.517	105,3
– boleznine	601.349.750	632.778.093	105,2
– drugi transferji posameznikom	13.643.900	15.043.424	110,3
II. TRANSFERJI NEPROFITNIM ORGANIZACIJAM IN USTANOVAM	28.828	0	0,0
III. DRUGI TEKOČI DOMAČI TRANSFERJI	3.681.888.993	4.493.166.836	122,0
– tekoči transferji v sklade socialnega zavarovanja	5.510.428	5.935.845	107,7
– tekoči transferji v javne zavode	3.057.897.754	3.616.992.268	118,3
– tekoči transferji v državni proračun	60.543	64.783	107,0
– tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, ki niso posredni PU	618.420.268	870.173.940	140,7
IV. TEKOČI TRANSFERJI V TUJINO	41.916.758	48.147.717	114,9
C) INVESTICIJSKI ODHODKI	1.954.217	5.354.551	274,0
I. NAKUP IN GRADNJA OSNOVNIH SREDSTEV	1.954.217	5.354.551	274,0
PRESEŽEK / PRIMANJKLJAJ PRIHODKOV NAD ODHODKI	-76.274.143	79.198.283	

b) prihodkov iz državnega proračuna v višini 349.261.398 evrov, in sicer: (1) na podlagi 76. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 za stroške zdravil, razvrščenih na seznam bolnišničnih zdravil, presejalnih in preventivnih programov, transplantacij, dializ in cepiv (280.000.00 evrov), (2) na podlagi 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti na področju zdravstva za presejanje programa nad planiranim obsegom iz OZZ za izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje (64.307.802 evra), (3) za plačilo razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev za zavarovane osebe, ki so upravičene do plačila te razlike v breme državnega proračuna iz razloga socialne ogroženosti (v nadaljevanju: upravičenci do doplačil iz socialnih razlogov) in za zavarovance iz 22. točke prvega odstavka 15. člena ZZVZZ (v nadaljevanju: priporniki in zaporniki) (3.502.625 evrov), (4) za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog na področju OZDO – kritje stroškov dela, materialnih stroškov in storitev ter investicij (1.450.971 evrov).

Odhodki ZZS v letu 2024 so realizirani v višini 5.254.366.738 evrov, od tega:

- tekoči odhodki 59.876.117 evrov (1,1 % vseh odhodkov),
- tekoči transferi 5.189.136.070 evrov (98,8 %) in
- investicijski odhodki 5.354.551 evrov (0,1 %).

ZZS v letu 2024 izkazuje računovodsko pripoznan presežek prihodkov nad odhodki v višini 79.198.283 evrov.

5.2.2.1 Prihodki

Celotni prihodki ZZS v letu 2024 znašajo 5.333.565.020 evrov in so v primerjavi z letom 2023 nominalno večji za 23,5 % ali za 1.015.109.298 evrov, predvsem zaradi povečanja prihodkov od prispevkov, uvedbe novega OZP s 1. 1. 2024 in večjih transfernih prihodkov iz državnega proračuna. V primerjavi z načrtovanimi prihodki so manjši za 0,2 % ali za 9.609.818 evrov, predvsem zaradi manjših transferov iz državnega proračuna (za 77.561.500 evrov) in prihodkov iz sklenjenih dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila (za 3.072.970 evrov). Nekateri prihodki so bili večji od načrtovanih, predvsem prihodki od prispevkov (za 53.062.349 evrov), sledijo prihodki na podlagi EU zakonodaje in sporazumov o socialnem zavarovanju z drugimi državami (za 14.636.652 evrov), prihodki od regresnih zahtevkov (za 2.054.624 evrov) in prihodki od naložb (za 785.869 evrov).

Večji del prihodkov (90,3 %) so *prihodki od plačanih prispevkov za OZZ* (4.813.990.635 evrov). Prihodki od prispevkov so po ekonomski klasifikaciji razvrščeni v davčne in transferne prihodke. Oboji skupaj so v primerjavi s preteklim letom večji za 940.674.038 evrov ali za 24,3 %, kar je predvsem posledica uvedbe OZP s 1. 1. 2024, pa tudi rasti povprečne bruto plače oziroma prispevne osnove za plačilo prispevkov. Stopnja rasti prihodkov od prispevkov (7,8 % brez upoštevanja OZP, ki je opredeljen v nominalnem znesku) je za 1,6 odstotne točke večja od rasti povprečne bruto plače v RS (6,2 % rast povprečne bruto plače v RS v letu 2024). Prihodki od prispevkov so za 1,1 % ali za 53.062.349 evrov večji od načrtovanih.

Povprečna bruto plača v RS za november 2024 (izplačilo v decembru 2024) je bila za 11,3 % višja od povprečne bruto plače za oktober 2024, izplačane v novembru (v letu 2023 je bila zabeležena rast 9,8 %). Zvišanje povprečne mesečne plače za november glede na oktober je posledica izrednih izplačil plač (trinajstih plač in božičnic). Zvišanje povprečne mesečne plače za november 2024 je izrazitejše v zasebnem sektorju 11,9 %, v javnem sektorju 10,1 %.

5.2.2.1.1 Davčni prihodki (prispevki za socialno varnost in drugi davki)

Od vseh prihodkov od prispevkov je 86,2 % oziroma 4.150.013.125 evrov realiziranih od *neposredno plačanih prispevkov za OZZ* (Tabela 55). V primerjavi z letom 2023 so večji za 26,4 % oziroma za 865.860.107 evrov, v primerjavi z načrtovanimi pa večji za 0,8 % oziroma za 33.582.402 evra. Med neposredno vplačane prispevke za socialno varnost štejemo: prispevke zaposlenih, delodajalcev, samozaposlenih ter ostale prispevke za OZZ (zamudne obresti, prispevki samoplačnikov ter prispevki delojemalca od raznih nadomestil). Višina teh prispevkov je odvisna od višine izplačanih plač oziroma zavarovalnih osnov, števila zaposlenih, višine prispevne stopnje, višine zamudnih obresti in izterjave prispevkov.

Zbirna prispevna stopnja za OZZ je nespremenjena že od 1. januarja 2002 in znaša 13,45 %. Zbirno prispevno stopnjo sestavljajo prispevne stopnje, ki jo plačujejo: a) zavarovanci za zavarovanje za vse pravice za primer bolezni in poškodbe zunaj dela (6,36 %), b) delodajalci za zavarovanje za zavarovanje vseh pravic za primer bolezni in poškodbe zunaj dela (6,56 %) in c) delodajalci za zavarovanje za vse pravice za primer poškodbe pri delu in poklicne bolezni (0,53 %).

Med neposredno vplačane prispevke od 1. 1. 2024 štejemo tudi pavšalni OZP, ki je nadomestil premije za dopolnilno zdravstveno zavarovanje po pogodbah, ki so jih zavarovane osebe imele sklenjene s komercialnimi zavarovalnicami¹². V letu 2024 je OZP znašal 35 evrov mesečno.

Prispevki zaposlenih, realizirani v višini 1.526.824.054 evrov, pomenijo 31,7 % vseh prihodkov od prispevkov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 6,9 % oziroma za 98.437.315 evrov in večji od načrtovanih za 0,3 %. Največ vplačanih prispevkov je od zaposlenih pri pravnih ose-

¹² Glej obrazložitev v poglavju 5.1.2 Ukinitvev dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja in uvedba novega obveznega zdravstvenega prispevka.

Tabela 55. Prihodki od prispevkov za socialno varnost in prispevki iz drugih javnofinančnih institucij za leto 2024 v primerjavi z letom 2023 in finančnim načrtom za leto 2024.

v evrih

	Realizacija 2023	FN 2024	Realizacija 2024	Indeks 24/FN24	Indeks 2024/2023
PRIHODKI OD PRISPEVKOV (I+II)	3.873.316.596	4.760.928.286	4.813.990.635	101,1	124,3
I. PRISPEVKI ZA SOCIALNO VARNOST	3.284.153.019	4.116.430.724	4.150.013.125	100,8	126,4
Prispevki za zdravstveno zavarovanje zaposlenih	1.428.386.739	1.522.194.253	1.526.824.054	100,3	106,9
– od zaposlenih pri pravnih osebah	1.372.293.397	1.462.497.883	1.468.815.810	100,4	107,0
– od zaposlenih pri fizičnih osebah	52.151.895	55.896.657	53.660.605	96,0	102,9
– od zaposlenih pri tujem delodajalcu	3.260.733	3.103.465	3.603.379	116,1	110,5
– iz drugih pravnih razmerij	680.713	696.248	744.260	106,9	109,3
Prispevki za zdravstveno zavarovanje delodajalcev	1.606.268.733	1.710.048.235	1.720.862.748	100,6	107,1
– za zaposlene pri pravnih osebah	1.399.506.713	1.490.492.759	1.502.500.033	100,8	107,4
– za poškodbe pri delu in poklicne bolezni	126.227.184	133.866.617	135.639.476	101,3	107,5
– za zaposlene pri fizičnih osebah	56.756.120	60.732.834	59.193.771	97,5	104,3
– za začasna in občasna dela študentov in dijakov	23.778.717	24.956.024	23.529.469	94,3	99,0
Prispevki za zdravstveno zavarovanje samozaposlenih	168.506.614	177.993.926	190.339.363	106,9	113,0
– za kmete, od katastrskega dohodka	203.590	142.136	148.688	104,6	73,0
– za kmete, od osnove za pokojninsko in invalidsko zavarovanje	7.591.934	7.890.111	7.667.571	97,2	101,0
– za poškodbe pri delu in poklicne bolezni kmetov	585.225	655.880	640.053	97,6	109,4
– za osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost od zavarovalne osnove	78.838.758	83.378.266	89.546.372	107,4	113,6
– za osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost iz zavarovalne osnove	81.287.107	85.927.533	92.336.678	107,5	113,6
Ostali prispevki za socialno varnost	80.858.114	706.194.310	711.810.532	100,8	880,3
– zamudne obresti iz naslova prispevkov za zdravstveno zavarovanje	2.261.577	2.421.233	2.406.095	99,4	106,4
– prispevek delojemalcev za zdravstveno zavarovanje od starševskih nadomestil	29.294.839	30.561.555	32.382.161	106,0	110,5
– prispevek delojemalcev za zdravstveno zavarovanje od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem	2.565.258	2.784.190	2.711.780	97,4	105,7
– prispevek delojemalcev za zdravstveno zavarovanje od nadomestil za čas brezposelnosti	7.871.071	7.574.989	8.138.839	107,4	103,4
– za zdravstveno zavarovanje za poškodbe pri delu in poklicne bolezni iz drugih pravnih razmerij	4.375.668	4.890.076	4.818.870	98,5	110,1
– za zdravstveno zavarovanje za osebe, ki plačujejo prispevek v pavšalu	21.044.382	22.863.952	24.241.529	106,0	115,2
– za zdravstveno zavarovanje za osebe, ki niso zavarovane po drugih naslovih	12.960.316	13.742.920	12.875.427	93,7	99,3
– za zdravstveno zavarovanje od drugih oseb	485.003	476.552	481.951	101,1	99,4
– obvezni zdravstveni prispevek		620.878.843	623.753.880	100,5	
Nerazporejeni prispevki	132.819	0	176.429		132,8
II. TRANSFERNI PRIHODKI (PRISPEVKI) IZ DRUGIH JAVNOFINANČNIH INSTITUCIJ	589.163.578	644.497.563	663.977.510	103,0	112,7
Prejeta sredstva iz državnega proračuna	54.019.054	55.331.588	72.275.500	130,6	133,8
– iz naslova prispevka za zdravstveno zavarovanje določenih oseb	19.229.166	19.158.202	33.325.077	173,9	173,3
– iz naslova prispevka delodajalcev za zdravstveno zavarovanje od starševskih nadomestil	22.391.526	23.824.929	24.696.081	103,7	110,3
– iz naslova prispevka delodajalcev za zdravstveno zavarovanje od nadomestila za čas brezposelnosti	7.872.480	7.572.842	8.135.401	107,4	103,3
– iz naslova prispevka delodajalca za zdravstveno zavarovanje vojaških obveznikov	44.226	55.748	65.609	117,7	148,3
– iz naslova prispevka delodajalca za poškodbe pri delu in poklicne bolezni za vojaške obveznike	1.339	1.679	1.982	118,0	148,1
– iz naslova prispevka delodajalca za zdravstveno zavarovanje zapornikov	4.480.316	4.718.188	6.051.350	128,3	135,1
Prejeta sredstva iz občinskih proračunov	2.550				
Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja	535.141.974	589.165.974	591.702.010	100,4	110,6
– iz ZPIZ iz naslova prispevka za zdravstveno zavarovanje upokojenecv	508.999.730	560.236.006	580.014.254	103,5	114,0
– iz naslova prispevka delodajalca za zdravstveno zavarovanje od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem	2.275.928	2.528.532	2.423.387	95,8	106,5
– iz naslova prispevka delodajalca za zdravstveno zavarovanje od nadomestil iz invalid. zavar., ki jih ZPIZ neposredno izplačuje upravičencem	23.866.316	26.401.436	9.264.368	35,1	38,8

bah (1.468.815.810 evrov oziroma 96,2 %), sledijo prispevki od zaposlenih pri fizičnih osebah (53.660.605 evrov oziroma 3,5 %), prispevki zaposlenih pri tujem delodajalcu (3.603.379 evrov oziroma 0,2 %) in prispevki od dohodkov iz drugih pravnih razmerij (744.260 evrov oziroma 0,1 %).

Prispevki delodajalcev so realizirani v višini 1.720.862.748 evrov in pomenijo 35,7 % prihodkov od prispevkov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 7,1 % oziroma za 114.594.015 evrov in so

za 0,6 % večji od načrtovanih. Največji delež imajo prispevki za zaposlene pri pravnih osebah (1.502.500.033 evrov oziroma 87,3 %), sledijo prispevki delodajalcev za poškodbe pri delu in poklicne bolezni (135.639.476 evrov oziroma 7,9 %), prispevki za zaposlene pri fizičnih osebah (59.193.771 evrov oziroma 3,4 %) in prispevki od dohodkov iz začasnega dela dijakov in študentov (23.529.469 evrov oziroma 1,4 %).

Prispevki samozaposlenih so realizirani v višini 190.339.363 evrov in pomenijo 4 % vseh prihodkov od prispevkov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 13 % oziroma za 21.832.749 evrov in so za 6,9 % večji od načrtovanih. Največji delež prispevkov samozaposlenih imajo prispevki oseb, ki samostojno opravljajo dejavnost (181.883.050 evrov ali 95,6 %).¹³ V primerjavi z letom 2023 so večji za 13,6 % oziroma za 21.757.186 evrov. Med prispevke samozaposlenih so vključeni tudi prispevki kmetov. Ti so v letu 2024 plačali 8.456.312 evrov prispevkov, kar pomeni 4,4 % vseh prispevkov samozaposlenih in so v primerjavi z letom 2023 večji za 0,9 %.

Ostale prispevke za socialno varnost sestavljajo OZP, zamudne obresti iz naslova prispevkov, prispevki delojemalcev od nadomestil za starševski dopust, zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih ZZS neposredno izplačuje upravičencem, za čas brezposelnosti, prispevki za poškodbe pri delu in poklicne bolezni iz drugih pravnih razmerij in prispevki oseb, ki plačujejo prispevek v pavšalu ali niso zavarovani iz drugih naslovov, ter prispevki od drugih oseb. Ostali prispevki za socialno varnost so realizirani v višini 711.810.532 evrov in pomenijo 14,8 % vseh prihodkov od prispevkov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 8,9 % brez upoštevanega novega OZP, ki se je začel plačevati z letom 2024. Največji delež v ostalih prispevkih za socialno varnost ima OZP (623.753.880 evrov oziroma 87,6 %), sledijo prispevki od nadomestil za starševski dopust (32.382.161 evrov oziroma 4,6 %), prispevki zavarovanih oseb, ki plačujejo prispevek v pavšalu (24.241.529 evrov oziroma 3,4 %), prispevki oseb, ki niso zavarovani iz drugih naslovov – samoplačniki (12.875.427 evrov oziroma 1,8 %), prispevki od nadomestil za čas brezposelnosti (8.138.839 evrov oziroma 1,1 %), prispevki za poškodbe pri delu in poklicne bolezni iz drugih pravnih razmerij (4.818.870 evrov oziroma 0,7 %) ter ostali prispevki (5.599.825 evrov oziroma 0,8 %).

Zaradi nepravočasnega zagotavljanja podatkov za pravilno razporeditev prispevkov po posameznih vrstah prispevkov za zdravstveno zavarovanje v tekočem letu je ZZS na podlagi podatkov FURS-a v letu 2024 evidentiral na kontu drugi davki – nerazporejeni prispevki za zdravstveno zavarovanje za 176.429 evrov prispevkov, v prejšnjem letu pa za 132.819 evrov. Nerazporejeni prispevki nastanejo, ker FURS ob prejemu plačila posameznih terjatev še nima evidentiranih. Plačilo, ki je bilo ob prejemu evidentirano na kontu nerazporejenih prispevkov, se v nadaljnjih postopkih ali razporedi na terjatev ali se v primeru pomote pri plačilu vrne plačniku. Če se plačilo razporedi na terjatev, ZZS prejme informacijo o popravku razčlenitve, na osnovi katere se evidentira popravek razporejenih prihodkov, in sicer kot zmanjšanje konta nerazporejenih prispevkov in povečanje ustreznega konta razporejenih prihodkov od prispevkov za zdravstveno zavarovanje. Poleg nerazporejenih plačil so na kontu nerazporejenih prispevkov evidentirana še neidentificirana plačila. To so plačila, ki jih davčni zavezanci plačajo na podračune javnofinančnih prihodkov države, občin, ZPIZ ali ZZS, na plačilnem nalogu pa ne navedejo pravih podatkov, iz katerih bi lahko določili plačnika oziroma vrsto dajatve.

5.2.2.1.2 Transforni prihodki – prispevki iz drugih javnofinančnih institucij

Transforni prihodki – prispevki iz drugih javnofinančnih institucij znašajo 13,8 % vseh prihodkov od prispevkov oziroma 663.977.510 evrov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 12,7 % oziroma za 74.813.932 evrov. V to skupino so uvrščeni prispevki od pokojnin, ki jih za upokojence plačuje ZPIZ, prispevki od nadomestila za brezposelne, ki jih plačuje Zavod RS za zaposlovanje, prispevki za druge zavarovane osebe, za katere zavezanec za plačilo je RS – prispevki za osebe, ki jim je po zakonu, ki ureja uveljavljanje pravic iz javnih sredstev, priznana pravica do plačila prispevka, prispevki od starševskih nadomestil in prispevkov za zapornike ter vojaške obveznike.

Prejeta sredstva iz državnega proračuna znašajo 72.275.500 evrov oziroma 1,5 % vseh prihodkov od prispevkov. Največji delež sredstev imajo prispevki za zavarovanje določenih oseb (33.325.077 evrov oziroma 46,11 %), sledijo prispevki od starševskih nadomestil (24.696.081

¹³ Med temi prispevki niso evidentirani prispevki za poškodbe pri delu in poklicne bolezni, ki jih plačajo osebe, ki samostojno opravljajo dejavnost. Ti prispevki so evidentirani na kontu prispevkov za poškodbe pri delu in poklicne bolezni v skupini prispevki delodajalcev.

evrov oziroma 34,2 %), prispevki od nadomestil za čas brezposelnosti (8.135.401 evro oziroma 11,3 %), prispevki za zavarovanje zapornikov (6.051.350 evrov oziroma 8,4 %) ter prispevki za zavarovanje vojaških obveznikov (67.591 evrov). V primerjavi z letom 2023 so sredstva iz državnega proračuna večja za 33,8 %, saj dodatno vključujejo iz državnega proračuna plačan OZZ za osebe, ki so upravičene do plačila tega prispevka s statusom socialno ogrožene osebe.

Prejeta sredstva iz skladov socialnega zavarovanja znašajo 591.702.010 evrov oziroma 12,3 % vseh prihodkov od prispevkov. V primerjavi z letom 2023 so večja za 56.560.036 evrov oziroma za 10,6 %. Največji delež sredstev iz skladov socialnega zavarovanja imajo prispevki za zdravstveno zavarovanje upokoјencev (580.014.254 evrov oziroma 98 %), sledijo prispevki od nadomestil iz invalidskega zavarovanja, ki jih izplačuje ZPIZ (9.264.368 evrov oziroma 1,6 %), ter prispevki za zdravstveno zavarovanje od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti, ki jih izplačuje ZZS (2.423.387 evrov oziroma 0,4 %).

V Tabeli 56 so prikazani povprečni mesečni zneski plačanih prispevkov za OZZ na zavarovanca po glavnih kategorijah zavarovancev.

5.2.2.1.3 Drugi nedavčni in kapitalski prihodki

Drugi prihodki ZZS so v letu 2024 realizirani v višini 519.574.386 evrov in so za 16,7 % oziroma za 74.435.260 evrov večji kot v letu 2023, predvsem zaradi večjih transfernih prihodkov iz državnega proračuna (za 61.413.466 evrov), prihodkov na podlagi zakonodaje EU in sporazumov o socialnem zavarovanju z drugimi državami (19.307.175 evrov), prihodkov na temelju dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila, ki jih ZZS sklepa s farmacevtskimi družbami (za 8.429.197 evrov) in prihodkov iz naslova regresnih zahtevkov (za 3.260.605 evrov). V primerjavi z letom 2023 pa so zaradi ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja z 31. 12. 2023 za 16.513.809 evrov manjši prihodki iz državnega proračuna za zaračunane vrednosti zdravstvenih storitev do polne vrednosti za upravičence do doplačil iz socialnih razlogov ter za pripornike in zapornike in se nanašajo še na leto 2023. Drugi prihodki so v primerjavi z načrtovanimi manjši za 10,8 %, predvsem zaradi manjših transferjev iz državnega proračuna.

Med drugimi prihodki ZZS (nedavčni prihodki, kapitalski prihodki, del transfernih prihodkov), ki pomenijo 9,7 % vseh prihodkov, so izkazane naslednje skupine prihodkov:

- Sredstva državnega proračuna RS v znesku 345.758.773 evrov. Od načrtovanih proračunskih sredstev v višini 423.544.978 evrov je ZZS na podlagi izdanih zahtevkov v letu 2024 prejel transfer iz državnega proračuna v skupni višini 345.758.773 evrov: (1) na podlagi 76. člena Zakona o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 za stroške zdravil, razvrščenih na seznam bolnišničnih zdravil, presejalnih in preventivnih programov,

Tabela 56. Povprečni mesečni zneski plačanih prispevkov za OZZ na zavarovanca po osnovnih kategorijah zavarovancev v Sloveniji v letu 2024.

Kategorija zavarovanca	Število zavarovancev	Prispevna stopnja	Mesečni prispevki na zavarovanca v evrih	Plačani prispevki v tisoč evrih
Aktivni *	841.817	13,45 %	386	3.901.987
– od tega delodajalci	841.817	7,09 %	170	1.717.059
– od tega delojemalci	841.817	6,36 %	216	2.184.928
Samostojni podjetniki	83.666	13,45 %	189	189.344
Kmetje	9.372	18,78 % ali 6,36 %	75	8.456
ZPIZ za upokoјence	557.971	5,96 %	87	580.014
Brezposelni **	11.941	11,92 %	114	16.274
Zavarovanci po 20. točki	38.503	5,96 %	28	12.875
Zavarovanci po 21. točki	35.860	2,09 %	77	33.325
Ostalo ***	25.838	različno	231	71.715
Skupaj	1.604.968			4.813.991

* Podatek vključuje tudi prihodke od nadomestil zaradi bolezenske odsotnosti in od nadomestil za starševski dopust.

** Podatek se nanaša le na tiste brezposelne osebe, ki jih je Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje prijavil v zavarovanje kot prejemnike denarnih nadomestil iz naslova zavarovanja za primer brezposelnosti.

*** Vključeni so prispevki za pripornike, zamudne obresti, pozneje plačani ukinjeni prispevki, prispevki, ki jih plačuje RS, prispevki za zavarovance iz 17. in 18. člena ZZVZZ, prispevki od nadomestil iz invalidskega zavarovanja ter nerazporejeni prispevki.

- transplantacij, dializ in cepiv (280.000.00 evrov), (2) na podlagi 15. člena Zakona o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti na področju zdravstva za preseganje programa nad planiranim obsegom iz OZZ za izvajalce, ki izpolnjujejo pogoje (64.307.802 evra), in (3) za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog DO – kritje stroškov dela, materialnih stroškov in storitev, povezanih z nalogami za DO (1.450.971 evrov);
- Sredstva na temelju dogovorov o ceni in povračilu stroškov za zdravila, ki jih ZZS sklepa s farmacevtskimi družbami v višini 88.092.371 evrov;
 - Prihodki na podlagi zakonodaje EU in sporazumov o socialnem zavarovanju z drugimi državami v višini 45.625.386 evrov (prihodki po državah: Avstrija 21.783.431 evrov, Nemčija 9.745.812 evrov, Italija 4.957.354 evrov, Hrvaška 2.920.872 evrov, Srbija 1.024.813 evrov, Švica 867.184 evrov, Bosna in Hercegovina 575.443 evrov, Francija 568.115 evrov, Velika Britanija 555.761 evrov, Švedska 555.549 evrov, Madžarska 437.775 evrov, Nizozemska 307.284 evrov in ostale države s prihodki pod 300.000 evrov v skupni višini 1.325.992 evrov);
 - Prihodki iz naslova regresnih zahtevkov v višini 31.142.166 evrov, in sicer na osnovi Zakona o obveznih zavarovanjih v prometu. ZZS je evidencialni za 29.123.730 evrov prihodkov od plačane vnaprejšnje pavšalne odškodnine, od ostalih regresnih zahtevkov pa 2.018.436 evrov;
 - Sredstva iz državnega proračuna RS za povrnitev plačil zdravstvenih storitev do polne vrednosti za upravičence do doplačil iz socialnih razlogov ter za pripornike in zapornike v višini 3.502.625 evrov. Sredstva vključujejo povračila ZZS za zdravstvene storitve do polne vrednosti za te kategorije zavarovancev, ki se nanašajo na november in december 2023;¹⁴
 - Prihodki od obresti znašajo 1.825.614 evrov;
 - Prihodki od prodaje blaga in storitev znašajo 1.052.687 evrov. V strukturi teh prihodkov imajo največji delež storitve vodenja matične evidence za ZPIZ (55,1 %), sledijo prihodki iz naslova opravljanja storitev za zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje, za uporabno sistema on-line¹⁵ (16,9 %), ter drugi prihodki – prihodki od prodaje nadomestnih kartic zdravstvenega zavarovanja (11,1 %), prodaja počitniških zmogljivosti (10,1 %) ter ostali prihodki (6,8 %);
 - Prihodki od prodaje osnovnih sredstev in zemljišč znašajo 602.103 evre, od tega od prodaje zgradb in prostorov 585.551 evrov, od prodaje opreme 11.819 evrov, od prodaje prevoznih sredstev 3.365 evrov in od prodaje zemljišč 1.368 evrov;
 - Prihodki od premoženja (od najemnin poslovnih prostorov in stanovanj) znašajo 222.374 evrov;
 - Prihodki iz naslova denarnih kazni znašajo 207.545 evrov (zaračunane pogodbene kazni izvajalcem zdravstvenih storitev);
 - Prihodki od taks in pristojbin znašajo 167.028 evrov;
 - Ostali prihodki znašajo 1.375.714 evrov in se nanašajo na vračila preveč nakazanih sredstev za program zdravstvenih storitev, vračila akontacij za zdravljenje v tujini, povračila sodnih stroškov, sodnih taks, vračil po sodbah in od prejetih refundacij izplačanih nadomestil v preteklem letu iz naslova sodnih odločb in odločb ZPIZ.

Prihodki po kategorijah zavezancev za plačilo prispevkov OZZ in drugi prihodki v letu 2024 v primerjavi z načrtovanimi in realiziranimi v letu 2023 so prikazani v Tabeli 57, struktura teh prihodkov pa na Sliki 22. Največji delež (75,5 %) so vplačila prispevkov za OZZ od zaposlenih (prispevki delodajalcev in delojemalcev), temu sledijo prispevki od pokojnin (10,9 %), transforni prihodki iz državnega proračuna (6,5 %), drugi prispevki – prispevki samoplačnikov, prispevki delojemalca od raznih nadomestil, zamudne obresti (3,7 %), ostali prihodki (3,2 %), manjši delež pa so prispevki od kmetov (0,2 %). Na Sliki 23 je prikazana struktura prihodkov po vrstah glede na ekonomsko klasifikacijo.

5.2.2.2 Odhodki

Zaradi boljše razumljivosti porabo sredstev ZZS oziroma odhodke izkazujemo in pojasnujemo po interni klasifikaciji odhodkov (Tabela 58), v kateri so odhodki izkazani po namenih porabe v skladu z zakonsko ureditvijo zdravstvene dejavnosti in drugih pravic iz OZZ. V Tabeli 54 so odhodki izkazani po kontnem načrtu, ki velja za druge uporabnike enotnega kontnega

¹⁴ Glej obrazložitev odhodkov za zdravstvene storitve v poglavju 5.2.2.2.1

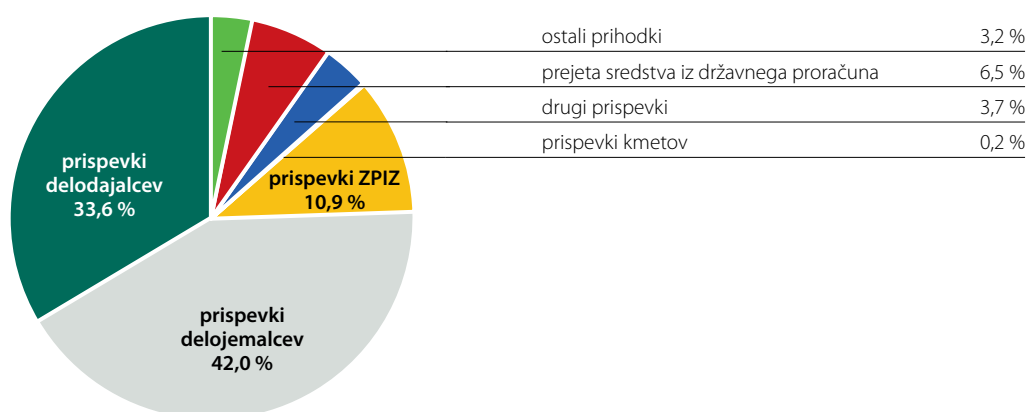
¹⁵ V preteklem letu so v strukturi prihodkov od prodaje blaga in storitev imeli prihodki za uporabno sistema on-line največji delež (65,1 %), z ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja, teh prihodkov ni več oziroma v letu 2024 le še v manjšem deležu.

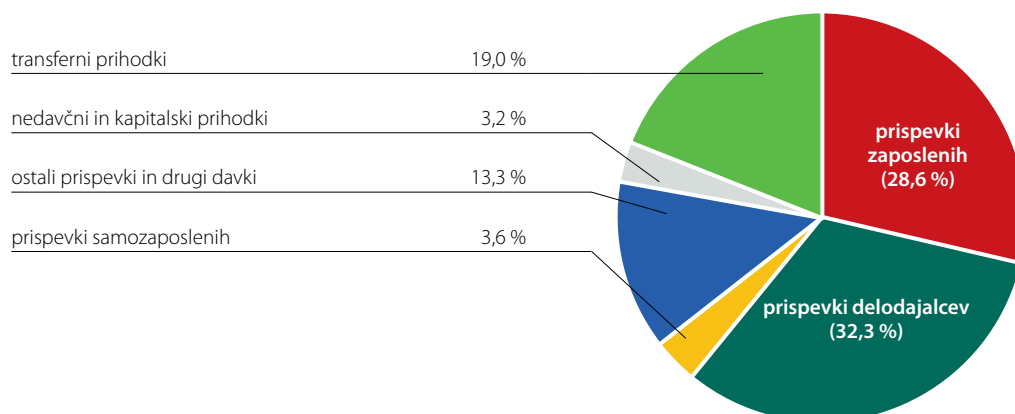
Tabela 57. Prihodki ZZZS v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 in finančnim načrtom za leto 2024.

v evrih

	Realizacija		Finančni načrt		Realizacija		Indeks	
	2023	str.	2024	str.	2024	str.	24/23	24/FN24
	1		2		3		4=3/1	5=3/2
1. Prispevki delodajalcev in delojemalcev	3.170.321.907	73,4	3.996.774.859	74,8	4.029.050.003	75,5	127,1	100,8
2. Prispevki ZPIZ	508.999.730	11,8	560.236.006	10,5	580.014.254	10,9	114,0	103,5
3. Prispevki kmetov	8.380.749	0,2	8.688.126	0,2	8.456.312	0,2	100,9	97,3
4. Drugi prispevki	185.481.392	4,3	195.229.295	3,7	196.293.636	3,7	105,8	100,5
5. Nerazporejeni prispevki	132.819	0,0	0	0,0	176.429	0,0	132,8	
SKUPAJ PRISPEVKI (1–5)	3.873.316.596	89,7	4.760.928.286	89,1	4.813.990.635	90,3	124,3	101,1
6. Prihodki po mednarodnih sporazumih	26.318.210	0,6	30.988.734	0,6	45.625.386	0,9	173,4	147,2
7. Prihodki od naložb	2.203.065	0,1	1.262.119	0,0	2.047.988	0,0	93,0	162,3
8. Prihodki od regresnih zahtevkov	27.881.561	0,6	29.087.542	0,5	31.142.166	0,6	111,7	107,1
9. Prejeta sredstva za socialno ogrožene in sredstva za pripornike in zapornike	20.016.434	0,5	3.277.920	0,1	3.502.625	0,1	17,5	106,9
10. Prejeta sredstva iz državnega proračuna	284.345.306	6,6	423.544.978	7,9	345.758.773	6,5	121,6	81,6
11. Ostali prihodki	84.374.549	2,0	94.085.260	1,8	91.497.448	1,7	108,4	97,2
SKUPAJ PRIHODKI (1–11)	4.318.455.723	100,0	5.343.174.839	100,0	5.333.565.020	100,0	123,5	99,8

Slika 22. Prihodki po kategorijah zavezancev za plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja in drugi prihodki v letu 2024.

Slika 23. Struktura prihodkov ZZZS v letu 2024 po vrstah prihodkov (ekonomska klasifikacija).

načrta, med katere sodi tudi ZZS – ekonomska klasifikacija. Ta izhaja iz klasifikacije javnofinančnih tokov, ki pomeni metodološko podlago za transparentno izkazovanje mednarodno primerljivih bilanc javnega financiranja. Zaradi ukinitve dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja z 31. 12. 2023 in s tem povezanim plačilom opravljenih storitev v polni vrednosti v breme OZZ od 1. 1. 2024 dalje so odhodki v letu 2024 znatno večji od odhodkov leta 2023.

Celotni odhodki ZZS v letu 2024 znašajo 5.254.366.738 evrov in so večji kot leta 2023 za 859.636.873 evrov ali za 19,6 %. Največjo nominalno rast odhodkov izkazujejo obresti od zadolževanja (154,8 %), sledijo odhodki za zdravila (49,6 %), odhodki za medicinske pripomočke (28,7 %), odhodki osnovnega zdravstvenega varstva (28,6 %), odhodki mednarodnega zavarovanja (21,3 %), odhodki za službo ZZS (15,8 %), odhodki specialističnega ambulantnega in bolnišničnega zdravljenja (14,6 %), denarna povračila za potne stroške in dnevnice (12,2 %), denarne dajatve za nadomestila odsotnosti (5,2 %) ter odhodki dejavnosti socialnih zavodov (2,1 %).

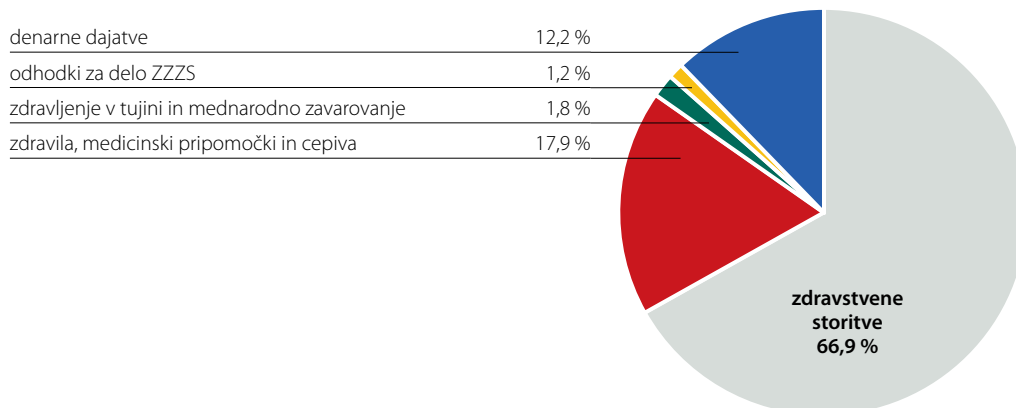
Odhodke ZZS po namenih porabe razvrščamo na:

- odhodke zdravstvene dejavnosti, kamor sodijo odhodki za zdravstvene storitve, zdravila, medicinske pripomočke, cepiva, odhodki za zdravljenje v tujini in odhodki iz naslova mednarodnih sporazumov o socialni varnosti, ki so po ekonomski klasifikaciji prikazani v okviru postavk tekoči transferi v javne zavode, tekoča plačila drugim izvajalcem služb, ki niso

Tabela 58. Odhodki ZZS v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 in finančnim načrtom za leto 2024 po namenih porabe.

v evrih

	Realizacija		Finančni načrt		Realizacija		Indeks 24/23	Indeks 24 / FN24
	2023	str.	2024	str.	2024	str.		
	1	2	3	4=3/1	5=3/2			
1. Osnovno zdravstveno varstvo	763.886.395	17,4	954.231.319	17,9	982.056.965	18,7	128,6	102,9
2. Spec. amb. in bolnišnično zdravljenje	2.008.893.807	45,7	2.323.304.824	43,5	2.301.927.630	43,8	114,6	99,1
3. Dejavnost socialnih zavodov	213.354.510	4,9	228.915.287	4,3	217.838.247	4,1	102,1	95,2
4. Dejavnost obvezne socialne varnosti	14.411.563	0,3	16.904.792	0,3	10.266.504	0,2	71,2	60,7
SKUPAJ Zdravstvene storitve (1–4)	3.000.546.275	68,3	3.523.356.223	65,9	3.512.089.346	66,8	117,0	99,7
5. Zdravila, medicinski pripomočki in cepiva	648.135.509	14,7	1.007.216.545	18,9	939.510.721	17,9	145,0	93,3
– za zdravila	520.784.030	11,9	842.404.712	15,8	778.963.742	14,8	149,6	92,5
– za medicinske pripomočke	116.939.412	2,7	153.151.833	2,9	150.532.661	2,9	128,7	98,3
– za cepiva	10.412.067	0,2	11.660.000	0,2	10.014.318	0,2	96,2	85,9
6. Zdravljenje v tujini – napotitve	6.991.249	0,2	8.437.850	0,2	6.606.621	0,1	94,5	78,3
7. Mednarodno zavarovanje:	73.928.931	1,7	90.865.400	1,7	89.686.848	1,7	121,3	98,7
– slovenski zavarovanci:	35.032.225	0,8	44.845.400	0,8	41.652.147	0,8	118,9	92,9
– dejanska povračila	20.410.452	0,5	26.127.420	0,5	25.093.098	0,5	122,9	96,0
– pavšalna povračila	14.621.773	0,3	18.717.980	0,4	16.559.049	0,3	113,2	88,5
– tuji zavarovanci	38.896.706	0,9	46.020.000	0,9	48.034.701	0,9	123,5	104,4
SKUPAJ OSTALA ZDRAV. DEJAVNOST (5–7)	729.055.689	16,6	1.106.519.795	20,7	1.035.804.189	19,7	142,1	93,6
8. Denarne dajatve:	609.226.265	13,9	644.682.691	12,1	641.242.535	12,2	105,3	99,5
– za nadomestila odsotnosti	606.920.721	13,8	641.835.898	12,0	638.778.722	12,2	105,2	99,5
– za potne stroške, dnevnice, prevoze	2.154.767	0,0	2.826.793	0,1	2.417.917	0,0	112,2	85,5
– povračila zavarovalnicam – soc. ogroženi	150.777	0,0	20.000	0,0	45.896	0,0	30,4	229,5
9. Odhodki za delo ZZS:	55.529.184	1,3	67.116.130	1,3	64.281.565	1,2	115,8	95,8
– plače in drugi izdatki zaposlenih	28.863.303	0,7	30.903.407	0,6	30.131.490	0,6	104,4	97,5
– prispevki delodajalca	4.442.563	0,1	4.780.739	0,1	4.638.118	0,1	104,4	97,0
– izdatki za blago in storitve	20.269.101	0,5	25.948.396	0,5	24.157.407	0,5	119,2	93,1
– investicijski odhodki	1.954.217	0,0	5.483.588	0,1	5.354.551	0,1	274,0	97,6
10. Obresti	372.452	0,0	1.500.000	0,0	949.103	0,0	254,8	63,3
SKUPAJ ODHODKI (1–10)	4.394.729.865	100,0	5.343.174.839	100,0	5.254.366.738	100,0	119,6	98,3

Slika 24. Struktura odhodkov ZZZS v letu 2024.

proračunski uporabniki, transferi neprofitnim organizacijam in ustanovam, drugi transferi posameznikom in tekoči transferi v tujino;

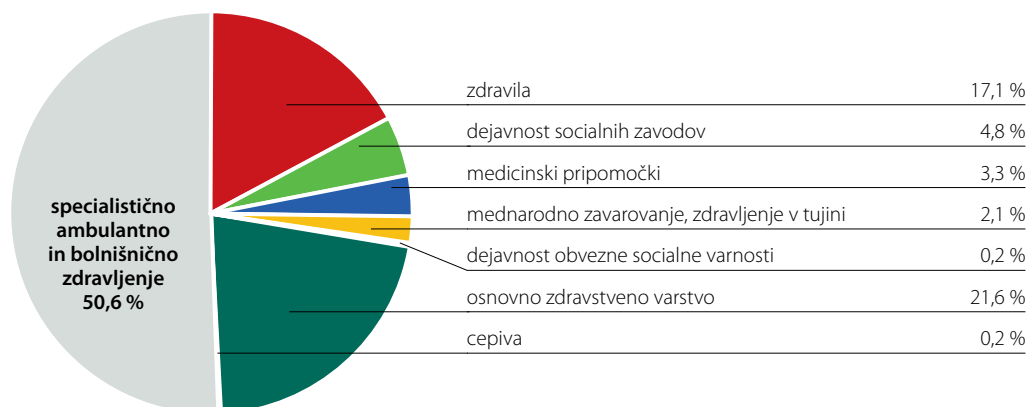
- *denarne dajatve* (nadomestila, potni stroški, dnevnice, stroški prevozov, povračila zavarovalnicam, ki izvajajo dopolnilna zdravstvena zavarovanja v zvezi z upravičenci do doplačil iz socialnih razlogov), ki so po ekonomski klasifikaciji prikazana v okviru postavke transferi posameznikom in gospodinjstvom;
- *odhodke za službo ZZZS*, ki so prikazani v okviru postavk tekoči odhodki in investicijski odhodki in
- *obresti od zadolževanja*, ki so po ekonomski klasifikaciji v Tabeli 54, vključene v postavki plačila domačih obresti.

Glavne skupine odhodkov za leto 2024 po interni klasifikaciji (po namenih porabe) iz Tabele 58 so prikazane tudi v strukturnem grafu (Slika 24).

Odhodki v letu 2024 so manjši od načrtovanih za 1,7 % oziroma za 88.808.101 evro. Odhodki zdravstvene dejavnosti so 86,6 % vseh odhodkov ZZZS, znašajo 4.547.893.535 evrov in so za 21,9 % večji kot v letu 2023. Struktura odhodkov zdravstvene dejavnosti je prikazana na Sliki 25.

5.2.2.2.1 Odhodki za zdravstvene storitve

Odhodki za zdravstvene storitve vključujejo sredstva za zdravstvene storitve in programe za osnovno zdravstveno varstvo, specialistično ambulantno in bolnišnično zdravljenje, dejavnost socialnih zavodov ter dejavnost obvezne socialne varnosti in transfere neprofitnim organizacijam. V letu 2024 so ti znašali 3.512.089.346 evrov oziroma 66,8 % vseh odhodkov ZZZS. Odhodki

Slika 25. Struktura odhodkov ZZZS za zdravstvene dejavnosti v letu 2024.

za zdravstvene storitve, preračunani na prebivalca RS, so v letu 2024 znašali 1.654 evrov (1.417 evrov v letu 2023). V primerjavi z letom 2023 so ti odhodki večji za 17 % oziroma za 511.543.072 evrov, hkrati pa so za 0,3 % oziroma za 11.266.877 evrov manjši od načrtovanih odhodkov, čeprav so bile v letu 2024 plačane vse zapadle obveznosti zdravstvenih storitev, za katere je bil sicer načrtovan premik plačila v leto 2025 v višini 39.006.839 evrov. Vendar pa v finančnem načrtu niso bili načrtovani učinki dviga plač v javnem sektorju s 1.6.2024 ter celotni finančni učinki Uredbe, ki pa se odražajo v odhodkih. Odhodki za zdravstvene storitve so v letu 2024 odraz manjše realizacije programov predvsem zaradi pomanjkanja kadrovskih virov in stavke zdravnikov kljub spodbudam za skrajševanje čakalnih dob s širitvijo programov iz Uredbe 2024. Končni obračun za opravljene programe zdravstvenih storitev za leto 2024 bo izveden februarja 2025, ko bodo znane tudi dejanske obveznosti ZZS za te programe.

Med odhodki za zdravstvene storitve so zajeti tudi odhodki iz naslova zaračunanih vrednosti zdravstvenih storitev do polne vrednosti za upravičence do doplačil iz socialnih razlogov ter za pripornike in zapornike pred ukinitvijo dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja. V skladu s 24. členom ZZVZZ te izdatke državni proračun RS naknadno povrne ZZS. Ta povračila so izkazana med transfernimi prihodki ZZS kot prejeta sredstva iz državnega proračuna za povrnitev plačil zdravstvenih storitev do polne vrednosti, ki se nanašajo še na del obveznosti za leto 2023. V letu 2024 je ZZS za opravljene zdravstvene storitve do polne vrednosti poravnal račune v višini 2.893.437 evrov, od tega 2.715.199 evrov za upravičence do doplačil iz socialnih razlogov in 178.238 evrov za pripornike in zapornike (brez povračil zavarovalnicam)¹⁶ V letu 2024 je ZZS iz državnega proračuna RS prejel 3.502.625 evrov za račune, ki so se nanašali na opravljene storitve v novembru in decembru 2023 in za povračila zavarovalnicam iz tega naslova v skladu s 24. členom ZZVZZ ter Protokolom za izvajanje 22. točke prvega odstavka 15. člena in 24. člena ZZVZZ¹⁷ in Navodilom o vračanju plačanih stroškov kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev.¹⁸

Po **ekonomski klasifikaciji**, ki je prikazana v Tabeli 54, odhodki za zdravstvene storitve vključujejo:

(1) *tekoče transfere v javne zavode* v višini 2.931.230.803 evre in predstavljajo 4 vrste transfernih odhodkov (po kalkulativnih elementih cene za določanje vrednosti programov in storitev): sredstva za plače 51,9 % ali 1.521.975.410 evrov, sredstva za prispevke delodajalca 7,7 % oziroma 224.148.497 evrov, sredstva za materialne stroške 39,7 % oziroma 1.163.778.686 evrov in sredstva za premije za kolektivno obvezno dodatno pokojninsko zavarovanje 0,7 % oziroma 21.328.210 evrov;

(2) *tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb*, ki niso proračunski uporabniki (zasebni izvajalci) v višini 577.061.778 evrov;

(3) *povračila stroškov zdravljenja zavarovancem na osnovi plačanih računov*, ki so izdatki za zdravstvene storitve, neposredno povrnjeni zavarovanim osebam v višini 3.796.765 evrov in so prikazana znotraj skupine drugih transferov posameznikom.

V strukturi odhodkov za zdravstvene storitve je 83,5 % plačanih javnim zavodom, preostalih 16,5 % pa drugim izvajalcem javne službe – zasebnikom koncesionarjem, neposredno zavarovanim osebam kot povračila stroškov zdravljenja in neprofitnim organizacijam.

V nadaljevanju pojasnjujemo odhodke za zdravstvene storitve še **po namenih porabe** (po t. i. interni klasifikaciji), ki so prikazani v Tabeli 58:

(1) *Odhodki za osnovno zdravstveno varstvo* znašajo 982.056.965 evrov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 28,6 % in presegajo načrtovane za 2,9 %;

(2) *Odhodki za specialistično ambulantno in bolnišnično zdravljenje* so znašali 2.301.927.630 evrov. V primerjavi s preteklim letom so večji za 14,6 % in so za 0,9 % manjši od načrtovanih;

(3) *Odhodki za dejavnost socialnih zavodov* so znašali 217.838.247 evrov. V primerjavi z letom 2023 so večji za 2,1 % in so za 4,8 % manjši od načrtovanih;

¹⁶ Glej še denarna povračila, poglavje 5.2.2.2.4.

¹⁷ Ministrstvo za zdravje, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za pravosodje, Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve, ZZS ter zavarovalnice, ki izvajajo dopolnilno zdravstveno zavarovanje so leta 2008 sklenili Protokol.

¹⁸ Ur. list RS št. 11/2010.

(4) *Odhodki za dejavnost obvezne socialne varnosti in transferi nepridobitnim organizacijam* znašajo 10.266.504 evre. To so sredstva za doječe matere, obravnavo gluhih zavarovanih oseb, spremljanje ter sobivanje enega od staršev ob hospitaliziranem otroku ter sredstva za HAG in PCR testiranje. Na tej postavki so bili načrtovani tudi stroški za šolanje psov vodnikov slepih v višini 76.400 evrov, ki so evidentirani kot odhodki za delo službe (investicijski odhodki in izdatki za blago in storitve) ter sredstva za preventivne projektne programe ohranjanja poklicnega zdravja in promocijo zdravja na delovnem mestu v višini 1.700.000 evrov, ki pa niso bili izvedeni. Odhodki za dejavnost obvezne socialne varnosti in transferi nepridobitnim organizacijam so za 28,8 % oziroma 4.145.059 evrov manjši od odhodkov v letu 2023 predvsem zaradi zmanjšanja stroškov za HAG in PCR testiranje, sobivanje enega od staršev ob hospitaliziranem otroku ter zaradi prenosa financiranja posebnih pravic iz OZZ na državni proračun RS. V primerjavi z načrtovanimi so ti odhodki manjši za 39,3 %.

5.2.2.2.2 Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva

Odhodki za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva so v letu 2024 znašali 939.510.721 evrov in so za 6,7 % manjši od načrtovanih. V primerjavi z letom 2023 so večji za 45 % oziroma za 291.375.212 evrov. V strukturi celotnih odhodkov ZZZS pomenijo 17,9 %, zato je njihov obseg porabe (predvsem odhodki za zdravila) pomemben v celotnih odhodkih ZZZS. Ti odhodki so po ekonomski klasifikaciji izkazani v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode, tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb, v manjšem obsegu pa tudi v drugih transferih posameznikom.

(1) Največji delež (82,9 %) teh odhodkov so *odhodki za zdravila* in znašajo 778.963.742 evrov. V primerjavi z letom 2023 so za 49,6 % oziroma za 258.179.712 evrov večji, glede na načrtovane pa za 7,5 % oziroma za 63.440.970 evrov manjši. Glavni razlog za rast teh odhodkov je kritje celotne vrednosti odhodkov v breme OZZ. Razlogi za nedoseganje načrtovane vrednosti so predvsem prihod generičnih zdravil na trg po padcu patentne zaščite originalnih zdravil, vključitev novih zdravil v sistem najvišjih priznanih vrednosti, znižanje najvišjih dovoljenih cen in dogovorjenih cen. Na podlagi dogovorov z imetniki dovoljenj za zdravila oziroma njihovimi zastopniki je ZZZS v letu 2024 prejel povračila sredstev v višini 88.092.371 evrov, kar je 10,6 % več kot v letu 2023.

Po ekonomski klasifikaciji so odhodki za zdravila evidentirani v postavkah: tekoči transferi v javne zavode (612.359.962 evrov oziroma 78,6 %), tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb (159.803.444 evrov ali 20,5 %) in drugi transferi posameznikom (6.800.336 evrov ali 0,9 %).

Povprečni odhodek za zdravila na prebivalca je v letu 2024 znašal 367 evrov, kar je 49,1 % več kot v prejšnjem letu (246 evrov).

(2) *Odhodki za medicinske pripomočke* so v letu 2024 znašali 150.532.661 evrov in so za 1,7 % oziroma za 2.619.172 evrov manjši od načrtovanih, kar je posledica počasnejše dinamike uporabe razširjenih pravic in drugačne dinamike plačil glede na načrtovano. V primerjavi z letom 2023 so večji za 28,7 % ali za 33.593.249 evrov, kar je predvsem posledica plačila celotne vrednosti odhodkov v breme OZZ, širitve pravic do medicinskih pripomočkov in sprememb cenovnih standardov.

Odhodki za medicinske pripomočke so po ekonomski klasifikaciji prikazani v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode (23.843.976 evrov oziroma 15,8 %), tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb (124.818.110 evrov ali 82,9 %) in drugi transferi posameznikom (1.870.575 evrov ali 1,3 %).

(3) *Odhodki za cepiva* znašajo 10.014.318 evrov in so za 3,8 % manjši kot v letu 2023. V primerjavi z načrtovanimi so manjši za 14,1 % oziroma za 1.645.682 evrov zaradi manjšega obsega izdaje cepiv, ki se uporabljajo za neobvezna celjenja (predvsem cepiva proti pnevmokoknim okužbam, cepiva proti gripi in cepiva proti klopnemu meningoencefalitisu za odrasle).

5.2.2.2.3 Odhodki iz naslova mednarodnega zavarovanja in za zdravljenje v tujini

Med odhodki iz naslova mednarodnega zavarovanja in za zdravljenje v tujini so zajeta plačila za zdravljenje naših zavarovanih oseb v tujini in tujih zavarovancev pri slovenskih izvajalcih zdravstvenih storitev na podlagi mednarodnih sporazumov za socialno varnost ter za napotitve

zavarovanih oseb na zdravljenje v tujino (izčrpane možnosti zdravljenja v Sloveniji, predolge čakalne dobe v RS, po Uredbi ES).

Odhodki za napotene na zdravljenje v tujino nastajajo na 2 načina: a) na podlagi individualnih računov, ki jih ZZS plačuje izvajalcem zdravstvenih storitev v tujini in b) na podlagi mednarodnih sporazumov, v teh primerih ZZS prejme račune od tujih organov za zvezo.

Odhodki iz naslova mednarodnega zavarovanja in za zdravljenje v tujini so v letu 2024 znašali 96.293.469 evrov. Po ekonomski klasifikaciji v Tabeli 54 so prikazani v okviru postavke tekoči transferi v tujino, delno pa v okviru postavke tekoči transferi v javne zavode, tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb in drugi transferi posameznikom.

(1) Za zdravljenje v tujini je bilo namenjenih 6.606.621 evrov, kar je za 5,5 % oziroma za 384.628 evrov manj kot leta 2023. Odhodki za zdravljenje v tujini so manjši od načrtovanih za 21,7 % oziroma za 1.831.229 evrov, saj so nekateri primeri načrtovanega zdravljenja v tujini še v postopku odobritve. Največ odhodkov je na podlagi plačanih računov tujim organom za zvezo po mednarodnih sporazumih (3.386.704 evre ali 51,3 %), in sicer je bilo največ plačil v Nemčijo (2.291.447 evrov), Italijo (486.875 evrov), Avstrijo (298.326 evrov), Švico (156.200 evrov), Švedsko (80.656 evrov) in Hrvaško (58.941 evrov). V primerjavi z letom 2023 so ti odhodki večji za 41,7 %. Sledijo odhodki napotenih zavarovanih oseb na zdravljenje v tujino, to so plačila po individualnih računih izvajalcem zdravstvenih storitev v tujini (3.108.866 evrov ali 47,1 %), pri čemer je bilo največ nakazil v ZDA, Avstrijo, Nemčijo, Srbijo, Izrael, Češko, Italijo, Poljsko, Francijo, Švico in Veliko Britanijo. V primerjavi z letom 2023 so ti odhodki manjši za 30,8 %. Odhodki za prevoze zavarovanih oseb na zdravljenje v tujino v letu 2024 znašajo 111.051 evrov.

(2) Odhodki iz naslova mednarodnega zavarovanja so povračila stroškov za zdravstvene storitve, zdravila in materiale za naše zavarovane osebe, ki začasno oziroma stalno bivajo v drugi državi (tekoči transferi v tujino) in za tuje zavarovane osebe, ki začasno oziroma stalno bivajo v RS (tekoči transferi v javne zavode in tekoča plačila drugim izvajalcem javnih služb). Pravice za uveljavljanje pravic iz OZZ v tujini so med državami Evropske unije urejene z uredbami in direktivami, ki so jih sprejeli pristojni organi Evropske unije, z ostalimi državami pa z meddržavnimi sporazumi o socialni varnosti. Ne glede na to, kakšne so pravne podlage za uveljavljanje pravic iz zdravstvenega varstva in OZZ v drugih državah oziroma zavarovancev drugih držav v Sloveniji, se stroški zdravljenja med državami na temelju sklenjenih mednarodnih sporazumov ali pogodb obračunavajo na 2 načina: (1) po dejanskih stroških ali (2) v dogovorjenem pavšalnem znesku. Tovrstni odhodki so leta 2024 znašali 89.686.848 evrov, od tega je bilo namenjeno 41.652.147 evrov za povračila stroškov, ki so jih uveljavljali slovenski zavarovanci zaradi zdravljenja v tujini. V primerjavi z letom 2023 so ti odhodki večji za 6.619.922 evrov oziroma za 18,9 % (povečanje slovenskih turistov v tujini, večji stroški zdravstvenih storitev v tujini) in manjši od načrtovanih za 3.193.253 evrov oziroma za 7,1 % (zaradi zaostanka pri prejemu obračunov iz tujine). Največ teh odhodkov je bilo realiziranih po sporazumu z Bosno in Hercegovino (17.855.744 evrov), s Hrvaško (10.764.335 evrov), z Nemčijo (5.597.395 evrov), Avstrijo (2.063.397 evrov), s Srbijo (1.919.253 evrov), z Italijo (1.147.325 evrov), Belgijo (536.360 evrov), s Severno Makedonijo (389.003 evre), Švico (303.348 evrov), Francijo (177.296 evrov), Češko republiko (172.547 evrov), Španijo (171.352 evrov) in z Luksemburgom (141.892 evrov). Za tuje zavarovance, ki so bili na zdravljenju pri slovenskih izvajalcih zdravstvene dejavnosti, je bilo v letu 2024 realiziranih 48.034.701 evro. V primerjavi z letom 2023 so ti odhodki večji za 9.137.995 evrov oziroma za 23,5 % in presegajo načrtovane za 2.014.701 evro oziroma za 4,4 %. Razlog za povečanje je večje število turistov v Sloveniji v vsem letu in lažja dostopnost do zdravnika za osebe med stalnim prebivanjem v Sloveniji.

5.2.2.2.4 Denarna povračila

Denarna povračila, ki so pravica iz OZZ, vključujejo nadomestila med začasno zadržanostjo od dela, potne stroške ter dnevnice, do katerih so upravičene zavarovane osebe v skladu z ZZVZ in Pravili OZZ. Ti odhodki so v letu 2024 v višini 641.242.535 evrov in so v okviru načrtovanih. V tej skupini odhodkov so izkazana tudi povračila zavarovalnicam, ki izvajajo dopolnilna zdravstvena zavarovanja, v zvezi s povračili že plačanih računov za razliko do polne vrednosti storitev za upravičence do doplačil iz socialnih razlogov, ki so bili pri njih dopolnilno zdravstveno zava-

rovani in jim je bil ta status priznan za nazaj. V primerjavi z realizacijo v letu 2023 so vsa denarna povračila za 5,3 % večja. V strukturi odhodkov ZZZS pomenijo 12,2 %.

(1) Največji delež (99,6 %) v denarnih povračilih imajo *nadomestila plače med začasno zadržanostjo od dela* (v nadaljevanju: nadomestila). V letu 2024 so odhodki za nadomestila znašali 638.778.722 evrov, kar je 5,2 % več kot leta 2023 iz naslova rasti povprečne bruto plače kot osnove za nadomestilo plače. V primerjavi z načrtovanimi so ti odhodki manjši za 3.057.176 evrov oziroma za 0,5 %.

Največ izgubljenih delovnih dni in odhodkov za nadomestila je zaradi: (1) bolezni in poškodb zunaj dela v višini 506.095.123 evrov oziroma 79,2 % vseh odhodkov od nadomestil, (2) odhodki za nadomestila odsotnosti zaradi nege v višini 72.919.530 evrov oziroma 11,4 %, (3) nadomestila odsotnosti zaradi poškodb pri delu 32.869.171 evrov oziroma 5,2 %, (4) odhodki od nadomestil zaradi transplantacije, izolacije in spremstva v višini 17.400.264 evrov oziroma 2,7 % in so za 4.543.059 evrov manjši od odhodkov leta 2023 predvsem iz naslova izolacije – nadomestila iz naslova izolacije v letu 2024 znašajo 2.026.863 evrov in so za 8.074.612 evrov manjša od preteklega leta, (5) odhodki za nadomestila zaradi poškodb po tretji osebi 6.555.036 evrov oziroma 1 %, (6) za sobivanje enega od staršev ob hospitaliziranem otroku 2.561.478 evrov oziroma 0,4 % in (7) iz drugih razlogov obravnave v višini 378.120 evrov oziroma 0,1 %.

Odhodki povračil plač zaradi začasne zadržanosti od dela po določbah Zakona o delovnih razmerjih znašajo 8.624.613 evrov, od tega za krvodajalce 8.297.765 evrov, za recidiv in 121. dan pa 326.848 evrov.

(2) *Povračila potnih stroškov, dnevnin in prevozov v zvezi z zdravljenjem* znašajo 2.417.917 evrov in so za 12,2 % večja v primerjavi z letom 2023 ter za 14,5 % manjša od načrtovanih. Zavarovane osebe so po 154. členu Pravil OZZ v primeru, če izpolnjujejo pogoje za povračilo potnih stroškov (pri tem pa potujejo z osebnim avtomobilom), upravičene do povračila prevoznih stroškov v vrednosti 10 % cene litra neosvinčenega motornega bencina na kilometer, zmanjšane za 3 % minimalne plače (za potovanja, opravljena v istem mesecu). Pretežni del teh odhodkov so za povračila potnih stroškov in prevozov.

(3) *Povračila zavarovalnicam*, ki izvajajo dopolnilna zdravstvena zavarovanja, za že plačane račune za razliko do polne vrednosti storitev za upravičence do doplačil iz socialnih razlogov, ki jim je bil ta status priznan za nazaj in je zato razliko do polne vrednosti zdravstvenih storitev tedaj plačala zavarovalnica, pri kateri je bil upravičenec dopolnilno zdravstveno zavarovan,¹⁹ so v letu 2024 znašala 45.896 evrov. Zaradi ukinitve prostovoljnega dopolnilnega zdravstvenega zavarovanja vrednost pomeni le povračilo zavarovalnicam za leto 2023. Zavarovalnice so upravičene do povračila na podlagi zahtevka za povračilo, kadar podatek o upravičenju plačila razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev v sistemu on-line iz objektivnih razlogov ni pravočasno osvežen ali ko je bil upravičencu do doplačila iz socialnih razlogov ta status priznan za nazaj. Tedaj je za ta čas zavezanec za plačilo razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev državnih proračun, toda preko ZZZS.

5.2.2.2.5 Odhodki za delo službe ZZZS

V skladu s pristojnostmi in pooblastili na podlagi 28. člena Statuta ZZZS je generalna direktorica ZZZS sprejela prerazporeditev načrtovanih odhodkov za delo službe ZZZS po namenih znotraj načrtovanih izdatkov za blago in storitve ter investicijskih odhodkov. Skupna načrtovana sredstva za delo službe ZZZS so bila nespremenjena v višini 67.116.130 evrov.

V izkazu prihodkov in odhodkov ZZZS po ekonomski klasifikaciji (Tabela 54) so odhodki za delo službe ZZZS izkazani kot tekoči odhodki: za plače in druge izdatke zaposlenim, prispevki delodajalca za socialno varnost, izdatki za blago in storitve ter investicijski odhodki za delo službe ZZZS.

Odhodki za delo službe ZZZS v letu 2024 znašajo 64.281.565 evrov in v strukturi vseh odhodkov pomenijo 1,2 %. V primerjavi z letom 2023 so večji za 15,8 % oziroma za 8.752.381 evrov, v primerjavi z načrtovanimi pa so manjši za 4,2 % oziroma za 2.834.565 evrov.

¹⁹ Glej še obrazložitev v poglavju 5.2.2.2.1.

Izdatki za plače in drugi izdatki zaposlenim znašajo 46,9 %, izdatki za blago in storitve 37,6 %, investicijski odhodki 8,3 %, prispevki delodajalcev za socialno varnost pa 7,2 % vseh odhodkov za delo službe.

(1) *Izdatki za plače in drugi izdatki zaposlenim s prispevki delodajalca za socialno varnost* znašajo 34.769.607 evrov. V primerjavi z načrtovano vrednostjo so manjši za 2,6 %. Ti izdatki so v letu 2024 za 4,4 % večji kot leta 2023, predvsem zaradi spremembe zakona o sistemu plač v javnem sektorju (dvig plač s 1. 6. 2024), strukturnih sprememb, rednega napredovanja zaposlenih s 1. 12. 2023, povečanja dodatka za delovno dobo za vsako dodatno leto zaposlitve za 0,33 %, večjega regresa za letni dopust, regresa za prehrano, večjih stroškov prevoza na delo, za povečan obseg dela, za redno delovno uspešnost, za povečan obseg dela za projektno delo, za nadurno delo, za izplačilo sredstev za odpravnine, za jubilejne nagrade ter drugih izdatkov zaposlenih (nadomestilo za uporabo lastnih sredstev pri delu na domu). Povprečno število zaposlenih, ki so jim bile izplačane plače v letu 2024, preračunano na polni delovni čas, je 887.²⁰ Povprečna izplačana bruto plača iz ur z nadomestili na zaposlenega v ZZS v letu 2024 je znašala 2.581 evrov in je za 5,8 % večja kot leta 2023, povprečna izplačana neto plača iz ur pa 1.646 evrov in je za 3,5 % večja kot leta 2023.

(2) *Izdatki za blago in storitve* znašajo 24.157.407 evrov in so pod načrtovanimi za 6,9 %. V primerjavi z letom 2023 so večji za 3.888.306 evrov ali za 19,2 %.

Izdatki za blago in storitve službe ZZS po posameznih vrstah so:

- *energija, voda, komunalne storitve in komunikacije* 6.358.034 evrov – povečanje za 1.446.706 evrov ali za 29,5 % predvsem zaradi dviga cen poštnih storitev (električna energija, ogrevanje, plin, voda in komunalne storitve, odvoz smeti, poštnina in kurirske storitve, telefon, faks, elektronska pošta, druge storitve komunikacij in komunale);
- *pisarniški in splošni material in storitve* 5.038.679 evrov – povečanje za 691.989 evrov ali za 15,9 % predvsem zaradi večjih stroškov za nakup kartic zdravstvenega zavarovanja, uvedbe MMKC, večjih računalniških storitev ter večjih računovodskih, revizorskih in svetovalnih storitev (pisarniški material, čistilni material in storitve, storitve varovanja zgradb in prostorov, založniške in tiskarske storitve, časopisi, strokovna literatura, stroški prevajalskih in oglaševalskih storitev, računalniške, računovodske, revizorske in svetovalne storitve, izdatki za reprezentanco, drugi splošni material in storitve);
- *tekoče vzdrževanje* 5.001.939 evrov – povečanje za 132.577 evrov ali za 2,7 % (vzdrževanje poslovnih, stanovanjskih ter počitniških objektov ter tekoče vzdrževanje komunikacijske, programske in strojne računalniške opreme, zavarovalne premije za objekte in opremo, zavarovanje psov vodičev slepih);
- *poslovne najemnine in zakupnine* 4.549.653 evrov – povečanje za 1.290.116 evrov ali za 39,6 % predvsem zaradi povečanja najema strojne in programske računalniške opreme (poslovne najemnine in zakupnine za poslovne objekte, garaže, strojno in programsko računalniško opremo, komunikacijsko opremo in podatkovnih vodov, licenčnine, nadomestilo za uporabo stavbnega zemljišča);
- *drugi operativni odhodki* 2.841.177 evrov – povečanje za 250.805 evrov ali za 9,7 % (stroški izobraževanja, podjemne pogodbe, sejnine in pripadajoča povračila stroškov, delo preko študentskega servisa, stroški sodnih postopkov, storitve odvetnikov in notarjev, plačila bančnih storitev, stroški plačilnega prometa, članarine, drugi operativni odhodki);
- *stroški službenih potovanj* 161.112 evrov – povečanje za 33.627 evrov ali za 26,4 % (dnevnice, stroški prevoza, hotelske storitve, cestnine, parkirnine);
- *prevozni stroški in storitve* 158.859 evrov – povečanje za 23.515 evrov ali za 17,4 % (goriva in maziva za prevozna sredstva, vzdrževanje in popravila vozil, registracija vozil, zavarovalne premije za prevozna sredstva, nakup vinjet in urbane, drugi prevozni in transportni stroški);
- *posebni material in storitve* v višini 46.586 evrov – povečanje za 20.073 evrov ali za 75,7 % (zdravila, ortopedski pripomočki in sanitetni material, zdravniški pregledi zaposlenih, celnice premoženja, drugi posebni material in storitve, stroški, stroški izpopolnjevanja, usposabljanja in izredne strokovne pomoči psov vodičev slepih);
- *kazni in odškodnine* 1.368 evrov – zmanjšanje za 1.102 evra ali za 44,6 % zaradi manjših odškodnin zaradi sodnih postopkov (odškodnine zaradi sodnih postopkov, druge odškodnine in kazni).

²⁰ Podatek o povprečnem številu zaposlenih na podlagi delovnih ur je izračunan na podlagi števila delovnih ur v obdobju, ko so zaposleni prejeli plačo in nadomestilo plače, deljeno s številom možnih delovnih ur za to obdobje.

(3) *Investicijski odhodki* znašajo 5.354.551 evrov in predstavljajo izdatke za nakup osnovnih sredstev in za investicijsko vzdrževanje. Ti izdatki so za 174 % večji kot leta 2023 predvsem zaradi izredno nizke realizacije investicijskih odhodkov v letu 2023 in so pod načrtovanimi za 2,4 %.

Izdatki za nakup osnovnih sredstev so 59,1 % vseh investicijskih odhodkov in znašajo 3.166.430 evrov. Izkazani so v skupinah odhodkov za:

- *nakup opreme* 1.616.659 evrov (od tega za nakup strojne računalniške opreme, strežnikov in diskovnih sistemov, mrežne in komunikacijske opreme 1.246.178 evrov, za nakup pohištva in pisarniške opreme 163.401 evro, za nakup opreme za hlajenje in ogrevanje 143.018 evrov, za nakup telekomunikacijske in avdiovizualne opreme 36.840, za nakup opreme za varovanje 5.210 evrov, za nakup ostale opreme 22.012 evrov);
- *nakup nematerialnega premoženja* 1.247.084 evrov (licenčna programska oprema);
- *za študije o izvedljivosti projektov, projektno dokumentacijo, nadzor in investicijski inženiring* 186.770 evrov;
- *nakup drugih osnovnih sredstev* 113.974 evrov (sem sodijo tudi stroški nakupa in šolanja psov vodičev slepih, realizirani v višini 66.564 evrov, načrtovani pa so bili na postavki transferi nepridobitnim organizacijam in ustanovam);
- *novogradnje, rekonstrukcije in adaptacije* 1.943 evrov.

Izdatki za investicijsko vzdrževanje in obnove so 40,9 % vseh investicijskih odhodkov in znašajo 2.188.121 evrov.

Med odhodke ZZZS v letu 2024 so zajeti tudi odhodki za vzpostavitev pogojev za izvajanje nalog DO – kritje stroškov dela, materialnih stroškov in storitev. V letu 2024 so ti odhodki znašali 1.547.579 evrov in so bili v celoti kriti iz sredstev državnega proračuna RS na podlagi sklenjene pogodbe med ZZZS in Ministrstvom za solidarno prihodnost o financiranju nalog ZZZS v OZDO za leti 2023 in 2024. Ti odhodki v letu 2024 pomenijo stroške za plače zaposlenih v višini 457.139 evrov in izdatke za blago in storitve v višini 1.090.440 evrov.

Tržna dejavnost ZZZS zajema prodajo storitev ali blaga, ki ni opredeljena kot javna služba z zakonom in aktom o ustanovitvi. V letu 2024 je ZZZS izvajal naslednje tržne dejavnosti: dejavnost, povezano s počitniškimi zmogljivostmi, dejavnost povezano s stanovanji, dejavnost povezano z oddajo poslovnih prostorov in opreme v najem in uporabo ter ostale tržne dejavnosti.

Prihodki tržne dejavnosti so neposredni prihodki, neposredno povezani z izvajanjem tržnih dejavnosti ZZZS. Odhodki tržne dejavnosti so neposredni in posredni, ki nastajajo pri opravljanju dejavnosti ZZZS in se konec leta razporedijo na posamezno tržno dejavnost na osnovi sodil. Sodila so vrednostna in količinska ter enotna za ZZZS in temeljijo na aktivnostih, ki povzročajo posredne odhodke.

Sodila za razporejanje so določena za posamezno vrsto posrednih stroškov:

- a) Sodila za posredne stroške dela so: število izdanih računov, ure/minute dela, ki se porabijo za posamezno aktivnost, število objektov, počitniških zmogljivosti, število stanovanj, število prostorov, predvidenih za najem oziroma uporabo, število avtomatov (v odvisnosti od vrste tržne dejavnosti).
- b) Sodila za posredne stroške pisarniškega materiala in poštnine pomenita število izdanih računov in povprečni strošek pisarniškega materiala.
- c) Sodila za posredne stroške storitev so: število izdanih računov, ure/minute dela, ki se porabijo za posamezno dejavnost, povprečni strošek ostalih storitev (elektrika, voda, varovanje idr.).
- č) Sodila za posredne materialne stroške se nanašajo le na dejavnosti, povezane z oddajo poslovnih prostorov v najem in uporabo ter ostale tržne dejavnosti in so: število najemnikov v poslovni zgradbi, m² prostora v najemu, m² konferenčnega prostora in število ur uporabe prostora.

Prihodki, povezani z opravljanjem tržne dejavnosti, so v letu 2024 izkazani v višini 841.067 evrov in so za 428.264 evrov večji kot v preteklem letu. V glavnem so iz naslova prihodkov od prodaje nepremičnin (prodaja stanovanj ter počitniških objektov). Odhodki, povezani z izvajanjem tržne dejavnosti, so znašali 270.657 evrov in so za 13.629 evrov večji v primerjavi s preteklim letom predvsem zaradi večjega davka od dohodka pravnih oseb. ZZZS je v letu 2024 realiziral

570.410 evrov presežka prihodkov nad odhodki iz naslova tržne dejavnosti, kar je za 414.635 evrov več kot v letu 2023.

5.2.2.2.6 Obresti

Plačila domačih obresti so realizirana v višini 949.103 evre iz naslova najemanja tekočih likvidnostnih posojil in so večja od preteklega leta za 576.650 evrov ter manjša od načrtovanih za 550.897 evrov.

5.2.3 Račun finančnih terjatev in naložb

Račun finančnih terjatev in naložb izkazuje prejeta vračila danih posojil in prodajo kapitalskih deležev na eni strani in dana posojila ter povečanje kapitalskih deležev na drugi strani. Končno stanje tega računa vpliva na stanje sredstev na računih ZZS, lahko pa tudi na višino presežka oziroma primanjkljaja.

Račun finančnih terjatev in naložb v letu 2024 ne izkazuje stanja, saj ZZS ni izvajal transakcij, ki bi vplivale na račun finančnih terjatev in naložb (Tabela 59).

Tabela 59. Račun finančnih terjatev in naložb v letu 2024.

	2024
I. PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL IN PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	0
A) PREJETA VRAČILA DANIH POSOJIL	0
– prejeta vračila danih posojil – od posameznikov	0
B) PRODAJA KAPITALSKIH DELEŽEV	0
– sredstva, pridobljena s prodajo kapitalskih deležev v finančnih institucijah	0
II. DANA POSOJILA IN POVEČANJE KAPITALSKIH DELEŽEV	0
III. PREJETA MINUS DANA POSOJILA IN SPREMEMBA KAPITALSKIH DELEŽEV (I–II)	0

5.2.4 Račun financiranja

Račun financiranja izkazuje stanje dolga konec leta in odplačila dolgov iz preteklih let. ZZS po stanju na dan 31. 12. 2024 ne izkazuje dolga, se je pa med letom likvidnostno zadolževal (glej poglavje 1.4). Vsa likvidnostna posojila je ZZS vrnil do konca leta 2024. Zato račun financiranja ne izkazuje stanja (Tabela 60).

Tabela 60. Račun financiranja v letu 2024.

	2024
I. DOMAČE ZADOLŽEVANJE	0
– najeti krediti pri poslovnih bankah	0
– najeti krediti pri državnem proračunu	0
II. ODPLAČILA DOMAČEGA DOLGA	0
– odplačila kreditov poslovnim bankam	0
– odplačila kreditov državnemu proračunu	0
NETO ZADOLŽEVANJE (I–II)	0

5.2.5 Izid poslovanja

ZZZS je poslovno leto 2024 zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 79.198.283 evrov (Tabela 61). Prihodki so bili realizirani v višini 5.333.565.020 evrov, odhodki pa v višini 5.254.366.738 evrov. Račun finančnih terjatev in naložb ter račun financiranja v letu 2024 ne izkazujeta nobenega stanja. Zaradi izkazanega presežka prihodkov nad odhodki so se povečala sredstva na računih, tako da je na dan 31. 12. 2024 stanje sredstev na računih ZZZS 87.811.758 evrov (8.618.036 v letu 2023). V bilanci stanja ZZZS so ta sredstva izkazana na aktivni strani bilance stanja v postavki denarna sredstva. Izkazano povečanje sredstev na računih ZZZS v letu 2024 povečuje lastne vire ZZZS (splošni sklad).

Na podlagi Zakona o fiskalnem pravilu, ki ureja način in časovni okvir izvajanja načela srednje-ročne uravnoteženosti prihodkov in izdatkov proračunov države brez zadolževanja, je ZZZS za leto 2024 ugotavljal presežek po fiskalnem pravilu. Presežek po fiskalnem pravilu se ugotovi kot presežek med prihodki in odhodki po načelu denarnega toka, zmanjšan za obveznosti, izkazane v bilanci stanja na zadnji dan leta. ZZZS je ugotovil negativen znesek presežka po fiskalnem pravilu, saj kratkoročne obveznosti znašajo 333.524.506 evrov in za 4,2-krat presegajo ugotovljeni presežek prihodkov nad odhodki po denarnem toku v višini 79.198.283 evrov.

Tabela 61. Prihodki in odhodki ter izid poslovanja v letu 2024.

	2024
A. Bilanca prihodkov in odhodkov:	
prihodki	5.333.565.020
odhodki	5.254.366.738
<i>presežek prihodkov nad odhodki</i>	<i>79.198.283</i>
B. Račun finančnih terjatev in naložb:	
prejeta vračila danih posojil in prodaja kapitalskih deležev	0
dana posojila in povečanje kapitalskih deležev	0
<i>prejeta minus dana posojila in sprememba kapitalskih deležev</i>	<i>0</i>
C. Račun financiranja:	
zadolževanje	0
odplačilo dolga	0
<i>neto zadolževanje</i>	<i>0</i>
POVEČANJE SREDSTEV NA RAČUNIH (A+B+C)	79.198.283

5.3 Zaključne ugotovitve

ZZZS je leto 2024 zaključil s presežkom prihodkov nad odhodki v višini 79,2 milijona evrov, kar je posledica nižjih odhodkov iz naslova manjše realizacije obsega programa zdravstvenih storitev in odhodkov za zdravila. Izkazan rezultat pomeni povečanje sredstev na računih in povečuje lastne vire. Razpoložljiva sredstva bodo lahko namenjena financiranju razkoraka med rastjo prihodkov in odhodkov v naslednjih letih ob pogoju zagotovitve ustreznega najvišjega možnega obsega izdatkov zdravstvene blagajne.

ZZZS je v letu 2024:

- izpolnil obvezo iz Programa stabilnosti Vlade RS in Zakona o fiskalnem pravilu ter ob koncu leta ne izkazuje dolga;
- realiziral presežek prihodkov nad odhodki ter povečal lastne vire s povečanjem splošnega sklada;
- konec leta ni imel neporavnanih zapadlih obveznosti.

Viri in pravne podlage

1. Eurostat Data: <http://ec.europa.eu/eurostat/data/database>
2. Navodilo o predložitvi letnih in zaključnih poročil ter drugih podatkov poslovnih subjektov (Uradni list RS, št. 86/16 in 76/17)
3. Navodilo o pripravi zaključnega računa državnega in občinskega proračuna ter metodologije za pripravo poročila o doseženih ciljih in rezultatih neposrednih in posrednih uporabnikov proračuna (Uradni list RS, št. 12/01, 10/06, 8/07 in 102/10)
4. Navodilo o vračanju plačanih stroškov kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev (Uradni list RS, št. 11/10 in 134/23)
5. Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje od 2022 do 2024 (OdPSD22–24) (Uradni list RS, št. 65/21, 183/21, 125/22, 146/22, 47/23 – OdPSD24–26 in 121/23)
6. Odlok o okviru za pripravo proračunov sektorja država za obdobje 2024–2026 (OdPSD24–26) (Uradni list RS, št. 47/23, 121/23, 35/24 – OdPSD25–27 in 98/24)
7. Odredba o seznamu zdravstvenih storitev, za katere se zahteva predhodna odobritev (Uradni list RS, št. 6/14)
8. OECD Health Data: <http://www.OEcd.org/health/health-expenditure.htm>
9. OECD/European Union (2020). Health at a Glance: Europe 2020: State of Health in the EU Cycle, OECD Publishing, Paris. (<https://doi.org/10.1787/82129230-en>)
10. Podatkovni portal NIJZ: <https://podatki.nijz.si/pxweb/sl/NIJZ%20podatkovni%20portal/>
11. Podatkovni portal SURS: http://www.stat.si/tema_demografsko_prebivalstvo.asp
12. Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 30/03 – prečiščeno besedilo, 35/03 – popr., 78/03, 84/04, 44/05, 86/06, 90/06 – popr., 64/07, 33/08, 7/09, 88/09, 30/11, 49/12, 106/12, 99/13 – ZSVarPre-C, 25/14, 85/14, 10/17 – ZČmiS, 64/18, 4/20, 42/21 – odl. US, 61/21, 159/21 – ZZVZZ-P, 183/21, 196/21 – ZDOsk, 142/22 – odl. US, 163/22, in 124/23 in 82/24)
13. Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 112/09, 58/10, 104/10, 104/11, 97/12, 108/13, 94/14, 100/15, 84/16, 75/17, 82/18, 79/19, 10/21, 203/21, in 158/22 in 133/23)
14. Pravilnik o enotnem kontnem načrtu za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 81/24)
15. Pravilnik o kartici zdravstvenega zavarovanja, profesionalni kartici in pooblastilih za branje in zapisovanje podatkov v zalednem sistemu (Uradni list RS, št. 12/17, 57/18, 43/19, 79/19, 179/20, 87/22, in 106/23, 42/24 in 94/24)
16. Pravilnik o načinu in rokih usklajevanja terjatev in obveznosti po 37. členu Zakona o računovodstvu (Uradni list RS, št. 108/13)
17. Pravilnik o načinu in stopnjah odpisa neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev (Uradni list RS, št. 45/05, 138/06, 120/07, 48/09, 112/09, 58/10, 108/13 in 100/15)
18. Pravilnik o nadzoru nad izdajanjem in zaračunavanjem medicinskih pripomočkov (Uradni list RS, št. 30/24)
19. Pravilnik o nadzoru nad izvajalci zdravstvenih storitev (Uradni list RS, št. 15/24)
20. Pravilnik o naročanju in upravljanju čakalnih seznamov ter najdaljših dopustnih čakalnih dobah (Uradni list RS, št. 60/24)
21. Pravilnik o natančnejših pogojih in natančnejšem postopku o izjemni odobritvi zdravila, živila za posebne zdravstvene namene, prehranskega dopolnila, dermatološkega izdelka, medicinskega pripomočka ali zdravstvene storitve (Uradni list RS, št. 134/23)
22. Pravilnik o obrazcih prijav podatkov o pokojninskem in invalidskem ter zdravstvenem zavarovanju, zavarovanju za dolgotrajno oskrbo, zavarovanju za starševsko varstvo in zavarovanju za primer brezposelnosti (Uradni list RS, št. 135/23)
23. Pravilnik o obrazcu in listinah za uresničevanje obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 97/23 in 125/23 – popr.)
24. Pravilnik o poklicnih boleznih (Uradni list RS, št. 25/23)
25. Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 134/03, 34/04, 13/05, 114/06 – ZUE, 138/06, 120/07, 112/09, 58/10, 97/12, 100/15, 75/17 in 82/18)
26. Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 19/24)
27. Pravilnik o razvrščanju zdravil na listo (Uradni list RS, št. 35/13 in 121/23)

28. Pravilnik o razvrščanju živil za posebne zdravstvene namene na listo (Uradni list RS, št. 110/10, 4/20 in 121/23)
29. Pravilnik o sestavljanju letnih poročil za proračun, proračunske uporabnike in druge osebe javnega prava (Uradni list RS, št. 115/02, 21/03, 134/03, 126/04, 120/07, 124/08, 58/10, 60/10 – popr., 104/10, 104/11, 86/16, 80/19, in 153/21 in 133/23)
30. Pravilnik o razčlenjevanju in merjenju prihodkov in odhodkov pravnih oseb javnega prava (Uradni list RS, št. 133/23 in 19/24)
31. Pravilnik o seznamu in izhodiščih za vrednosti medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 4/20)
32. Pravilnik o uveljavljanju izplačila nadomestila plače iz obveznega zdravstvenega zavarovanja na zahtevo delodajalca (Uradni list RS, št. 34/24)
33. Pravilnik o volitvah članov organov Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 51/21 in 57/21 – popr.)
34. Pravilnik za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Uradni list RS, št. 19/98, 47/98, 26/00, 67/01, 33/02, 37/03, 117/04, 31/05, 83/07, 22/09, 17/15, 47/18, 57/18, 57/18, 57/21, 162/21, 39/23, in 93/23, 125/23, 18/24 in 53/24)
35. Sklep o najzahtevnejših zdravstvenih storitvah zaradi uveljavljanja pravice do povračila prevoznih stroškov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 135/23)
36. Sklep o odstotkih vrednosti zdravstvenih storitev, ki se zagotavljajo iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 64/23 in 126/23)
37. Sklep o ustanovitvi območnih svetov (Uradni list RS, št. 51/21)
38. Sklep o zdravstvenih stanjih in drugih pogojih za upravičenost do medicinskih pripomočkov iz obveznega zdravstvenega zavarovanja (Uradni list RS, št. 61/21, 183/21, 163/22, in 124/23 in 82/24)
39. Slovenski računovodski standardi (2016) (Uradni list RS, št. 95/15, 74/16 – popr., 23/17, 57/18, in 81/18 in 129/23)
40. Stanovanjski zakon (Uradni list RS, št. 69/03, 18/04 – ZVKSES, 47/06 – ZEN, 45/08 – ZVETL, 57/08, 62/10 – ZUPJS, 56/11 – odl. US, 87/11, 40/12 – ZUJF, 14/17 – odl. US, 27/17, 59/19, 189/20 – ZFRO, 90/21, 18/23 – ZDU-1O, in 77/23 – odl. US in 61/24)
41. Statut Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije (Uradni list RS, št. 87/01, in 1/02 – popr. in 90/24)
42. Strateški razvojni program Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije za obdobje od 2020 do 2025. Ljubljana: ZZZS, 2019.
43. Uredba o določitvi višine dodatka za povečan obseg dela za posebne obremenitve in dodatka za zaposlitev dodatnega zdravstvenega kadra (Uradni list RS, št. 142/22, in 146/22 in 22/24)
44. Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2023 (Uradni list RS, št. 8/23, 52/23, in 111/23 in 14/24)
45. Uredba o programih storitev obveznega zdravstvenega zavarovanja, zmogljivostih, potrebnih za njegovo izvajanje, in obsegu sredstev za leto 2024 (Uradni list RS, št. 14/24, 30/24, 47/24, 53/24 – popr. in 109/24)
46. Zakon o čezmejnem izvajanju storitev (ZčmIS-1) (Uradni list RS, št. 40/23)
47. Zakon o davčnem postopku (ZDavP-2) (Uradni list RS, št. 13/11 – uradno prečiščeno besedilo, 32/12, 94/12, 101/13 – ZDavNepr, 111/13, 25/14 – ZFU, 40/14 – ZIN-B, 90/14, 91/15, 63/16, 69/17, 13/18 – ZJF-H, 36/19, 66/19, 145/20 – odl. US, 203/20 – ZIUPOPdVE, 39/22 – ZFU-A, 52/22 – odl. US, 87/22 – odl. US, 163/22, in 109/23 – odl. US, 131/23 – ZORZFS in 100/24)
48. Zakon o debirokratizaciji (Uradni list RS, št. 3/22)
49. Zakon o delovnih razmerjih (ZDR-1) (Uradni list RS, št. 21/13, 78/13 – popr., 47/15 – ZZSDT, 33/16 – PZ-F, 52/16, 15/17 – odl. US, 22/19 – ZPosS, 81/19, 203/20 – ZIUPOPdVE, 119/21 – ZčmIS-A, 202/21 – odl. US, 15/22, 54/22 – ZUPŠ-1, 114/23 in 136/23 – ZIUZDS)
50. Zakon o dodatnih interventnih ukrepih za zagotovitev dostopnosti v zdravstvu (ZDIUZDZ) (Uradni list RS, št. 112/24)
51. Zakon o dodatnih ukrepih za omilitev posledic COVID-19 (ZDUOP) (Uradni list RS, št. 15/21, 112/21 – ZNUPZ, 206/21 – ZDUPŠOP in 141/22 – ZNUNBZ)
52. Zakon o dodatnih ukrepih za preprečevanje širjenja, omilitev, obvladovanje, okrevanje in odpravo posledic COVID-19 (ZDUPŠOP) (Uradni list RS, št. 206/21, 52/22 – odl. US in 141/22 – ZNUNBZ)
53. Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk) (Uradni list RS, št. 196/21, 163/22, 18/23 – ZDU-1O in 84/23 – ZDOsk-1)

Letno poročilo ZZS 2024

54. Zakon o dolgotrajni oskrbi (ZDOsk-1) (Uradni list RS, št. 84/23 in 112/24)
55. Zakon o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ) (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečiščeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22)
56. Zakon o državnem odvetništvu (ZDOdv) (Uradni list RS, št. 23/17)
57. Zakon o duševnem zdravju (ZDZdr) (Uradni list RS, št. 77/08, 46/15 – odl. US, 44/19 – odl. US, 109/23 in 136/23 – ZIUZDS)
58. Zakon o evidencah na področju dela in socialne varnosti (ZEPDSV) (Uradni list RS, št. 40/06 in 50/23)
59. Zakon o finančnem poslovanju, postopkih zaradi insolventnosti in prisilnem prenehanju (ZFPPIPP) (Uradni list RS, št. 176/21 – uradno prečiščeno besedilo, 178/21 – popr., 196/21 – odl. US, 157/22 – odl. US, 35/23 – odl. US, 57/23 – odl. US in 102/23)
60. Zakon o finančni razbremenitvi občin (ZFRO) (Uradni list RS, št. 189/20)
61. Zakon o finančni upravi (ZFU) (Uradni list RS, št. 25/14, 39/22, in 14/23, 47/24 – odl. US in 104/24 – ZDDV-10)
62. Zakon o fiskalnem pravilu (ZFisP) (Uradni list RS, št. 55/15, 177/20 – popr. In 129/22)
63. Zakon o informacijski varnosti (ZInfV) (Uradni list RS, št. 30/18, 95/21, 18/23 – ZDU-10 in 49/23)
64. Zakon o interventnih ukrepih na področju zdravstva, dela in sociale ter z zdravstvom povezanih vsebin (ZIUZDS) (Uradni list RS, št. 136/23, 35/24 – ZZdrS-J, 102/24 – ZZKZ in 112/24 – ZDIUZDZ)
65. Zakon o interventnih ukrepih za omilitev posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE) (Uradni list RS, št. 175/20, 203/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 51/21 – ZZVZZ-O, 57/21 – odl. US in 112/21 – ZIUPGT)
66. Zakon o interventnih ukrepih za pomoč pri omilitvi posledic drugega vala epidemije COVID-19 (ZIUOPDVE) (Uradni list RS, št. 203/20, 15/21 – ZDUOP, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ, 206/21 – ZDUPŠOP, 141/22 – ZNUNBZ, 158/22 – ZDoh-2AA in 136/23 – ZIUZDS)
67. Zakon o interventnih ukrepih za zaježitev epidemije COVID-19 in omilitev njenih posledic za državljanke in gospodarstvo (ZIUZEOP) (Uradni list RS, št. 49/20, 61/20, 80/20 – ZIUOOPE, 152/20 – ZZUOOP, 175/20 – ZIUOPDVE, 15/21 – ZDUOP, 206/21 – ZDUPŠOP in 21/23 – odl. US)
68. Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2023 in 2024 (ZIPRS2324) (Uradni list RS, št. 150/22, 65/23, 76/23 – ZJF-I, 97/23 in 123/23 – ZIPRS2425)
69. Zakon o izvrševanju proračunov Republike Slovenije za leti 2024 in 2025 (ZIPRS2425) (Uradni list RS, št. 123/23, 12/24 in 104/24 – ZIPRS2526)
70. Zakon o javnem naročanju (ZJN-3) (Uradni list RS, št. 91/15, 14/18, 121/21, 10/22, 74/22 – od. US, 100/22 – ZNUZSZS, 28/23 in 88/23 – ZOPNN-F)
71. Zakon o javnih financah (ZJF) (Uradni list RS, št. 11/11 – uradno prečiščeno besedilo, 14/13 – popr., 101/13, 55/15 – ZFisP, 96/15 – ZIPRS1617, 13/18, 195/20 – odl. US, 18/23 – ZDU-10 in 76/23)
72. Zakon o javnih uslužbencih (ZJU) (Uradni list RS, št. 63/07 – uradno prečiščeno besedilo, 65/08, 69/08 – ZTFI-A, 69/08 – ZZavar-E, 40/12 – ZUJF, 158/20 – ZIntPK-C, 203/20 – ZIUOPDVE, 202/21 – odl. US in 3/22 – Zdeb)
73. Zakon o lekarniški dejavnosti (ZLD-1) (Uradni list RS, št. 85/16, 77/17, 73/19, 186/21 in 112/24)
74. Zakon o matični evidenci zavarovancev in uživalcev pravic iz obveznega pokojninskega in invalidskega zavarovanja (ZMEPIZ-1) (Uradni list RS, št. 111/13, 97/14, 133/23 – ZPIZ-2N in 109/24)
75. Zakon o medijih (ZMed) (Uradni list RS, št. 110/06 – uradno prečiščeno besedilo, 36/08 – ZPOMK-1, 77/10 – ZSFCJA, 90/10 – odl. US, 87/11 – ZAvMS, 47/12, 47/15 – ZZSDT, 22/16, 39/16, 45/19 – odl. US, 67/19 – odl. US in 82/21)
76. Zakon o nujnih ukrepih na področju zdravstva (ZNUPZ) (Uradni list RS, št. 112/21, 189/21, 206/21 – ZDUPŠOP in 132/22)
77. Zakon o nujnih ukrepih za zagotovitev stabilnosti zdravstvenega sistema (ZNUZSZS) (Uradni list RS, št. 100/22, 141/22 – ZNUNBZ, 76/23, in 136/23 – ZIUZDS in 112/24 – ZDIUZDZ)
78. Zakon o nujnih ukrepih za zaježitev širjenja in blaženja posledic nalezljive bolezni COVID-19 na področju zdravstva (ZNUNBZ) (Uradni list RS, št. 141/22 in 136/23 – ZIUZDS)
79. Zakon o obveznem izvodu publikacij (ZOIPub) (Uradni list RS, št. 69/06 in 86/09)
80. Zakon o obveznih zavarovanjih v prometu (ZOZP) (Uradni list RS, št. 93/07 – uradno prečiščeno besedilo, 40/12 – ZUJF, 33/16 – PZ-F, in 41/17 – PZ-G in 45/24)
81. Zakon o osebnih izkaznicah (ZOlzk-1) (Uradni list RS, št. 35/11, 41/21 in 199/21)
82. Zakon o pokojninskem in invalidskem zavarovanju (ZPIZ-2) (Uradni list RS, št. 48/22 – uradno prečiščeno besedilo, 40/23 – ZČmIS-1, 78/23 – ZORR, 84/23 – ZDOsk-1, 125/23 – odl. US in 133/23)

83. Zakon o prispevkih za socialno varnost (ZPSV) (Uradni list RS, št. 5/96, 18/96 – ZDavP, 34/96, 87/97 – ZDavP-A, 3/98, 7/98 – odl. US, 106/99 – ZPIZ-1, 81/00 – ZPSV-C, 97/01 – ZSDP, 97/01, 62/10 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 96/12 – ZPIZ-2, 91/13 – ZZVZZ-M, 99/13 – ZSVarPre-C in 26/14 – ZSDP-1)
84. Zakon o računovodstvu (ZR) (Uradni list RS, št. 23/99, 30/02 – ZJF-C in 114/06 – ZUE)
85. Zakon o računskem sodišču (ZRacS-1) (Uradni list RS, št. 11/01 in 109/12)
86. Zakon o sistemu plač v javnem sektorju (ZSPJS) (Uradni list RS, št. 108/09 – uradno prečiščeno besedilo, 13/10, 59/10, 85/10, 107/10, 35/11 – ORZSPJS49a, 27/12 – odl. US, 40/12 – ZUJF, 46/13, 25/14 – ZFU, 50/14, 95/14 – ZUPJS15, 82/15, 23/17 – ZDOdv, 67/17, 84/18, 204/21, in 139/22, 38/24, 48/24 – odl. US in 95/24 – ZSTSPJS)
87. Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP) (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb)
88. Zakon o starševskem varstvu in družinskih prejemkih (ZSDP-1) (Uradni list RS, št. 26/14, 90/15, 75/17 – ZUPJS-G, 14/18, 81/19, 158/20, 92/21 in 153/22)
89. Zakon o statusnem preoblikovanju Vzajemne zdravstvene zavarovalnice, d. v. z. (ZSPVZZ) (Uradni list RS, št. 131/23)
90. Zakon o tujcih (ZTuj-2) (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo, 95/21 – popr., 105/22 – ZZNŠPP, 48/23, in 115/23, 62/24 – ZUOPUE in 96/24 – odl. US)
91. Zakon o urejanju trga dela (ZUTD) (Uradni list RS, št. 80/10, 40/12 – ZUJF, 21/13, 63/13, 100/13, 32/14 – ZPDZC-1, 47/15 – ZZSDT, 55/17, 75/19, 11/20 – odl. US, 189/20 – ZFRO, 54/21, 172/21 – ZODPol-G, 54/22, 59/22 – odl. US, in 109/23 in 62/24 – ZUOPUE)
92. Zakon o uveljavljanju pravic iz javnih sredstev (ZUPJS) (Uradni list RS, št. 62/10, 40/11, 40/12 – ZUJF, 57/12 – ZPCP-2D, 14/13, 56/13 – ZŠtip-1, 99/13, 14/15 – ZUUJFO, 57/15, 90/15, 38/16 – odl. US, 51/16 – odl. US, 88/16, 61/17 – ZUPŠ, 75/17, 77/18, 47/19, 189/20 – ZFRO, 54/22 – ZUPŠ-1, 76/23 – ZŠolPre-1B in 122/23 – ZŠtip-1C)
93. Zakon o varnosti in zdravju pri delu (ZVZD-1) (Uradni list RS, št. 43/11)
94. Zakon o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2) (Uradni list RS, št. 163/22)
95. Zakon o varstvu pred požarom (ZVPoz) (Uradni list RS, št. 3/07 – uradno prečiščeno besedilo, 9/11, 83/12, 61/17 – GZ, 189/20 – ZFRO in 43/22)
96. Zakon o začasnih ukrepih za omilitve in odpravo posledic COVID-19 (ZZUOOP) (Uradni list RS, št. 152/20, 175/20 – ZIUOPDVE, 82/21 – ZNB-C, 112/21 – ZNUPZ, 167/21 – odl. US, 206/21 – ZDUPŠOP in 18/23 – ZDU-1O)
97. Zakon o zagotavljanju finančnih sredstev za investicije v slovensko zdravstvo v letih od 2021 do 2031 (ZZSISZ) (Uradni list RS, št. 162/21 in 136/23 – ZIUZDS)
98. Zakon o zagotavljanju kakovosti v zdravstvu (ZZKZ) (Uradni list RS, št. 102/24)
99. Zakon o zaposlovanju, samozaposlovanju in delu tujcev (ZZSDT) (Uradni list RS, št. 91/21 – uradno prečiščeno besedilo in 42/23)
100. Zakon o zdravniški službi (ZZdrS) (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 58/08, 107/10 – ZPPKZ, 40/12 – ZUJF, 88/16 – ZdZPZD, 40/17, 64/17 – ZZDej K, 49/18, 66/19, 199/21, 136/23 – ZIUZDS in 35/24)
101. Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (ZZVZZ) (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K, 36/19, 189/20 – ZFRO, 51/21, 159/21, 196/21 – ZDOsk, 15/22, 43/22, 100/22 – ZNUZSZS, 141/22 – ZNUNBZ, 40/23 – ZčmlS-1 in 78/23)
102. Zakon o zdravstveni dejavnosti (ZZDej) (Uradni list RS, št. 23/05 – uradno prečiščeno besedilo, 15/08 – ZPacP, 23/08, 58/08 – ZZdrS-E, 77/08 – ZDZdr, 40/12 – ZUJF, 14/13, 88/16 – ZdZPZD, 64/17, 1/19 – odl. US, 73/19, 82/20, 152/20 – ZZUOOP, 203/20 – ZIUOPDVE, 112/21 – ZNUPZ, 196/21 – ZDOsk, 100/22 – ZNUZSZS, 132/22 – odl. US, 141/22 – ZNUNBZ, 14/23 – odl. US, in 84/23 – ZDOsk-1 in 102/24 – ZZKZ)
103. Zakon za uravnoteženje javnih financ (ZUJF) (Uradni list RS, št. 40/12, 96/12 – ZPIZ-2, 104/12 – ZIPRS1314, 105/12, 25/13 – odl. US, 46/13 – ZIPRS1314-A, 56/13 – ZŠtip-1, 63/13 – ZOSn-I, 63/13 – ZJAKRS-A, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 101/13 – ZIPRS1415, 101/13 – ZDavNepr, 107/13 – odl. US, 85/14, 95/14, 24/15 – odl. US, 90/15, 102/15, 63/16 – ZDoh-2R, 77/17 – ZMVN-1, 33/19 – ZMVN-1A, 72/19, 174/20 – ZIPRS2122 in 139/22 – ZSPJS-AA)

Kazalo tabel

Tabela 1.	Izbrani splošni kazalniki zdravstvenega stanja v Sloveniji in primerjava s povprečjem v državah Evropske unije v letu 2022. _____	19
Tabela 2.	Starostna struktura zavarovanih oseb po območjih Slovenije na dan 31. 12. 2014 in 2024. _____	20
Tabela 3.	Standardizirane stopnje umrljivosti na 100.000 prebivalcev zaradi izbranih razlogov v Sloveniji in v primerjavi s povprečjem EU14 v letu 2022. _____	21
Tabela 4.	Izbrani kazalniki o zdravstvenih dejavnostih v Sloveniji in primerjava s povprečji sosednjih držav in EU14 v letu 2022 ali z zadnjimi podatki, ki so na voljo. _____	22
Tabela 5.	Javni in zasebni izdatki za zdravstvo v PPP evrih na prebivalca in v deležu BDP v Sloveniji v primerjavi s povprečji držav EU, 2022. _____	22
Tabela 6.	Struktura tekočih izdatkov za zdravstvo po vrsti financiranja v Sloveniji v primerjavi s povprečji držav EU v letu 2022. _____	23
Tabela 7.	Osnovni makroekonomski kazalniki v Sloveniji za leto 2024 v primerjavi z letom 2023. _____	23
Tabela 8.	Pregled in ocena učinkov sprememb in dopolnitev Pravil OZZ v letu 2024. _____	26
Tabela 9.	Zavarovanja zavarovanih oseb po kategorijah v Sloveniji v letih 2023 in 2024 (stanje na dan 31. 12.). _____	27
Tabela 10.	Spremembe statusov zavarovanih oseb v Sloveniji v letih 2023 in 2024. _____	29
Tabela 11.	Število in način posredovanih podatkov iz evidenc o zavarovanih osebah ZZS za leti 2023 in 2024. _____	29
Tabela 12.	Izdaja potrdil A1 v letih 2023 in 2024. _____	30
Tabela 13.	Pregled obveznosti in terjatev ZZS do tujine po evropski zakonodaji in sporazumih o socialnem zavarovanju v letu 2024 (v evrih). _____	31
Tabela 14.	Število izdanih listin za tujino v letih 2023 in 2024. _____	32
Tabela 15.	Načrtovana zdravljenja v tujini v letu 2024 v primerjavi z letom 2023. _____	33
Tabela 16.	Deleži sredstev za posamezne vrste stroškov po dejavnostih v kalkulacijah cen zdravstvenih storitev v letih od 2015 do 2024 (povprečne cene 1.–12. 2024). _____	37
Tabela 17.	Število dializnih bolnikov in realizacija dializ v Sloveniji v letu 2024. _____	39
Tabela 18.	Načrtovana in plačana realizacija količine storitev po dejavnostih v Sloveniji v letih 2023 in 2024. _____	39
Tabela 19.	Število obravnav izbranih osebnih zdravnikov po dejavnostih in po vrstah v letu 2024 v primerjavi z letoma 2019 in 2023. _____	41
Tabela 20.	Preskrbljenost prebivalcev posameznih območnih enot ZZS s programi zdravstvenih dejavnosti glede na povprečje v Sloveniji v letih 2023 in 2024. _____	42
Tabela 21.	Število obravnav v specialističnih ambulantah na sekundarni ravni po vrstah obravnav v letu 2024 v primerjavi z letoma 2019 in 2023. _____	44
Tabela 22.	Število bolnišničnih obravnav na sekundarni in terciarni ravni po vrstah in trajanju obravnav v letu 2024 v primerjavi z leti 2013, 2021, 2022 in 2023. _____	46
Tabela 23.	Realizacija skupin primerljivih primerov v Sloveniji v letu 2024. _____	46
Tabela 24.	Seznam 20 najpogosteje obračunanih skupin primerljivih primerov v letu 2024. _____	47
Tabela 25.	Čakalne dobe za izbrane storitve oziroma programe. _____	48
Tabela 26.	Delež načrtovanih prospektivnih programov v planu akutne bolnišnične obravnave v letu 2024. _____	49
Tabela 27.	Število realiziranih dni zdravstvene nege po vrstah nege v socialnih zavodih v letu 2024 v primerjavi z leti 2013, 2022 in 2023. _____	51
Tabela 28.	Zdravila, predpisana na recept in izdana, v letih 2023 in 2024. _____	52
Tabela 29.	Število naročilnic, na podlagi katerih so bili izdani in izposojeni medicinski pripomočki, po skupinah medicinskih pripomočkov v letih 2023 in 2024. _____	55
Tabela 30.	Stroški za izdane, izposojene in servisirane medicinske pripomočke po skupinah v breme OZZ v letih 2023 in 2024. _____	56
Tabela 31.	Število izdanih medicinskih pripomočkov po vrstah z največjim vplivom na stroške v letih 2023 in 2024. _____	57
Tabela 32.	Število vseh opravljenih nadzorov po nadzornih skupinah v letu 2024. _____	58
Tabela 33.	Finančni učinki po opravljenih nadzorih pri izvajalcih v letu 2024. _____	59
Tabela 34.	Število vseh obravnav (odločb) imenovanih in nadzornih zdravnikov po območnih enotah ZZS za leto 2024. _____	61
Tabela 35.	Število obravnavanih pritožb na zdravstveni komisiji ZZS na senatih v Ljubljani in Mariboru v letu 2024. _____	62
Tabela 36.	Število vloženih in rešenih zahtev za izdajo odločbe in število odločb, izdanih v zakonitem roku, po območnih enotah ZZS v letu 2024. _____	62

Tabela 37. Absentizem po razlogih začasne zadržanosti od dela v Sloveniji v letih 2023 in 2024.	63
Tabela 38. Nadomestila plače za začasno zadržanost od dela v breme OZZ po območnih enotah ZZZS v letih 2023 in 2024.	65
Tabela 39. Spremljanje zahtevkov v zvezi z neposrednimi izplačili nadomestil plač delavcem za začasno zadržanost od dela v letih 2023 in 2024.	66
Tabela 40. Pregled opravljenih laičnih nadzorov bolniškega staleža po območnih enotah v letu 2024.	67
Tabela 41. Odhodki za povračila potnih stroškov in druga povračila v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev v letih 2023 in 2024.	68
Tabela 42. Stroški za zagotavljanje izjemnih povračil po vrstah v letih 2023 in 2024.	69
Tabela 43. Število izdanih in obnovljenih kartic zdravstvenega zavarovanja v letu 2024 v primerjavi z letom 2023.	75
Tabela 44. Delež objav o ZZZS, predstavnikih ZZZS ali OZZ v slovenskih medijih po temah v letu 2024.	77
Tabela 45. Skupno število vpisanih novih izvodov v knjižnici ZZZS glede na vrste gradiva v letu 2024.	78
Tabela 46. Izterjava regresnih zahtevkov v letih 2023 in 2024.	80
Tabela 47. Javna naročila ZZZS (začeta in oddana ter začeta in zaključena brez izbire izvajalca) v letu 2024.	81
Tabela 48. Investicije in investicijsko vzdrževanje po organizacijskih enotah ZZZS v letu 2024.	82
Tabela 49. Dosežene vrednosti kazalnikov za kontrolo strateških aktivnosti v letu 2024.	102
Tabela 50. Dosežene vrednosti kazalnikov za kontrolo strateških rezultatov v letu 2024.	103
Tabela 51. Mesečni prilivi in odlivi, presežki in primanjkljaji denarnih tokov ter stanje likvidnostnih posojil in vlog v EZRD v letu 2024.	114
Tabela 52. Skrajšani pregled bilance stanja na dan 31. 12. 2023 in 31. 12. 2024.	116
Tabela 53. Stanje in spremembe vrednosti neopredmetenih sredstev in opredmetenih osnovnih sredstev v letu 2024.	117
Tabela 54. Izkaz prihodkov in odhodkov ZZZS za leto 2024 v primerjavi z letom 2023 po ekonomski klasifikaciji.	123
Tabela 55. Prihodki od prispevkov za socialno varnost in prispevki iz drugih javnofinančnih institucij za leto 2024 v primerjavi z letom 2023 in finančnim načrtom za leto 2024.	125
Tabela 56. Povprečni mesečni zneski plačanih prispevkov za OZZ na zavarovanca po osnovnih kategorijah zavarovancev v Sloveniji v letu 2024.	127
Tabela 57. Prihodki ZZZS v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 in finančnim načrtom za leto 2024.	129
Tabela 58. Odhodki ZZZS v letu 2024 v primerjavi z letom 2023 in finančnim načrtom za leto 2024 po namenih porabe.	130
Tabela 59. Račun finančnih terjatev in naložb v letu 2024.	138
Tabela 60. Račun financiranja v letu 2024.	138
Tabela 61. Prihodki in odhodki ter izid poslovanja v letu 2024.	139

Kazalo slik

Slika 1.	Makroorganizacijska struktura ZZSZ. _____	9
Slika 2.	Člani organov upravljanja ZZSZ in njihova sestava. _____	13
Slika 3.	Samoocena zdravstvenega stanja (delež prebivalstva starejšega od 16 let, ki svoje zdravstveno stanje ocenjuje kot zelo dobro ali dobro) prebivalcev v Sloveniji v primerjavi z državami EU in sosednjimi državami v letih 2014–2023. _____	20
Slika 4.	Sprememba rasti števila zavarovancev po posameznih kategorijah zavezancev za plačilo prispevka v Sloveniji v letu 2024 glede na leto 2023. _____	28
Slika 5.	Pogodbena vrednost programa zdravstvenih storitev po dejavnostih v letu 2024. _____	36
Slika 6.	Število sklenjenih pogodb z javnimi zavodi in zasebniki v Sloveniji med letoma 2015 in 2024. _____	38
Slika 7.	Število zdravnikov v javnih zavodih v primerjavi s številom zdravnikov zasebnikov s koncesijo v letu 2024. _____	38
Slika 8.	Delež finančnih sredstev za zasebnike s koncesijo v primerjavi z deležem finančnih sredstev za javne zavode v letu 2024. _____	38
Slika 9.	Gibanje obravnjav v ambulantah izbranih zdravnikov na primarni ravni (brez ginekoloških ambulant) glede na starost zavarovanih oseb med letoma 2017 in 2024. _____	41
Slika 10.	Gibanje števila obravnjav v specialističnih ambulantah na sekundarni ravni glede na starost zavarovanih oseb med letoma 2017 in 2024. _____	45
Slika 11.	Izdatki za razvrščena biološka in druga draga zdravila v primerjavi z izdatki za 'klasična' zdravila, predpisana na recept, v milijonih evrov v obdobju 2015–2024 in delež izdatkov za draga zdravila v skupnih izdatkih. _____	53
Slika 12.	Gibanje absentizma v Sloveniji v letih od 2021 do 2024. _____	64
Slika 13.	Delež izgubljenih delovnih dni v breme delodajalcev in v breme ZZSZ po območnih enotah Slovenije v letu 2024 (po sedežu delodajalca). _____	64
Slika 14.	Informacijske skrbniške naloge po vrstah in vsebini v letu 2024. _____	72
Slika 15.	Razpoložljivost informacijskega sistema ZZSZ po mesecih v letu 2024. _____	74
Slika 16.	Število zalednih transakcij v sistemu on-line po mesecih v letu 2024. _____	74
Slika 17.	Izobrazbena struktura zaposlenih po stopnjah izobrazbe na dan 31. 12. 2024. _____	82
Slika 18.	Rezultati merjenja organizacijske klime ZZSZ v letih 2023 in 2024. _____	84
Slika 19.	Skupna vrednost bolnišničnih, zunajbolnišničnih splošnih in specialističnih obravnjav, rehabilitacije, medicinskih pripomočkov in zdravil v letih 2019, 2023 in 2024 ter število zavarovanih oseb v letih 2019 in 2024 za prvih šest kategorij glavnih diagnoz bolezni obtočil glede na vrednost zdravstvenih obravnjav v Sloveniji. _____	91
Slika 20.	Delež prihodkov in odhodkov ZZSZ v BDP v obdobju 2015–2024. _____	113
Slika 21.	Gibanje mesečnih prihodkov in odhodkov v letu 2024. _____	113
Slika 22.	Prihodki po kategorijah zavezancev za plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja in drugi prihodki v letu 2024. _____	129
Slika 23.	Struktura prihodkov ZZSZ v letu 2024 po vrstah prihodkov (ekonomska klasifikacija). _____	129
Slika 24.	Struktura odhodkov ZZSZ v letu 2024. _____	131
Slika 25.	Struktura odhodkov ZZSZ za zdravstvene dejavnosti v letu 2024. _____	131

Seznam uporabljenih kratic

BDP	bruto družbeni proizvod
CT	računalniška tomografija
DO	dolgotrajna oskrba
EU	Evropska unija
EZRD	enotni zakladniški račun države
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
IOZ	izbrani osebni zdravnik
IS	informacijski sistem
IZ	imenovani zdravnik
KZZ	kartica zdravstvenega zavarovanja
LC	letni cilj
MDDSZ	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
MF	Ministrstvo za finance
MMKS	multimedijski kontaktni center
MP	medicinski pripomoček
MRI	magnetnoresonančno slikanje
MSP	Ministrstvo za solidarno prihodnost
MZ	Ministrstvo za zdravje
NIJZ	Nacionalni inštitut za javno zdravje
NPV	najvišja priznana vrednost
OZDO	obvezno zavarovanje za dolgotrajno oskrbo
OZP	obvezni zdravstveni prispevek
OZZ	obvezno zdravstveno zavarovanje
PK	profesionalna kartica
RA	referenčna ambulanta
RS	Republika Slovenija
SA	strateška aktivnost
SB	splošna bolnišnica
SPP	skupine primerljivih primerov
SRP	strateški razvojni program
SURS	Statistični urad Republike Slovenije
ZAS	zavodov analitski sistem
ZK	zdravstvena komisija
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
ZRSZ	Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje
ZZVZZ	Zakon o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju
ZZZS	Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije
OE	območna enota ZZZS
PE IC	področna enota Informacijski center
PFR	področje za finance in računovodstvo
PZAE	področje zdravstvene analitike in ekonomike
PAR	področje za analitiko in razvoj
PUZMZZ	področje za urejanje zavarovanj in mednarodno zdravstveno zavarovanje
POPMP	področje za odločanje o pravicah in za medicinske pripomočke
SRKO	sektor za razvoj kadrov in organizacije
SIOJ	sektor za informiranje in odnose z javnostmi
SPSZ	sektor za pravne in splošne zadeve
SNR	sektor za notranje revidiranje

Letno poročilo ZZZS 2024

